

LIJDENSPREKEN

UIT DE JAREN 1946-1950

DS. J. P. PAAUWE

LIJDENS PREKEN
UIT DE JAREN 1946-1950

Stichting tot uitgave van
het werk van ds. J.P. Paauwe
Den Haag

2005

Verantwoording

In deze uitgave zijn de lijdenspreken bijeengebracht die ds. Paauwe in de jaren 1946-1950 heeft uitgesproken en die eerder zijn uitgegeven in de bundels 1948-'50 en 1951-'54. Alle predikaties zijn in Den Haag uitgesproken.

Het grote belang van de lijdensstoffen duidt ds. Paauwe in de predikatie van 3 maart 1946 als volgt aan: “In het lijden en sterven van Jezus Christus is ons heil. Zal iemand leven, waarachtig, geestelijk, eeuwig leven, dan moet hij gebracht zijn tot het kruis, tot het kruis van Golgotha, en van het kruis van Golgotha naar het graf van Jozef van Arimathea, en van het graf van Jozef van Arimathea naar de rechterhand des Vaders. Er zou geen leven zijn voor iemand, als Christus Zijn bloed niet gestort, Zijn leven niet gegeven had.”

De redactie

Inhoud

Eerste predikatie over Mattheüs 27:45, 3 maart 1946	11
Tweede predikatie over Mattheüs 27:45, 10 maart 1946	20
Eerste predikatie over Mattheüs 27:46, 17 maart 1946	30
Tweede predikatie over Mattheüs 27:46, 24 maart 1946	37
Derde predikatie over Mattheüs 27:46, 31 maart 1946	45
Vierde predikatie over Mattheüs 27:46, 7 april 1946	56
Predikatie over Mattheüs 27:46-49, 14 april 1946	64
Predikatie over Mattheüs 27:66, 19 april 1946, Goede Vrijdag	74
Predikatie inhoudende een inleiding tot de lijdensstoffen, 23 februari 1947	81
Predikatie over Johannes 19:28-30, 2 maart 1947	87
Predikatie over Johannes 19:28a, 9 maart 1947	95
Predikatie over Johannes 19:28b, 16 maart 1947	104
Predikatie over Johannes 19:28-29, 23 maart 1947	111
Predikatie over Johannes 19:30a, 30 maart 1947	120
Predikatie over Johannes 19:30b, 4 april 1947, Goede Vrijdag	127

Eerste predikatie over Mattheüs 27:51a, 22 februari 1948	136
Tweede predikatie over Mattheüs 27:51a, 29 februari 1948	145
Derde predikatie over Mattheüs 27:51a, 7 maart 1948	155
Vierde predikatie over Mattheüs 27:51a, 14 maart 1948	163
Vijfde predikatie over Mattheüs 27:51a, 21 maart 1948	172
Zesde predikatie over Mattheüs 27:51a, 26 maart 1948, Goede Vrijdag	183
Predikatie inhoudende een inleiding tot de lijdensstoffen, 6 maart 1949	193
Predikatie over Mattheüs 27:51b, 13 maart 1949	198
Eerste predikatie over Mattheüs 27:52a, 20 maart 1949	204
Tweede predikatie over Mattheüs 27:52a, 27 maart 1949	212
Predikatie over Mattheüs 27:52b, 3 april 1949	220
Predikatie over Mattheüs 27:53, 10 april 1949	230
Eerste predikatie over Mattheüs 27:54, 26 februari 1950	239
Tweede predikatie over Mattheüs 27:54, 5 maart 1950	245
Predikatie over Mattheüs 27:55a, 12 maart 1950	252
Predikatie over Mattheüs 27:55b, 19 maart 1950	260
Eerste predikatie over Johannes 19:31, 26 maart 1950	271

Tweede predikatie over Johannes 19:31, 2 april 1950	281
Predikatie over Johannes 19:32, 7 april 1950, Goede Vrijdag	293

Eerste predikatie over Mattheüs 27:45, 3 maart 1946

Gezongen: Psalm 103:1, 2 en 3.

Gelezen: De Wet des Heeren; Mattheüs 27:45-56.

Gebed:

Ach, Heere, men heeft gedacht, gehoopt en gewild dat men zou zegevieren. Er waren vele tekenen die het tegenovergestelde zeiden en voorspelden, maar de mens kan niet opmerken. Hij heeft oren, geen hart; en zelfs al stond er iemand uit de doden op, hij zou zich niet laten zeggen. Uit en gedaan is het met ieder van ons. Wanneer Gij Uw hand niet uitstrekt, U over ons ontfermt in Jezus Christus, ons zijt een vergevend Vader, een almachtig God, een Herschepper, dan is en blijft het uit en gedaan met ons.

Zie ons aan en gedenk ons in de Zoon Uwer liefde. Gij hebt ons welgedaan deze gehele week. En aan de morgen van deze schone dag doet Gij ons nog wederom aan deze plaats tezamen komen. Geef dat wij Uw goedheid enigermate mogen zien en erkennen, dat Uw goedertierenheden ons mogen leiden tot en verbinden aan U. Het doel van ons samenzijn is U bekend. Wij zijn geschaard om Uw Goddelijk Getuigenis. Wij wensen het Evangelie te prediken en te horen prediken. Wil ons hiertoe in staat stellen. Treed met ons niet in het gericht. Vernieuw ons naar Uw beeld en verlos ons van onze ongerechtigheid. Bereid Uw Woord in onze harten een plaats. Uw Woord is de Waarheid. Het is een licht; het is een kracht; het is een grond, een oorzaak van blijdschap voor degenen die er zich onder vernederen.

Zegen en sterk Uw Kerk en doe haar moed hebben en U volgen. Wat geschied is, plaatsheeft en zal gebeuren – het is niet anders dan de volvoering van wat U van eeuwigheid hebt besteld. Breid Uw Kerk nog uit, ook op deze dag, die er altijd bijzonder geschikt voor geweest is.

Gedenk ons volk en ontferm U over de mensheid. Hoor allen die tot U opzien. Gedenk zieken, eenzamen, verlatenen, gevangenen en verpleegden.

Gedenk het gezin dat weinige dagen geleden getroffen werd en dat nu wederom met iets anders getroffen is. Zegen ze met dingen en zaken waarvan wij van nature geen begrip hebben, maar die hun

kracht en nuttigheid betonen door te werken.

Gedenk hem die Gij van een ziekbed hebt opgericht en schenk hem genade om de rest van zijn leven aan U te wijden. U komt toe de lof, de eer en de dankzegging, want Gij zijt God en niemand meer. Gij doet overvloedig wel. En wie U vindt, vindt het leven en trekt van U een welgevallen.

Amen.

Gezongen: Psalm 32:5 en 6.

Wij vragen uw aandacht voor het 45e vers van Mattheüs 27:

“En van de zesde ure aan werd er duisternis over de gehele aarde tot de negende ure toe”.

Wij zijn nu, mijn zeer geachte toehoorders, in de lijdensweken. Op 21 april hopen wij het Paasfeest te vieren. En nu is het u bekend dat het de eeuwen door de gewoonte was dat de gemeente bepaald werd bij de lijdensgeschiedenis van de Heere Jezus Christus. Dit is zeer wel te begrijpen. Immers, in het lijden en sterven van Jezus Christus is ons heil. Zal iemand leven, waarachtig, geestelijk, eeuwig leven, dan moet hij gebracht zijn tot het kruis, tot het kruis van Golgotha, en van het kruis van Golgotha naar het graf van Jozef van Arimathea, en van het graf van Jozef van Arimathea naar de rechterhand des Vaders. Er zou geen leven zijn voor iemand, als Christus Zijn bloed niet gestort, Zijn leven niet gegeven had.

Ons binnenste, ons leven, ons bloed moet gestort worden, want ons binnenste, ons leven staat God in de weg. Wij staan Hem met alles in de weg. Wij moeten dus uit de weg, dat is, wij moeten sterven, onherroepelijk sterven! Maar nu is Christus gestorven voor ons, in de plaats van ons. En dit sterven is ons leven. Zijn verrijzenis is onze opstanding. Zijn zaligheid is onze behoudenis. Daarom zegt hij die Christus door een oprecht geloof ingelijfd is met de apostel Paulus: “Het zij verre van mij, dat ik zou roemen anders dan in het kruis van onzen Heere Jezus Christus, door Welken de wereld mij gekruisigd is, en ik der wereld” (Gal. 6:14); en met de apostel Petrus houdt hij vol: “De zaligheid is in geen ander” (Hand. 4:12).

Wij wensen ons aan de gewoonte te houden, en hopen van nu af tot aan het Paasfeest uw aandacht te mogen vragen voor het lijden en sterven van de Heere Jezus Christus. Kom, als u enigszins kunt, naar de prediking luisteren. Overdenk de dingen die u hoort. Laat wat God gedaan heeft, namelijk de verzoening van de wereld in Christus Jezus, u onmisbaar en dierbaar wezen. “Zoekt den HEERE, terwijl Hij te vinden is; roept Hem aan, terwijl Hij nabij is” (Jes. 55:6). Overdenk de dingen, en smeeek God dat Hij u door wil leiden. Want u zult allen wel weten dat wij van het lijden en sterven van Christus maar weinig afweten. Wij kunnen de geschiedenissen kennen, maar dát is het niet waar het om gaat. Wij moeten de kracht van het lijden leren kennen, zoals de apostel Paulus dat zegt in Filippenzen 3: “Opdat ik Hem kenne, en de kracht Zijner opstanding en de gemeenschap Zijns lijdens, Zijn dood gelijkvormig wordende, of ik enigszins moge komen tot de wederopstanding der doden” (vs. 10-11).

Het vorige jaar hebben wij een begin gemaakt met de bespreking van het vierde kruiswoord, maar niet meer dan een begin werd het. Wij wensen in deze lijdenstijd opnieuw te beginnen. Velen waren toen niet aanwezig, vele jonge mensen, die wij met groot leedwezen hadden zien gaan. Wordt er nog wel aan gedacht? In welke geheel andere omstandigheden verkeerden deze mensen en ook hun familieleden een jaar geleden! Het is vandaag de herinnering aan een verschrikkelijke ramp, en er zijn er onder ons die deze ramp van nabij hebben moeten meemaken: het bombardement van het Bezuidenhout. Wij kunnen ons al deze dingen niet indenken. Het is alles zo verschrikkelijk geweest. Wij kunnen ze evenmin uitdrukken. Maar de vraag is en blijft: heeft het ook iets uitgewerkt, op ons volk, op ons persoonlijk?

Toehoorders, het woord waarbij ik uw aandacht wens te bepalen, heb ik u al voorgelezen: *“En van de zesde ure aan werd er duisternis over de gehele aarde, tot de negende ure toe”*.

Met één van de twee moordenaren was een wonder gebeurd. (De bekering, dus de wedergeboorte en de terugbrenging tot God, wat zijn dat wonderen!) Evenals zijn makker had hij de Heere Jezus gelasterd, bespot. Maar plotseling was hierin verandering gekomen. Hij had zijn medemoordenaar bestraft en nadat hij dit met kracht

had gedaan, had hij zich gewend – gelovig, boetvaardig – tot de Heere Jezus: “Heere, gedenk mijner, als Gij in Uw Koninkrijk zult gekomen zijn” (Luk. 23:42). De Heere Jezus had deze mens niet afgewezen, maar tot hem gezegd: “Heden zult gij met Mij in het paradijs zijn” (Luk. 23:43).

De Heere Jezus, mijn zeer geachte toehoorders, had dus volgehouden, volgehouden dat Hij was Die Hij in Zijn leven gezegd had te zijn, volgehouden tegen alles in. “De rechtvaardige”, staat er in het boek Job, “zal zijn weg vasthouden” (hfdst. 17:9). Dit betekent wat, aan zijn weg vast te houden tot het allerlaatste! Dit is het werk van de mens die de Heilige Geest in zich heeft, en alléén van deze mens. Ieder mens is bestemd om het op te geven; hij moet loslaten. Wij hebben het in de afgelopen maanden gezien en gehoord. Hij moet loslaten. En als God het niet verhoedt, dan maakt hij het liefst een eind aan zijn leven. Maar er staat: “De rechtvaardige zal aan zijn weg vasthouden”.

Wanneer nu, toehoorders, de mens bekwaam en gewillig gemaakt is om vol te houden, of (om de taal van de Heilige Schrift te gebruiken) te volharden, dan gebeurt er wat. Daar komt veel op af. Deze mens wordt bestreden, aangevochten. Dit kan niet anders, want de geloofsbelijdenis, de belijdenis des geloofs, is iets apart, een zaak die geheel op zichzelf staat. Als iemand tot het geloof gekomen is, dan zegt hij – ja, wat zegt hij dan? Hij zegt dan: “Daar heb ik nooit iets van geweten”. Er was een wereld die geheel voor hem bedekt was. Er ging een wereld onder, en er kwam een wereld te voorschijn. Dat is het geloof. “Ik heb het niet geweten”, zegt de gelovige. Hij zegt ook: “Ik heb het niet gezocht”. Hij zegt verder: “Ik stond in de weg, en ik zou het nimmer bereikt hebben, wanneer ik niet eerst uit de weg gezet was”. En, toehoorders, waar nu het geloof dit is, daar begrijpt u toch wel dat wanneer het geloof beleden wordt, er velen zich opmaken om het te bestrijden. Een mens die gelooft, heeft de zijde van zijn naaste verlaten, en is gekomen aan de kant van God. Wat hij zegt, wat hij belijdt, gaat in tegen de gehele wereld. Het verdoemt de wereld, het rechtvaardigt God, en spreekt niet van zichzelf noch van zijn naaste, maar alleen van Jezus Christus. “Ik heb”, zo schrijft daarom de apostel Paulus, “niet voorgenomen iets te weten onder u dan Jezus Christus en Dien gekruisigd” (1 Kor. 2:2).

De aanvechting van de Heere Jezus Christus is ontzettend geweest. De mensen hebben Hem aangevochten. Gij leest er wat van in ons teksthofdstuk. De vorst der duisternis heeft het zeker niet minder gemaakt. Wat deze tot Jezus gezegd heeft, dat staat niet aangekend, maar het is niet moeilijk om het te gissen. De vorst der duisternis heeft gezegd: “Moeten er nu nog meer bewijzen komen dat Gij U vergist hebt?” En dat is ontzettend geweest. Dat is de Heere Jezus door de ziel gegaan – “dat Gij U vergist hebt!” Stel eens voor dat een begenadigd mens zich vergist heeft. Alleen de gedachte daaraan vervult het hart met schrik.

En nu de natuur. Plotseling (of langzaam, ik weet het niet) werd het duister. Wij weten hoe naar de invloed is van een zonsverduistering op mens en dier en plant, althans de ouderen weten dit. De Heere Jezus heeft dit gevoeld meer dan iemand het ooit heeft kunnen gevoelen. Naakt hing Hij aan het kruis. Tegen de koude die intrad met de verduistering, had Hij geen beschutting.

Zijn lichaam was met wonden overdekt en het bloed droop langs Hem heen. De mensen stonden bij Hem, maar niet Zijn vrienden – Zijn vijanden. Tijdens de duisternis zullen zij wel gezwegen hebben, maar zij hadden Hem zopas nog gehoord. En dan de aanvechtingen van de vorst der duisternis! En toehoorders, als nu God er nog maar geweest was, maar God was er ook niet, althans voor het gevoel van Christus, hetgeen Hem de klacht heeft doen uiten: “Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?” (Matth. 27:46).

Wij houden hierbij op. Wij hopen over acht dagen onze overdenking voort te zetten. Dat, toehoorders, wat wij gezegd hebben, tot u moge gesproken hebben of tot u moge spreken. Wij zullen van deze dingen altijd op zijn best maar een klein stukje leren kennen. De Persoon van de Heere Jezus Christus is te hoog en het lijden is te diep en te zwaar en wij zijn te onvatbaar.

Maar zóveel moeten wij er toch van hebben leren kennen, dat wij met een verbroken hart en een verslagen geest hebben beleden en belijden dat wij er zelf de oorzaak van zijn. Vraag u af of u ooit zo bij het kruis van Christus gestaan hebt, en hebt kunnen inzien en be-kennen dat dat niet zou gebeurd zijn als gij niet gezondigd hadt, dat het dus niet de hogepriester en Pilatus en het Joodse volk geweest zijn die Jezus aan het kruis geslagen hebben, maar úw zonden. Daal

eens in uw binnenste af, dring eens door tot op de bodem van uw ziel, laat het eens stil, heel stil worden... en zeg dan eens of u dat heeft kunnen bekennen: “Ik, ik alleen, niemand anders”. En nog eens, zóveel moeten wij van het lijden van Christus hebben leren kennen, dat wij Hem als onze enige Verlosser hebben aangenomen. Geen gestalte, geen begeerte, geen versje, geen aangenaam zitten onder de predikatie of wat ook, maar, zoals in onze catechismus staat geschreven: “Dat ik het eigendom ben van Jezus Christus, van de gekruisigde en opgewekte Heiland”; zoveel, zei ik, moeten wij van het lijden en sterven van Christus hebben leren kennen. De noodzakelijkheid van dit lijden en sterven moeten wij hebben ingezien. De apostel Paulus schrijft dat wij met God verzoend zijn door de dood Zijns Zoons; en onze catechismus leert ons dat wij niet met God verzoend kunnen worden dan door de dood van Jezus Christus (Zondag 6). Daal af in uw ziel en vraag u af of u dat geleerd hebt.

Men moet de noodzakelijkheid leren kennen van een betere gerechtigheid dan de onze. Dat is een groot onderwijs. En ook dit behoort tot de zaligmakende bearbeiding des Heiligen Geestes. Want tot en in Christus komt geen mens, of hij moet zich doodgelopen hebben bij de Wet – de noodzakelijkheid van een betere gerechtigheid dan die welke wij hebben. Op dit onderwijs volgt vroeg of laat, en moet gevolgd zijn iets anders, en dit is de openbaring, de openbaring van God, de openbaring van Jezus Christus, de verklaring van de raad en de wil van God aangaande onze verlossing. Als de Heilige Geest de Wet tot onze consciëntie gebracht heeft, haar vloek en haar eis, en wij gebracht zijn tot het wanhopen aan onszelf, dan openbaart Zich God in Christus Jezus. En dit doet Hij door het Evangelie te verklaren, door ons bekend te maken met het “hoe” van de verlossing.

U merkt dat ik hier denk aan de catechismus: “Hoeveel stukken zijn er nodig te weten, om in deze troost zalig te leven en te sterven?” Antwoord: “Drie stukken. Ten eerste: dat ik weet hoe groot mijn zonden en ellende zijn.” Zo groot, dat ze de mens brengen tot verslagenheid en tot wanhopen aan zichzelf. “Op dezen zal ik zien, op den arme en verslagene van geest en die voor Mijn Woord beeft” (Jes. 66:2). En dit gebeurt niet eens, maar dit geldt voor het gehele leven. Er staat dan ook niet: “Dat ik te weten *ben gekomen*”, maar:

“dat ik weet, hoe groot mijn zonden en ellende zijn”. Dat gaat door en moet doorgaan. “Ten tweede, hoe ik van al mijn zonden en ellende verlost worde”. En dit is wat anders dan dat een mens zegt: de verlossing is in Jezus Christus, door het geloof in Christus. Neen, het gaat om het “hoe”! Dat weet niemand, u niet en ik niet en geen mens, of het moet hem geopenbaard zijn. Het is een zaak die geopenbaard moet worden. Ga er niet overheen. Ga er niet tegenin. Denk niet dat het met iets anders goed te maken zou zijn. Het “hoe” moet geopenbaard zijn, en dit doet de Heilige Geest in het hart door het Evangelie te verklaren. Misschien denkt u: “hoe zal ik het weten, dat het bij mij geen verstandelijke kennis is, maar een werking van de inwonende en werkende Geest?” Dat weet u altijd als het gebeurt. U hoeft deze vraag niet te stellen. Dat wéét u. Dit werk Gods brengt zijn eigen merk mee, zodat ieder die het voorwerp is van deze bearbeiding en het onderwerp om straks werkzaam te worden met Christus, zegt: “Dit is Christus, dit is God, dit is de Heilige Geest”.

En nu moet u zich afvragen of u het “hoe” hebt leren kennen. Nooit rusten, voordat u hier het antwoord op hebt! En waar dan de zonden en de ellende en het “hoe” van de verlossing worden gekend, daar wordt ook het “hoe” van de dankbaarheid gezien. Want het ene hangt aan het andere; het ene volgt op het andere; het ene past op het andere.

En nu moet u zich afvragen of u behoort tot de van God geleerden. Ik kan het u zeggen als het mij gegeven wordt, maar ik kan het u niet laten zien. U moet het zien, u moet het aanschouwen. Dat is het waarachtig geloof. En dan geldt ook: door het Woord, alles door het Woord, steeds door het Woord! Want het is, hoewel een verborgen werk, toch een eenvoudig werk. Een kind kan het verstaan, kinderen hebben het ook verstaan.

En men moet het ook als een kind verstaan. “Indien gij u niet verandert en wordt gelijk de kinderkens, zo zult gij in het Koninkrijk der hemelen geenszins ingaan”. (Matth. 18:3). “Ik dank U, Vader, Heere des hemels en der aarde, dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt en hebt dezelve den kinderkens geopenbaard. Ja Vader, want alzo is geweest het welbehagen voor U” (Matth. 11:25, 26). Dus u hoeft nooit te zeggen: “Ik ben niet geleerd; ik ben geen dominee”. Het is mogelijk dat u het veel beter verstaat

dan een dominee of professor in de godgeleerdheid. Dan zegt u met de dichter van de 119e Psalm: “Ik ben verstandiger dan al mijn leraars” (vs. 99). Geen leermeester die het u zeggen kan, zó dat u het ziet. Daarom heeft de apostel Paulus de eer aan God toegeschreven: “Maar het is God Die den wasdom geeft” (1 Kor. 3:7).

“Breng toch,” zei ik tot een moeder, die mij deze week bezocht, “breng toch je kinderen mee als je naar de predikatie gaat”. “Zouden zij het verstaan, dominee?” Ik heb geantwoord: “Verstaat ú het?” “Nu ja, nu ja”, zei men mij, “verstandelijk”. Ik heb gezegd: “Dacht u dat u het verstond, als u het verstandelijk begrijpt?”

Breng je kinderen mee; breng altijd je kinderen mee! Het is een gebeurtenis in het leven van je kinderen. Zeg niet: “Ze zitten niet stil”. Dan zitten ze maar niet stil. Dan moeten degenen die naast zo’n kind zitten maar wat verdragen. Ik moet ook wat verdragen als het woelachtig is of huilt. Breng je kinderen mee! Weet je wel dat de beste leeftijd tot het ontvangen van indrukken is de leeftijd van drie tot vijf jaar? Kinderen van drie tot vijf jaar zijn het meest vatbaar voor indrukken. Breng ze altijd mee. En, ouders, wijs je kinderen op de noodzakelijkheid van de waarachtige bekering. Begin daar zo vroeg mogelijk mee. Neem ze op je knie. Zeg niet: “Ik kan ze niet alles uitleggen. Ik begrijp zelf ook niet alles.” Zeg: “Kind, je moet bekeerd worden”. En als het dan vraagt: “Vader, moeder, wat is dat?”, zeg dan: “Dat kan de Heere je zeggen”. “Is u zelf bekeerd?”, zal je kind vragen. Geef altijd een eerlijk antwoord. Als je het niet weet, tracht je er dan niet van af te maken, maar zeg; “Ik weet het ook niet”. En zeg dat de Heere machtig is en gewillig om het te geven. Straks, als zij 18, 20 jaar of ouder zijn, lopen ze misschien van je weg. Zorg dat ze het meegekregen hebben. Hebben zij het meegekregen, dan moeten ze er hun gehele leven mee blijven lopen. Ze raken het nooit meer kwijt. En hebben ze het niet aangenomen, welnu, dat zal aan God moeten worden overgelaten.

Amen.

Gebed:

Leer ons, Heere, eenvoudig te zijn. Er is met geen verkiezing te rekenen daar waar er niet mee moet worden gerekend. Het gaat erom er gelovig werkzaam mee te zijn dán wanneer wij ertoe worden

geroepen. Wij zijn gebonden aan Uw Woord. Wordt Uw Woord niet geloofd, dan wordt er niets geloofd. Hoe waar is het, wat U eens geleerd hebt: “Indien iemand uit de doden opstond, zij zouden zich niet laten gezeggen”. Neen, want de wereld heeft roepstemmen en bewijzen genoeg. Wij behoeven niet te zeggen: “genoeg *gehad*” – zij heeft ze iedere dag! Wat weten wij, Heere? De wereld weet niets. En wat wil de wereld? Haar ondergang, en niets anders dan haar ondergang. En waartoe roepen mensen mensen samen? Om te conspiren* tegen U. Dat is de wereld, Heere. Dat zijn wij allen van nature. Wij zijn niet iets anders, niet iets meer – dát zijn wij. Ach, doe ons zien dat wij dit zijn. Doe het ons bekennen. Doe het ons in oprechtheid voor u belijden. De dingen van Uw Rijk maken geen misbaar; ze zijn eenvoudig, krachtig en klaar. En het komt aan op de kracht, want “het Koninkrijk Gods bestaat niet in woorden, maar in kracht”. Laat de kracht door middel van het Woord door ons worden ervaren. Leer ons dan Uw Woord kennen, waar het alles om het Woord en door het Woord gaat. Doe het ons aannemen als Uw Getuigenis; niet het Woord op zichzelf alleen, want dan zouden wij de schaduw voor de man hebben, de schijn in plaats van het wezen; maar het Woord in U en U in het Woord. En dan zouden wij gegrepen zijn en naar dingen gaan jagen, waartoe wij ook gegrepen zouden wezen.

Wil het zegenen wat gesproken is. Vergeef al datgene wat verkeerd is geweest. Gebruik wat was naar de zin en mening Uws Geestes om er ons mee te bearbeiten. Laat ons niet met rust. Als wij voorspoed hebben en aangename dingen, ach, houd ons terug, want wij zoeken er anders ons leven in. Zijn er kruisen en moeilijkheden en bezwaren, doe ons geloven dat dit de slechtste dingen niet zijn van ons leven; en geef ons het nut van de onderdrukking. Begeef noch verlaat ons. De week is begonnen. Het zou een moeilijke week kunnen zijn. Doe ons door Uw genade U vasthouden als ziende U, de Onzienlijke.

Amen.

Gezongen: Psalm 89:9 en 10.

* samen te spannen

Tweede predikatie over Mattheüs 27:45, 10 maart 1946

Gezongen: Psalm 136:1, 2 en 3.

Gelezen: De Twaalf artikelen des geloofs; Mattheüs 27:15-56.

Gebed:

Doe ons, Heere, naderen tot U met diepe eerbied en onderwerping des harten. Wil ons aanzien en gedenken in de Zoon Uwer liefde en uit Uw volheid ons schenken wat wij nodig hebben om hier een uur te kunnen doorbrengen in de vreze van Uw Naam, tot verheerlijking van Uw deugden en tot zaligheid van ons naar ziel en lichaam.

Gij hebt ons bewaard en geschonken het leven, de gezondheid en de krachten. Hoe groot zijn deze voorrechten. Maar welk een voorrecht zou het zijn wanneer wij onze gezondheid en krachten U mochten kunnen en willen wijden. Gij zijt toch waardig te ontvangen wat wij zijn en wat wij hebben, en Gij zegt tot ons: "Mijn zoon, geef Mij uw hart". Wie U vindt, die vindt het leven en trekt van U een welgevallen. En dit geldt niet alleen ons persoonlijk, maar ook onze gezinnen, steden en dorpen, ons volk; ja, het geldt alle volkeren der wereld.

Wij zijn door Uw goedheid zo bevoorrecht dat wij aan de middag van deze dag hier mogen zitten om Uw Getuigenis. Doe ons ons samenzijn zo zien en geef ons ons te verenigen met het woord van de dichter:

Zend, HEER', Uw licht en waarheid neder,
En breng mij, door dien glans geleid,
Tot Uw gewijde tente weder. (Ps. 43:3)

Van U hangt alles af. Wij zijn gevallen schepselen, onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad, vol verbeelding, zeer onoprecht. Ach, leer ons onszelf recht kennen. Breng ons tot de werkelijkheid, ons persoonlijk, onze gezinnen, ons volk, de volkeren. Want zonder de kennis der werkelijkheid is er geen beginnen, geen beginnen uit U, is er geen gebruikmaken van U, neemt men de toevlucht niet tot U. Wat uit U niet is, is de dood. En vroeg of laat moet het openbaar worden dat het de dood is.

Geef ons te spreken. Doe ons zeggen wat waarachtig is. Alleen hierbij zijn wij gebaat. Gij hebt lust in waarheid. Gij wordt dus

alleen door het waarachtige verheerlijkt. Maar waar Gij lust in hebt, daar moeten wij ook lust in hebben, anders is het niet goed. Niet alleen doen wij dan niet wat wij geroepen zijn te doen, maar wij zijn in de duisternis en wij zijn op weg naar de eeuwige duisternis.

Doe ons horen wat de Geest tot de Gemeente zegt. Laat ons hier niet zijn uit gewoonte en sleur. Laat ons hier niet gekomen zijn uit nieuwsgierigheid of om de tijd te verdrijven. Hiervoor is de prediking niet. Zij is voor iets anders. Door middel van haar biedt Gij Uzelf aan. En de beantwoording aan de prediking is niets anders dan dit dat men U aanvaardt, aanneemt en zich toe-eigent. Geef dan behoefte aan de prediking, hier, maar ook daar waar zij niet gevonden wordt. Als er behoefte is, dan zou er nog doen aan wezen. Want de behoefte scheidt Gij om ze te vervullen. En waar de behoefte gevonden wordt, daar voorziet Gij, gelijk Gij gezegd hebt tot een van Uw kinderen: “De Heere zal het voorzien”.

Gedenk Uw kerk. Gedenk ons volk, het koninklijk huis. Ontferm U over de mensheid. Het begint alweer wat donker te worden. Hoe zou het ook anders kunnen. Het móét zo gaan, tenzij..., tenzij... het U behaagt gebed te geven, gebed voor het welzijn van het volk waartoe men zelf behoort, gebed voor de volkeren in het algemeen. Want het gebed van de rechtvaardige vermag veel, en het is op het gebed dat Gij U ontfermt.

Amen.

Gezongen: Psalm 69:1 en 2

Wij vragen uw aandacht voor het 45e vers van Mattheüs 27:

“En van de zesde ure aan werd er duisternis over de gehele aarde tot de negende ure toe”.

Een van de moordenaren, mijn zeer geachte toehoorders, had zich gewend tot de Heere Jezus. Hij had dit niet tevergeefs gedaan en niemand doet dit tevergeefs. “Wie U aanroept in den nood, vindt Uw gunst oneindig groot” (Ps. 86:3 ber.)

Onmiddellijk daarop was er een duisternis ingetreden. De evangelist Lukas zegt ons in de gelijkkluidende plaats dat de zon verduis-

terde. U begrijpt wel dat de zon niet verduisterd is. De zon kan niet verduisterd worden. Maar wanneer wij spreken over zonsverduistering, dan geven wij te kennen dat het licht van de zon door een bepaalde omstandigheid ons niet kan bereiken. Gij weet wat een zonsverduistering is. Wanneer de maan komt in de zonnweg, dan verhindert zij de aarde het licht van de zon te ontvangen. Zij staat dan tussen de zon en de aarde. Zo hebben er ook maansverduisteringen plaats. Dan bevindt zich de aarde in de weg.

Is dit een gewoon natuurverschijnsel geweest? Nee. Waarom niet? Omdat een zonsverduistering alleen kan plaats hebben bij nieuwe maan. Het was de veertiende van de maand en men begon de maand te tellen met de nieuwe maan. De maan was dus al veertien dagen op. Als de maan reeds veertien dagen geschenen heeft, dan is het volle maan. Met volle maan kan er geen zonsverduistering plaatsgrijpen. Wat is het dan geweest? Een wonder, evenals het beven van de aarde, het scheuren van de steenrotsen en het scheuren van het voorhangsel des tempels.

Het spreekt vanzelf dat men zich allerlei gedachten over dit natuurverschijnsel gemaakt heeft. En toch, het is niet onvruchtbaar om met elkander erover na te denken. De zon verborg zich als het ware. Zij wilde wat er op Golgotha gebeurde niet langer aanschouwen. Wat daar plaatshad, was immers afschuwelijk. Maar toehoorders, wij moeten hier wat verder doordringen in de dingen. Wat had er tenslotte op Golgotha plaats? Jezus Christus, Gods Zoon, leed en stierf voor de zondaren. Wanneer er geen zondaren waren geweest, dan zou dit lijden en sterven met de daarop gevolgde opstanding van de Heere Jezus niet hebben plaatsgegrepen. Het waren dus tenslotte minder deze mensen dan wel ónze zonden die hier dat gruwelijke misdrijf bedreven. Herodes en Pilatus, Kajafas en zovele anderen, overpriesters, schriftgeleerden en farizeeërs, zij stonden in onze dienst, dat is, in de dienst van onze zonden. En als nu iemand gelooft, dat is, kennis van zaken heeft, dan verstaat hij dit, dan bekent hij dat zijn zonden het waren, dat hij het is die Christus heeft doen lijden en sterven. En uit deze waarheid trek ik nu een andere waarheid, namelijk deze: een mens die gelooft, is de schuldige. Hij is altijd, onder alle omstandigheden en zolang als hij leeft, de schuldige, de schuldige zonder meer.

En toehoorders, mag ik u nu vragen of u weet dat dit de beschrijving is van de mens? Deze waarheid vindt u in het Boek der wijsheid. Daar staat: “Met de ootmoedigen is wijsheid” (Spr. 11:2), wijsheid om zich door de rechte Persoon, door het ware middel te laten zaligmaken. Als de ootmoedigheid ontbreekt, dan zoekt en tast een mens, en – misschien hebt u dit wel bij ondervinding – hij vindt niets. Als hij meent dat hij gevonden heeft, dan heeft hij de schaduw aangezien voor de man; anders gezegd, hij heeft zich bedrogen. Met de *ootmoedigen* is wijsheid.

Deze duisternis onthulde de toestand waarin het volk zich in die dagen bevond. Wat deed dat volk? Het verwierp, dat is, nam niet aan, geloofde niet in Jezus Christus. Toehoorders, dat is een daad die de duisternis waarin een mens, waarin een volk zich bevindt, bekendmaakt. Ik kom weer met een vraag tot u. (Gij weet, ik houd ervan te vragen en ik heb u altijd gezegd: ontmoet u mij, u hebt de vrijheid om op een bescheiden manier ook mij te vragen.) Ik vraag u: weet u dat? Weet u dat het niet-geloven in, het niet gelovig omhelzen van Christus een teken is dat men in de duisternis is? Weet u dat?

De daad van het volk, de verwerping van Christus – dit in de tweede plaats – heeft een ontzettende duisternis veroorzaakt. De toestand van dit volk is allerjammerlijkst geworden, en in deze ellendige toestand bevindt dit volk zich nog. Het verwerpen van Christus heeft ten gevolge dat men in nog groter duisternis geraakt. Weet u dat ook? Wanneer een mens, een volk, een kerk, Christus verwerpt, wat blijft er dan over? Vraag het eens aan jezelf. Noem maar op: wat weet u van God? Wat is u bekend aangaande uzelf? Zeg het maar. Wat hebt u geleerd van de diepste dingen van het leven? Niets! U weet niets. En hoe langer men wacht met Christus aan te nemen, des te verschrikkelijker wordt de onwetendheid. De Schrift zegt: “Als er geen profetie is, wordt het volk ontbloot” (Spr. 29:18). Wat is de profetie? Dat is de verkondiging van het Evangelie. Waartoe dient zij? Zij is het middel waardoor God Zichzelf in Christus aanbiedt. Wanneer men zich van dit Evangelie losmaakt, wat blijft er dan over? Het Evangelie niet meer! Nu, en wat doet men dan? Dan gaat men een andere kant op, zoals er staat in de profetieën van Jeremia: “Mijn volk heeft twee boosheden gedaan: Mij, den Springader des levenden waters, hebben zij verlaten, om – hoort u het? – om zich-

zelf bakken uit te houwen, gebroken bakken, die geen water houden” (Jer. 2:13). En wanneer men zich nu afkeert van Christus, waar komt men dan terecht? Waar komt men dan terecht? Het is met drie woorden te zeggen: bloed, moeite en tranen! Dit is het gevolg. En leert dat nu de geschiedenis niet? Leert dit de geschiedenis van deze dagen niet? Al wat er gebeurt en staat te gebeuren, roept het deze waarheid niet uit? “Tevergeefs verwacht men het van de heuvelen en de menigte der bergen”, heeft eens iemand gezegd, “waarlijk in den HEERE onzen God is Israëls heil!” (Jer. 3:23).

Eenvoudige waarheden, nietwaar? En de mens wil ze niet. Geloof hij ze dan niet? Als wij een mens konden opensnijden, dan zouden wij het geloof zien, het geloof *aan* God. Ik zeg niet: het *zaligmakend* geloof, maar het geloof *in* God. Als een atheïst tegen mij zegt: “Ik geloof niet”, dan zeg ik tot hem: “Gij gelooft, en gij zult het eenmaal weten dat gij gelooft”. Maar wat is het dan met de mens? Hoe zit het dan met hem? Ja, weet u dat? Weet u hoe het met u zit? Want met uzelf moet het beginnen. Gij hebt het gezongen – ik weet niet of u erop gelet hebt – gij hebt gezongen hoe het met u zit: “Geen onschuld kan Mij baten”. Dat Jezus onschuldig was, dat de Waarheid onschuldig is, dat de christelijke religie onschuldig is, dat weet een mens, want deze religie predikt liefde. Men had in de wereld buiten Palestina deze prediking nooit gehoord. Toen de apostelen zich over de aarde verspreidden en onder andere onder het Romeinse volk, in het Romanum Imperium, het Evangelie gingen prediken, toen kwam de prediking van de liefde. Daar had het Romeinse volk nooit iets van gehoord. En als u oplet, wat ziet u dan nu gebeuren? Dat de prediking van de liefde ophoudt te bestaan, en dat er andere overwegingen komen: het nut, of het welzijn van het volk, of de heerschappij van een bepaalde ideologie. Zie, het gevolg van het verlaten van Christus! En daarom moet het met deze wereld eindigen in bloed, in tranen en in afgrijselijke ellende. Het moet! Waarom moet het? Omdat de wereld het zelf wil. De wereld verkiest dat. Zij verkiest de weg die daarheen voert.

De Heere Jezus, mijn zeer geachte toehoorders, had het de mensen toch wel gezegd. Toen Hij de stad naderde, weende Hij. En wat heeft Hij toen gesproken? “Ach, ach, ach”. Ja, “ach...”. Dit “ach” getuigt nog altijd tegen dat volk – en het was uit Zijn hart gekomen.

Is er bij u ook wel eens zoiets uit uw hart gekomen? Zijt gij ook de stad, de kerk en het volk, uw volk, wel eens genaderd, en hebt gij toen ook gezegd: “Ach, ach...”? En er staat dat Jezus dit “ach” wenende heeft gesproken. Dat is toch maar alleen de vaderlander, die dat “ach” wenende, wenende, uitspreekt. “Och, of gij ook bekendet, ook nog in dezen uw dag, hetgeen tot uw vrede dient! Maar nu is het verborgen voor uw ogen” (Luk. 19:42). En had men toen nog maar geluisterd! Want als waarschuwingen tot ons komen in een vorm, zó dat wij zouden zeggen: “Nu is het afgesneden voor eeuwig”, dan is het toch nog niet afgesneden. Zolang er waarschuwingen komen, is het nog niet te laat. Maar dat volk heeft het te laat laten worden, dat wil zeggen, het heeft alles in de wind geslagen, en het heeft met grote driestheid uitgeroepen: “Zijn bloed kome over ons en over onze kinderen” (Matth. 27:25). En daar, bij Golgotha, temidden van dat vreselijke teken van de duisternis – zij zijn doorgegaan. En toehoorders, wat heeft het nu gewonnen, het doorzetten van dat volk of de klacht van Christus? Ik zou zeggen: de klacht van Christus. En het doorzetten van dat volk is de oorzaak geweest dat het gekomen is in een vreselijke toestand.*

Maar wat dunkt u? De Heere Jezus heeft eens gezegd bij een bepaalde gelegenheid: “Indien gij u niet bekeert, zo zult gij allen desgelijks vergaan” (Luk. 13:3). Dus er is ook tot ons wat gezegd: “Gij allen desgelijks!” Dat “ach” en wat er dan volgt! Er zijn mensen geweest die dit ook gezegd hebben in betrekking tot Nederland. Ik heb het u gevraagd of ú het gezegd hebt, of bij ú dat “ach” uit uw hart gekomen is, naderende het volk en de kerk. Maar hebt ú het niet gezegd, wij verzekeren u dat er mensen geweest zijn die het wel gezegd hebben. En dat, toehoorders, maakt nu dat wij dit moeten zeggen: óf wat die mensen gezien hebben van ons volk is waarheid

* Hoewel dit in deze preek niet zo naar voren komt, heeft Ds. Paauwe het antisemitisme uitdrukkelijk afgewezen. In een predikatie van 31 augustus 1947, bundel 1948-'50, blz. 449, zegt hij het volgende: “God en Israël zijn volkomen gescheiden. Het bevindt zich nog in de toestand waarin het was toen het eens tot zijn ongeluk moest roepen: “Zijn bloed kome over ons en over onze kinderen!” (Matth. 27:45). Dit wil niet zeggen dat er een volk zou geroepen worden om de oordelen van God over Israël ten uitvoer te brengen. Wat men noemt het antisemitisme is een gruwelijk ding en een ingeving van de vorst der duisternis.”

geweest, óf het doorzetten van het Nederlandse volk is goed geweest. Maar vraagt u het mij, dan behoef ik mij geen seconde te bedenken, en dan zeg ik tot mijzelf en tot u allen en tot heel het Nederlandse volk: “Dat “ach” – gij zult nog te weten komen wat het betekent, als gij u niet bekeert. Bekeert gij u niet, volk van Nederland, geen toekomst is er meer voor u! En toehoorders, de Schrift zegt het zeer duidelijk. Ik heb niets gezegd wat u niet in de Bijbel vindt beschreven. En ik heb ook niets gezegd wat u niet door de ervaring gestaafd weet en ziet. Denk aan het woord dat u vindt in Handelingen 2:19: “Bloed en vuur en rookdamp”.

Deze duisternis had deze mensen moeten wakker schudden. En zij heeft dat niet gedaan. De mensen zijn doorgestaan, doorgestaan tot het eind. Toen alles afgelopen was, toen Jezus, het Voorwerp van de diepste haat, dood aan het kruis hing, toen Hij lag in het graf van Jozef van Arimathea, hadden zij toen rust? Waren zij toen verblijd? Er staat: “De goddelozen zijn als een voortgedreven zee, want die kan niet rusten en haar wateren werpen slijk en modder op” (Jes. 57:20). Hebt u ooit gerust in God, gerust zonder verzoend te zijn met God? Hebt u ooit gerust? Rust is alleen daar waar de consciëntie besprengd is met het bloed van Jezus Christus. En deze ellendige en arme en beklagenswaardige mensen, zij zijn gaan hollen naar Pilatus: “Landvoogd, wij herinneren ons dat deze verleider gesproken heeft van een opstanding, en nu komen misschien straks zijn discipelen hem roven om dan tot het volk te kunnen zeggen dat hij is opgestaan van de doden. Geef ons een wacht en laat ons toe het graf te verzegelen!” Geen rust, geen rust...

Mens, je zult nooit een ogenblik rust hebben, als je niet je toevlucht neemt tot het kruis, het bloed van de Heere Jezus Christus, tot de barmhartigheid Gods. Doe dat toch! Jonge mensen, doe dat toch! Laat de jaren niet voorbijgaan in een leven dat je nu hebt. Doe het toch; vlucht tot de Heere Jezus Christus! En als grijsheid je versiersel is, en je hebt je toevlucht nog niet genomen tot het bloed van Christus, wel mens, laat toch geen ogenblik meer voorbijgaan! Je staat vlak voor de beslissing, en een ogenblik... en je staat voor God. En weet u wat u dan zult zien? Als u onmiddellijk na het uitblazen van de adem staat voor God, weet u wat u dan zult zien? Dan zult u zien de heerlijkheid Gods en deze door u verworpen, moedwillig en

vrijwillig. Daarom heb ik u gezegd: wie Christus verwerpt, heeft geen toekomst. Dat zult u zien. “Alle oog zal hem zien, ook degenen die Hem doorstoken hebben; en alle geslachten der aarde zullen over Hem rouw bedrijven; ja amen” (Openb. 1:7).

Deze duisternis was een getuigenis van de Hemel. God sprak door deze duisternis. Zij was een vertoning van de heerlijkheid van de versmadede en verworpen Kruiseling, Jezus Christus. En wat zei God door de duisternis? Hij sprak dit: “Ik ben in Christus de wereld met Mijzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende” (2 Kor. 5:19). Dat is het Evangelie. Het is de liefde, de liefde des Vaders, de liefde des Zoons. Dat is gezegd op Golgotha.

Sta bij deze dingen stil en overdenk ze. Wat ik u gezegd heb, is de moeite waard om overdacht te worden. Het geldt de diepste dingen van het leven. Geen dichter, geen componist, geen wijsgeer kan de dingen meer benaderen dan wij in de predikatie doen. Wij benaderen niet alleen de dingen, maar wij zeggen ze u! Sta erbij stil. Zij gelden mij, u, ons volk, alle volkeren. En zoals wij gezegd hebben: wie ze verwerpt, is een ongelukkige, en komt hij er niet toe ze te aanvaarden voordat hij sterft, hij gaat te gronde naar ziel en lichaam. Ik zeg: sta erbij stil; eenvoudig erbij stilstaan! Laat u niet tot andere gedachten brengen, mens; doe dat niet. Want al wat er gezegd wordt en al wat er geconferreerd wordt buiten deze dingen om, het is niet alleen bestemd om onder te gaan, maar het maakt ook onze schuld groter. Overweeg de dingen. Heb diepe overpeinzingen. Uw belangen liggen h er. De belangen van u en uw gezin, van Neerlands volk en kerk liggen in het Evangelie, nergens anders! De Hervormde Kerk, de kerk van Nederland, is bezig zich anders te maken. Laat ze bekennen dat ze bloed vergoten heeft door sommige mensen onrechtvaardig buiten de deur te zetten. D at is het begin! Begint ze hier niet mee, dan komt er van haar niets terecht; en door te trachten zich anders te maken, zal het openbaar worden dat zij geen kerk meer is, van God verlaten en verworpen. Bij de werkelijkheid beginnen! Zij moet weten hoe het toch komt en gekomen is dat zij mensen die zij zelf onschuldig verklaarde, maar wier onschuld hun niet kon baten, buiten de deur heeft gezet. Zij moet onderzoeken hoe zij dat heeft kunnen doen. D at is het begin; en al het andere is louter schijn. En zo zal deze kerk het ook ondervinden.

Het Nederlandse volk roept om eenheid. Akkoord! Maar dat volk bekenne: “Wij hebben God op ’t hoogst misdaan; wij zijn van ’t heilspoor afgegaan; ja, wij en onze vaad’ren tevens” (Ps. 106:4 ber.). En weigert het volk dit te doen, dan zal er geen eenheid komen, maar nog grotere verdeeldheid.

Ik zeg: sta bij de dingen stil. En u moet weten dat wat ik zeg, mij evenzeer geldt, en nog meer dan u, omdat ik ze u te zeggen heb. Let op de bewegingen van de Geest; want er zijn bewegingen van de Geest ook in uw ziel. Onthoud, als u kunt, dat u uzelf moet leren kennen. U moet vóór alle dingen te weten komen wie u is, wie u is voor God en voor uw naaste; vóór alle dingen! Er zal nooit iets blijvends gebeuren voordat gij gekomen zult zijn tot de kennis van de werkelijkheid; en hoe vromer u zijt in uw eigen oog, des te goddelozer zult gij zijn in het oog van God. Vrome mensen zijn alleen degenen die de hel hebben verdiend, mensen die eigenlijk in de hel thuis horen. Vroom zijn zij die als goddelozen het bloed van Jezus Christus aangrijpen en de toevlucht nemen tot de barmhartigheid, van God geopenbaard. Doet u dit, het zal u welgaan. Laat u het nablijf maar spreken van: “Ik zie het wel, maar ik kan het niet. Ik geloof het wel, maar ik versta het niet. Het is er, maar het moet ons gegeven worden” – blijf maar zo spreken, je ziel zal verloren gegaan zijn! Doen! Beginnen met de Wet! En dat moet u niet tot een probleem, een vraagstuk maken, want *ik* weet heel goed dat de Wet een zondaar veroordeelt, en *u* ook. Weet gij het niet, kinderen? Kinderen, luister eens; ik heb jullie wat te zeggen. Kinderen, weet je niet dat je kwaad gedaan hebt? Je was toch niet altijd gehoorzaam? Je deed toch niet altijd graag wat je moeder en vader zeiden dat je doen moest? Ben je niet snoeplustig? Heb je nooit iets weggepakt? Ben je altijd vriendelijk geweest voor andere kinderen? Ik hoef je niet meer te noemen. Je weet allen dat je gezondigd hebt. Dat zondigen neemt toe. En als men oud is, is het zondigen eerst recht toegenomen. Welnu, zo weet ieder dat hij een zondaar is. En zo weet ieder ook dat de Wet een zondaar veroordeelt. Wat moeten wij dan praten van: “Het moet gegeven worden” en: “Ik zie het wel, maar ik kan er niet komen”? Dit is alles om er van af te komen. Wij moeten beginnen bij het eenvoudigste: bij onze zonden.

Amen.

Gebed:

Ach Heere, het is ontzaglijk voor het volk, daar U gezongen hebt: “Geen onschuld kan Mij baten”. Men had zich dus verhard. En men wilde niet in zijn rust, in zijn valse rust gestoord worden. Men had een afkeer van de weg die Gij hadt gepredikt, ofschoon het een weg is waarin vrede en voorspoed gevonden worden. En wij weten hoe het gegaan is. Laat ons door Uw genade ons spiegelen. Het volk, het lagere volk, het onontwikkelde volk, stond wel enigszins anders tegenover U, Heere, maar het heeft zich laten meeslepen tenslotte. Het had geroepen: “Hosanna!”, en het is geëindigd met de kreet: “Kruis Hem, kruis Hem!” Leidslieden vermogen het volk mee te slepen. Heere, wij staan bloot aan de invloed van alle wind van leer. Ach, doe ons deze dingen dan diep overdenken, en laat voor ons door Uwe genade waarachtig wezen hetgeen wij gezegd hebben, neen, hetgeen Uw Woord zegt: vroom zijn slechts de goddelozen, die de toevlucht genomen hebben tot het bloed der verzoening en tot de barmhartigheid Gods.

Zegen wat is gepredikt. Vergeef het zondige erin. Gedenk ons in deze avond en in deze week. Er kan veel gebeuren. Er staat van de rechtvaardige dat zijn hart vast is, betrouwende op de Heere. Ach, laat ons door Uw genade dat zoeken. Buiten de dingen die door het Woord worden aangewezen, is geen vastheid des harten; de onderzinding leert het genoegzaam. Welnu, laat ons dan ons gekeerd hebben tot de Waarheid, en laat ons ons tot de Waarheid blijven keren.

Amen.

Gezongen: Psalm 89:7 en 8

Eerste predikatie over Mattheüs 27:46, 17 maart 1946

Gezongen: Psalm 68:8.

Gelezen: De Wet des Heeren; Mattheüs 27:45-56.

Gebed:

Algenoegzaam en aanbiddeijk Opperwezen, eeuwig, enig en drie-enig God, uit Wie en door Wie en tot Wie alle dingen zijn, in deze eenvoudige woorden wordt ons een werkelijkheid beschreven waarvoor wij van nature geen oog hebben. Wij staan aan de zijde... niet van U. Want Wie Gij zijt en wat Gij daar gedaan hebt, wat Uw oogmerk was en hoe de weg was die Gij hadt verkozen, dat weten wij niet. Het is alsof al deze dingen niet voor ons bestaan; ons leven gaat daarbuiten om. Maar er is ook iets in ons dat ons zegt: "Toch is het dat niet; toch is dat het niet wat gij zoekt". En door Uw voorzienigheid in aanraking gekomen met Uw Woord, zo spréken wij Uw Woord, prediken wij Uw Woord, maar ons léven is het niet. En wij verstaan ook Uw Woord niet. En wat wij zeggen, dat weten wij zelf niet. Dát is onze toestand en deze toestand is nog veel en veel erger!

Dat het U behagen moge ons door Uw Woord en door het helder schijnend licht van Uw Geest te brengen tot een waarachtige kennis. De Waarheid alleen maakt ons vrij. Ontferm U over ons.

Wij zijn door Uw goedheid aan de morgen van deze schone dag hier bij elkaar. Waarom hier? Dat dient ieder van ons te weten. Heerlijk worden wij bestraald door de zon. Zij zou niet schijnen wanneer U niet in duisternis waart geweest. En wij zouden hier niet spreken, maar allang van voor Uw aangezicht verstoten zijn, zo Gij niet drie uren lang hadt gezwegen. Geef ons, nu wij hier zijn, Uw Woord te spreken, te vertolken de zin van Uw Woord. En wil voor dit Woord, dat dan alleen de Waarheid zou wezen en al het andere gruwel en bedrog, in onze harten plaatsmaken.

Sterk Uw Kerk en doe haar U volgen. Zij heeft ongelijk, zoals Gij ongelijk gehad hebt. Doe het haar verdragen, en met lijdzaamheid lopen de loopbaan die haar is voorgesteld.

Gedenk ons volk, voor zover het bestaat in Uw raad. Laat in de harten, laat in het hart van velen of van weinigen de behoefte krachtig zijn aan de prediking van Uw Woord. Dan zult U er ook in voorzien.

Gedenk de mensheid. Ach, zij kan zichzelf niet redden en zij weet ook helemaal niet wat het is gered te zijn. Zij moet haar ondergang bewerkstelligen, en dat doet zij, volk voor volk, alle volkeren tezamen. Het was Uw oogmerk niet om van deze wereld een paradijs te maken. “Voorwaar zeg Ik u: Heden zult gij met Mij in het paradijs zijn” – dit was iets anders.

Gedenk onze zieken, eenzamen en verlatenen, gevangenen en verpleegden. Gedenk onze regering en het koninklijk huis. Er liggen taken op de schouders van hen die hoog zijn gezeten, welke door hen niet kunnen worden volbracht zo zij door Uw genade van U geen gebruik maken. Treed in het gericht met ons niet. Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren.

Amen.

Gezongen: Psalm 69:4 en 5

Wij vragen uw aandacht voor het 46e vers van Mattheüs 27, althans voor het begin daarvan:

“En omtrent de negende ure riep Jezus met een grote stem: ELI, ELI, LAMA SABACHTHANI? Dat is: Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?”

Het was nu, mijn zeer geachte toehoorders, drie uur. Om zes uur ging de zon op. Vanaf dit ogenblik begon men te tellen. De negende ure was dus de derde ure. De Heere Jezus had nu zes uren aan het kruis gehangen, drie uren bij daglicht en drie uren in de duisternis. Welk een lijden heeft Christus daar gehad! Hij was een schouwspel. En iedereen kan zich wel enigszins verbeelden hoe het ons moet zijn wanneer wij een schouwspel geworden zijn. Hij was in de laatste uren niet bij de mensen. Tegenover de mensen had Hij Zijn taak volbracht. Voor de vijanden had Hij gebeden: “Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen” (Luk. 23:34). Voor Zijn moeder had Hij gezorgd: “Vrouw, zie uw zoon”, en tot Johannes: “Zie, uw moeder” (Joh. 19:26- 27). De boetvaardige en gelovige moordenaar had Hij ontvangen: “Heden zult gij met Mij in het paradijs zijn” (Luk. 23:43). Toen had Hij niets meer gezegd. Hij streed met de zonde. Hij

voelde de toorn Gods tegen een zondige, gevallen wereld, tegen de zonde van deze wereld. Hij ervoer de verschrikkingen van de dood en Hij worstelde met de dood.

Ontzaglijk lijden! Ja, maar wij verstaan het toch niet. De Persoon is zo hoog en het lijden was zo zwaar. En dan, men moet vatbaar zijn voor deze dingen, verstaan – althans enigermate verstaan – waar het bij deze dingen om gegaan is. En ach, wie weet hier iets van? Probeer het eens om iets te zeggen ter verklaring van de woorden: “Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?” Maar dan moet gij niets nazeggen. Dan moet gij het uit uw binnenste laten opkomen.

Maar de Heere Jezus heeft standgehouden. Ik zeg: standgehouden. En ik moet alweer opmerken, dat wat dit standhouden betekent, ons ook ontgaat. Maar ik wil mij in de weg stellen om er u althans iets van te zeggen. Er kwamen allerlei stemmen tot Hem, terwijl Hij daar in deze drie uren zweeg. Ieder die van God wel eens geroepen werd tot een door Hem opgelegde taak, weet wel wat dat betekent wanneer ik zeg dat er stemmen tot Jezus kwamen. Aan allerlei stemmen ontbreekt het niet. Want de mens is zo’n ongelooflijke stumper, is zo weergaloos ongelukkig, dat hij denkt dat hij wat weet; en nu zal hij van zijn wetenschap een ander bedienen. En dan heeft de Heere Jezus gezegd: “Indien nu de blinde den blinde leidt, zo zullen zij beiden in de gracht vallen” (Matth. 15:14), dat is, in de gracht van de eeuwige rampzaligheid. En wat hadden die stemmen Hem toegeroepen? “Kom af van het kruis” (Matth. 27:40). “Gij hebt de schoonste gelegenheid om te tonen dat Gij de Zoon van God zijt”. En de vorst der duisternis: “Dat is Gods wil. Gods wil is dat Gij nu in deze ogenblikken toont Wie Uw Zender, Wie Uw Leraar, Wie Uw God is.” Dit is de grootste verzoeking geweest. En nog eens, wanneer u wel eens geroepen zijt geworden tot een bijzondere taak, van de Hemel geroepen, dan is het u bekend dat dit de bijzondere verzoeking is.

Christus, toehoorders, heeft niet geantwoord op deze bespottingen, op deze raad, op deze terechtwijzingen. Hij heeft niet geantwoord. En nu moeten wij hier ons afvragen hoe het mogelijk voor Hem was om niet te antwoorden. Voor Hem bestond een andere wereld, een wereld welke er voor de mensen die daaromheen waren, niet was. Voor Hem bestond een andere wereld. Ik kan het ook wel anders zeggen: voor Hem bestond God, de Wet, Gods Koninkrijk.

God, de Wet, Gods Koninkrijk waren zaken die voor al deze mensen niet bestonden. Wel hadden zij het ook over God en over de Wet. Omdat Hij in deze wereld leefde, in een wereld waarvan al deze mensen geen gezicht hadden, heeft Hij kunnen zwijgen. En dit zwijgen is de overwinning geweest.

Dat Hij deze overwinning niet behaald heeft zonder ontzaglijke strijd, blijkt uit het woord dat Hij aan het einde van de drie uren geroepen heeft: “Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?” Wat dit woord betekent, hopen wij bij een volgende gelegenheid met elkander te mogen overdenken. Deze overwinning – de overwinning gelegen in dat niets zeggen, de overwinning gelegen in dat Zich inhouden om niet van het kruis af te komen, en zich in deze ogenblikken niet als een God onder de mensen te vertonen, dat niet te doen – deze overwinning beschrijft de apostel Paulus in Hebreeën 12, de eerste twee verzen: “Daarom dan ook, alzo wij zo groot een wolk der getuigen rondom ons hebben liggende, laat ons afleggen allen last en de zonde, die ons lichtelijk omringt, en laat ons met lijdzaamheid lopen de loopbaan, die ons voorgesteld is; ziende op de oversten Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus, Dewelke voor de vreugde die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen en schande veracht, en is gezeten aan de rechterhand van den troon Gods”.

En nu naar aanleiding van wat wij hiervan verklaard hebben, enige opmerkingen als toepassing.

Geloof, dat is de eis. De apostel Paulus schrijft: “Al wat uit het geloof niet is, dat is zonde” (Rom. 14:23). Er zijn dus twee zaken die wij moeten kennen: zonde en geloof. Want u stemt wel toe: wanneer wij niet weten wat zonde is en niet begrijpen wat onder het geloof verstaan wordt in de Heilige Schrift, dan zijn wij ook niet in staat om het woord van de apostel Paulus te begrijpen: “En al wat uit het geloof niet is, dat is zonde”. Nu kan nooit iemand het geloof verstaan, of hij moet weten wat zonde is. Wie de zonde niet kent, zal ook nimmer geloven; hij zal niet weten wat geloven is.

Toehoorders, dit dat men God niet kent, niet zoekt, niet gehoorzaamt, niet volgt, niet liefheeft, en dat men zich gewend heeft tot zichzelf, de wereld, de zonde, het zichtbare en tastbare, dat is zonde! En al wat zonde genoemd wordt, vloeit hieruit voort. Vraagt u zich af of u dit verstaat. En nog eens, wanneer u dit niet verstaat, niet weet

wat zonde is, dan wendt u tevergeefs pogingen aan én om te geloven én om te begrijpen wat geloven is. Daarom heb ik u behalve het Evangelie de Wet gepredikt.

De Heere Jezus heeft geloofd. En nu heb ik u gezegd wat Hij gedaan heeft; en dat wat Hij gedaan heeft, dat is geloven. De wereld waarin al deze mensen zich bevonden, waarin, waaruit en waarvoor zij leefden, heeft Hij niet gezocht; Hij heeft die losgelaten. En in een wereld die al deze mensen niet verstonden, waarvan zij het bestaan niet wisten, heeft Hij geleefd. Dat is: Hij heeft God voor ogen gehad en Gods Wet, Gods wil. En daarna heeft Hij uitgeroepen: “Het is volbracht” (Joh. 19:30). En wat was nu volbracht? Het scheen een onzinnigheid om in zulke omstandigheden te roepen: “Het is volbracht”. Wat was nu volbracht? God was op Zijn troon gezet door Christus. Het geloof was hersteld, het geloof in God, het geloof dat in het paradijs was ondergegaan, toen Adam, toen wij in Adam er God aan gaven, ons keerden tot de wereld, de zonde, de vorst der duisternis. Het daar verloren gegane geloof was hersteld en God was geëerd geworden. Dat is daar gebeurd. En nu heeft Christus, toehoorders, dit werk gedaan niet voor Zichzelf, want Hij stond in de plaats van de mens. Ik, u, wij allen hebben in Christus geloofd, God op Zijn troon geplaatst of geëerd, als wij met Christus één lichaam uitmaken. Verstaat u dat? Verstaat u dat? Dit is de gelegenheid van het geloof.

Wie in Nederland weet nu nog wat geloven is? Weet u het? Hebt u het geweten? Ik heb het u nu gezegd. Laat het in de ontzaglijke eeuwigheid toch niet tegen u getuigen! Dát is geloven. Daarom moet men zich afvragen of men met Christus een eenheid, één lichaam is. Dit wordt van Boven gewerkt. En hoe, dat heb ik u reeds honderden malen gezegd, zodat gij het nu moest weten: gewerkt door de Heilige Geest. Want van zichzelf heeft de mens geen vermoeden van de dingen, geen vermoeden. Godsdienstige mensen, zekere kringen en kringetjes spreken over een bekering en andere mystieke dingen. De Heilige Geest werkt het geloof. En als Hij het geloof werkt, dan brengt Hij ons in onze schepping en val, eerst in onze schepping en val! En Hij verklaart ons wat onze val is. Ik heb u gezegd, dat men nooit kan begrijpen wat geloven is, laat staan dat men zou kunnen geloven, zolang en wanneer men niet verstaat wat zonde is. Want, “al wat uit het geloof niet is, dat is zonde”. En wat zonde is, dat vinden

wij in het derde hoofdstuk van het eerste Bijbelboek. Als de Heilige Geest het geloof werkt, dan brengt Hij de mens daar, en Hij onder-richt hem hoe hij daar gestaan heeft en hoe hij gevallen is en op welke wijze dit geschied is. Als dit anders was, dan zou ik vrijmoedigheid hebben om te zeggen: en al wat u in de Bijbel leest, is een fabel. Want wat daar van Christus gezegd is, past alleen wanneer de mens zich in Adam gevallen ziet. Hierom wordt er in Gods Getuigenis gesproken van een eerste en een tweede Adam. En wanneer de Heilige Geest dit werkt, dan komt de mens in zwaar lijden, dan heeft hij geen rust, nacht noch dag, en loopt hij met de vraag: “Hoe besta ik voor God?” In zijn huichelachtig bestaan tracht hij zichzelf te versieren, anderen na te doen, h er wat te grijpen en d ar wat te nemen. Maar God de Heilige Geest is de Geest der Waarheid. Hij ontbloot hem tot de fundamenteen toe, dat is, doet hem zien dat hij in Adam gevallen is. En daar wordt genade gevonden. En wat is genade? Het is de schenking door God van Jezus Christus. Dat is genade. En Jezus Christus wordt aangegrepen terwijl de Heilige Geest de zaken van het Evangelie, van het Koninkrijk Gods in het hart verklaart. De zaken worden aangegrepen, Christus wordt omhelsd. En ziet, toehoorders, dan is er een begin gemaakt met de waarachtige kennis en verstaat men wat de apostel Paulus bedoeld heeft met de woorden: “En al wat uit het geloof niet is, dat is zonde”.

O, o, mens! Wij zijn zo onder de invloed van bedrog, van het bedrog van een valse prediking, het is niet te zeggen! Het is niet te zeggen hoever wij, volk van Nederland, verwijderd zijn van de rechte leer. Er is veel dat erop lijkt. Dat is het allergevaarlijkste! Dat is een prediking waardoor de mens versierd wordt, maar niet met Christus. En voor zover Christus gepredikt wordt, is het een nieuwe lap op een oud kleed. En wij weten wat de Heere Jezus daarvan gezegd heeft. Christus staat bij ons buiten. Luister! Christus staat in Nederland buiten. Waarbuiten? Buiten de openbare instellingen, buiten kerk en school, lagere school, middelbare school en hogeschool. Versta dat eens en overweeg deze dingen en slaap niet langer. Ik heb bij u geen echo gehoord wanneer ik deze dingen predikte van 1913 of 1914 af. Ik heb nog geen echo gehoord bij u. Christus staat bij ons buiten de openbare instellingen. En dat zult u verstaan als u de waarachtige leer leert kennen. Want het is niet een kwestie van kerkelijke

aard maar een kwestie van de leer. God late u niet toe te rusten voordat u uw valse bekering eens grondig kwijt zijt, en u gegeven wordt door een waarachtig geloof u te bekeren. God geve u geen rust voordat gij met de apostel de goede keuze hebt gedaan, die u beschreven vindt in Filippenzen 3:8-10.

Christus heeft volhard, volhard tot het laatste ogenblik. Wij kunnen niet volharden. Voor zover wij gelovigen zijn, bevinden wij ons in de hemel in Christus, gelijk Paulus leert. Maar nu zijn wij ook nog op aarde. En nu moet er een strijd worden gestreden die wij niet kunnen winnen. Maar in de volharding van Christus ligt onze volharding geborgen. Verstaat u dat? Kleef Hem aan in leven en in sterven.

Amen.

Gebed:

Heere, het is U bekend wat er gezegd is. Waar dit was naar de zin en de mening Uws Geestes, wil dat gebruiken om ons een recht inzicht te geven. Geloven is immers het rechte inzicht, de waarachtige kennis van onszelf, van wat wij geweest zijn en nu zijn, en dan ook de kennis van U, van wat Gij geweest zijt voor ons en nu zijt. Maak ons bekwaam en gewillig om U aan te kleven en te volgen, te volgen door het bezaaide en het onbezaaide. Laat ons U achteraan kleven. Wij hebben dan een wereld losgelaten, maar er is dan ook een andere wereld voor ons te voorschijn gekomen en deze wereld is de overwinning. "En dit is de overwinning, die de wereld overwint, namelijk ons geloof". En nu ziet U ons hier voor U, klein en groot. Hoe het met ons is, dat is U bekend. Maar laat er drang, drang des harten gevonden worden om met de dichter van de 119e psalm te bidden:

Och, schonkt Gij mij de hulp van Uwen Geest!

Mocht Die mij op mijn paân ten Leidsman strekken!,
om als Maria aan Uw voeten te mogen zitten.

Amen.

Gezongen: Psalm 19:5 en 6.

Tweede predikatie over Mattheüs 27:46, 24 maart 1946

Gezongen: Psalm 68:10.

Gelezen: Mattheüs 27:45-56.

In deze dienst werd het huwelijk bevestigd van Arie Cornelis Schaap en Annie van der Leeden.

Gebed:

Doe ons door Uw genade naderen tot U met diepe eerbied en in kinderlijke vreze. Gij zijt God en niemand meer, de Oorsprong aller dingen. Van U hangt alles van ogenblik tot ogenblik af, ook wij zelf. Doe ons deze dingen recht verstaan, begrijpen hoe waarachtig Uw woord is: “Die Mij vindt, vindt het leven, en trekt een welgevallen van den HEERE”. Wij zijn buiten U in de duisternis. De weg die wij gaan, loopt uit op de eeuwige duisternis. Redding, tijdelijke, geestelijke en eeuwige redding wordt gevonden alleen in U, maar dan in een weg die tegengesproken is, tegengesproken wordt, tegengesproken zal worden. Gij werdt met al wat Gij deedt en niet deedt, tegengesproken, niet alleen door de wereld maar ook door Uw eigen discipelen, Uw eigen volgelingen. Uw Persoon, Uw weg, en al wat van U is, is boven het bereik van de mens, die – hoe gebrekkig, ja verduisterd zijn verstand ook is – toch op zijn eigen inzichten vertrouwen stelt. Aan waarschuwingen, vingerwijzingen en aanduidingen heeft het nochtans nooit ontbroken. Wij horen de hoofdman over honderd uitroepen: “Waarlijk, deze Mens was Gods Zoon”, een woord ont-rukt aan een overtuigde consciëntie. Dit enkele woord wierp al wat men tegenover Jezus gedacht had omver. En zo gebeurt het telkens en het zal ook zo zijn in de voleindiging der eeuwen. Maar men let niet op; men wil er niet op letten. Men houdt vast aan zichzelf en aan de verdoemelijke weg die men gekozen heeft en bewandelt.

Ontferm U over ons en over menigeen. En geef ons Uw Woord en de zin en de mening Uws Geestes in Uw Woord te zeggen. Dit alleen zou strekken tot verheerlijking van U, en al het andere betekent ondergang. Wij moeten niet bevestigd worden in onze opvattingen. Wij moeten afgebroken worden, afgebroken tot de grond toe. Er moet niets blijven leven. Er moet iets sterven: de graankorrel. En dan

moet er leven komen, het leven, dat uit U en door U en tot U is. Onbegrijpelijke dingen! En alleen deze dingen zijn waar en al het andere is bedrog. Schenk ons wat wij nodig hebben.

Denk aan ons en aan de onzen, aan ons volk. Ontferm U over de mensheid, die zit met haar vraagstukken en niet in staat is er één behoorlijk op te lossen, en die toch moeten blijven bestaan zolang als het U behagen zal de mensheid het bestaan te geven. Onttrekt U Zich niet, ook niet aan ons volk. Zegen en sterk Uw Kerk en doe haar zijn wat zij is: een licht, een kracht, een zout.

Gedenk onze zieken, eenzamen en verlatenen, verpleegden. Gedenk het koninklijk huis. Gedenk de jonge mensen, van wie er misschien één, misschien twee of meer in ons midden zijn, die straks of morgen of iets later ons gaan verlaten. Ontferm U hunner. Beveilg hen, en sterk hen en ook hun betrekkingen in het nemen van het afscheid. En geef dat wij elkander nog weer mogen zien. Geef dat al deze dingen bevorderlijk mogen zijn aan ons geluk, aan onze zaligheid.

Zegen de prediking, en doe behoefte hebben aan de prediking, niet alleen hier, maar ook elders; want waar dit niet is, daar is verwording, daar is duisternis, daar is niets overgebleven dan wat de ondergang doet bespoedigen.

Amen.

Gezongen: Psalm 40:3 en 4.

Wij vragen uw aandacht voor het begin van het 46e vers van Mattheüs 27:

“En omtrent de negende ure riep Jezus met een grote stem...”

De Heere Jezus, mijn zeer geachte toehoorders, had nu zes uren aan het kruis gehangen. Er was, zoals ons allen bekend is, veel aan voorafgegaan: Zijn strijd in Gethsémané, Zijn gevangenneming, Zijn geseling en veroordeling, Zijn wegleiding uit Jeruzalem, en eindelijk Zijn aanhechting aan het kruis. In al die tijd had Hij niet gegeten noch gedronken. Toch was Zijn stem nog krachtig. Er staat in het 46e vers: roepende met grote stem.

Hij had al zoveel geleden in lichaam en ziel beide! Het lichaamslijden was erg geweest, maar het lijden van Zijn ziel, waarvan in de 22e psalm gesproken wordt, was zwaarder geweest. Hij had geleden van de mensen, van de duivelen – Hij leed nu van God! – geleden van de mensen, vooral van hen die bekend stonden onder de naam van overpriesters, schriftgeleerden, farizeeën. Jeruzalem, waar de tempel stond en de godsdienst voornamelijk werd verricht, was het brandpunt van de vijandschap die er tegen Jezus werd gevonden. Het volk in zijn grote meerderheid stond tegenover Jezus anders. Maar hetzelfde volk dat Hem begeleid had bij Zijn intocht in Jeruzalem onder het geroep van “Hosanna!” (Joh. 12:13), heeft bij Zijn veroordeling geschreeuwd: “Kruis Hem! Kruis Hem!” (Mark. 15:13-14). En het waren niet alleen de mensen in het algemeen, niet slechts Zijn vijanden van wie Hij te lijden had, maar ook Zijn vrienden. Men veroorzaakte Hem verdriet, ja, ook Zijn moeder. Zijn moeder begreep Hem niet. Dit was meer dan eens aan het licht getreden. Ook Zijn discipelen konden Hem niet volgen. Zij hadden niet graag dat Hij sprak over Zijn aanstaand lijden en sterven. Het was zelfs eens zover gekomen dat één hunner Hem onder handen genomen had: “Heere, wees U genadig; dit zal U geenszins geschieden” (Matth. 16:22). Wat moet dit in de ziel van Jezus hebben teweeggebracht! Immers, Hij wist dat Hij Gods weg zou gaan; en Hij voelde dag op dag de ontzettendheid van de strijd waarmee Hij slechts in deze weg kon volharden. En nu werd Hij daarin losgelaten, losgelaten door Zijn eigen vrienden, door Zijn leerlingen, door Zijn volgelingen. Petrus heeft een andere afloop van de dingen moeten zien dan hij zich ervan had voorgesteld, en wij weten, hij heeft zich geschaamd, het is hem van harte leed geweest. Maar ondertussen – als de Heere zijn bestraffing eens had ter harte genomen! Ja, men moet leren in dit moeilijke leven zich te houden aan wat men van God geleerd heeft. Wie een weg wil gaan die hem door God is voorgeschreven, moet in staat zijn, zich in staat laten stellen, om alleen te staan. Wie dit niet kan, wie niet alleen staan kan, hij is bestemd met al het zijne vroeg of laat onder te gaan.

De Heere Jezus heeft geleden van de machten der duisternis. Wat deze machten betekenen, niemand kan het u zeggen. Maar zij bestaan! Christus is met deze machten in aanraking geweest, meer

dan eens, herhaaldelijk; en het is Zijn lijden geweest. Dit lijden heeft Hij gedragen, niet als een stoïcijn, maar als een mens, als een gewoon mens. Het wordt in deze wereld geprezen wanneer men onder het lijden zich goed houdt, zich dapper betoont. Maar dit, toehoorders, is dikwijls (zo niet altijd) hoogmoed. Christus heeft het niet verborgen gehouden dat Hij leed. Hij heeft het niet bedekt gelaten, ook niet voor Zijn vijanden. Hij heeft uiting gegeven aan Zijn smart: “Jezus met grote stem roepende”, enzovoort.

Het weinige dat ik u gezegd heb, is waard van u overdacht te worden, diep en lang, en telkens overdacht te worden. Want de wortelen van het waarachtige leven liggen in deze zaken. Maar omdat ik nog een andere arbeid te verrichten heb, kan ik met de verklaring van dit woord niet voortgaan. Ik wil toch ook graag nog een toepasselijk woord tot u richten.

Het is dan dit: Toehoorders, de verlossing is er. Eén van tweeën, u wordt verlost of u gaat te gronde, uw persoon, uw gehele bestaan. Ik zeg nog eens: één van tweeën, u wordt verlost of u gaat te gronde. De verlossing is duur betaald. Zij is betaald en verworven met een leven, met het leven van Hem Die God was uit God, en tegelijkertijd waarachtig en rechtvaardig Mens. Zichzelf heeft Hij voor mijn en uw verlossing gegeven. Gij wordt in Hem uw verlossing deelachtig, of gij wordt niet verlost! Het is in de christelijke religie: *óf, óf*. Een derde weg bestaat niet in deze religie. Neem deze dingen ter harte en overweeg ze bij dag en bij nacht! Geloof de Wet, dat is: de Tien Geboden. Wie niet begint met het geloof van de Tien Geboden, zal in betrekking tot zijn kennis van het Evangelie zich altijd bedriegen. Begin met het geloof van de Tien Geboden. Dat is niet moeilijk, want ieder mens weet – kinderen inbegrepen – dat hij die geboden overtreden heeft. Laat mij het niet hebben over de geboden van de eerste tafel, maar van de tweede. Weet dan niet ieder kind dat het zijn ouders wel eens ongehoorzaam geweest is, dat het wel eens gelogen heeft, om van andere dingen, die veel erger zijn, ook in de kinderwereld, niet te spreken? Als een kind zijn overtreding van de heilige Wet van God kan weten en weet, zouden wij ouderen dan die overtreding niet kennen? En nu moeten wij weten dat wat wij misdreven, overtredingen waren van de Wet. Dat zal het begin zijn en als dat het begin niet is, dan zal er nooit een begin wezen. En wat dan? Dan zal dat beleden

moeten worden voor God. Dat zal beleden moeten worden. Een mens komt niet tot de zalige gewaarwording of tot het waarachtig geloof dat zijn zonden hem vergeven zijn, of hij moet die zonden hebben leren kennen en bewenen en belijden. Wie ze kent en beweent en belijdt, die heeft een verlossing nodig, en hij zal roepen, dag en nacht, om licht in de zaak. Hij zal zeggen: “Heere, ik heb gehoord dat de verlossing in Uw Zoon is, door Hem verworven, maar ik weet van dat alles tot mijn schande en smart het rechte niet. Wilt U mij daarin onderwijzen. Ik ben het niet waard. Ik ben waardig voor eeuwig van U verstoten te worden. Maar als het in Uw raad bestaat, onderwijs mij in deze dingen.” Dat is de weg. En wie deze weg verkiest, zal ervaren wat God in Christus is voor een schuldig, goddeloos mens.

Toehoorders, met het geloof van de vergeving van onze zonden begint de waarachtige zaligmakende kennis van God. Wanneer iemand gelooft de vergeving van *zijn* zonden in het bloed van Christus, dan zegt hij – beter uitgedrukt: dan zegt de Heilige Geest in zijn hart –: “Dát is God”. Hebt u het ondervonden? Dan weet u het. Om het te weten moet men het ervaren hebben. Ik zeg – en vergeet het niet! – wanneer een mens gelooft de vergeving van zijn zonden in het bloed van Christus, dan zegt hij: “Dat is God”, en hij heeft God leren kennen, Vader, Zoon en Heilige Geest. Verwerp deze dingen niet door er achteloos aan voorbij te gaan, want de verwerping van God in Christus, de verwerping van het Evangelie, brengt een mens in de allerdiepste ellende, namelijk de eeuwige rampzaligheid, en een kerk en een volk in de chaos. En wat van God afvalt, moet vallen!

Ik ga over tot de bevestiging van het huwelijk.

Toespraak:

Naar de vorm is het nu in orde. Het wezen is dat gij ingelijfd zijt in Jezus Christus, en Hem en al Zijn goederen aangenomen hebt. Waar dit gevonden wordt, daar is God; en waar God is, daar is niets anders dan voorspoed. “Wij weten, dat dengenen die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, namelijk dengenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn” (Rom. 8:28).

Bevindt gij uzelf in de boezem der gemeente, laat dan daar ook uw kinderen gevonden worden. En kom zo dikwijls als maar enig-

zins mogelijk is met uw kinderen in het midden der gemeente, onder de prediking. Denk nooit: “Kinderen verstaan het niet”. De kinderen – ik heb het u kort geleden gezegd – van drie tot vijf jaar zijn goede toehoorders. En hebben zij het eenmaal of meermalen gehoord, zij vergeten het hun leven niet meer.

Gij zijt nu aan elkander verbonden. Dit is geschied in ons midden. Voorgelezen is het formulier. Terwijl ik las, heb ik gedacht: dit formulier getuigt van het peil waarop in Holland kerk en volk zijn geweest. Op datzelfde peil bevinden wij ons niet meer. De kerk heeft maar weinig inzicht meer in deze dingen; het volk als volk heeft ze prijsgegeven. Ik heb u vóór acht dagen gezegd, dat Christus staat buiten de openbare instellingen. Van een directe invloed van Christus op ons volksleven is geen sprake meer. Hoe is de kerk en hoe is het volk eertijds op dat peil gekomen? Door de kennis van God. Geen sterveling zou ooit in staat geweest zijn een formulier als dit op te stellen, wanneer hij niet van tevoren gekomen was tot de kennis van God. Hetzelfde geldt van alle formulieren. De kennis van God is de sleutel voor alle andere kennis. Laat iemand God niet kennen, dan zal ik hem zeggen: je bent blootgesteld aan alle wind van leer, en het is mogelijk dat je vandaag deze richting volgt en over weinig tijd een andere, tegenovergestelde richting. Je hebt niet het geringste houvast. En je kunt ook niets van dit alles zeggen. Dit blijft zo totdat de mens God leert kennen. Dit heeft de psalmist uitgedrukt in deze woorden: “In Uw Licht zien wij het Licht” (Ps. 36:10).

Wij staan voor een onnoemelijk aantal vraagstukken, ook voor vraagstukken betreffende het huwelijk. Men hoort er veel van op het ogenblik. Het huwelijk, het gezin, de jeugd, het is alles in gevaar, zo wordt er gezegd. Het is waar, het is alles in gevaar. En men kan zich de toestand waarin men zich bevindt, niet donker genoeg voorstellen. Maar waar nu zo vele gevaren zijn, hoe zal men de weg vinden? Laat men deze vraag stellen! Hoe zal men de weg vinden? Ik heb vraagstukken, ik heb er vele in mijn leven; u hebt ze allen, misschien hebt u ze nog of zult ze krijgen. Hoe komt u er uit? Antwoord: door de kennis Gods. Dit is de sleutel. En wie weigert God in erkenning te houden, zal niet in staat wezen, hetzij hij hoog, hetzij hij laag zit, om één knoop in het leven los te maken; hij zal eindigen met ze alle door te hakken.

Het formulier, gegrond op Gods Woord, zegt: verbonden zijt gij, verbonden blijft gij. Scheiding is niet meer mogelijk. God heeft u samengevoegd. Wee de mens die in Gods uitdrukkelijk gebod verandering brengt in betrekking tot de band die hem of haar aan iemand verbindt. Maar als zoiets eens voorkwam, wat dan? Dan zou de mens die verlaten was, zo hij God had leren kennen, zeggen: “Ik ben niet armer geworden, want mijn geluk, dat telt geen uren; mijn geluk zal eeuwig duren. Ik kan niet armer worden, zomin als ik tegenspoed kan hebben. Ik kan geen tegenspoed hebben, omdat degenen die God liefhebben alle dingen medewerken ten goede, namelijk degenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn.” Dat is de betekenis, de waarde, het voordeel van de kennis Gods.

Draag elkander en heb elkander lief, zoals de apostel Paulus zegt: “Draagt elkanders lasten, en vervult alzo de Wet van Christus” (Gal. 6:2). Wat is de Wet van Christus? Dat is de wet der liefde: opzij gaan, maar niet opzij gaan waar het de eer van God geldt. Dat is onze heilige plicht. En geen voet verzetten waar de Waarheid, de ere Gods op het spel staat. Wees nooit bang voor uw vrouw, voor uw man. Wees niet bang voor de hele wereld, waar het gaat om God en om de Waarheid. “Laat dan af van den mens, wiens adem in zijn neus is, want waarin is hij te achten?”, zo vinden we in de Schrift (Jes. 2:22). Weet u hoe de ellende komt in de gezinnen? Men is dikwijls bang, men is bang! Men moet niet voor elkander bang zijn, men moet ook elkander niet ontzien, nog eens, als het de waarachtige belangen, de ere Gods geldt. Maar toevlucht nemen tot God; dáár de zaken voorleggen! De meeste tijd zal het zo zijn, dat God het in orde brengt. Hoe? Wanneer? Wanneer u slaapt.

God geeft het, hoe een ander schraap’,

Wien Hij bemint, als in den slaap. (Ps. 127:2)

Wij moeten niet te veel doen. God moet het doen. Hij moet alles doen. Maar wij moeten staan aan de zijde van God. Aan de zijde van God staan is: in staat zijn zijn kind, zijn vrouw, zijn goederen, al wat men heeft, los te laten, prijs te geven; en men zal er zich het beste bij bevinden. “Want zo wie zijn leven behouden wil, die zal het verliezen; maar zo wie zijn leven verliezen zal om Mijnentwil, die zal het behouden” (Luk. 9:24). “Hij geeft lessen”, vrienden, “Hij geeft lessen, Die de ziele wijzer maakt”. Raadpleeg nooit een mens als het

over consciëntiezaken gaat. Er is maar één Heere die Heere is over de consciëntie, en dat is Christus. “Wie Hem need’rig valt te voet, zal van Hem Zijn wegen leren”.

Amen.

Gezongen: Psalm 118:10 en 11.

Derde predikatie over Mattheüs 27:46, 31 maart 1946

Gezongen: Psalm 69:3.

Gelezen: De Wet des Heeren; Mattheüs 27:45-56.

Gebed:

Algenoezzaam en aanbiddeijk Opperwezen, eeuwig, enig en drie-enig God, aan Wie wij alle lof, dank en eer schuldig zijn, doe ons naderen tot U met eerbied, in ontzag en onderwerping des harten. Gij zijt God en niemand meer. Wat U ons voorschrijft is de Waarheid. En gebruiken wij haar tot de dingen die Gij van ons eist, dan onder vinden wij de waarachtigheid van Uw getuigenis: "Wie Mij vindt, vindt het leven, en trekt een welgevallen van den HEERE".

Gij hebt ons bewaard en gezegend, geschonken het leven, de gezondheid en de krachten. Aan de morgen van deze schone en aan Uw dienst gewijde dag mochten wij ons hierheen begeven. Wij zijn geschaard om Uw Goddelijk Woord. Doe ons Uw goedheid opmerken, erkennen en waarderen. Laat ons van de voorrechten die Gij ons schenkt, een recht, U verheerlijkend gebruik maken. Zie ons aan en gedenk ons in de Heere Jezus, en vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren. Breng en houd ons in de rechte wegen. Doe ons zijn en blijven onder de tucht van Uw Heilige Geest. Geef ons in deze ogenblikken te zeggen wat waarachtig is, wat strekt tot eer van U en zou kunnen dienen tot zaligheid van ons. Doe ons van het gesprokene, van het voorgelezene en van wat wij gezongen hebben een recht gebruik maken. Er zijn duizenden wegen, ja zovele wegen als er mensen zijn, maar er is één weg die recht is, en deze moeten wij kennen, verkiezen en bewandelen. Dit kan niet zonder de inwoning en bearbeiding van Uw Heilige Geest. Doe ons dan ons verenigen met de woorden van de psalmdichter en zeggen:

Och, schonkt Gij mij de hulp van Uwen Geest!

Mocht Die mij op mijn paân ten Leidsman strekken! (Ps. 119:3)

Zegen Uw Kerk over de ganse aarde. Sterk haar, doe haar groeien en bloeien en vrucht dragen in U. Doe haar zijn een verderfwerend zout, een lichtgevende kaars. Gedenk onze zieken, onze beproefde gezinnen. En leer nog menigeen door druk en kruis zeggen: "Waar is God, mijn Maker, Die psalmen geeft in de nacht?" Gedenk ons volk.

Wij hebben U verlaten en wij staan naast het rechte spoor. Nochtans komt tot dat volk de roepstem: “Bekeert u!” Leer ons opmerken. Leer het volk opmerken, het koninklijk huis, de regering, en allen die invloed uitoefenen. Erbarm U over allen die uit de ellende nog tot U opzien. En wil nog menigeen als een vuurbrand uit het vuur rukken.

Amen.

Gezongen: Psalm 22:3 en 4.

Wij wensen, mijn zeer geachte toehoorders, de overdenking van het 46e vers van Mattheüs 27 te vervolgen:

“En omtrent de negende ure riep Jezus met een grote stem zeggende: ELI, ELI, LAMA SABACH-THANI? Dat is: Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?”

De Heere Jezus, mijn zeer geachte toehoorders, had het ergste van Zijn lijden bereikt. Hij streed met de zonde. Hij voelde de toorn Gods. Hij droeg het bitter harde. Hij worstelde met de dood. Wat, zo zouden wij nu wel mogen en kunnen vragen, wat heeft de Heere Jezus in deze tijd gedaan? Hij heeft eerst gezwegen, drie uren lang; en daarna, aan het eind van deze drie uren, heeft Hij gesproken. En wat heeft Hij toen gezegd? Toen is het woord van Zijn lippen gekomen, een woord uit de 22e psalm: “Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten, verre zijnde van Mijn verlossing, van de woorden Mijns brullens?”

Kijk, daar stond nu de hele wereld om Zijn kruis: Kajafas en Pilatus en Herodes, al stonden zij niet allen juist op Golgotha, de overpriesters en de schriftgeleerden en ouderlingen, het hele volk. En wat deed het volk? Zien wat voor ogen was. En wat was voor ogen? De ondergang van de Heere Jezus Christus. En Hij? Hij had het Woord voor ogen, het Woord van God!

Denk hierover na. Dit zijn grote dingen. In de uiterste versmading, in Zijn diepste lijden had Hij het Woord, het Woord van God. Ja, ik zou haast willen zeggen: dat is de heilige kunst, het Woord te hebben. Het is een kunst, want, ach, wij weten niet hoezeer wij toch

op onszelf vertrouwen, al hebben wij het over de Heere Jezus en over Gods barmhartigheid en over de Schrift en over de belofte. Wij weten niet hoezeer wij toch op onszelf vertrouwen. En nu is het Woord alleen de grond van ons vertrouwen. Is het Woord de grond van ons vertrouwen, dan is het juist, dan ligt het goed, dan is ons geloof oprecht. En als er nog iets anders is buiten het Woord, dan deugt het niet, dan hebben wij ons bedrogen. Zo moeten wij ook, evenals de Heere Jezus, als het eropaan komt, niet anders hebben dan de Heilige Schrift, dan de Goddelijke belofte, dan God in Christus, Zich door middel van het Woord openbarende. Maar nog eens, dat is een heilige kunst. De meeste mensen hebben dat voor het wegblazen. Als men de orthodoxe godsdienst van deze tijd hoort, dan is het dit: "Het is het Woord!" Spreek enkele seconden met deze mensen en gij zult horen dat zij het Woord niet verstaan. Men moet eerst door alle dwalingen heen: remonstrantisme en antinomianisme, en eindelijk zien dat men terechtgebracht is door God de Heilige Geest door middel van het Woord. En als wij dan zien dat wij terechtgebracht zijn, dan zal het ons iets onbegrijpelijks wezen en blijven. En als u het nu anders voelt en anders meent te moeten zien, dan zult u ondervinden dat u een zelfbedrieger zijt en dat u straks, vroeg of laat, zult gescheiden worden van uw geveinsd, onoprecht geloof; en u zult overblijven met uw schuld en zonden en verdoemenis.

De Heere Jezus heeft dit woord niet gesproken in het Hebreeuws of Grieks, maar in het Syrisch, en zo heeft de evangelist het ons medegedeeld. En waarom heeft hij dat gedaan? Misschien opdat wij het des te beter zouden onthouden, dus opdat wij het goed zouden onthouden dat de Heere Jezus, toen Hij in de allerdiepste versmaadheid was, Zich vastgeklemd heeft aan het Woord. En deze zaak is wel waard om onthouden te worden, want "de hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar Mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan" (Luk. 21:33). Voelt u nu iets van deze dingen, van de grote betekenis ervan? Vele mensen hebben hun bekering voor het wegblazen. Zij zijn veranderd of hebben wat ondervonden. Maar er zijn drie zaken of vier die zij niet ondervonden.

Ten eerste is het de vraag of zij werkelijk steunen op de gerechtigheid van Christus alleen. Dat moet onderzocht worden. Want een mens die bestemd is om de gerechtigheid van Christus alleen tot

grond te leggen, is iemand die als voor God gedaagd is, voor de rechterstoel Gods. Van die stoel komt men tot de genadestoel. En dan ziet hij dat hij een verloren mens is, dat hij een schuld heeft die niet te voldoen is. En hij heeft geen enkel excuus. Hij rechtvaardigt God en hij verdoemt zichzelf. Waar is het nu deze mens om te doen? Vertel dat nu eens! Nu meen je dat je bekeerd bent – God geve dat het zo is – waar is het deze mens om te doen, die daar ligt of staat voor de Rechter van hemel en aarde? Waar zou deze mens mee geholpen zijn? Het schijngeloof zegt: af te zijn van de beschuldiging, gered te zijn, verlost te zijn, bekeerd te worden. Waar het rechte gevonden wordt, daar gaat het om iets anders. Het is deze mens erom te doen om tegenover de beschuldiging van God en van Zijn Wet iets te kunnen stellen dat God voldoet. Hij wil dus niet van de beschuldiging af zijn, hij wil niet van het verloren-zijn af zijn. Hij wenst tegenover zijn beschuldiging iets te stellen dat aan de eisen Gods voldoet. Dit ziet hij in Christus, Die hem geopenbaard is of wordt in zijn hart door de Heilige Geest. Hij ziet de verzoening van God, de verzoening van God in Christus. En hij ziet dat deze verzoening hem aangeboden wordt, hem persoonlijk, in het Evangelie, in de beloften van het Evangelie. En tegelijkertijd wordt hij gewaar dat zijn hart naar deze verzoening uitgaat. Dat is het geloof, het toevluchtnemend geloof. En al het andere is een hels bedrog, al wat de dominees daarvan zeggen, een verschrikkelijke misleiding. Deze mens neemt de toevlucht tot de verzoening. Hij omhelst ze en stelt ze aan God voor. En nu is er een brug tussen God en hem, en hij ziet dat God tot hem over deze brug gekomen is, en nu heeft hij vrijmoedigheid om tot God over dezelfde brug te komen. “Ik ben de Weg, en de Waarheid, en het Leven. Niemand komt tot den Vader dan door Mij” (Joh. 14:6). Dát is de bekering. Nog eens, al het andere, al wat maar in het minst hiervan afwijkt, dat is bedrog, en hier gaat de mens voor eeuwig mee verloren.

Is deze mens nu klaar? Zeg nu maar wat hij verder gaat doen. Hij onderzoekt nu of het werkelijk Christus alleen is waarop hij vertrouwt. Dat is het naaste waartoe hij komt. Als hij Christus aangegrepen heeft tot verzoening en als een weg tot God, dan gaat hij onderzoeken of hij Christus nu alleen tot zijn vertrouwen heeft, dan of hij nog op iets anders vertrouwt. Nog eens, er zijn heel veel mensen die

het heel eenvoudig en gemakkelijk vinden om alleen op Christus te vertrouwen. Dat is omdat zij het niet verstaan. Zij weten niet wat zij zeggen. Zij verstaan de dingen niet. Hierom is het voor hen gemakkelijk. Op Christus alleen te vertrouwen is een uiterst moeilijke zaak, en dit moet zeer grondig en gedurende jaren onderzocht worden. Als u dit tegenspreekt met uw woorden of met uw praktijk, dan zult u zien dat u vandaag of morgen bedrogen uitkomt, al zou u ook voor een groot christen onder de mensen doorgaan. Wat weet hij nu? Dat de mens er gemakkelijk toe komt om voor een deel op Christus en voor een deel op iets anders te vertrouwen. Waarom, hoe weet hij dat? Omdat hij het gedaan heeft. De valse leer van deze tijd, van groepen en kerken, heeft hij in zichzelf gevonden. Ook hij heeft gestaan met zijn ene voet op Christus en met zijn andere voet op het zand. Nu weet hij hoe gemakkelijk een mens ertoe komt om ook nog op iets anders te vertrouwen. Daarom stelt hij een naarstig onderzoek in of hij, nadat hij Christus aangenomen heeft, alleen op Hem vertrouwt. Hij weet het, omdat hij zo langzamerhand krijgt te zien hoe velen er zijn die op iets anders vertrouwen. Daaraan had hij nooit gedacht, dat er velen zijn die zoeken in te gaan en niet kunnen (Luk. 13:24). Hij had er zo velen die hij voor kinderen Gods hield, en nu moet hij tot zijn diepe smart opmerken bij hoe weinigen de dingen recht liggen. Dus zijn eigen ervaringen, en wat hij ziet bij anderen, doen hem verstaan hoe noodzakelijk het is om te onderzoeken of men waarlijk alleen op Christus vertrouwt, dan of men buiten Hem nog iets anders heeft. Gebruik maar gerust enige jaren om dit vraagstuk onder de ogen te zien, als je meent dat je Christus aangenomen hebt. Als je dit niet meent, hoef je dit vraagstuk niet te onderzoeken. Dus men onderzoekt of men waarlijk op Christus vertrouwt, dat is: op het Woord; want de Christus is de Christus der Schriften.

En wat gaat deze mens dán doen? Zeg het maar weer. Hij onderzoekt of heel zijn werkzaamheid een werkzaamheid des geloofs was. Had hij het vroeger niet over het geloof gehad? De meesten van de kinderen Gods wel. Ik heb er gekend, en ik behoor zelf daar ook bij, die al lang voor kinderen Gods doorgingen onder Gods volk, maar er achter moesten komen dat indien zij zó gestorven waren, zij voor eeuwig verloren zouden zijn gegaan. Ik heb het u al eens verteld, maar laat mij het nog maar eens herhalen, want deze dingen zijn van

zeer groot gewicht in deze tijd van verschrikkelijke mistasting in betrekking tot de leer. Ik zat eens te bladeren in de brieven van een predikant wiens naam u misschien allen wel eens hebt horen noemen: Ds. Ledeboer. Mijn aandacht werd getrokken door een brief die hij aan een begenadigde geschreven had. Wat hij daarin schreef, daarvan dacht ik: Wat lees ik nu? Ds. Ledeboer is toch een begenadigd mens geweest! Wat lees ik nu toch? Het kan niet! Het is niet de Waarheid wat ik hier in deze brief vind. Het is onmogelijk, het kan niet! En ik zat in verlegenheid, want Ds. Ledeboer was toch een begenadigd mens geweest! Maar ik bleef erbij, en zei: “Het kan niet!” Ik sla de bladzij om, en wat vind ik? Ds. Ledeboer schrijft: “Ik heb me vergist”. Zie je, als het rechte werk komt, dan komt heel de leugen aan den dag. De leugen van de mens, van de in Adam gevallen mens, komt aan den dag. En zo had deze predikant in die brief de leugen geschreven. Zulke mensen gaan al lang door voor kinderen Gods onder velen van Gods volk. En als God ze niet ontdekte, dan zouden zij met die wetenschap doorgaan. Dat vind je in de groepen en kerken van deze tijd, en dat is het gruwelijkste bedrog dat men zich denken kan. Omdat nu deze begenadigde mens dat weet, dat hij tot zulke dingen niet alleen geneigd is, maar ze ook doet – want hij hééft ze gedaan – gaat hij onderzoeken of zijn hele werkzaamheid recht is geweest. Wie hier niet een paar jaren voor genomen heeft, laat hij ervan verzekerd zijn dat hij zich bedriegt. Een paar jaren? Het blijft zijn hele leven een nauw onderzoek! Als de achterdocht weg is, dan is het bewijs geleverd dat men de genade niet deelachtig is. Want “ ’t verstand laat na den waren grond van ’t weldoen op te merken” (Ps. 36:1 ber.).

En wat gaat deze mens ten slotte nog doen? Onderzoeken of de opstandingkracht van Christus zich in hem, in zijn levenshouding openbaart, of hij gelijkvormig is aan de dood van Christus, of hij gemeenschap heeft met het lijden van Christus.

Toehoorders, ik ben wat afgedwaald van mijn onderwerp. Het was mijn bedoeling niet, ofschoon ik wel vreesde dat ik hiertoe komen zou, omdat er zo’n bedrog is op alle gebied en ook op dit gebied. Nee, je zou het niet wagen met allerlei wind van leer, als je diepe indrukken had van dood en eeuwigheid. Je zou je nog wel eens bedenken om ergens heen te gaan, als je diepe indrukken had van

dood en eeuwigheid. Over het algemeen worden deze dingen niet verstaan, omdat er geen uitlegging is. Het gewone volk kan de onderscheiding in deze dingen niet recht verstaan. Er zijn er wel onder natuurlijk, maar over het algemeen kan men dat niet. Daarom staat er: “Als er geen profetie is, wordt het volk ontbloot” (Spr. 29:18). Maar wat hebben degenen die geroepen waren om deze dingen uit te leggen, gedaan? Ga maar eens naar je boekenkast en neem een boek van zo iemand – ik hoop dat je er enige bezit. Zij hebben gewaarschuwd. En waarvoor hebben zij gewaarschuwd? Voor de zonden in het algemeen, en in het bijzonder voor dít kwaad – dat doordringt in de wereld – dat men iets geloof noemt zonder dat onderscheid gemaakt wordt tussen Christus en al het onze, waarbij er niet gevraagd wordt of men waarlijk op Christus als het enige Fundament steunt, zoals de apostel Paulus dat zegt: “Ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u dan Jezus Christus en Dien gekruist” (1 Kor. 2:2) – Jezus Christus, het Voorwerp van het geloof, aangemerkt als de Gekruisigde; en het middel: het geloof. Neem Jezus Christus en Die gekruist nu even weg, en vertel mij dan wat er overschiet bij een mens. Dan schiet er over een in Adam gevallen, die nooit iets anders gedaan heeft en nimmer iets anders doen zal dan zondigen, dood door de zonden en de misdaden. Deze twee ontmoeten elkander: Christus en de dode zondaar. “De doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven” (Joh. 5:25).

Dit is de leer, de beschrijving van de Waarheid, alleen dit! Al wat hiervan enigermate afwijkt, dat is niet meer de Waarheid, dat is de leugen. Overweeg deze dingen, want je kunt ze toch niet aannemen alleen omdat ik het zeg, gesteld dat je dit zou willen doen! Er zijn zoveel mensen geweest die getracht hebben dit te doen. Zij konden het niet volhouden; zij moesten het weer loslaten. Het moet een persoonlijk bezit van je worden. En de weg hiertoe is – ja, dat is eenvoudig: als men de weg niet weet, dan vraagt men. Vragen, vragen – dat is nodig. Als je dit niet doet, kom je nooit iets te weten. Altijd maar vragen, vragen, nacht en dag vragen over de dingen die betrekking hebben op de bekering, over de dingen die betrekking hebben op de leer, op de kerk. Al wat ik je zeg over de leer, de kerk, het verwerpen van al wat buiten Christus is, van al wat Christus niet inge-

lijfd is – onderzoeken moet je dat. Je moet niet eerst naar een andere dominee gaan om te vragen wat die er nu van zegt, of naar een begenadigd mens. Hier zit u nu. Hoe u hier gekomen bent, dat moet ú weten. Ik heb u niet gevraagd. En als u het nooit meer van mij hoorde, hebt u het nu gehoord. Nu hebt u met deze dingen voor God te komen, en te zeggen: “Heere, is het waar wat ik op die zondagmorgen, op die en die datum gehoord heb?” Dat is uw plicht. Doet u dat niet, dan is het een bewijs dat u geen ernst maakt met het heil van uw onsterfelijke ziel. In deze prediking worden alle ingestelde kerken verworpen, alle! Hier komt het toch op neer. En ik doe het met mijn gehele hart. Je hoeft niet te denken dat ik hierin twijfel. Dat moet u voor het Opperwezen brengen – vooral als u nog wel eens naar de kerk gaat, en als u vraagt of zoveel anderen het niet weten – dat is toch de koninklijke weg? Ik bind u toch niet aan mij? Als u het op een goede grond met mij eens zijt, dan verheug ik mij; en ik wenste dat u allen het zo met mij eens was. Maar als u het niet met mij eens zijt, dan word ik er niet minder om. Maar het gaat om uw ziel. Het is voor u de vraag aan welke leer u zich toevertrouwt. En hier komt ook uw ouderplicht in het geding. Als u kinderen hebt, dan staat u verantwoordelijk voor uw kinderen. Neemt u ze mee naar de verkeerde leer, dan zijt u verantwoordelijk voor hun ondergang. Zeg niet: “Wij moeten die predikanten toch voor begenadigde mensen houden”. Om hun personen gaat het niet, maar om de leer. En het ligt voor uw rekening. Jonge mensen, als je vroeg of laat deze leer verlaat, ga je onherroepelijk verloren! God beware je er voor. Hij doe je blijven bij deze leer. Het is de leer die Paulus uitgedrukt heeft in dit woord: “Ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u dan Jezus Christus en Dien gekruist”. Verlaat u later deze leer, dan is uw toekomst de eeuwige rampzaligheid. Ik hoop niet dat u tot uw eeuwige smart er eenmaal aan zult moeten denken dat dit woord eens door mij aan u werd gebracht, en dat het door u werd veronachtzaamd.

Jongens en meisjes, wek je broertjes en zusjes op om bij deze dingen te blijven. Versta je het niet, ik heb je gezegd wat je te doen hebt: vragen, vragen! Die het later leerden, hadden gevraagd: “Wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?” Je kunt met alles terecht bij de Heere, zo het je er slechts door genade om te doen is. Voor de Heere bestaan geen onoverkomelijke moeilijkheden. Hij beantwoordt elke

vraag gemakkelijk en het ligt binnen Zijn bereik om elk raadsel op te lossen. Zeg dus niet, zoals ik van zo menige luiaard gehoord heb: het is niet zo gemakkelijk. Het is integendeel heel gemakkelijk! Wat níét gemakkelijk is, is om na antwoord gekregen te hebben, te willen wat God wil. Antwoord te krijgen is heel gemakkelijk en ik moet zeggen: daar heb ik nooit moeite mee gehad. Maar de overwinning van mijzelf om nu alleen mijn maaltijd te doen met de wil van God, dat is de moeite. Christus zegt: “Mijn spijze is, dat Ik doe den wil Desgenen Die Mij gezonden heeft, en Zijn werk volbreng” (Joh. 4:34). En daar lijdt het nu schipbreuk op. Dat u onbekeerd zijt, ondanks het feit dat u er al jaren over gedacht hebt, de oorzaak hiervan ligt eenvoudig hierin dat je niet *wilt* bekeerd zijn. Je *wilt* niet. Er is anders niets van te zeggen. Je moet nooit denken dat je de dupe bent van iets of van iemand. Je staat jezelf in de weg. Je hebt er geen begeerte naar. En zo moet je de zaak ook leren kennen. Want: “Uw volk zal zeer gewillig zijn op den dag Uwer heirkraft (Ps. 110:3). “Die dorst heeft kome; en die wil neme het water des levens om niet” (Openb. 22:17).

Als je in aanraking met deze dingen komt – ze zijn je nu gepredikt, en velen, de meesten bijna onder ons, hebben ze al dikwijls gehoord – dan moeten ze eigenlijk direct gaan werken. Hoe langer de werking ervan uitblijft, des te geringer wordt de kans dat je nog eens bekeerd zult worden. Nu is dit het beklagelijke, dat het Woord zo weinig invloed uitoefent. Dat er zoveel jongelui onder deze prediking zitten, ik heb het dikwijls gezegd: dat is mij een groot genot, en mij zijn de kinderen nooit te klein of te jong; en als ze niet stil zitten, moeten we maar wat van hen verdragen. Maar de prediking moest meer uitwerken. Er wordt zo weinig gezien van een waarachtige bekering. Dat merkt men zo bij het dopen, of als er een huwelijk ingezegend moet worden. Dingen die van de minste betekenis zijn, hebben voor u betekenis, en waar het op aankomt – men moet tot zijn smart het zeggen – het is de vraag of men daar zelfs wel aan gedacht heeft.

Kinderen, denk er aan, het is met de Waarheid als met de zon: de was smelt, maar de klei wordt hard. God geve dat de dingen ons nog eens mogen aangrijpen. Wij leven toch wel in een tijd om ons door de dingen te laten aangrijpen. Je ziet, de wereld demonstreert het, toont het, dat het zonder God niet gaat. Men heeft God losgelaten.

Nu, en daar gaat nu de wereld. Wij hebben nog geen jaar de allerverschrikkelijkste en meest afschuwelijke oorlog achter de rug. En nu? Ik zeg niet dat er een oorlog dreigt. Dat geloof ik zelfs niet. Maar er zijn wel weer geruchten. De wereld demonstreert het, dat het zonder God niet gaat. Maar naar God teruggaan, dat wil ze niet. En zo is het met jullie misschien ook. Je klaagt wellicht over de corruptie, en dit verderf is verschrikkelijk en zeer algemeen. Je klaagt wellicht over dit en dat, over de kinderen, over de brutaliteit en ongehoorzaamheid van de kinderen, maar waar blijf je nu zelf? Heb je nu geen schuld aan de vreselijke toestand waarin wij op het ogenblik zijn? Sta je daar blank tegenover? Hiervan wordt maar weinig gehoord. Er is een kerk, de Nederlands Hervormde. Zij is niet goed meer. In de vreze Gods kan niemand er meer naar toe gaan. Doet hij het, dan doet hij het door zijn eigen wil. Sta je daar nu blank tegenover? In de dagen van de Babylonische ballingschap zei men: "Indien ik u vergeet, o Jeruzalem, zo vergete mijn rechterhand zichzelf" (Ps. 137:5). Die mensen stonden er toch anders tegenover. Zijt u onschuldig? Gaat het je niet aan je hart dat wij nergens anders kunnen zijn dan hier, en straks misschien helemaal nergens meer? En wat is daarvan nu de oorzaak? Heb je geen ontdekking nodig? Als je ontdekt en bearbeid werd, dan zou je zien dat je persoonlijk schuldig staat. En in dat ogenblik zou je zien de gehele gelegenheid van de kerk, de maatschappij, het koninklijk huis, de regering. In het ogenblik waarin een mens schuldig voor God wordt, in dat ogenblik ziet hij alles. En daarvan zegt de Heilige Schrift: "Met de ootmoedigen is wijsheid".

Amen.

Gebed:

Doe ons U erkentelijk zijn, Heere, dat het nog gezegd wordt, en laat het niet zijn kloppen aan dovemans deur. Laat het niet wezen het ene oor in, het andere oor uit; laat het niet verstikt, vertreden of verbrand worden. Laat het vrucht dragen. Uw Woord kan vrucht dragen; het is een zaad, een goed zaad. Er zou nooit kunnen worden gezegd: het zaad deugt niet. Het kan vrucht dragen. Ach, laat het er door Uw genade ons om te doen zijn dat het bij ons vrucht draagt, wortel schiet; dat wij geworteld mogen zijn in U, gefundeerd mogen wezen op Uw gerechtigheid; dat wij de kracht Uwer opstanding en de

gemeenschap Uws lijdens mogen kennen; dat wij Uw dood gelijkvormig mogen wezen.

Zegen het Woord. Verzoen het zondige in het spreken en in het luisteren. Heere, laat het niet eenmaal tegen ons getuigen. Laat het ons zijn of worden een oorzaak van eeuwige blijdschap. Doe ons geloven dat wij, zo wij door Uw genade oprecht zijn, bij U alles te weten kunnen komen. Zo hebben Uw discipelen gehandeld; gedurig kwamen zij tot U met de vraag: “Heere, wat is dit?”, en “Hoe bedoelt Gij dat?” En er kwam een dag voor hen waarin zij niets meer vroegen. “Wie Hem need’rig valt te voet, zal van Hem Zijn wegen leren”, dat wordt ons voorgehouden. Laat het ons tot zegen wezen.

Amen.

Gezongen: Psalm 89:1 en 2.

Vierde predikatie over Mattheüs 27:46, 7 april 1946

Gezongen: Psalm 130:1 en 2.

Gelezen: Jesaja 53; de Twaalf Artikelen des Geloofs.

In deze dienst werd het huwelijk bevestigd van Johannes Drost en Anthonia van der Kolk.

Gebod:

Doe ons, algenoegzaam en aanbiddelijk Opperwezen, door Uw genade naderen tot U in Uw vreze en in onderwerping des harten. Gij hebt ons tot hertoe gedragen. Gij hadt anders met ons kunnen handelen. Het zijn Uw goedertierenheden dat het is zoals het is. Dat Uw goedheid ons aan U moge verbinden, en dat wij gedaan mogen hebben en doen de rechte keuze. Dat wij ons gesteld mogen hebben aan Uw zijde en dat voor ons niets anders mocht bestaan dan Uw Goddelijk en eeuwig Getuigenis.

Wij zijn door Uw goedheid geschaard om Uw Woord. Geef ons in de opening onzer lippen de Waarheid, en doe ons deze Waarheid brengen tot eer van U. Laat het Woord, gelezen, gezongen en gepredikt, ons zijn een reuke des levens ten leven en niet een reuke des doods ten dode.

Wil ons gedenken. Ook de onzen, wil ze niet vergeten. Gedenk ons volk en ontferm U over de mensheid. Geef haar niet over aan zichzelf. Laat van Uw Gemeente, van Uw Woord, dat Uw Gemeente toebetrouwd is, op de mensheid nog een gezegende invloed blijven uitgaan. Zegen en sterk allen die uit nood, onder kruis en in bezwaar tot U opzien – zieken, bezochte gezinnen, eenzamen, verpleegden en gevangenen. Leer nog menigeen zeggen: “Waar is God, Die psalmen geeft in de nacht?”

Zegen de jonge mensen die aan elkander werden verbonden door de band des huwelijks en die een zegen van U begeerden aan deze plaats. Zegen hen met tijdelijke, geestelijke en eeuwige zegeningen.

Richt nog in menig hart Uw Rijk op. En geef in Uw Gemeente, waar ook vergaderd, behoefte aan het onderwijs en aan de prediking van Uw Woord, want als er geen profetie is, dan wordt het volk ontbloot. Zou er die behoefte zijn, dan zou U ook in Uw weg en tot ver-

heerlijking van U en tot heil van Uw volk de vervulling geven.

Amen.

Gezongen: Psalm 130:3 en 4.

Wij wensen, mijn zeer geachte toehoorders, verder te gaan met de bespreking van het 46e vers van Mattheüs 27, het tweede gedeelte:

“ELI, ELI, LAMA SABACHTHANI? Dat is: Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?”

Wij staan, mijn zeer geachte toehoorders, deze middag alleen stil bij de woorden: “Eli, Eli”, of: “Mijn God, Mijn God”. De tweede Persoon in het Goddelijk Wezen was Mens geworden. Maar Hij was God gebleven. Zo was Hij dan, ook toen Hij op aarde Zich bevond, God. Hoe kon Hij dan tot het Opperwezen naderen met dit woord: “Mijn God, Mijn God”? Ter beantwoording van deze vraag gaan wij met elkander over enige dingen nadenken.

De mens had gezondigd, dat is, hij had zich van zijn Schepper losgemaakt en zich overgegeven aan de vorst der duisternis. Hij had de Wet overtreden. En aangezien de ganse mensheid in Adam was begrepen, zo heeft ieder mens in de persoon van Adam gezondigd, en ook in zijn eigen persoon heeft hij ontelbare malen overtreden; want de staat waarin men zich bevindt, is een staat van de geestelijke dood.

God, toehoorders, wilde de mens desondanks zalig maken. Maar Hij kon er de Wet niet aan geven. De wet wordt gegeven om onderhouden te worden. De onderhouding van de wet is een eis van de majesteit van het recht, en van het belang van de mens. Zo is het ook hier. God had tot de mens gezegd: “Heb God lief bovenal en uw naaste als uzelf” (Matth. 22:37-40). Had de mens aan deze eis gehoorzaamheid betoond, hij zou gelukkig zijn geweest en geluk hebben gebracht. Maar de mens is ongehoorzaam geweest. Er was nu, om zo te zeggen, bij God een heilige verlegenheid. Hij wenste de zaligmaking van de mens en Hij kon Zijn recht, gehoorzaamheid aan de Wet, niet loslaten.

Toen God in die heilige verlegenheid Zich bevond, trad de tweede Persoon in het Goddelijk Wezen naar voren, en sprak: “Ik heb lust, o

Mijn God, om Uw welbehagen te doen; en Uw wet is in het midden Mijns ingewands” (Ps. 40:9). De tweede Persoon in het Goddelijk Wezen zou, Mens geworden, de Wet vervullen, de gehoorzaamheid brengen en de straf, die uitgesproken was, dragen.

Hierop zei God dat Hij, de tweede Persoon in het Goddelijk Wezen, dan loon zou hebben. Wanneer door Hem het welbehagen Gods zou voortgaan, dan zou Hij – nog eens, de tweede Persoon in het Goddelijk Wezen – het Hoofd zijn van een Gemeente.

Wanneer u deze dingen nu overweegt – en zij moeten inderdaad overwogen, diep overwogen worden – dan zult u begrijpen hoe het komt dat Jezus God aangesproken heeft met de woorden: “Mijn God, Mijn God”. God was immers nu Zijn Zender en Jezus was de Knecht van God. Knecht, Knecht des Heeren, wordt Hij in het Woord dan ook dikwijls genoemd: Jesaja 52, Jesaja 53. In Filippenzen 2 staat dat Hij de “gestaltenis eens dienstknechts” heeft aangenomen (vs. 7).

Nu, toehoorders, keren wij ons weer tot het gebed. Wanneer nu Jezus tot God nadert in deze duistere ogenblikken met de woorden: “Mijn God, Mijn God”, dan spreekt Hij hiermee uit dat Hij de overeenkomst, van eeuwigheid gemaakt, nog aanvaardt en erkent. Ten tweede, Hij drukt met deze woorden Zijn bereidwilligheid uit om de beker die Hem aan de lippen gezet was, tot op de bodem te ledigen. En ten derde geeft Hij uiting aan Zijn verwachting dat ook God getrouw zal zijn, en Hem waarlijk straks zal erkennen als het Hoofd en de Borg van Zijn volk.

Christus herhaalt de woorden: “Mijn God, Mijn God”. Deze herhaling heeft zonder twijfel een grote betekenis. Christus zegt hiermee dat Hij Zijn hulp van God verwacht. Andere hulp was hem gewezen: “Kom af van het kruis, verlos Uzelf”. Christus heeft alleen Zijn verwachting van God. De herhaling toont ons Christus’ geloof. Als u ooit met God hebt geworsteld in het geloof, dan weet u dat onder zulk een worsteling het geloof toeneemt. En in de derde plaats geeft de herhaling te kennen de grote benauwdheid waarin Christus Zich bevindt. Het gebed gaat het beste in de benauwdheid. “Uit de benauwdheid heb ik den HEERE aangeropen” (Ps. 118:5). Waar niet anders is dan een schijn geloof, daar zal de benauwdheid van God afbrengen; daar gaat de mens redeneren, de ellendige, de Godverzaker. Waar het waarachtig geloof is, daar is het zoals u gezongen

hebt: “Uit diepten van ellenden roep ik”, enzovoort.

Over acht dagen hopen wij verder te gaan met de overdenking van de lijdensstof die wij in dit geweldige woord hebben. Nu nog, voordat wij tot de bevestiging van het huwelijk overgaan, enkele toepasselijke woorden.

Toehoorders, de mens kan alleen zalig worden door het Evangelie. Wat ik u zeg, zijn de meest gewone waarheden. Die moeten wij leren kennen. Het zijn deze dingen die wij vergeten zijn, die wij niet meer verstaan. De mens moet zalig worden door het Evangelie. Door de Wet kan hij niet zalig worden. Hij zou aan de Wet moeten gehoorzamen. Dat kan hij niet. Hij is onmachtig. Het ontbreekt hem ook aan gewilligheid. Hij zou de straf moeten ondergaan, de vloek van de Wet en de toorn van God dragen. En dan zou hij uit dat lijden weer te voorschijn moeten komen. Dat kan hij ook niet. Bovendien, het Werkverbond staat niet meer. Eindelijk, het was nooit Gods bedoeling om een mens zalig te maken door het Verbond der werken.

Deze laatste woorden, schenk daaraan uw aandacht, de woorden dus die ik in mijn toepassing u heb laten horen. Overweeg deze dingen. De overweging van deze zaken brengt en houdt u in het rechte spoor. Er zijn immers drie zaken die goed moeten worden gekend. Ach, dat het de Heilige Geest behaagde ze bij ons erin te brengen. Deze drie zaken zijn: Christus, het Verbond der genade en het Verbond der verlossing of de Raad des vredes. Vraagt u zich af of u deze drie zaken kent: Christus, het Verbond der genade en het Verbond der verlossing of de Raad des vredes. Zolang de mens deze zaken niet kent, is hij het spoor bijster, en, verhoedt God het niet, hij gaat met zijn ingebeeelde bekering en mystiekerij voor eeuwig verloren.

De mens moet zalig worden door het Evangelie. Wat is het Evangelie? Een vraag waarover u alweer niet genoeg kunt nadenken, want u meent het te weten en u weet het niet. En als u toch van de Heilige Geest onderwezen zijt, dan zegt u met mij: “Nee, het is waar, ik weet het niet; dat ik het eens recht weten mocht”.

Wat is het Evangelie? Het Evangelie stelt ons Christus voor. Als de mensen dit wilden aannemen, dan zouden zij het niet hebben over beloften buiten Christus. Dit, dat Christus is de inhoud van het Evangelie, tast de valse leer aan op de meest krachtige wijze. Christus is de inhoud van het Evangelie. Wie het Evangelie kent, die

kent Christus. En wie Christus kent, die kent God: Vader, Zoon en Heilige Geest. Dat is het Evangelie en dat alleen! Maar het Evangelie doet meer. Het biedt ook Christus aan. Het zegt ons: “Het is voor u”. Het leert ons het “niet alleen anderen maar ook mij” uit de zevende zondag van de Catechismus. De gehele vergadering hier tegenwoordig wordt het Evangelie persoonlijk aangeboden. Er is hier niemand, klein noch groot, die zeggen kan: “Ik ben van het aanbod van Gods genade verstoken”.

Waar komt het nu op aan? Hierop komt het aan, dat men ziet en diep aangedaan is over zijn verloren staat in Adam. Waar dit gezicht niet is, deze verslagenheid en verbrokenheid niet gevonden worden, daar is geen sprake van werkzaam zijn met het Evangelie. En als een mens dan toch spreekt over het Evangelie en over beloften, dan is dat een bewijs dat hij noch zichzelf noch God heeft leren kennen, trappen en mate daargelaten.

Ten tweede, dat men het voor waarachtig houdt dat Christus ons persoonlijk is aangeboden. Vele mensen spreken over geloof en rechtvaardigmaking. Maar spreken zij ook hiervan, dat zij zagen en geloofden dat God gekomen was tot hen persoonlijk door, met en in het Woord? Alweer, van een geloofsonderhandeling zal nooit iets komen, tenzij men ziet en gelooft: God wil mij zalig maken. En dit is van zó grote betekenis, dat wij zeggen dat het gezicht en het geloof van de gewilligheid Gods ten opzichte van onze eigen persoon ons, in de middellijke weg, straks in de hevigste aanvechtingen moet staande houden. Ja, men zou kunnen zeggen: er blijft voor de begenadigde straks niets anders over dan het gezicht en het geloof van de gewilligheid Gods in Christus Jezus, dat is dus: het Evangelie.

Ten derde, dat men komt, komt om gebruik te maken van de aanbidding, en dat men Jezus Christus aanvaardt, aanneemt uit de hand des Vaders in en door middel van de belofte des Evangelies. En eindelijk, dat men zijn betrouwen stelt op de gerechtigheid van Christus, op de barmhartigheid Gods in Jezus geopenbaard. Dit is het geloof!

En wie dit geloof oefent – vertelt u eens, wat doet hij met dit geloof? Ik doe u de vraag wat een mens die dit geloof is deelachtig geworden ermee doet. Hebt u het antwoord? Ontwijk het antwoord niet. Hebt u het antwoord? Het is dit: deze mens beantwoordt de

beschuldiging van een heilig, rechtvaardig God, de beschuldiging van de Wet, met de voldoening die Christus gegeven heeft en die door hem nu is omhelsd. Dat doet hij met het geloof dat hem geschonken is.

Is dat uw geloof? Het gaat om een ontzaglijke eeuwigheid. En ik bid u, als dit uw geloof niet is, dat u erkent dat u het niet hebt. Het zou u nu nog geschonken kunnen worden.

Een mens moet zijn gemis leren kennen. En dat zeg ik tot u allen: een mens moet zijn gemis leren kennen. Er moet, om zo te zeggen, een wond zijn in de ziel, een heimwee, een verschrikkelijk heimwee naar God. Dat werkt God door Zijn Geest. En wanneer dit in des mensen hart niet gevonden wordt, dan komt er nooit iets van! Mensen die onder de bearbeiding zijn, gebruiken, om zo te zeggen, nacht en dag de middelen. Als de prediking er is – wel, zij zouden er naartoe kruipen. Is zij er niet, dan doen zij het met het Woord en met de rechte verklaring ervan. Maar zij hebben naar brood en water niet zo'n verlangen als naar het antwoord op de vraag: hoe besta ik voor God? Weet u allen dat u niet voor God bestaat buiten Christus? Ziet u dat? Weet u dat? Dat is ook iets dat de Heilige Geest werkt, de overtuiging – en met deze overtuiging lopen zulke mensen over de aardbodem, liggen zij op hun bed – de overtuiging: kom ik nu te sterven, dan ben ik voor eeuwig verloren. Hier komt alles op de achtergrond: positie in de maatschappij, familiebanden en gezelligheid; hier bestaat niets meer dan alleen dit: “Waar is God? Waar is God?”

Hebt u dat doorgemaakt, voordat u tot het geloof kwam? Er zijn er zovelen die van geloof en van rechtvaardigmaking spreken. Hebben zij dit doorgemaakt? Vraag het u maar eens ernstig af, want ofschoon men zou kunnen zeggen dat het waarachtige werk het werk is van één ogenblik, zo is het nochtans doorgaans geen werk van enige dagen, maar van enige maanden en jaren. En als u het voorrecht bezit, datgene wat ik u verklaard heb aangaande Christus, het Verbond der genade, het Verbond der verlossing of de Raad des vredes enigermate te kennen, dan zegt u mij dit na, en u hebt het uzelf al honderden malen gezegd: “Och, och, wat is het met mijn kennis droevig gesteld en met mijn leven is het nog droeviger!” Het is uw verzuchting: “Och, schonkt Gij mij de hulp van Uwen Geest!”

Amen.

Toespraak:

Wanneer gij nu, mijn jonge vrienden, straks thuis zult gekomen zijn, dan raad ik u aan dat gij nog eens het formulier leest. Dit formulier is van een onovertroffen schoonheid. En men moet bij het lezen van dit formulier eigenlijk aanbidden God, Die mensen in staat stelde om zulke dingen te schrijven.

Gij woont op een tamelijk grote afstand van ons, zodat u niet de gelegenheid zult vinden menigmaal onder de prediking u te begeven. Ik wens u van harte toe dat gij daar waar de grenspalen van uw woning zijn, samen moogt zitten, in het bijzonder op de dag des Heeren, met een wenende ziel hierover dat u de prediking moet missen. Mis haar daar waar u gaat wonen, maar zeg of leer zeggen met de Kerk van de oude dag: “Indien ik u vergeet, o Jeruzalem, zo vergete mijn rechterhand zichzelf”. Neem de Bijbel, neem het geschreven woord dat op dat Boek gegrond is, en lees en onderzoek, en laat het u zijn – ik zeg: laat het u zijn – alsof er geen ingestelde kerk in de wereld was! Maar lees en overdenk en bid, bid God om een zegen bij wat u leest. Dat zal uw kerkgang wezen. En mocht u dit doen in het geloof, dan zal het dít zijn dat de kerk heeft doen zingen: “Ik verblijd mij in degenen die tot mij zeggen: Wij zullen in het huis des HEE-REN gaan.”

God geve mij en u steeds meer in te zien de noodzakelijkheid, de profijtelijkheid en de dierbaarheid van de leer die ik u ook vanmiddag weer verkondigd heb.

En gij die woont in deze stad of in de buurt ervan, denkt u er wel eens aan dat er zovelen zijn, als deze jonge mensen, die verstoken zijn van de prediking? Denkt u daar wel eens aan, door ten eerste nooit te verzuimen? Wie dat kan, laat hem niet denken dat er ook de geringste genade in hem zou gevonden worden. Ten eerste dus nooit te verzuimen als de Voorzienigheid het niet verhindert. Ik zeg niet te veel wanneer ik beweer dat de Kerk van Christus meer betrekking heeft op en verlangt naar het Woord en de zuivere uitlegging ervan dan naar brood en water. Ligt het zo in uw ziel? Ik heb zondag vóór acht dagen (of vóór veertien dagen) gezegd tot de jonge mensen: verlaat u deze Waarheid, dan gaat u te gronde. Dat moet voor ons waarheid wezen en dan zullen wij het eerst oprecht op prijs stellen. De mens die met indrukken van dood en eeuwigheid rondloopt, zegt van

de gereformeerde waarheid: “Dit is de Waarheid, en als ik bij mijn overlijden de ervaringskennis mis van deze Waarheid, dan ben ik voor eeuwig verloren.” Dit wordt in een zogenaamde toeleidende weg altijd gevonden. En ten tweede wens ik dat u er zich rekenschap van geeft wat deze Waarheid u heeft gebracht. Gij hebt haar misschien een jaar, misschien vijf, tien, twintig jaren, misschien nog langer gehoord. En wat is zij u nu geworden? Is u in staat om één verstandig woord te spreken? Want al wat Christus niet tot inhoud heeft, is dwaasheid. Laat het voorrecht, mensen van deze stad en daaromheen, dat u de prediking kunt horen, niet straks de grond zijn van uw veroordeling.

Amen.

Gezongen: Psalm 40:3 en 4.

Predikatie over Mattheüs 27:46-49, 14 april 1946

Gezongen: Psalm 22:1.

Gelezen: De Wet des Heeren; Mattheüs 27:45-56.

Gebed:

Zo wordt ons, algenoegzaam en aanbiddelijk Opperwezen, duidelijk aangewezen waar het leven ligt. Het ligt niet in ons, maar in Hem Die gestorven is om onze zonden en opgewekt om onze rechtvaardigmaking. Hoe eenvoudig is dit alles; hoe krachtig spreekt het! En toch, wij zijn van nature niet bereid om al deze aanwijzingen op te volgen, en ons te laten brengen in een weg waarin alles strekt tot eer van U, van Uw rechtvaardigheid en heiligheid, van Uw barmhartigheid, genade en liefde, en dient tot ons behoud. De apostel Paulus had het voorrecht dat hij daar achter gekomen was; en er zijn er, de eeuwen door, altijd geweest, die het gezien hadden en die zich met de apostel konden verenigen, en zeggen: “Wij dan, vijanden zijnde, zijn met God verzoend door de dood Zijns Zoons”. Het is dít dat wij nodig hebben. Zijn wij h́er niet, dan houden wij ons vast – en of dit nu een mooie naam heeft of een lelijke, het is in de grond van de zaak hetzelfde – wij houden ons vast aan het eigen. Dat staat tegenover U, want het eigen is niet meer wat het geweest is. Het eigen is zondig en uit het eigen komt de zonde voort en niets anders dan de zonde. Doe ons deze dingen diep overdenken. Leer ze ons recht verstaan, en geef er ons werkzaam mee te zijn op een U verheerlijkende en voor ons profijtelijke wijze.

Wij hebben het voorrecht van nog weer hier te mogen zijn. Dat voorrecht hebben niet alle mensen. Sommigen, velen, de meesten, bijna allen waarden zoiets niet. Zij hebben er geen hart voor gekregen. En nu zijn het andere zaken waardoor zij getrokken worden. Doe ons van het voorrecht het rechte gebruik maken, opdat het niet eenmaal tegen ons getuigen moge. Want wat eenmaal tot de hemel toe verhoogd is, kan tot de hel toe nedergestoten worden.

Gedenk het gezin uit welks midden zo plotseling een geliefde werd weggenomen. En laat hun tegenwoordigheid aan deze plaats vertolken wat innerlijk door hen moet gedaan worden: de overgave van hun dode aan U, de omhelzing van de waarheid dat Gij het

gedaan hebt; laat dit voortkomen uit een met U verzoend hart.

Zegen en sterk onze zieken. Er zijn er nog altijd onder die ernstig ziek zijn. Heere, vergeet hen niet. Bearbeid en beïnvloed hen. Zo het in Uw raad bestaat, richt hen op.

Sterk Uw Kerk. Doe haar zich haar roeping bewust wezen en in U zich verblijden. Zij alleen heeft reden om blij te wezen.

Gedenk de volkeren en geef hen niet over aan zichzelf. En zo het in Uw raad bestaat, gedenk ook nog het Nederlandse volk, zijn koninklijk huis, zijn regering. Maakt U geen bemoeienissen, dan wordt het niet anders dan ondergang.

Amen.

Gezongen: Psalm 22:3 en 4.

Wij vragen uw aandacht voor de verzen 46 tot 49 van Mattheüs 27:

“En omtrent de negende ure riep Jezus met een grote stem, zeggende: ELI, ELI, LAMA SABACH-THANI? Dat is: Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten? En sommigen van die daar stonden, zulks horende, zeiden: Deze roept Elías. En terstond één van hen toelopende, nam een spons, en die met edik gevuld hebbende, stak ze op een rietstok, en gaf Hem te drinken. Doch de anderen zeiden: Houd op, laat ons zien of Elías komt om Hem te verlossen.”

Had, mijn zeer geachte toehoorders, God de Heere Jezus verlaten? Hij klaagt: *“Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?”* Enigszins. De Heere Jezus was de Heilige. “Dat Heilige, dat uit u geboren zal worden, zal Gods Zoon genaamd worden” (Luk. 1:35). Zijn spijze was geweest te doen de wil Zijns hemelsen Vaders (Joh. 4:34). En zo was het nog. Zijn taak, van God Hem op de schoulers gelegd, had Hij volbracht en was Hij bezig te volbrengen. Maar Hij was óók zondaar: zondaar niet van nature, maar door toerekening. De zonden van degenen die van eeuwigheid bestemd waren om zalig te worden, waren Hem toegerekend, waren op Hem gelegd. Hij

was dus een zondaar bij uitnemendheid. En dit zijnde, zo bevond Hij zich onder de toorn Gods en onder de vloek van de Wet, en in de hand van mensen die door de vorst der duisternis werden gebruikt om Hem te plagen, te martelen en ten slotte te doden. En wat deed God nu, terwijl de Heere Jezus in deze omstandigheden zich bevond? Hij onttrok Zich. Hij hield de betoning van Zijn gunst in. Hij gaf Hem over aan de mensen. Hij deed alsof Hij Christus niet kende en van Zijn zaak in het geheel niet afwist. Hij deed Hem voelen wat het is een gevloekte te zijn, een kind des toorns te wezen. En onder deze omstandigheden heeft ook Christus geroepen: “Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?” Uit dit gebed, waarbij wij verleden week en daarvóór uw aandacht mochten bepalen, blijkt dat Christus niet aan de wanhoop, zoals bijvoorbeeld koning Saul, was overgegeven.

“*Mijn God, Mijn God!*” Christus wist dat Hij het Kind van God was, de Zoon des Vaders. Hij had de overtuiging dat Hij het werk van God deed, dat Hij Zich dus bevond in de weg des Heeren. Hij hield voor waarachtig dat Zijn lijden niet eeuwig zou duren. Hij vertrouwde dat God Hem helpen zou, Hem uitredden zou. Hij hield voor waarachtig dat Hij met Zijn arbeid, met Zijn volk, voor hetwelk Hij leed en streed, aangenomen zou worden bij God. Terwijl Hij in de diepste vernedering Zich bevond, dacht Hij aan de overwinning. Dit wordt alles uitgedrukt door de woorden: “Mijn God, Mijn God!”

De omstanders hebben op deze uitroep op hun wijze gereageerd. Zij hadden hierop gewacht, tenminste erop gehoopt. De personen die hier sprekende worden ingevoerd, waren de farizeeën, de schriftgeleerden, de overpriesters en anderen; mensen dus, die invloed uitoefenden en een naam hadden. Deze mensen waren menigmaal diep onder de indruk geweest van de Persoon en het onderwijs van de Heere Jezus Christus. Zij hadden gevoeld dat het met Jezus iets bijzonders was. “Want Hij leerde hen als machthebbende, en niet als de schriftgeleerden” (Matth. 7:29). En dus hadden zij dat ook waargenomen. Maar, toehoorders, God had hen niet gegeven te bukken, voor Hem opzij te gaan, Hem te erkennen. Het is de grootste genade die God aan een mens kan geven, dat hem geschonken wordt opzij te gaan voor God en zijn naaste. Wie dit kan, wie dit waarlijk doet, die is een gelukkig mens.

“Deze roept Elías”. Christus had om Elías niet geroepen. Hij had gebeden uit de 22e psalm. Zij zeggen: “Hij roept Elías”. Dat is: “Hoorst u wel hoe het met Hem staat? God heeft Hem verlaten. En nu? Wat voelt Hij Zelf, dat het met Hem uit is! In Zijn angst en benauwdheid roept Hij één van de grote profeten, roept Hij Elías.” Maar nog eens, Christus had dat niet gedaan. Hij had God aangeroepen. Maar dat is de mens, toehoorders! De mens weet dat hij strijdt voor een verloren zaak en hij gaat toch door; en hij moet ook doorgaan, totdat het God behaagt hem te laten zien dat zijn zaak verloren is. Dat is het behoud van de mens, dat God hem laat zien dat zijn zaak verloren is. Wanneer een mens dit ziet, dan merkt hij tegelijkertijd op dat hijzelf verloren is. En daar begint zijn behoud, daar vangt zijn redding aan. En nu zou deze mens, die voor een verloren zaak strijdt en niet nalaten kan dit te doen, graag willen dat elk die een getuigenis van de Waarheid geeft in deze wereld, openbaar werd als een valse profeet, als een leugenaar. Wanneer hij kon, dan zou hij God doden. En hij heeft dat ook feitelijk al gedaan in de persoon van de Heere Jezus Christus.

Men loopt toe om wat edik toe te reiken, maar anderen zeggen: “Sst, sst! Laat ons zien of Elías komt om Hem te verlossen”.

Ik ben gekomen tot aan het eind van de behandeling van dit kruiswoord. Wij hebben verscheidene zondagen besteed aan de overdenking van deze zaken. Toehoorders, wij zijn ook gekomen aan het eind van de lijdensweken. De volgende zondag hopen wij het Paasfeest te vieren. En straks – ik weet niet of u dit ook bedacht hebt – en straks zullen wij zijn aan het eind van ons leven. Ik omdat ik tot de alleroudsten onder u behoort, maar ook gij. Want het leven is een damp, de dood wenkt ieder uur. Een familie onder ons heeft dit op smartelijke wijze enige dagen geleden moeten ondervinden. “Gezond,” zegt men dan, “gezond en... dood”. Dit kan ons allen overkomen, jong en oud, klein en groot. En als het ons eens overkwam, wat dunkt u van uzelf? Wat voor gedachte hebt u aangaande uw staat in betrekking tot de eeuwigheid? Houdt u het ervoor dat deze staat goed is? Meent u dat u, nu u hier zit, reden hebt, gegronde reden hebt om te zeggen: “Ik geloof dat ik bestemd ben om eeuwig te zingen van de goedertierenheden des Heeren”? Nog eens, wat denkt u van deze dingen? Ik vraag het u, ouderen, en ik vraag het u, jonge-

ren, en ik vraag het ook aan de kinderen. Wat dunkt u? Als antwoord op deze vraag verlang ik niet dat u bij uzelf nagaat, of dat u mij vertelt, wat u ervaren hebt. Ten slotte zal dit de vraag niet wezen, ofschoon in zeker opzicht deze vraag betekenis heeft. Maar ik zeg: ten slotte zal dit de vraag niet zijn, want wij hebben de adem niet uitgeblazen of wij staan voor God, en dan zal het onmiddellijk beslist wezen. In een punt des tijds, in een ondeelbaar ogenblik zal het wezen: “Komt, gij gezegenden Mijns Vaders, beërft dat Koninkrijk, hetwelk u bereid is van de grondlegging der wereld” (Matth. 25:34), of: “Gaat weg van Mij, gij vervloekten, in het eeuwige vuur, hetwelk den duivel en zijn engelen bereid is” (vs. 41).

Waar de zaken zo liggen, daar is toch wel reden aanwezig om elkander te naderen met enkele vragen. En ik heb u deze vraag gedaan: houdt u het ervoor dat het goed met u is?

Wat verstaan wij onder dit goed zijn? Wanneer is het goed met de mens? Nu weet ik niet wat voor antwoord u op deze vraag geeft, maar ik wil in alle openhartigheid zeggen wat mijn overtuiging is.

Het is goed met de mens wanneer hij gebracht is tot de werkelijkheid. Dat is eenvoudig. Ja, de Waarheid is eenvoudig. En wat is de werkelijkheid? Dat wij goed en naar Gods evenbeeld geschapen zijn, maar dat wij in Adam zijn gevallen. Dat is de werkelijkheid. En het is wél, als u daar ingebracht zijt, als u gebracht zijt in uw schepping en in uw val, in het bezit van het beeld van God en in het verlies daarvan.

Het is goed met de mens wanneer hij zich heeft mogen vernederen voor God. Wij lezen van de hoofdman, een man die vernederd was. Hij zegt: “Heere, ik ben niet waardig, dat Gij onder mijn dak zoudt inkomen” (Matth. 8:8) – niet waardig! Wanneer ik niet waardig ben dat Christus onder mijn dak zou komen, dan ben ik ook niet waardig dat u mij groet. Ligt dat zo in uw hart? Ben je niet waardig dat iemand je groet? Ben je waardig dat de hele wereld je onrecht aandoet, ofschoon het niet goed van die wereld zou zijn? Dat zijn de tekenen en blijken van een vernederd mens.

Een vernederd mens heeft nooit gelijk. Al liggen zijn zaken recht, hij heeft toch ongelijk. Dat hoort gij van de dichter van de 143e psalm: “Ga niet in het gericht met Uw knecht, want niemand die leeft, zal voor Uw aangezicht rechtvaardig zijn” (vs. 2). Dat is een vernederd mens. Een vernederd mens is iemand die God rechtvaar-

digt. En God is immers alles en heeft immers alle mensen in Zijn hand en de omstandigheden ook! Een vernederd mens is iemand die God rechtvaardigt en zichzelf beschuldigt. Een vernederd mens kan in de hele wereld niemand aanwijzen die hem kwaad gedaan heeft. Voor een vernederd mens zijn alle mensen in de wereld vrienden en geen vijanden. Hij kent niemand die hem ooit kwaad gedaan heeft. Dat is een vernederd mens. Licht het anders bij u, dan moet u ook niet menen dat u genade zou hebben. U is erbuiten, onherroepelijk erbuiten, wat u ook moge beweren van uw bekering! U is erbuiten! Een vernederd mens heeft God gerechtvaardigd met zijn ganse hart, en hij heeft zichzelf beschuldigd in oprechtheid, volkomen, zonder enige restrictie. *Hij* “is de man”, zoals ook Christus “de man geworden is”.

Het is goed met de mens wanneer hij zijn totale machteloosheid heeft leren kennen. Een begenadigd mens heeft leren verstaan wat Salomo heeft doen zeggen: “Ik weet niet uit te gaan noch in te gaan” (1 Kon. 3:7). Hij zag dat het alles zondig was, zonde en schuld, dat hij onbekwaam is, zoals wij het in onze Catechismus vinden, “onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad”, en zoals wij het vinden in de 23e zondag van onze Catechismus: “dat hij ook nog steeds tot alle boosheid geneigd is”.

Het is goed met de mens wanneer hij Christus heeft leren kennen – dat is een zwaar stuk, maar het is noodzakelijk – wanneer hij Christus heeft leren kennen, wanneer Christus in hem geopenbaard is, wanneer hij heeft leren kennen van Christus: Zijn verordining en Zijn zending, Zijn heilige ontvanging en Zijn gewone geboorte, Zijn leven en sterven, Zijn verhoging uit het graf tot aan de rechterhand des Vaders. Het is goed met de mens wanneer Christus in hem geopenbaard is. En als Christus in een mens geopenbaard wordt, wat heeft er dan plaats? Dan verklaart de Heilige Geest in het hart van de mens het Evangelie, de ganse raad Gods en Zijn wil aangaande onze verlossing, niet aangaande de verlossing van de mens, maar aangaande *onze* verlossing. En wij aanschouwen in en door middel van het Evangelie de Heere Jezus Christus in Zijn vernedering en in Zijn verhoging, God in de Zoon en de Zoon in God, de Heilige Geest uitgaande van de Vader en de Zoon. Dat ziet een mens wanneer hij Christus leert kennen, wanneer Christus in zijn hart geopenbaard is. Hij ziet dan in Christus de gehele Godheid.

Het is goed met de mens wanneer hij in het lijden en sterven van Christus gezien heeft zijn zonde, wanneer hij gezien heeft dat hij de oorzaak is van dat lijden en niemand anders; niet Kajafas en Herodes en Annas en Pilatus en het volk der Joden, maar hij. Hier wordt gekend dat evangelische berouw waarvan bijvoorbeeld gesproken wordt in de 51e psalm: “Tegen U, U alleen heb ik gezondigd, en gedaan dat kwaad is in Uw ogen” (Ps. 51:6), dat berouw waarvan de apostel Paulus schrijft: “De droefheid naar God werkt een onberouwelijke bekering tot zaligheid” (2 Kor. 7:10).

Het is goed met de mens wanneer hij gekomen is tot Christus, wanneer hij Hem aangenomen heeft uit de hand Gods, Hem omhelsd heeft.

Het is goed met de mens wanneer hij de belofte van de vergeving der zonden omhelsd heeft. Zonder dit, zonder de omhelzing van de belofte van de vergeving der zonden is er geen openbaring van Jezus Christus. Waar de openbaring van Jezus Christus is, daar is de toezegging: “Ik delg uw overtredingen uit als een nevel, en uw zonden als een wolk” (Jes. 44:22). Dus de vergeving der zonden wordt daar omhelsd. Plaats de dingen goed, en onderzoek of de dingen goed geplaatst zijn in uw hart, want de Heilige Geest werkt op een ordelijke wijze, zó, dat als Christus door Hem geopenbaard wordt, aan de mens in wie Christus verklaard wordt, de belofte gedaan wordt van de vergeving der zonden. En dit omhelzen van de vergeving der zonden, van de belofte van de vergeving der zonden, dat is het rechtvaardigmakend geloof. Daarom staat er in de 23e zondag: “Wat baat het u nu, dat gij dit alles gelooft?” En het antwoord is: “Dat ik in Christus rechtvaardig ben, en een erfgenaam des eeuwigen levens”.

Het is goed met de mens wanneer hij door Christus tot God gekomen is met de vraag ener goede consciëntie, zoals wij dat vinden in 1 Petrus 3 (vs. 21). En wat betekent dit, tot God te komen met de vraag ener goede consciëntie? Weet u wat dat betekent? Zou u het mij kunnen zeggen, zoals ik het u nu ga zeggen? Het betekent dat men aan de rechtvaardigheid en de heiligheid Gods de voldoening van Christus voorhoudt, en op grond van die voldoening, op grond van de voldoening van Christus de Vader vraagt om alle nooddrift der ziel en des lichaams. En dit is dan door de Zoon tot de Vader te komen. “Ik ben de Weg, en de Waarheid, en het Leven. Niemand komt tot den Vader dan door Mij” (Joh. 14:6).

Wanneer deze zaken in u gevonden worden, dan is het in de grond goed met u. In het tegenovergestelde geval moet niemand zich een goede eeuwigheid beloven; hij zou teleurgesteld worden. Wanneer de zaken naar uw diepste overtuiging, en na veel en langdurig en grondig onderzoek gedaan te hebben, in u goed liggen, dan hebt gij slechts één ding te doen. Christus heeft dit uitgesproken in deze woorden: "Volg Mij!" En dan moet u dit door de genade des Heiligen Geestes doen naar de regel die onze vaders gegeven hebben: blind voor de uitkomst, ziende het gebod. En hierin zult u uzelf tot vijand vinden, en ontwaren dat er in u, in u, begenadigd mens, nog veel vijandschap is, vijandschap tegen God. En gij zult Christus in Zijn gezegende bedieningen als Profeet, Priester en Koning niet kunnen missen.

Moet u bekennen, dat u aan deze zaken geen deel hebt, dan geve God dat gij moogt ophouden zo gerust door te leven als u tot hiertoe deed. Misschien zegt u: "Nee dominee, ik leef niet zo gerust". Goed, maar maakt u dan ook wel naarstig gebruik van de middelen, 's zondags en in de week? Misschien antwoordt u: "Ja, dat doe ik ook". Overdenkt u de dingen diep? Doe dat! U moet de dingen overdenken. Dat wil niet zeggen dat u uw verstand zo aan het werk moet zetten; want het is een zegen als het Opperwezen u bewaart voor het verstand. Nee, wij moeten leren werken met de drie functies van onze ziel: met ons verstand, wil en gevoel. Hier moet een gelijke tred wezen. Die te eenzijdig met het verstand werkt, brengt zichzelf in grote verwarringen; en als hij in aanraking komt met de begenadigde, dan is hij oorzaak dat de begenadigde niets kan zeggen. Wat zou hij zeggen? Want hij vindt niet de minste aanraking. Hoe meer iemand met zijn verstand werkt, des te meer sluit hij het contact met de Kerk af. En zo sluit hij zich ook af van het Woord en de rechte zin ervan. Want wie eenzijdig met zijn verstand werkt, heeft de gedachte dat hij er wel wat van begrijpt. Want wij moeten niet gebracht worden tot de gedachte dat wij het begrijpen, maar hiertoe dat wij het niet begrijpen.

Nacht en dag moet er geroepen worden! De zaak moet drukken. Begenadigde mensen zeiden vroeger: "Het moet een aangebonden zaak wezen". Die eenvoudige uitdrukkingen kennen wij niet meer. Straks zullen ze helemaal weg zijn. Niet die lange tussenpozen! Het moet geen veertien dagen hetzelfde bij u wezen. Dat *is* ook niet zo

als de zaken drukken. En dan kan ik u alleen maar toeroepen: neem deze waarschuwingen ter harte! En dat doe ik vooral de jonge mensen onder ons. Jonge mensen weten doorgaans niet wat zij vóór hebben op oudere mensen. Oudere mensen zijn bijna niet meer te bewegen. Er zijn uitzonderingen, maar wie boven de 40, 50 jaar gekomen is, ik moet hem zeggen dat hij weinig kans meer heeft om bekeerd te worden. Ik zeg hem niet dat hij geen kans meer heeft; ik zeg hem dat hij weinig kans meer heeft, weinig! Dat kunt u in de geschiedenis zien. Als God iemand riep voor het een of ander werk, was het dan een oud man, of een man zelfs van 50, 60 jaar? Dat waren immers doorgaans jonge mensen. Dat vindt u in de Bijbel en in de geschiedenis van de Kerk Gods op aarde. Daarom zijn de jeugdijaren de beste, ook voor de bekering.

Kinderen, luistert hiernaar. Luistert hiernaar, kinderen! Nu zijn het de beste jaren om God te leren kennen, om wezenlijke dingen te leren kennen, om bekeerd te worden, om het ware, het rechte van het leven te leren kennen. Het is ontzettend, nietwaar, wanneer in de huisgezinnen alleen over stoffelijke zaken gesproken wordt, terwijl de ouders een prachtige taak hebben! Dat is niet: de hele dag preken, maar het is de kinderen de indrukken van het waarachtige leven bij te brengen. Dat is iets anders dan wat men er zo van ziet in de wereld, dan wat men leven noemt. Dat is de taak! Dit moet niet op vrome wijze gebeuren, maar op een echte, waarachtige wijze. Er zijn *andere* dingen; dat moeten wij de kinderen laten merken. Al wat de wereld doet, is schijn. Dat moeten wij de kinderen laten voelen. De dingen dezer wereld zijn bestemd om voorbij te gaan, om onder te gaan, zonder een spoor achter te laten, behalve schuld en zonde. Daar gaat de wereld dan mee heen, met schuld en zonde; daar gaat de mens mee heen, met schuld en zonde; dat is alles. Hiervan moeten onze kinderen beseft krijgen. Jakobus heeft dat gezegd in een woord dat ons niet erg aanstaat, maar wie er over krijgt na te denken en er enig licht in ontvangt, verstaat de betekenis van dat woord. Het is dit: "Gedraagt u als ellendigen" (Jak. 4:9). De mensen die het Evangelie, de Waarheid niet verstaan, zijn geneigd om hier te vragen: "Maar waar blijft men dan met het woord van de apostel: "Mijne broeders, verblijdt u in den Heere" (Filipp. 3:1)? En dan wordt er heilig gelachen, wanneer zulke vragen worden gedaan.

Want wie zich in de Heere verblijdt, gedraagt zich als een ellendige; wie zich over de dingen van de wereld verheugt, gedraagt zich als een dwaas.

Amen.

Gebed:

Heere, wat het bovenste is, dat moet het onderste worden, en omgekeerd. Wat wij licht noemen, dat is duisternis; en de duisternis is het licht. Wat wij houden voor de duivel, dat zijt Gij. Wat wij houden voor ons nadeel, dat is ons voordeel. Wat wij houden voor onze dood, dat is ons leven. Wij moeten wedergeboren worden, en anders zullen wij het Koninkrijk Gods niet zien. En wij moeten andere mensen zijn gemaakt, nieuwe schepselen, en anders zullen wij deze dingen niet verstaan. Wij moeten nieuwe ogen hebben gekregen, nieuwe oren, een nieuwe smaak, een nieuw hart. Ach, wilt U Zelf er ons recht bij bepalen. Al zou het zijn dat wij het niet verstonden, dat Gij ons tenminste er enig vermoeden van kwaamt te geven, opdat wij dit naaste licht dan mochten volgen, het niet mochten uitblussen, maar volgen. Wie weet, er mocht eens nog wat anders achter liggen. Want Gij doet toch wonderen, Gij alleen.

Zegen wat overdacht is. Schrijf de dingen in ons hart. Doe ze een bestaan hebben in ons leven. En leer ons door Uw genade het zwaar-tepunt telkens verleggen van het zichtbare naar het onzichtbare, van onszelf naar U.

Amen.

Gezongen: Psalm 105:3, 5 en 24.

Predikatie over Mattheüs 27:66, 19 april 1946, Goede Vrijdag

Gezongen: Psalm 41:4 en 6.

Gelezen: Mattheüs 27:57-66.

In deze dienst werd aan kinderen de Heilige Doop bediend.

Wij vragen uw aandacht voor het laatste vers van Mattheüs 27, dus Mattheüs 27, vers 66:

“En zij heengaande, verzekerden het graf met de wacht, den steen verzegeld hebbende”.

Gezongen: Psalm 33:5 en 6.

Wij lazten, mijn zeer geachte toehoorders, u eerst iets voor van Jozef van Arimathea, en daarna van enkele vrouwen, en eindelijk van de overpriesters en de ouderlingen. Wat een verschil! Ja, het is met het Evangelie als met de zon: de was wordt door de zon zacht gemaakt, maar de klei, de uitwerpselen, worden er hard door gemaakt. Wat een oordeel is het, wat een ontzettend oordeel is het klei, uitwerpsel te moeten en te willen zijn! Ook deze mensen was het Evangelie verkondigd, dat is: de Heere Jezus was hun als aan de voeten gelegd en in de hand gegeven. Doch zij hadden geroepen: “Wijk van ons, want aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust” (Job 21:14). Het geloof, intussen, is een gave Gods, wordt gewerkt door het Woord en de Geest. En daarom had de apostel Paulus recht met het stellen van deze vraag: “Wat hebt gij dat gij niet hebt ontvangen?” (1 Kor. 4:7).

“En zij heengaande”. Hier wordt gesproken van de overpriesters en van de ouderlingen. Deze mensen, en vooral de ouderlingen des volks, waren de mannen van het behoud, conservatief in hart en nieren. Wellicht werd door hen over het hoofd gezien dat er een onderscheid is tussen de vorm en het wezen. Lange tijd kan men de vorm behouden en dan al lang de zaak zelf verloren hebben. Het komt mij voor dat dit ook in deze tijd allerminst voldoende wordt beseft. Er

zijn op het ogenblik drie woorden welke nogal eens worden gebruikt: beschaving, vrijheid en kerk. Beschaving – maar toch, is het te ontkennen dat de beschaving van West-Europa een christelijke beschaving is? Meent men dan dat de beschaving kan worden beveiligd wanneer men Christus niet wenst? Kerk – maar wat ik ervan zie, is dit: het zijn kerken zonder Christus en zonder God. En een kerk zonder Christus heeft geen andere bestemming dan een voetwis te worden. Vrijheid – maar ik roep u allen toe: dat God u beware voor de vrijheid die gezocht wordt! Immers, vrijheid zonder gebondenheid aan God leidt ons onherroepelijk naar de afgrond. Wie ooit zag dat hij zonder God was, heeft die niet gehuiverd voor de vrijheid die hij zocht en welke hij meende te hebben?

“*En zij heengaande*”. De overpriesters en ouderlingen waren bij de landvoogd, bij Pilatus geweest. Gij weet met welk doel zij daar waren geweest. “Heer”, zo spraken zij de landvoogd aan, “wij zijn indachtig”, enzovoort (Matth. 27:63). “Heer” – dat klinkt goed, nietwaar? Dat getuigt van achting. Zij hadden geen greintje achting in hun ziel voor de landvoogd! Zij haatten hem met een volkomen haat. Maar als het gaat om het levende Kind, dan zijn alle mensen met elkander verbonden. Als de Christus moet worden uitgeroeid, dan zijn er geen partijen. Er is slechts één geroep: “Deze is de erfgenaam, komt, laat ons hem doden” (Matth. 21:38).

“Wij zijn indachtig dat deze verleider”. Nu moet u eens horen wat een mens wel durft: “dat deze verleider”. En hoe dikwijls hebben zij niet beschaamd tegenover Hem gestaan? Hoe menigmaal hebben zij niet het antwoord moeten schuldig blijven op een simpele vraag die hun door Hem gesteld was? Dat is de mens: huichelaar, geveinsde door en door, om en om.

“Dat deze verleider, nog levende, gezegd heeft: Na drie dagen zal Ik opstaan.” En na deze inleiding doen zij dan hun verzoek: sta ons toe het graf van een wacht te voorzien, de steen van het graf te verzegelen. En Pilatus, die al lang over het punt heen was – gij kent het woord van Luther: “Het is niet geraden iets tegen de consciëntie te doen” – gaf hun hun begeerte. Aan Jozef van Arimathea had hij het lichaam van Jezus geschonken – aan deze mensen verleent hij vrijheid om met het graf te doen naar hun believe. Zij gaan naar het graf, plaatsen hun wacht erbij en verzegelen het. Zij hopen dat het nu gedaan mag zijn.

Maar, toehoorders, het was toen niet gedaan. Het is nooit gedaan! Alles loopt uit op de verheerlijking Gods. Wanneer wij straks voor de Rechter van hemel en aarde staan, dan zullen wij dit zien. God is groot en heerlijk. Dit deed de apostel Paulus zeggen en met hem de gehele Gemeente: “Wij weten, dat dengenen die God liefhebben alle dingen medewerken ten goede, namelijk dengenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn” (Rom. 8:28). Immers, de Kerk heeft de Waarheid lief. Zij is bij niets anders gebaat dan bij de verheerlijking van de Waarheid.

Zijn Naam moet eeuwig eer ontvangen;
Men loov' Hem vroeg en spâ;
De wereld hoor', en volg' mijn zangen
Met amen, amen na (Ps. 72:11).

Wat deze mensen bereikt hebben, is het tegenovergestelde van wat zij zochten. Zij hebben bereikt dat er aan het graf getuigen waren van de opstanding van de Heere Jezus. En met de verzegeling van het graf hebben zij hun eigen mond verzegeld.

Ik gaf u een korte uitlegging van het laatste vers van Mattheüs 27. Wij stellen ons in de weg om naar aanleiding van wat wij gezegd hebben nog enige ogenblikken met elkander na te denken.

Toehoorders, deze mensen hielden zich voor vrienden van de Waarheid, nietwaar? Dat zijn wij toch allen? Of denkt u over uzelf anders? Vrienden van de Waarheid – maar zij waren vijanden van de Waarheid, gezworen vijanden. Waarin zij hun vijandschap hadden geopenbaard, is hun later door Stefanus gezegd. Gij kent het woord: “Gij hardnekkigen en onbesnedenen van hart en oren, gij wederstaat altijd den Heiligen Geest” (Hand. 7:51) Zij hebben zich verzet. En wie dit doet, is een vijand. Verzet tegen wie, waartegen? Tegen God! Tegen Hem Die van Zichzelf onder ede betuigd heeft en nog betuigt: “Ik heb geen lust in den dood des goddelozen” (Ezech. 33:11). En waartegen? Tegen het zich laten brengen tot Christus. Ik zeg: wie zich verzet, die is een vijand. Allen dus die in Christus niet worden gevonden, noem ik, noemt de Heilige Schrift vijanden van God en van hun eigen zaligheid.

En nu vraag ik u of u dit gezien hebt. Het verzet van deze mensen heeft niet gebaat. De Waarheid is niet in het graf gebleven. Zij zou dit niet gedaan hebben al had men er een berg op gezet. De Waarheid

heeft overwonnen! En het zal altijd blijken dat zij overwonnen heeft. Wat ik u zo-even zei, namelijk dat ieder die zich niet laat leiden tot de vereniging met Christus, zijn vijandschap openbaart, is de waarheid, en deze waarheid zal het van u winnen. Zij zal het van alle groepen en kerken welke anders geleerd hebben, winnen. En nu is er één ding nodig, dit: dat u deze waarheid bekennt met een verbroken hart en een verslagen geest. Dan zal dit uw behoudenis zijn. Zo u hiertoe niet komt, dan zijt gij bestemd om voor eeuwig te gronde te gaan. Ik heb uw ziel te zeer lief dan dat ik wat anders tot u zou zeggen. Als ik anders sprak, dan zou ik niet voor u staan als een prediker van het Evangelie, maar als een verzinner van dingen die geen grond hebben in het Woord. “Tot de Wet en tot de getuigenis; zo zij niet spreken naar dit woord, het zal zijn, dat zij geen dageraad zullen hebben” (Jes. 8:20).

De Heere Jezus, toehoorders, had aan deze mensen gearbeid. Wij zeiden het reeds in het begin: ook hun was het Evangelie verkondigd. Maar het had geen vat op hen gehad. Het Evangelie heeft op de meeste mensen geen vat. Zij sluiten zich af. Hoe komt dat? Op deze vraag is maar één antwoord dat goed is: zij hebben de Wet nooit geloofd. Daar begint het mee. Spreek niet van het geloof in het Evangelie wanneer gij niet geleerd hebt de eis en de vloek van de Wet te zien. De mensen die zich afsluiten voor het Evangelie, zagen nooit de eis en de vloek van de Wet.

Weet u iets van deze dingen? De eis van de Wet is deze: wees niet gevallen. En de vloek van de Wet gaat over onze personen en over al wat aan ons of in ons wordt gevonden, over goed en kwaad, over godsdienst en goddeloosheid, over al wat in ons gevonden wordt, zodat een mens, wanneer hij het onuitsprekelijke voorrecht heeft van door God in Christus gerechtvaardigd te worden, voor God staat niet als een levende, maar ligt als een dode. Dat is het verschil tussen de ware prediking en de valse, de bijzondere werking van de Heilige Geest en de algemene. Bij de valse prediking wordt een die “levend” is, gerechtvaardigd, en bij de zuivere worden alleen de goddelozen gerechtvaardigd.

Ach, ik weet dat gij allen van nature even grote vijanden zijt van deze dingen als ik. En ik verwacht van niemand dat hij zonder de Heilige Geest in zich te hebben het eens is met deze dingen. Ik heb

dat ook nooit gezocht; ik heb dat niet kunnen zoeken. Als ik het gekund had, zou ik het gedaan hebben. Want het alleenstaan is niet aangenaam voor vlees en bloed. Maar ik heb het niet gekund. En hoewel ik het zou gedaan hebben, als ik gekund had, zo dank ik God dat ik het niet gekund heb.

Men moet voordat men van leven spreekt, de dood gevonden hebben. Dit is in eenvoudige woorden de waarheid gezegd. Als ik u ontmoette, en uw staat voor de eeuwigheid kwam ter sprake, en als ik dan getrouw werd gemaakt, dan zou ik u deze vraag voorleggen: vertel mij eens wat gij van uw dood geleerd hebt. En het zou niet onmogelijk zijn dat ik een tweede vraag liet volgen: en vertel mij nu eens wat gij van het leven geleerd hebt. Want ik weet dat ieder die zijn val en bondsbreuk in Adam heeft leren kennen en daarover verbroken en verslagen is geweest, door God gered is in Jezus Christus.

Daarom moet ik u met de meeste aandrang zeggen: let op het Woord! En let op wat u in goede boeken vindt, in de boeken van mensen die vroeger, toen de Nederlandse Hervormde Kerk nog een kerk van Christus genoemd kon worden, in die kerk gepredikt hebben. En als u ze leest, moogt u wel niet beginnen voordat u om een zegen gevraagd hebt, want u verstaat ze niet. En als God u niet verlicht, dan zult u denken dat u ze begrijpt, en... u zult ze niet verstaan. Ik zal u zeggen wat ik van de Waarheid heb leren kennen. Het is dit: men leert de Waarheid niet kennen voordat men God leert kennen als een drie-enig God, Vader, Zoon en Heilige Geest.

O, wat hebben wij, volk van Nederland, ons laten bedriegen! Wat hebben wij het oor geleend aan de valse prediking en aan de verkeerde gesprekken! Het is niet uit te drukken! Maar daarom gaan wij ook de kant op die wij opgaan, en zijn wij in de toestand geraakt waarin wij gekomen zijn. Ik kan u niet anders zeggen dan: let op! Ik heb u dikwijls voorgehouden dat u het niet moet geloven omdat ik het zeg. Ik ben ervan overtuigd dat u het nooit anders bevinden zult; nochtans moet u het niet geloven omdat ik het zeg. Want ik wens géén uwer aan mij gebonden te zien, en ieder die mij kent en al deze jaren gevolgd heeft, weet dat ik de waarheid spreek. Maar ik wens dat gij verbonden raakt aan en verenigd wordt met Jezus Christus.

Ik deed de vraag: hoe komt het dat het Evangelie tot de mens niet spreekt? En ons antwoord was: hij gelooft de Wet niet. Als de mens de Wet gelooft, de vloek en de eis, dan past het, het sluit. En dat doet het vóór die tijd niet. En als het past, als het sluit, dan wordt het omhelsd. De meeste mensen hebben last van hun geloof. Zij moesten er toch voordeel van hebben! Dat komt omdat zij geen geloof hébben, omdat hun geloof een schijngeloof is. Maar als het past, kijk – wanneer ik het eenvoudig mag zeggen – dan komt Christus ingere-den op het Woord van Zijn Waarheid, en wij horen Hem zeggen: “Eer Ik het wist, zette Mij Mijn ziel op de wagens van Mijn vrijwil-lig volk” (Hoogl. 6:12). En wij zeggen dit woord ook; ook wij zeg-gen: “Eer ik het wist, zette mij mijn ziel op de wagens van Zijn vrij-willig volk”. Dat is de genade. De mens valt er hier buiten, geheel erbuiten. Hier is God. Ja, en dit is het eigenlijke dat de zaligheid uit-maakt. Hier ben ik niet; hier is niemand dan God alleen. En zo komt het dat men zingt het woord, zo-even aangehaald: “Zijn Naam moet eeuwig eer ontvangen”, enzovoort. En waar God is – welnu, hebt gij er iets op tegen? Waar Hij is, daar is het heil, het geluk, de eeuwige zaligheid.

Het Woord zij ons allen “een reuk des levens ten leven” (2 Kor. 2:16). Niemand van ons moet zeggen: “Het is voor mij niet”, of: “Het is voor mij te laat”. Het kan later blijken dat het voor u niet was, maar nooit moet u hier de moed opgeven. Zeg niet: “Het is niet mogelijk dat ik zou behouden worden”, want er is er niet één die behouden werd, of hij heeft dit gezegd of gedacht. God is geen mens. “Hij spreekt, en het is er; Hij gebiedt, en het staat er” (Ps. 33:9). Ik heb u wel aanwijzingen gegeven, en ik doe dat altijd in mijn predika-ties, maar u moet niet denken dat ik van de opvolging van deze aan-wijzingen iets verwacht als God er niet aan te pas komt. Maar daar-om moogt u nog niet zeggen: “Het helpt toch allemaal niets”. U is gebonden aan de middelen! Maar waarheid is het: God moet het doen. Daarom, als u de middelen gebruikt, zucht tot God, let op de bewegingen in uw hart, en volg ze op als uw naaste licht. En als het onverwachts, plotseling, eens zover kwam dat de deur openging, dat Christus u kwam te verschijnen, ga binnen – de Meester is daar en Hij roept u.

Amen.

Gebed.

Goedertieren Heere, Vader in Jezus Christus, niemand zal zeggen: ik wilde wel, maar ik kon niet, het was mij niet mogelijk. Zo wij erbuiten blijven, buiten het bezit van de dingen die ons door U aangeboden worden, dan zullen wij belijden dat onze onwil daarvan de schuld is. Ach, wij menen kennis van onszelf te hebben, en dan ook wat kennis van U en van de Bijbel en van de Godsdienst, van de ware Godsdienst, maar een van Uw kinderen heeft eens gezegd: “Goed menen heeft velen doen wenen”. Wij moeten geen mening hebben, maar een overtuiging. Wij moeten het getuigenis in ons hebben, dat wat tot ons kwam, een woord was van U. En tot wat voor mensen komen de woorden van troost? Tot zondaren, goddelozen, gevallenen. Heere, doe ons onszelf kennen, doe ons onszelf zien zoals U ons ook ziet. Doe ons zien dat wij zondaren zijn in ons eerste hoofd, en dat wat wij deden of niet deden, zonde, enkel zonde was.

Als wij dit mogen zien en voor U belijden, dan zult Gij ons helpen, ons genadig zijn. Want Gij, Heere Jezus, kwaamt in de plaats van de zondaar, en Gij zeidet: “Hier sta Ik om te doen en te lijden in de plaats en ten bate van de zondaar”. Gij Vader, legde de gehele verplichting die op de mens was, op Uw Zoon. Nu is het niet meer en in eeuwigheid niet meer door deugd en plicht van mensen, maar door de verdienste van Uw Zoon. En Gij, Heilige Geest, naamt op U om de wereld te overtuigen van zonde, gerechtigheid en oordeel; van zonde, omdat zij in de Zoon niet gelooft; van gerechtigheid, omdat Hij tot Zijn Vader is heengegaan, wat Hij niet zou hebben gedaan, als Hij de gerechtigheid die voor God geldt, niet aangebracht had; en van oordeel, omdat de overste dezer wereld geoordeeld is, en nu aan banden ligt, zodat de zaligheid door hem niet meer kan worden verhinderd. Ach, leer ons U kennen, eren en dienen, o drie-enige God!

Amen.

Gezongen: De Lofzang van Maria: 4 en 5.

Predikatie inhoudende een inleiding tot de lijdensstoffen, 23 februari 1947

Gezongen: Psalm 43.

Gelezen: De Wet des Heeren; Johannes 19:25-30.

Gebod:

Ach, Heere, het scheen alles verloren! Het was immers in het graf gegaan na schande en smaad, na uitwerping en veroordeling, na verschrikkelijk lijden. Maar het woord is vervuld geworden: "Hij zal op den weg uit de beek drinken; daarom zal Hij het hoofd omhoog heffen". De kracht was niet in degenen die om het kruis stonden, en ook niet in hen die in hoogheid waren gezeten. De kracht was in U. Het schéén alleen maar dat het anders was. Maar Gij zijt krachtiger dan de mensen: "de Zone Gods naar den Geest der heiligmaking, uit de opstanding der doden". En zo is dit dan de Waarheid, en in de omhelzing van en liefde tot deze Waarheid ligt de overwinning, ook voor ons. Dat heeft Johannes goed neergeschreven: "En dit is de overwinning die de wereld overwint, namelijk ons geloof". Het andere, al het andere is zwakheid, bestemd om een einde te nemen, of liever, bestemd om te openbaren dat het het niet is.

Gedenk ons in deze ogenblikken. Sterk ons naar ziel en lichaam, en doe ons, al is het dan ook slechts gedurende enige ogenblikken, iets zeggen uit de eeuwigheid, tot eer van U en tot zaligheid van onszelf en anderen. Er is oorzaak om zowel te jubelen als bedroefd te zijn, te jubelen over U en diep bedroefd te zijn over onszelf.

Zegen ons naar de rijkdom van Uw genade. Zegen Uw Kerk over de gehele aarde. Gedenk onze zieken. Er zijn eronder die zeer zwak zijn, en ook die reeds zeer lange tijd aan hun bed gebonden liggen. Gedenk deze mensen. Leer hen de toevlucht te nemen tot U.

Gedenk ons volk. Erbarm U over die in hoogheid zijn gezeten, over het koninklijk huis. Erbarm U over de mensheid in haar geheel. Men moet wat en men wil wat en men zal wat. Ach, of er een staatsman mocht gevonden worden die in staat was om het woord van U te omhelzen: "Want zonder Mij kunt gij niets doen", en het getuigenis van de Kerk: "Gij toch, Gij zijt hun roem, de kracht van hunne

kracht". Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren, Heere.

Amen.

Gezongen: Psalm 22:1, 2 en 3.

Mijn stem is nog niet veel en mijn keel nog minder, daarom zal ik slechts een enkel woord tot u kunnen richten. Maar ik ben blij dat wij hier nog een ogenblik met elkander mogen vergaderd zijn, al was het alleen maar om de verzen die wij gezongen hebben, Psalm 43, Psalm 22. Wat is het toch alles echt. Op en neer, maar op een onbeweeglijke grondslag. Dat is zo wonderbaar! Op en neer, maar op een onbeweeglijke grondslag: "Jezus Christus, en Dien gekruist" (1 Kor. 2:2), "God in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende, en heeft het woord der verzoening in ons gelegd" (2 Kor. 5:19). Hebt u enig begrip van de betekenis van deze dingen, van de waarachtigheid van de Waarheid, van de schoonheid en van de kracht ervan? Simson was malende in het gevangenhuis. Wat een zieligheid! Wat een ellende! Wat een zonde en ongerechtigheid! Hij trekt de pilaren naar zich toe en alles stort in. Weet u welke deze kracht geweest is? Dat was de kracht van de opstanding van Jezus Christus, waarvan u geschreven vindt in Filippenzen 3: "Opdat ik Hem kenne, en de kracht Zijner opstanding en de gemeenschap Zijns lijdens, Zijn dood gelijkvormig wordende, of ik enigszins moge komen tot de wederopstanding der doden" (Filipp. 3:10-11). Wat een zieligheid somtijds, de gemeente van Jezus Christus! Wat een onaanzienlijkheid, ons zijn aan deze plaats! En wat een geharrewar somtijds nog onder de kinderen van God, en welk een bekrompenheid dikwijls en mistasting en zonde, enzovoort! Gelooft u dat God door deze arme hoop de wereld in stand houdt? Is dat ooit werkelijkheid voor u geworden?

Wat een zieligheid, nietwaar, die paar vrouwen aan het kruis, en dan nog een stuk of wat aanhangers, maar die waren gevlucht! En wat een overwinning hadden de anderen behaald! Alles schijn! Het leven van al die mensen, het leven van Pontius Pilatus, Kajafas, Herodes, het leven van de Sanhedristen, het leven van het gehele Joodse volk, van het gehele Romeinse rijk en van iedere civis

Romanus, van iedere Romeinse burger, het berustte op zelfbedrog. Weet u dat? Weet u dat uw hele leven op zelfbedrog rust, dat het enkel leugen is, heel uw bestaan? Dat weet u als u weet wat Christus is. Want ieder mens die weet wat Christus is, al zou deze wetenschap dan ook maar gering wezen, zegt: “Maar hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus’ wil schade geacht. Ja gewisselijk, ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Jezus Christus, mijn Heere” (Filipp. 3:7-8). En als u nu door de genade een kind van God mocht zijn, dan is dat in de grond uw houding. Maar dat is uw houding niet altijd, en daarom hebt u het gebed zo nodig, opdat het uw houding telkens worde.

Wij zijn in de lijdensweken. Het was de gewoonte, en het is de gewoonte nog, om de gemeente van Christus te bepalen bij de geschiedenis van het lijden en sterven van Christus. Dat is heel begrijpelijk. Want de gehele zaligheid is in Christus, volkomen, zodat, wie buiten Christus is, geheel afgesneden is van de zaligheid, daarentegen ieder die gevonden wordt in de Zoon Gods, de gehele zaligheid bezit. Zo vindt u het in de Bijbel, en zo hebben onze godvruchtige predikanten uit vroeger tijden gepredikt. En het heirleger dat in deze tijd tegen deze Waarheid ingaat, betekent niets! Want hemel en aarde zullen voorbijgaan, maar de woorden die God door Zijn Geest heeft geschreven, zullen blijven tot in alle eeuwigheid.

De zaligheid ligt geheel in Christus. Zij lag eerst in Adam, maar Adam heeft haar verloren. Nu wordt zij gevonden in de tweede Adam, in Christus. Verstaat u de leer van de twee Verbonden, van de twee verbondshoofden? Het recht verstand van deze leer, dat is de Waarheid. U weet toch wel dat de kerk van Christus, de kinderen Gods, tot God naderen in de naam van Jezus Christus? Ja, in hun eigen naam kunnen zij tot God niet naderen. Lees Psalm 5 maar eens. Er is een niet te overbruggen kloof tussen God en ons. U hebt het nog gezongen: “Vertrouwend”, staat er in Psalm 22, “vertrouwend wachten”. En waarop vertrouwen? Wel, alleen op de verdienste van Jezus Christus. Christus heeft gedaan wat wij hadden moeten doen, maar niet hebben gedaan. Ons leven had moeten wezen een leven van liefde. Waar blijft u met uw leven? Is uw leven geweest een leven van liefde? Het mijne niet. Ik kan niet genoeg het oordeel strijken over mijn leven. Het uwe is ook verwerpelijk. Ik en u en

ieder mens, wij zijn verdoemelijk voor God. Christus heeft niet anders gedaan dan liefhebben: God bovenal en Zijn naaste als Zichzelf. Christus heeft geleden hetgeen ik en u hadden moeten lijden, en hetgeen ieder mens zal lijden, tenzij hij als een vuurbrand gerukt wordt uit het vuur. En nu is God voldaan in Christus. Zo schrijft de apostel: “God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende”.

En wat zal nu een mens? Wel, van zichzelf zal hij nooit iets anders doen dan zondigen en alles verkeerd aanleggen. Maar als hij het grote geluk heeft van geleid te worden door de Heilige Geest, dan zal hij, voordat hij tot God nadert, voordat hij bidt dus, Christus Jezus aangrijpen en met Hem zich verenigen en Zijn zegen zich eigen maken. En heeft hij dat gedaan, dan zal hij naderen tot God en de verdienste van Jezus Christus aan God voorleggen en vragen om een zegen om deze verdienste. En zulk een gebed zal Gode aangenamen wezen. En anders staat er dat het gebed van de goddeloze den Heere een gruwel is (Spr. 15:8). Misschien zegt u: “Dat kan een mens toch niet? Tenminste, ik kan het niet.” Het wordt van u niet verwacht. Maar het is toch verkeerd dat u zo spreekt. U moet niet beginnen met te zeggen dat u het niet kunt. U moet beginnen met te zeggen: dat is voor mij volstrekt nodig, en als ik dat niet deelachtig word, als ik niet tot deze werkzaamheid in staat word gesteld, dan ben ik voor eeuwig verloren. Begin hier eens mee, dan komt het met u terecht. Dan zult u Christus, God, Zijn Geest, alles, naar u toehalen. Want dat zou het werk des Geestes zijn. Hieruit moet de conclusie niet getrokken worden, die men in het algemeen eruit trekt, dat ook iemand die niet verenigd is met Christus, en van God in Jezus Christus niet gerechtvaardigd en geheiligd is, ook zalig wordt of kan worden, want dat is een pertinente leugen. Alleen in Christus Jezus, hebben wij gezegd – en dit is de prediking van de gemeente – is de zaligheid. “Het is een rokeloze”, zo las ik een half jaar geleden eens bij Calvijn, “die de zaligheid verwacht zonder in Christus te zijn”. Dat is onze leer en dat is de leer van de gemeente van Christus. En al wat er nu in deze tijd tegenover gesteld wordt, het is bestemd om onder te gaan. Heerlijk zal het aan het licht treden dat Jezus Christus is de enige Naam van God onder de mensen gegeven.

Ik hoop dat ik deze weken nog in staat zal worden gesteld om de

lijdenspredikaties in uw midden te houden. Het onderwerp voor dit jaar heb ik u al voorgelezen. Het is het kruiswoord: “Mij dorst”, en wat daar mee in verband staat. Wij moeten deze geschiedenissen kennen en daarom raad ik u aan om ze te lezen. Lees dan ook Jesaja 53 en overdenk de stof. Schenk er grote aandacht aan, en bid dagelijks: “Heere, leer mij Uw vernedering en verhoging gelovig overdenken”.

De gekruiste Heere Jezus Christus is de enige Macht die er bestaat. Geloof u dat? Ga het leven na van welk mens ook, zo u hier toe in staat zijt, van de miljonair, van de kunstenaar, van de dichter, van de wijsgeer, en u zult zien dat het alles eindigt in gedesillusioneerdeheid, teleurstelling: de leegte, de leegte... Als wij jong zijn en er zit, om zo te zeggen, wat in ons, dan kunnen we het hebben over mooie en schone dingen en over idealen. Er is straks niets meer van over. Men weet dan niet dat men zichzelf dient, dat dat woord “ideaal” niets anders is dan camouflage, dat men daardoor niets anders tracht te bedekken dan ons egoïstisch streven. En nu één van tweeën: men bereikt wat, men slaagt in het leven, zoals het uitgedrukt wordt, en als men oud geworden is, dan walgt men ervan; óf men slaagt niet en men is een ontevredene, een murmureerder. Dat is het einde! Maar “die in het huis des HEEREN geplant zijn, dien zal gegeven worden te groeien in de voorhoven onzes Gods” (Ps. 92:14). En dát is het. Wat is het dan? Alles er bij Christus ingeschoten te zijn. Wij moeten van God geleerd worden. Hij moet ons onszelf doen kennen, onze diepe ellende, want deze ellende is onuitsprekelijk. Onze vreselijke val in Adam moet Hij ons leren, en Hij moet ons bij de hand nemen en ons leiden uit onszelf, uit de leugen van onszelf. Hij moet ons brengen tot die Ene, Die waarachtig was, en zeide: “Ik ben de Weg, en de Waarheid, en het Leven” (Joh. 14:6). En dan moet ons gegeven worden de armen des geloofs om Hem heen te slaan en Hem te omhelzen, niet voor een ogenblik, maar voor ons gehele leven en voor een lange eeuwigheid. Ons moet gegeven worden door Hem tot de Vader te komen. En verder moet ons dan geleerd worden om tegen de dood, tegen de duivel, tegen de zonde, tegen de wereld, tegen de schijn, tegen de Wet als een Verbond, Jezus Christus en Dien gekruist te houden.

Amen.

Gebed:

Wil ons dat leren, Heere. Meer behoeven wij niet te leren, want het was het woord van één Uwer knechten: “Ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u dan Jezus Christus en Dien gekruist”. De Filistijnen zijn te gronde gegaan, en, Heere, als wij het zo mogen uitdrukken, de in schijn zielige Simson is met, in en door de Waarheid, die Gij zijt, zalig geworden. Al het om U heenstaande volk en al degenen die een hand hebben gehad in Uw kruis, als ze niet tot bekering zijn gekomen, dan zijn ze ondergegaan. Maar de zwakke vrouwtjes en de enkele mannen, die ook zo zwak zich gevoelden, zij hebben overwonnen en hun prediking is gebleken een macht te zijn, groter dan die van het Romeinse rijk.

Heere, wij hebben gezongen: “Zend Uw licht en Uw Waarheid, dat die ons geleiden”. Laat ons dit gedurig bidden. Geef ons ook Uw werken te overdenken. Ja, laat ons hierin zien: beide de rampzaligheid en de gelukzaligheid. Want buiten U is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf, terwijl *Gij* zijt de waarachtige God en het eeuwige leven.

Heb dank, Heere, dat Gij ons nog in staat stelde althans iets te zeggen, en dat wij nog hier mochten zijn. En wilt Gij nu genadiglijk dit woord nog zegenen ook.

Amen.

Gezongen: Psalm 118:10 en 11.

Predikatie over Johannes 19:28-30, 2 maart 1947

Gezongen: Psalm 73:13 en 14.

Gelezen: De Twaalf artikelen des geloofs; Johannes 19:28-37.

Gebed:

Dat, algenoegzaam en aanbiddeijk Opperwezen, de Schrift vervuld is, zal op het eind blijken. Uw Woord heeft een woord voor alle tijden en omstandigheden, niet achteraf, maar vooraf. Doe ons dan door Uw genade Uw Woord recht verstaan, hartelijk aankleven en erop vertrouwen in leven en in sterven. Wij hebben het niet te waarden voorrecht dat wij hier nog een ogenblik met elkander mogen vergaderd zijn. Doe ons Uw goedheid, hierin ons betoond, opmerken, en geef ons van de gelegenheid gebruik te maken tot eer van U en tot zaligheid van onszelf. Schenk ons in de opening van onze mond Uw getuigenis, en doe het ons brengen, niet al zuchtende, want dat zou niet nuttig zijn, maar met blijdschap en overgave des harten, tot eer van U en tot heil van de mens. Wil ons aanzien en gedenken in de Zoon Uwer liefde, ons vergeven onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren.

Zegen, sterk, troost en leid onze zieken, hen die al lang ziek zijn, en ook anderen, en leer er nog, Heere, de toevlucht nemen tot U. Onderwijs deze mensen met het oog op en in hun omstandigheden.

Gedenk Uw Kerk over de ganse aarde en doe haar door Uw genade eens het hoofd omhoog heffen en U verwachten, U Die staat te komen en Die komen zult in Uw heerlijkheid.

Amen.

Gezongen: Psalm 22:7 en 8.

Misschien, mijn zeer geachte toehoorders, weet gij nog de lijdensstof van verleden jaar: Mattheüs 27:45-49. Voor de lijdensweken van dit jaar vragen wij uw aandacht voor enkele woorden die u vindt in Johannes 19, en wel van het 28e tot het 30e vers. Laat ons deze woorden eerst eens met elkander lezen:

“Hierna Jezus, wetende dat nu alles volbracht was, opdat de Schrift zou vervuld worden, zeide: Mij dorst. Er stond dan een vat vol edik, en zij vulden een spons met edik, en omlegden ze met hysop, en brachten ze aan Zijn mond. Toen Jezus dan de edik genomen had, zeide Hij: Het is volbracht; en het hoofd buigende, gaf den geest”.

Het is niet onze bedoeling om vanmiddag deze drie verzen met u te behandelen. Wij staan slechts stil bij het begin. Ons worde aandacht geschonken, aandacht des harten. Immers in het lijden en sterven en in de daarop gevolgde opstanding van de Heere Jezus Christus heeft de gemeente van God haar volkomen zaligheid. “Het zij verre van mij”, zo sprak de apostel Paulus, “dat ik zou roemen, anders dan in het kruis van onzen Heere Jezus Christus, door Welken de wereld mij gekruisigd is, en ik der wereld” (Gal. 6:14). En in 1 Korinthe 2:2 zegt hij: “Ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u dan Jezus Christus, en Dien gekruisigd”. In onze catechismus komt zulk een gewichtige vraag voor: “Waarom heeft Christus Zich tot in de dood moeten vernederen?” Waarop dit dan ten antwoord wordt gegeven: “Daarom dat vanwege de gerechtigheid en waarheid Gods niet anders voor onze zonden kon betaald worden dan door de dood des Zoons Gods” (Heidelb. Cat. vr. 40). Dit is de belijdenis van de Kerk van Jezus Christus en deze woorden mogen u allen uit het hart gegrepen zijn.

Bij Johannes, mijn zeer geachte toehoorders, gaat dit vooraf: “En bij het kruis van Jezus stonden Zijn moeder en Zijner moeders zuster, Maria, de vrouw van Klopas, en Maria Magdalena. Jezus nu, ziende Zijn moeder, en den discipel dien Hij liefhad, daarbij staande, zeide tot Zijn moeder: Vrouw, zie, uw zoon. Daarna zeide Hij tot den discipel: Zie, uw moeder. En van die ure aan nam haar de discipel in zijn huis.”

Gij weet dat de evangelisten niet volledig zijn; zij vullen elkander aan. Zo vinden wij in Mattheüs 27, in de verzen 45 tot 50, het volgende dat voorafgaat aan onze tekst: “En van de zesde ure aan werd er duisternis over de gehele aarde tot de negende ure toe. En omtrent de negende ure riep Jezus met een grote stem, zeggende: ELI, ELI,

LAMA SABACHTHANI? Dat is: Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten? En sommigen van die daar stonden, zulks horende, zeiden: Deze roept Elia. En terstond een van hen toelopende, nam een spons, en die met edik gevuld hebbende, stak ze op een rietstok, en gaf Hem te drinken. Doch de anderen zeiden: Houd op, laat ons zien, of Elia komt om Hem te verlossen. En Jezus wederom met een grote stem roepende, gaf den geest.”

Dus, toehoorders, nadat de Heere Jezus aan het kruis Zijn gebrek van de gewaarwording van de gemeenschap en liefde Gods aan God, Zijn Vader, had geklaagd, had Hij voor de lichamelijke behoeften Zich tot de mensen gewend. Hierin is de Heere Jezus, evenals in Zijn ganse leven, lijden en sterven, ons een voorbeeld. Wij mogen aan de behoeften van ons lichaam denken. Trouwens, de Heere Jezus Zelf heeft ons leren bidden: “Geef ons heden ons dagelijks brood”. Maar wij mogen dit niet doen voordat wij gedacht hebben aan de vervulling van de noden van onze onsterfelijke ziel. Zijn wij, toehoorders, geholpen, wanneer wij in dit leven voorspoed hebben? De rijke man uit de bekende gelijkenis scheen een zeer benijdenswaardig mens te wezen, maar toen hij geroepen werd om het tijdelijke met het eeuwige te verwisselen en zijn adem had uitgeblazen, deed hij zijn ogen open in de hel. Zoveel als de rijke jongeling bezat, hebben weinige mensen gehad. De rijke jongeling was rijk, zeer rijk. Hij was een deugdzaam en beminnelijk mens. Maar als deze jonge man nu eens volhard heeft bij de keuze die hij eens deed in de tegenwoordigheid van de Heere Jezus, toehoorders, waar is hij dan?

God biedt Zich aan ons aan, met al Zijn schatten en gaven, met Zijn deugden en krachten. Hij biedt Zich aan ons aan als de drie-enige God, Vader in Jezus Christus. Aan ons biedt Hij zich aan. Hij biedt zich niet aan aan degenen die reeds verloren gingen. In de hel wordt geen Evangelie verkondigd. Dit is alleen voor de tijd. En het is één van de allergrootste smarten van degenen die voor eeuwig werden verdoemd, dat zij geen acht sloegen op de aanbidding van Gods genade in Jezus Christus. Daar waar het Evangelie nog niet is gebracht en het Woord Gods niet wordt gevonden, is de aanbidding van God ook niet. Zij is onder ons en ieder uwer geldt deze aanbidding.

Van nature missen wij allen God. Wij hebben ons moed- en vrijwillig van Hem losgemaakt, en voor zover wij niet tot Hem zijn

weergekeerd, houden wij ons van Hem verwijderd. Wij zijn gescheiden van Hem. Hij is door ons verbannen. En nu één van tweeën: dit blijft zo of wij keren terug. Blijft de scheiding, dan blijft toorn – het is immers niet om aan te denken: toorn, Goddelijke toorn! – en vloek, de vloek van een Wet die toch goed is, de vloek van de Wet der tien geboden. Wij moeten dus terug of... omkomen.

Maar, is het mogelijk om terug te gaan? De mens kan van zichzelf niet terug, omdat er geen weg voor hem is. Hij is dood, dood door de zonden en de misdaden. Hij heeft een verduisterd verstand ook. Hoe staat de mens tegenover de eeuwige dingen? Het is enkel dwaasheid wat hij naar voren brengt. Zijn wil is volstrekt vijandig. Hij wil niet terug. Al zou er voor hem een weg tot God zijn, hij zou deze weg toch niet verkiezen. Maar toehoorders, nu heeft God een weg gemaakt. Hij is gekomen, vrijwillig gekomen. Deze weg is: het geloof in Jezus Christus. Luister er eens goed naar: “Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe” (Joh. 3:16).

Hoe gaat het nu toe, wanneer een mens door deze weg terugkeert tot God? God ontdekt hem aan zijn verloren staat in Adam, aan zijn zonde en schuld, aan zijn vijandschap, en aan wat hem te wachten staat zo hij blijft in de toestand waarin hij zich bevindt. En dit ziet dan deze mens met de diepste kommer, met de allergrootste droefheid. Er is met deze droefheid niets te vergelijken. “O”, roept deze mens uit, “ik mis God en ik kan Hem niet missen!” God overtuigt er de mens ook van dat hij alleen maar machteloze pogingen kan aanwenden om te herstellen. Hij laat hem zien, niet alleen dat zijn ongerechtigheden vele zijn, maar ook dat zijn gerechtigheden niet deugen tot klederen (Jes. 64:6), zodat deze mens wordt gebracht tot de kennis en erkenning van zijn volslagen onmacht, hetgeen hem brengt in de grootste verlegenheid. God openbaart aan en in deze mens Zijn Zoon, de Heere Jezus Christus, in Zijn genoegzaamheid en bereidwilligheid, in Zijn dierbaarheid en gepastheid. En hierdoor werkt het Opperwezen in deze mens nu het geloof. Hij heeft zijn verstand verlicht en Hij maakt hem nu gewillig om door de door Hem uitgedachte weg terug te keren tot God. Als er nu duizend wegen waren om terug te keren tot de Heere, dan zou deze mens de hem geopenbaarde

weg kiezen en alleen deze. Door het nu in hem gewerkte geloof gaat hij dan uit zichzelf, dat wil zeggen: hij zoekt het nu buiten zichzelf. Hij heeft het gezocht in zichzelf en door zichzelf, maar nu zoekt hij het buiten zichzelf. En dit is een werkzaam zoeken; dat betekent dat deze mens nu ook waarlijk buiten zichzelf treedt, uit zichzelf uitgaat en komt tot de Heere Jezus Christus, tot Hem dus Die hem geopenbaard is. Hij verenigt zich met de Heere Jezus. En als een mens dit heeft gedaan, dan wordt hij in datzelfde ogenblik met God verzoend. Hij proeft om zo te zeggen het bloed der verzoening. Hij wordt de kracht van de Geest van Christus, de kracht van de opstanding van Christus in zichzelf gewaar. Vele mensen hebben van deze waarheid bevattingen en ze zijn rechtzinnig, maar de kracht ervan, deze kennen ze niet.

Hij ontvangt nu ook de Heilige Geest en deze Geest herstelt in hem het beeld van God, verlicht het verstand, vernieuwt de wil. Deze verlichting wordt in de Heilige Schrift en in onze Confessie genoemd: wedergeboorte. De mens vernedert zich hartelijk, diep en oprecht voor de Heere. Hij ziet zichzelf en weent over zichzelf. Hij ontvangt hier het eerste goed van het Verbond der genade: de vergeving van zijn zonden. Ik heb u wel eens gezegd dat ik als student eens een professor in de theologie hoorde zeggen: “Vergeving van zonden? Er zijn niet vele mensen, die dit artikel kennen en geloven.” Dit is waar. Hier ontvangt de mens deze weldaad. Zij bestaat uit de uitdelging van de schuld en de bekleeding met de gerechtigheid van Jezus Christus. Nu keert de mens tot God terug en hij geeft zich over. Hij komt hier in het onvoorwaardelijke, en wenst door de genade en de Geest de Heere te volgen door het bezaaide en door het onbezaaide.

Als dit geschied is, dan mag de mens zijn aandacht schenken aan de vervulling van zijn tijdelijke noden. Gij weet, dat de wereld hier anders over denkt. De wereld zegt: “Wie zal ons het goede doen zien?” (Ps. 4:7). En zij zegt niet: “Waar is God, mijn Maker, Die de psalmen geeft in den nacht?” (Job 35:10). En uit dit zeggen: “Wie zal ons het goede doen zien?” komen voort, behalve een ontelbaar aantal andere verschrikkelijke dingen, de vreselijke oorlogen waarvan wij er nu twee hebben beleefd, de vreselijke oorlogen en de goddeloze theorieën of leringen. Want de Waarheid is zo krachtig, dat de mens – hoe verkeerd ook zijn doelstellingen zijn – altijd tracht om zichzelf

en zijn doen te rechtvaardigen. En nu moet ook dit “Wie zal ons het goede doen zien?” gerechtvaardigd worden, en daaruit komen de ketterijen en de vreselijke leringen voort. Verstaat u dat wel? Als u dit verstaat, dan zult u zich niet meer zo verwonderen over de gruwelen die in het ondermaanse plaatsgrijpen. De mens die zegt: “Wie zal ons het goede doen zien?”, komt daartoe. Sprak die mens: “Verhef Gij over ons het licht Uws aanschijns, o HEERE!”, dan zou God hem de rechte leer hebben bekendgemaakt en bekendmaken. En toehoorders, de door God bekendgemaakte Waarheid zou dan immers de dood zijn van de ketterijen en van de gruwelijke stellingen die men in dit leven kan tegenkomen?

En hoe is het nu met ons? Heeft het gemis van God u gewogen, zwaar gewogen, zwaarder dan enig ding, zwaarder dus dan het verlies van een vader of moeder, van een vrouw of een man, zwaarder dan het verlies van een kind, zwaarder dan het verlies van een vermogen of een positie in de wereld? Dat vraag ik u. Hebt u gezien dat u God miste? Zag u steeds duidelijker, werd u er voortdurend krachtig van overtuigd, dat u God miste? Want velen krijgen zo in het algemeen wel eens wat te zien, maar men redt zich. Als men onder een wettische prediking is, dan redt men zich met een werkzaamheid, een gestalte, een zogenaamde belofte. En wanneer men in aanraking komt met een evangelische bediening, dan komt men eruit met een zogenaamd geloof, kennis van de letter, maar geen gewaarwording van de kracht des Geestes, van de kracht van Jezus Christus' opstanding uit de doden.

Heeft Zich God aan u bekendgemaakt? Wat zou u hiervan kunnen zeggen? Wat ging er vooraf? Wat ging ermee gepaard? En wat is er op gevolgd? Getuigde de Heilige Geest in u dat dat God was? Gij zijt gekomen, en hoe zijt gij gekomen? Bij eigen licht en door eigen kracht? Of leerde u hier de betekenis kennen van het woord van de apostel Paulus: “Werkt uwszelfs zaligheid met vreze en beven, want het is God Die in u werkt beide het willen en het werken, naar Zijn welbehagen” (Filipp. 2:12-13), en ook de betekenis van dit woord: “Of hij moest Mijn sterkte aangrijpen, hij zal vrede met Mij maken; vrede zal hij met Mij maken” (Jes. 27:5)? En wat hebt gij gevonden? Jezus? Vergeving van zonden? De beloften Gods, die in Christus Jezus zijn ja en in Hem amen? Hebt gij u overgegeven met de wens

te mogen volgen, met de begeerte dat God moge worden grootgemaakt, Zijn naam eer moge ontvangen?

Dit, toehoorders, is het begin van een begenadigde toestand. En als deze toestand gewerkt is, dan begint het leven waarvan Paulus spreekt in deze woorden: “Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons Gods, Die mij liefgehad heeft en Zichzelf voor mij overgegeven heeft (Gal. 2:20). Deze mens moet, mag nu gaan leven op de beloften van God. Deze beloften zijn niet alleen voor de eeuwigheid en het geestelijke, maar ook voor de tijd. Hierom heeft Jezus gezegd: “Zoekt eerst het Koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid, en al deze dingen zullen u toegeworpen worden” (Matth. 6:33). Verstaat u dit? Nu ziet u wel waarom ik in het begin heb gezegd dat wij voor onze lichamelijke behoeften mogen zorgen, maar dat vooraf moet gaan de vervulling van ons zielsgebrek. O, dat straks niet blijken moge dat wij hierin tekort zijn geschoten. Dat zou heel erg zijn, want in het graf is geen bezinning. Waar de boom valt, daar zal hij liggen.

Over het leven op de beloften zou ik nu graag ook nog iets willen zeggen. Ik kan het alleen maar noemen op het ogenblik. Maar als een begenadigde zijn staat nu recht, dat is bij Goddelijk licht, beziet, dan verstaat hij dat hij niets anders meer behoeft te doen dan van God te verwachten de vervulling van Zijn belofte. En dit zou een stil en gerust en zeker leven geven!

Amen.

Gebed:

Heere, wil Uw volk nog eens wat leren. Wij zijn in onszelf zo ontbloot, en wij zoeken nog zoveel in onszelf, ook na het ontvangen van genade. Ach, wil Uw belofte vervullen: “God zal Zelf zijn Leidsman wezen, leren hoe hij wand’len moet”. En wil ons dan leren het alleen te verwachten van U. Wil ons schenken onze schat alleen in U te zien, eerst in U en dan in Uw werkingen. Zegen het woord dat gebracht is, en vergeef het zondige dat erin werd gevonden. Doe ons deze schone, gewichtige en waarachtige dingen recht kennen, oprecht zoeken, hartelijk liefhebben. Wil ons begeven noch verlaten. Geleid ons op onze wegen. Breng ons waar wij wezen moeten. Wij

denken ook nog aan onze jonge mensen in Indië. Er zijn er ook van ons daarheen vertrokken, en hun ouders of vrienden en bekenden bevinden zich in dit gebouw. Spaar hun leven, en beïnvloed hen ten goede, om Uws Naams wil. En wil voor hen zegenen wat zij hier hoorden en wat zij daar misschien nog lezen.

Amen.

Gezongen: Psalm 146:3 en 4.

Predikatie over Johannes 19:28a, 9 maart 1947

Gezongen: Psalm 103:1, 2 en 3.

Gelezen: De Wet des Heeren; Johannes 19:28-37.

Gebed:

Doe ons, volzalig en aanbiddeijk Opperwezen, door Uw genade naderen tot U met eerbied. Laat ons U loven en prijzen, want Gij zijt God, uit Wie en door Wie en tot Wie alle dingen zijn. Dat wij zijn die wij zijn, wij hebben het te danken, niet aan onze waardigheid, maar alleen aan Uw goedheid, waarvan de dichter van de oude dag zo heerlijk heeft gezongen: “Lout’re goedheid, liefdekoorden, waarheid zijn des HEEREN paân”.

Heere, door Uw goedheid zijn wij ook aan de morgen van deze dag met elkander aan deze plaats vergaderd. Welk een voorrecht; een voorrecht dat niet te waarden is! Zij die verloren gingen, krijgen dit voorrecht nooit weer. Hun zal nimmer een aanbieding gedaan worden van de genade die in de Zoon Uwer liefde is. Deze aanbieding wordt ons nog gedaan, ook in deze ogenblikken. Doe ons dan van dit door U ons geschonken voorrecht ook gebruik maken tot eer van U, want het is alles uit U. “En al deze dingen zijn uit God”, dat was de roemtaal van de apostel Paulus, “Die ons met Zichzelf verzoend heeft door Jezus Christus”. Geef dat wij mogen hebben een sprekende mond en een luisterende ziel. Doe ons zeggen wat waarachtig is, wat goed is en nuttig, wat U verheerlijkend is en wat ons zou kunnen zalig maken naar lichaam en ziel. Geef bij Uw Woord nog de werking Uws Geestes. Want er kan worden geplant en natgemaakt, maar van U komt de wasdom. Doe ons dan luisteren, en horen wat de Geest tot de gemeente zegt door Zijn eigen middel: Uw Woord.

Zegen en sterk dan ook Uw Kerk. Weten wij niet waar zij is, Gij kent haar. Gij kent degenen die de Uwen zijn. Maak hen bekwaam om af te staan van ongerechtigheid, en U te volgen door het bezaaide en door het onbezaaide. Doe hen de tekenen der tijden verstaan, want “de dag aan den dag stort overvloediglijk spraak uit, en de nacht aan den nacht toont wetenschap”. Het is een vreselijk ding, en nochtans, het is goed dat het zo gaat: de mens wil het zonder U doen, en nu verderft hij zichzelf en zijn naaste. En zo zal de ineenstorting van

deze wereld zijn tot eer van U, en hierdoor ook tot blijdschap van Uw volk.

Gedenk onze zieken. Er zijn eronder die reeds zo lang aan bed gebonden zijn. En er zijn er ook onder die gevaarlijk ziek zijn. Ontferm U over hen naar de rijkdom Uwer genade, en ook over hun betrekkingen, die immers dag en nacht met hen meelevend.

Gedenk ook onze mensen in Indië. Ach, wat moet ervan komen, Heere? Wij doen het zonder U, en de mensen die zeggen dat zij het daar anders en beter willen en zullen maken, zij hebben misschien geen vermoeden van U. Erbarm U.

Gedenk, Heere, naar de rijkdom Uwer genade, ons volk, het koninklijk huis en de regering. Ach, het is alles hetzelfde. Erbarm U, en zo het in Uw raad bestaat, geef dat de prediking der Waarheid nog onder ons mag blijven.

Amen.

Gezongen: Psalm 40:3 en 4.

Wij zijn, mijn zeer geachte toehoorders, vóór acht dagen begonnen met de bespreking van Johannes 19 vers 28 en volgende verzen. Wij stellen ons in dit uur in de weg om hiermee verder te gaan, en vragen uw aandacht voor het begin van het 28e vers:

“Hierna Jezus wetende dat nu alles volbracht was”.

“Gij zult Zijn Naam heten Jezus, want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden” (Matth. 1:21), zo sprak de engel tot Jozef in de droom. Toehoorders, wij vinden in de Heilige Schrift gesproken van verschillende verlossingen: van een verlossing uit een ramp die over de gehele wereld stond te komen, namelijk de verlossing van Noach en zijn acht zielen door middel van de ark; van een verlossing uit Egypte, uit de macht van een tiran; van een verlossing uit de Babylonische ballingschap ten tijde van Cyrus, de stichter van het Medisch-Perzische rijk. Maar nu is er nog een andere verlossing. Van deze verlossing waren de genoemde verlossingen aanduidingen, afschaduwingen. Deze verlossing is in en door de Heere Jezus Christus. Daarom heeft de Vader de Zoon de naam gegeven van Jezus, Verlosser.

Hoe is onze toestand? Ik weet niet of u die ooit gezien hebt. Wij zijn gebonden mensen. Gebonden zijn wij door de zonde. De zonde is een vreselijke macht, een macht die alles verderft. Wij zijn gebonden aan het rijk der duisternis. Wij hebben een vorst, en deze vorst is Apollion, de duivel zelf. In Lukas 11 wordt deze vorst genoemd de sterke gewapende, en dan wordt er gezegd dat de sterke gewapende zijn hof, dat is het menselijk hart, bewaart (vs. 21). Wij zijn gebonden aan de vloek van een Wet die onberispelijk is, maar door ons is overtreden, aan de vloek van de Wet der tien geboden, waarvan de hoofdsom eens door de Heere Jezus werd aangewezen: “Heb God lief bovenal, en uw naaste als uzelf” (Matth. 22:37-40). Wij zijn onderworpen aan de toorn van God, want God zou ophouden God te wezen als Hij de zonde ongestraft liet. Er staat: “Die den schuldige geenzins onschuldig houdt” (Ex. 34:7).

Maar hiermee heb ik niet alles van onze toestand gezegd. Wij zijn, toehoorders, onmachtig om in betrekking tot onszelf iets te doen, volstrekt onmachtig, ja nog erger! Wanneer wij de hand slaan aan het werk, dan maken wij het nog erger. Dit zal blijken de geschiedenis van ons volk en de geschiedenis van alle volkeren te wezen. Ach, het is immers gezegd – maar wie let erop, wie geeft erom, wie trekt het zich aan? – het is gezegd: “Het heeft u bedorven, o Israëel, want in Mij is uw hulp” (Hos. 13:9). Dit geldt niet alleen Israëel, maar alle volkeren. Onmachtig!

Wij kunnen elkander ook niet helpen. Trouwens, er is geen sprake van dat wij elkander zouden willen helpen. Wanneer u niet alleen uzelf, maar ook uw naaste gezien hebt – en dit gaat altijd samen – dan hebt u verstaan dat de ene mens niet rust voordat hij de ander in de eeuwige verdoemenis heeft. Gelooft u dat? Dat is de waarheid. Al het andere is schijn. Want de mens bedriegt zichzelf en hij bedriegt ook zijn naaste. Wanneer hij er zichzelf voor over heeft, zou hij dan liefde hebben voor een ander?

Alle engelen samen kunnen ons niet helpen!

Jezus kan het! “Gij zult Zijn Naam heten Jezus, want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden”. Velen hebben Zijn naam op de lippen en in het hart gehad. Ik heb u wel eens gezegd, en ik mag het nog wel herhalen, dat ik eens bij een negentigjarige kwam, en hem vroeg hoe het hem ging, en ten antwoord kreeg: “Goed, want mijn

ogen zijn op het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt”. Dat is toch wat, nietwaar? Ik ga wel eens na, voor zover ik daartoe bij machte ben, hoe het leven gaat van dichters, wijsgeren en andere invloedrijke mensen, en dan vind ik menigmaal dat de avond van hun leven somber is geweest; ja, ik bevind dat menigeen van hen zich de laatste jaren van zijn leven had teruggetrokken; men was zo ongeveer mensenhater geworden. En deze oude man: “Goed, want mijn ogen zijn op het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt”.

Roept gij Hem toch ook aan! Waarom zoudt gij sterven? Waarom zou u voor eeuwig verloren gaan naar lichaam en ziel? Roept gij Hem toch ook aan, en neem het woord ter harte: “Zoekt den HEERE, terwijl Hij te vinden is; roept Hem aan, terwijl Hij nabij is” (Jes. 55:6). U moet nooit denken of zeggen: “Het helpt mij niet; ik heb het nu al, eens zien, vijf, tien of meer jaren gedaan; het heeft mij nog niets geholpen”. Dat moet u niet denken of zeggen. Onverwachts kan het u in het hart klinken: “Zie, hier ben Ik! Zie, hier ben Ik!” Is het dan ooit anders dan onverwachts gekomen? Werd er dan wel eens iemand verlost, die niet heeft mogen zeggen: Eer ik het wist, zette mij mijn ziel op de wagens van Zijn vrijwillig volk (Hoogl. 6:12)?

“*Hierna Jezus wetende dat nu alles volbracht was*”. Hij hing aan het kruis. Zijn bekenden stonden van verre en Zijn vijanden om Hem heen. Ondergang, niets anders dan ondergang – toch: “wetende dat nu alles volbracht was”.

Wat was volbracht? Niet de verlossing van het Joodse volk van onder het Romeinse juk. Augustus, de keizer van Rome, de Romeinse macht, alles was er, en het Joodse volk nog onder die macht. Dus deze verlossing had niet plaatsgehad, zou ook nooit plaatshebben, want deze verlossing had men maar gedroomd, tot zelfs de discipelen toe: “Heere, zult Gij in dezen tijd aan Israël het Koninkrijk wederoprichten?” (Hand. 1:6). Ja, de mens droomt maar, heeft allerlei gedachten, voorstellingen en opvattingen. Gezegend is de mens die ziet wat het alles is. En wat is dit alles? Schijn! Deze schijn is verbroken door de komst van de Waarheid, door de komst van Hem Die gezegd heeft: “Ik ben de Weg, en de Waarheid, en het Leven. Niemand komt tot den Vader dan door Mij” (Joh. 14:6). Wat was volbracht? Iets waaraan geen mens denkt. Waaraan denkt de

mens wel? Aan een paradijs hier op aarde. Is dat niet waar? Dat komt niet! Integendeel, deze wereld is bestemd om te tonen wat zij is: verdorven, geheel verdorven! Dat zal zij openbaar moeten maken, zoals de uitverkorenen door een zaligmakende overtuiging krijgen te zien en te belijden. Ja, en als er nu van deze wereld maar geen paradijs kan komen, als het na een eerste en tweede wereldoorlog er nog zo ellendig uitziet, dan staan er profeten en wijsgeren op die zeggen: het christendom is tekortgeschoten. Vraag eens aan deze mensen wat het christendom is!

Nog eens, wat was volbracht? Wel, er is een Wet; deze Wet was verbroken. En nu was Christus aan de Wet gehoorzaam geweest. Dát was volbracht. Er was een straf uitgesproken op de overtreding, en nu had Christus deze straf gedragen. Dat was volbracht. Nu moet u maar eens nagaan wat u daarvan denkt, wat u daarvan meent te moeten zeggen, en hoe dit naar u toe komt. Maar dit is het! God had Zijn eer terug, de Wet had haar recht, de vorst der duisternis was zijn vangst kwijt, en de Kerk was gered, gered door Hem en in Hem. “Gij zult Zijn Naam heten Jezus, want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden”.

Maar nog één ding ontbrak: de vervulling van een woord uit de 69e Psalm. In het 22e vers van deze Psalm staat: “Ja, zij hebben mij gal tot mijn spijze gegeven, en in mijn dorst hebben zij mij edik te drinken gegeven”. *“Jezus wetende dat nu alles volbracht was”*. Dat wist Hij in de Heilige Geest, en Hij wist ook dat er nog iets niet volbracht was. Daarom staat er: *“Jezus wetende dat nu alles volbracht was, zeide: Mij dorst!”* Maar hierover bij leven en welzijn over acht dagen.

Volbracht! Heeft het ooit in uw ziel geklonken? Hebt u daar ooit amen op gezegd? En zag u immer de uitwerking, de betekenis van dit “volbracht”? De uitwerking in God en de uitwerking in uzelf? En wat was deze uitwerking? Dat zegt de apostel Paulus: “Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God door onzen Heere Jezus Christus” (Rom. 5:1). Men zag God bevredigd in Christus en Gods toorn geblust door het bloed des Heeren. En nu kan er vrede zijn in het hart, en er was ook vrede. Men zag zichzelf vernieuwd, vernieuwd naar het beeld van God, vernieuwd naar het hemelse patroon. Dat zag men niet bij een ander, maar in zichzelf.

“Wij allen, met ongedekten aangezichte de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest” (2 Kor. 3:18).

Men zag het in zich en men zag vóór zich een geopende Bijbel. Wat had men die Bijbel dikwijls met de kamerling op de knieën gehad! En wat had men daar menigmaal, bij nacht en bij dag, vóór gezeten, trachtende er als het ware uit te persen wat men nodig had! Want er gaat een ontzaglijke ernst vooraf. En nu was die Bijbel geopend en men mocht lezen. Men vroeg niet meer: “Ik bid u, van wien zegt de profeet dit?” Men zag het en men las het van Wie de profeet sprak. Het was alsof de Schrift een brief was van God aan ons, met ons adres erop. Maar dat was ook zo. Weet u niet wat dat adres is? Dan zal ik het u zeggen. Dat adres is: verloren zondaar in Adam. Als u dat nu zijt, dan weet u het andere ook wel; dan weet u wat het is een geopende hemel te hebben. Men zag de hemel geopend. Men zeide: “Wij zien Jezus met heerlijkheid en eer gekroond, Die een weinig minder dan de engelen geworden was, vanwege het lijden des doods” (Hebr. 2:9), gezeten aan de rechterhand der Majesteit in de hoogste hemelen (Hebr. 1:3).

Misschien denkt u, kind of groot mens: “Een mens kan toch niet in de hemel zien? Zover reikt toch zijn gezicht niet?” Ja, zover reikt het gezicht dat wij geloof noemen! Als iemand gelooft, dan ziet hij tot in de derde hemel, waar God is. Ja, hij vaart op totdat hij bij God is. Dat is het geloof. Dacht u, dat het wat anders was? Dan hebt u zich vergist, dan weet u het nog niet, dan hebt u het van de Heere nog niet geleerd. Dit is het! En als zij u willen wijsmaken dat het nog wat anders ook is, zeg dan: “Ik laat mij niet bedriegen. Zo heb ik het jarenlang horen prediken, en ik kan nooit een boek uit de kast halen, of ik vind hetzelfde.” Als ze zeggen: “Dát is een bekeerde man, en hij predikt anders”, u moet er niets van willen weten. Paulus zegt: “Al ware het ook dat wij, of een engel uit den hemel, u een evangelie verkondigde buiten hetgeen wij u verkondigd hebben, die zij vervloekt” (Gal. 1:8).

Ach, dan leert een mens iets verstaan van die eenvoudige dingen waarvan hij zoveel gehoord had misschien, en die hij trachtte te verstaan. Ja, hoe is het eigenlijk met die waanwijsheid van een mens,

die bij hem gevonden wordt vóór de vereniging met Christus? Ik weet het eigenlijk niet te zeggen. Ik kan u alleen maar zeggen dat als een mens gekomen is tot de vereniging met Christus, hij dan een geloof bezit dat hem ontledigd heeft van zijn verstand, van zijn gerechtigheid, van zijn kracht, en hem een nieuw mens gemaakt heeft. Dit houd ik voor geloof. En al hetgeen hiervan afwijkt of hiermee in strijd is, beschouw ik als een waangeloof. Er moet een ogenblik aangebroken zijn in uw leven waarin u beide zag: het waangeloof en het zaligmakend geloof. En dat doet u in één ogenblik, want als God de Heilige Geest, door middel van de Wet, de mens zijn waangeloof afneemt, dan schenkt Hij hem, door middel van het Evangelie, het waarachtig geloof. Hij neemt het ene weg om het andere te stellen. Dat is het werk van de Heilige Geest. Als u dit werk verstaat, dan weet u dat de Heilige Geest u geschonken is.

Maar ik wilde nog iets zeggen, en daarom zal ik hier nu verder niet op doorgaan, ofschoon wij het maar nauwelijks aangeraakt hebben. Ik wilde nog iets zeggen. U moet u niet altijd maar de genade Gods in Christus laten aanbieden zonder er gebruik van te maken. Want er kan heel gemakkelijk, spoedig en onverwachts, een ogenblik aanbreken waarin de aanbidding niet meer plaatsheeft, en dan is u verloren, voor eeuwig verloren! Zou u daaraan niet eens denken? Want u hebt het nu al zo dikwijls gehoord. Hoevele jaren is het al? Hoevele jaren hebt u het al gehoord en gelezen? Ze vroegen eens: “Waar is de geboren Koning der Joden?” (Matth. 2:2). “Wel”, zeiden de geleerde mannen, “in Bethlehem, in Judea, want dat staat geschreven”. En wat deden zij verder? Zij deden niets. Zij aten en dronken, zij trouwden en gaven ten huwelijk uit, zij zochten gezelligheid, enzovoort, enzovoort. En dat hebt u nu ook gedaan, die het gehoord hebt jarenlang, en er nimmer gebruik van gemaakt hebt. Moet dat nu zo blijven? Weet u niet dat u zo’n kostelijke ziel hebt? Mocht u er gezicht en gevoel van krijgen! Het heil is er. Het is volbracht in de Heere Jezus, Die gezegd heeft: “Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven” (Matth. 11:28).

Sommige mensen doen precies als de roomsen. Als ze naar de kerk geweest zijn of als ze gebeden hebben, enzovoort, dan zien ze met meer welgevallen op zichzelf neer dan vóór die tijd. Doe dat niet, want u is de oude knecht gebleven. De zaligheid is daar niet in.

De zaligheid is in de Heere Jezus. Maak Hem toch niet tot een leugenaar. Hij heeft gezegd, geroepen, in de allerernstigste ogenblikken van Zijn leven, en in het uiterste van Zijn leven: “Het is volbracht!” Maak Hem toch niet tot een leugenaar door uw zaligheid te zoeken in uw gebed, in uw gestalte, of waarin ook. Gij moet uit uzelf. Dat is de weg. En gij zult uit uzelf gaan wanneer gij de Wet gelooft, de vloek en de eis van de Wet gelooft, want dan zal God in Jezus Christus u doen zien hoe er een aanbidding is van de genade Gods en van de zaligheid, en hoe God u deze zaligheid wil schenken. Dan zult u, gelovende de vloek en de eis van de Wet en ziende de zaligheid in de Heere Jezus Christus, beginnen te verlangen. En dat noemt de Schrift “honger en dorst” (Matth. 5:6). Dan zult u merken dat dit hongeren en dorsten een werkzaamheid is waardoor gij, ziende uw zaligheid buiten uzelf in de Heere Jezus, uitgaat uit uzelf en komt in Christus en door Christus in God. En dat zal u dan gerekend worden tot rechtvaardigheid, zoals u dit in de Schrift kunt vinden. En met deze rechtvaardigheid zullen vele grote en heerlijke dingen gepaard gaan. “Maar uit Hem zijt gij in Christus Jezus, Die ons geworden is wijsheid van God, en rechtvaardigheid en heiligmaking en verlossing” (1 Kor. 1:30).

Amen.

Gebed:

Heere, dat wij U dankbaar zijn en danken mochten dat wij hier nog een ogenblik mochten doorbrengen. Gij hadt het ons kunnen onthouden. Wij hadden van niets last om ons heen; wij zaten hier rustig. En Gij liet ons nog horen het Evangelie, hoe gebrekkig dit ook gebracht werd. En het Evangelie is geen mensenwoord, maar het is Uw getuigenis, dat eeuwig zeker is. Hierin hebt Gij Uzelf als uitgeschud, aan ons aangeboden, ons laten horen dat wij niet verloren behoeven te gaan, dat er redding is, zoals wij ook gezongen hebben: “Die u, hoeveel het zij, genadig wil vergeven”. En het is veel, veel! Onze persoonlijke zonden en onze toegerekende zonden, het is heel veel, Heere! Maar, “hoeveel het zij, genadig wil vergeven”. Het is volbracht! En in dit volbrachte werk is deze vergeving, en niet alleen vergeving, maar ook de begeerte om voor eeuwig ontslagen te mogen zijn van de zonde, en van nog andere zaken ook, van alles.

Gij, verhoogde Heere en Heiland, zijt alles en in allen. Doe het ons nu verstaan, Heere, door de gezegende werking Uws Heiligen Geestes. Ach, laat ons niet toe als de overpriesters te handelen, maar doe het ons zoeken, zoals de wijzen uit het oosten hebben gedaan. En doe er ons moeite en strijd en kwelling, ja, alles voor over hebben. Want die het vonden, hebben zo gehandeld. “Hetgeen mij gewin was, heb ik om Christus’ wil schade geacht”. Zij hebben het op prijs gesteld en geschat boven alle andere dingen. Zij hebben niet gerust voordat zij wisten dat hun zoeken het rechte geweest was. En zij hebben zich verheugd met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde. En het was hun verlangen om U te mogen volgen door het bezaaide en door het onbezaaide. Laat ons tot dit volk behoren, en laat ons doen, denken en spreken zoals dit volk door Uw genade gedaan heeft.

Gedenk ons dan. Doe ons het overige van deze dag over deze dingen nog nadenken. Geef dat ouders er met hun kinderen over spreken. Geef dat wij er allen over denken en spreken mogen. Heere, zo het in Uw raad bestaat, geef verademing in de gesteldheid van het weer, en ontferm U met het oog op het gewas, doch niet gelijk wij willen, maar gelijk Gij wilt.

Amen.

Gezongen: Psalm 97:6 en 7.

Predikatie over Johannes 19:28b, 16 maart 1947

Gezongen: Psalm 36:3.

Gelezen: De Twaalf artikelen des geloofs; Johannes 19:28-37.

In deze dienst werd het huwelijk bevestigd van Pieter van den Broek en Jacoba Johanna Westerduin.

Gebed:

En zo, heerlijk, algoeogzaam en aanbiddelijk Opperwezen, heeft Uw Gemeente het recht en ook het voorrecht om met de dichter van de oude dag in te stemmen en te zeggen dat het Woord des Heeren bestaat in der eeuwigheid. Al dat verwarde en somtijds vreselijke gebeuren, het is de uitvoering van Uw raad, die ons misschien wel vreemd, ja somtijds wellicht ongerijmd voorkomt, maar die toch heilig is, waarom Uw Gemeente ook zingt: “Heilig zijn, o God, Uw wegen”.

Door Uw goedheid zijn wij aan de middag van deze dag met elkander hier vergaderd, geschaard om Uw Goddelijk en eeuwig Getuigenis. Gij hebt ons gezegend en bewaard, niet alleen bij het leven, maar ook bij de gezondheid en de krachten. Doe ons Uw goedheid opmerken, en laat Uw goedertierenheid ons treffen en tot U trekken. Wil ons aanzien in de Zoon Uwer liefde. Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren, en schenk ons uit Uw volheid wat wij nodig hebben om hier een ogenblik werkzaam te kunnen zijn tot eer van U en tot heil van onszelf en van anderen. Bereid Uw Woord in onze harten een plaats, en doe het ons recht verstaan; doe ons er ons ook in oprechtheid over verheugen.

Zegen en sterk Uw Kerk over de ganse aarde. Zij heeft het; zij zal het deelachtig worden. Zij heeft oorzaak verblijd te wezen. “Verblijdt u”, zegt hierom de apostel, “verblijdt u in den Heere allen tijd; wederom zeg ik: Verblijdt u.” Laat haar U volgen door het bezaaide, maar ook, als en waar het moet, door het onbezaaide. Gedenk de zieken, hen die ernstig ziek zijn, degenen die langdurig zwak of ziek zijn. Leer nog menigeen uitkomst zoeken daar waar deze te vinden is: bij U. Gedenk ook de betrekkingen van de zieken, en laat kruis en ongeval hen brengen tot zelfkennis en ook tot kennis

en aanbidding van Uw Naam. Er is een gezin dat wenste dat het werd opgedragen aan U. Heere, dat doen we en we leggen het voor U neder, en we vragen van U of het U behagen moge licht te geven in en kracht te schenken voor de zorgen.

Gedenk onze mensen in Indië. Sterk hen. Beschut hen tegen het verraad en het geweld. Erbarm U over ons volk, over het koninklijk huis en over allen die in hoogheid gezeten zijn. Zij zijn geroepen tot dingen waartoe zij van zichzelf geen bekwaamheid hebben. Weten zij dit wel, Heere? Doe het hen weten. Erbarm U over de mensheid. Men is weer bij elkaar om op te richten wat neergeworpen werd. Ach, het zal niet geschieden, tenzij dat Gij het deedt ter uitvoering van Uw eeuwige raad.

Amen.

Gezongen: Psalm 40:3 en 4.

Wij wensen, mijn zeer geachte toehoorders, een stapje verder te gaan met de bespreking van de lijdensstof voor dit jaar, en vragen uw aandacht voor het tweede gedeelte van Johannes 19, vers 28:

*“...opdat de Schrift zou vervuld worden, zeide:
Mij dorst.”*

In zijn geheel luidt dit vers: “Hierna Jezus wetende dat nu alles volbracht was, opdat de Schrift zou vervuld worden, zeide: Mij dorst.”

De Heere Jezus, mijn zeer geachte toehoorders, was God, van hetzelfde Wezen als de Vader en de Heilige Geest. Hij was de tweede Persoon in het Goddelijke Wezen, de Zoon des Vaders. Hij was gekomen, had vlees en bloed van de kinderen der mensen aangenomen, was Mens geworden. Hij was van de Vader gezonden met een opdracht. God wilde een deel van het menselijk geslacht zalig maken. Hij kon dit echter niet doen tenzij aan Zijn gerechtigheid genoeg geschieden zou. Hij is barmhartig, maar ook rechtvaardig. Hier trad de tweede Persoon in het Goddelijk Wezen naar voren. Hij zou in de menselijke natuur, die Hem van de Vader zou bereid worden, de aan God ontroofde eer teruggeven. Dit was nu alles geschied. De Zoon Gods was Mens geworden. En Hij had in de menselijke

natuur in God geloofd; het recht der Wet vervuld; de deugden Gods in ere hersteld; gehoorzaamheid betoond aan de Wet; de straf die op de zonde bedreigd was, gedragen; zonde en wereld, hel en alle duivelen overwonnen. Hij had een volkomen zaligheid verworven voor allen die in Hem geloofd hadden en nog in Hem geloven zouden.

“*Hierna*”, zo staat er in onze tekst, “*hierna Jezus wetende dat nu alles volbracht was, opdat de Schrift zou vervuld worden*”, enzovoort. De Schrift waarvan hier sprake is, is een woord uit de 69e psalm: “En in mijn dorst” – dit is dat woord – “hebben zij mij edik te drinken gegeven”. Voor de dichter van deze psalm, David, had dit slechts figuurlijke betekenis gehad, maar voor Hem Die door David was afgeschaduwd, zou het nog wat anders wezen. Maar het was zover nog niet gekomen. Het moest nog geschieden. Jezus wist dat. Hij wist dat het alles volbracht was, dat Hij Zich van Zijn taak volkomen gekweten had, en Hij wist ook dat de vervulling van het woord uit de 69e psalm nog op zich had laten wachten. Jezus kende de Schrift. Hij ging ermee om. De Schrift, de Bijbel, was vóór Hem, omdat deze in waarheid het Woord van God is. De inhoud was Hem bekend, en Hij zag ook Zichzelf en Zijn werk in de Schrift. Zo wist Hij dus dat het woord: “en in mijn dorst hebben zij mij edik te drinken gegeven” nog niet vervuld was. “*Hierna Jezus wetende dat nu alles volbracht was, zeide: Mij dorst.*” Met de verklaring en de bespreking van de tekst gaan wij niet verder.

Gezongen: Psalm 118:10 en 11.

Naar aanleiding van wat wij gezegd hebben, wensen wij, voordat wij tot de bevestiging van het huwelijk overgaan, enige opmerkingen te maken, en dan allereerst deze: de Schrift wijst ons op Christus. Het Oude Testament had dit ook al gedaan. Beide het Nieuwe en het Oude Testament zijn een prediking van de Heere Jezus Christus. Men kan de inhoud van het Woord vertolken door het bekende woord van Johannes de Doper: “Zie het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt” (Joh. 1:29).

Zeer geachte toehoorders, let op deze dingen. Schenk hieraan uw volle aandacht. De apostel Paulus zegt in het negende hoofdstuk van de brief aan de Hebreëen dat het de mens gezet is eenmaal te ster-

ven, en dan laat hij deze gewichtige woorden volgen: “en daarna het oordeel” (vs. 27). Zo komen ik en gij, wij allen, wij allen hoofd voor hoofd, straks, over enkele dagen, over weinige jaren, te staan voor de Rechter van hemel en aarde, voor een heilig, rechtvaardig en waarachtig God. Daar zal het dan gaan zoals het gaat bij alle rechtbanken: vrijspraak of veroordeling. Het zal ervan afhangen of wij rechtvaardig, onschuldig bevonden zullen worden in die ogenblikken. Nu behoef ik u niets te zeggen, maar gij weet allen dat wij in onszelf niet onschuldig zijn. Klein en groot, jong en oud, wij hebben allen gezondigd, vreselijk gezondigd, gezondigd tegen God, tegen onszelf, tegen onze naasten; en niemand kan met grond verwachten dat hij vrijuit zal gaan wanneer hij voor het gericht komt te staan met niet anders dan zijn eigen gerechtigheid. Hierom is de gerechtigheid van Christus noodzakelijk, de Persoon van Christus en Zijn werk. En alleen zo wij Zijn gerechtigheid mogen bezitten – bezitten! – zullen wij onschuldig of rechtvaardig verklaard worden, en zal door ons het woord worden gehoord: “Komt, gij gezegenden Mijns Vaders; beërft het Koninkrijk, hetwelk u bereid is van de grondlegging der wereld” (Matth. 25:34). Maar zo zeker als dit zal wezen, zo waarachtig zal ook het andere zijn, namelijk dat, zo wij niet gevonden worden in de Heere Jezus Christus, bekleed met Zijn gerechtigheid, wij verwezen zullen worden naar de poel des vuurs, die daar brandt in alle eeuwigheid.

En hierom roep ik u allen toe: maak er door de genade Gods uw werk van om de gerechtigheid, de Persoon en het werk van de Heere Jezus Christus, u toe te eigenen. Geloof de Wet, die u verdoemt. Gij zult nooit worden zalig gesproken, zo gij het verdoemend vonnis van de Wet niet omhelst. Maak u nimmer enige illusie, want nederigheid gaat vóór de eer (Spr. 15:33). Geloof de Wet, die u verdoemt, en buig u onder haar. Doet u dit, dan zal het Evangelie, het Woord dat van de rechtvaardigheid van Christus spreekt – de gerechtigheid door Hem verworven, niet voor Zichzelf, maar voor de mens – tot u spreken, zó tot u spreken, dat gij uitgaat uit uzelf, overgaat in Christus, en Hem en Zijn gerechtigheid omhelst. Dit zal u dan gerekend worden tot rechtvaardigheid. En geloof, gij allen die met deze gerechtigheid, door de genade Gods, door een oprecht geloof, uw naaktheid bedekt hebt, dat God uit Zijn eigen mond eenmaal u de woorden zal doen

horen: “Komt, beërft het Koninkrijk, hetwelk u bereid is van vóór de grondlegging der wereld”.

Toespraak na de bevestiging van het huwelijk:

Er staat, mijn zeer geachte jonge vrienden en geachte toehoorders, in het tweede hoofdstuk van Paulus' brief aan de gemeente van Filippi: “En Hij heeft Zichzelf vernederd, gehoorzaam geworden zijnde tot den dood, ja, den dood des kruises” (vs. 8). Christus heeft God volkomenlijk gediend. Hij wist dat er nog iets was dat zijn vervulling niet gekregen had, en Hij heeft niet gerust voordat ook het woord van de 69e psalm was geschied. Deze volkomenheid des harten, of – wilt gij het anders – deze onvoorwaardelijke onderwerping van ons, van u en van mij, aan de Heere, wordt nu van ons geëist, en moet bij ons worden gevonden, zal het blijken dat de gerechtigheid van Jezus Christus ons deel is. Volkomenheid des harten! Wij bedoelen niet dat de zaligheid door deze dienst van God zou verdiend worden. De zaligheid is in Christus. Wij zijn óók niet van gedachte dat wij van onszelf in staat zijn om God in oprechtheid te dienen, en dat het van ons verwacht wordt dat wij dit zullen doen. Maar wanneer wij waarlijk geloven in Jezus Christus, dan is de Heilige Geest ons geschonken, en het is door de inwoning en bearbeiding des Heiligen Geestes dat wij worden gedrongen om in oprechtheid des harten te vragen: “Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?” Zo, toehoorders, betreden wij een weg waarvan het einde niet is de dood, noch de teleurstelling, maar eeuwige vreugde, volkomen gelukzaligheid. In de woestijn had Christus water uit de rotssteen doen komen. Hier vraagt Hij aan Zijn vijanden, aan Zijn bittere vijanden, enige lafenis. Hij roept: “Mij dorst.” Toehoorders, Hij onderwierp zich geheel aan God, en wenste niet dat het Woord des Heeren onvervuld bleef. Hij onderwierp zich aan het lijden, óók wanneer dit zo uitermate zwaar was. Dat wordt nu van u en van mij en van andere mensen óók geëist. Het lijden kan ontzettend wezen, lichaamspijn, armoede, tegenspoed, angsten der hel, aanvechting van de duivel en vele andere dingen. Gij moet, ik moet, wij allen moeten het voornemen des harten hebben op geen ding acht te geven, evenmin ons leven dierbaar te houden voor onszelf, maar de Heere te volgen door het bezaaide en door het onbezaaide. Ik heb vrijmoedigheid om u te zeg-

gen dat gij bestemd zijt om onder te gaan, wanneer gij niet tot deze onderwerping van uzelf aan de leidingen Gods zijt gekomen.

Dit is het waarachtige leven: God te kennen en te erkennen. Zou dát het leven wezen, dat gij u hier een zak geld vergadert, of dat gij wijs en verstandig zijt, of dat gij een goede positie bekleedt in dit leven? Het waarachtige leven is: zelfverloochening, het ter harte nemen van het woord van Christus: “Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf, en neme zijn kruis dagelijks op en volge Mij” (Luk. 9:23). Zo gij naar iets staat, terwijl het Woord en de consciëntie zeggen: “Gij moet er niet naar verlangen”, houd op met het te begeren! Gij stort uzelf in het ongeluk. Zo God u iets onthoudt, stel Hem en Zijn leiding boven uw verlangen, en het zal u welgaan zo gij dit doen moogt in oprechtheid des harten.

Er staat niet: “Opdat de raad Gods zou vervuld worden”, maar: “opdat de Schrift zou vervuld worden”. Christus ging om met de Bijbel. Ik hoef u, mijn jonge, geliefde vrienden, niet te zeggen dat gij dat ook moet doen. Gij dóét het toch wel? Doen wij het allemaal? Gaan wij om met de Bijbel? Is het Woord van de Schrift voor ons het laatste, omdat het het Woord van God is? Zie, op de Nieuwjaarsdag, toen wij hier samen waren voor de viering van het Heilig Avondmaal,* heb ik gezegd dat er mensen zijn die het Woord verwerpen, en dat er ook gevonden worden die zich aan het Woord onderwerpen. En dit zijn de kinderen van God, die zich aan het Woord onderwerpen. Maar dan moet het Woord ook worden gekend. “Het Woord van Christus”, zegt de apostel Paulus, “wone rijkelijk in u, in alle wijsheid” (Kol. 3:16). En de apostel Petrus heeft geschreven: “Als nieuwgeboren kinderkens, zijt zeer begerig naar de redelijke, onvervalste melk, opdat gij door dezelve moogt opwassen” (1 Petr. 2:2). Met deze zaak eindig ik.

Gij moet met het Woord in overeenstemming wezen. Wat in strijd is met het Woord, dat is dood. Verstaat u dat? Vergeet het dan niet! Wat in strijd is met het Woord, dat is dood! Wat conform de Heilige Schrift is, dat bestaat tot in alle eeuwigheid! En nu heb ik mijzelf wel eens de vraag voorgelegd: wanneer kan van iemand worden gezegd

* Zie bundel 1942-'47, aflevering 1948/1, blz. 7 e.v.

dat hij in overeenstemming is met het Woord? Misschien hebt u zich deze vraag ook wel gedaan. Gij ontkent niet het grote gewicht ervan. Wat u hebt geantwoord, weet ik niet, maar mijn antwoord is dit: dán is iemand in overeenstemming met het Woord, wanneer hij ten eerste de gerechtigheid van Jezus Christus tot zijn rechtvaardigmaking voor God heeft, en ten tweede het voornemen, het ernstig voornemen heeft, om niet alleen naar sommige, maar naar alle geboden Gods te leven, en hij, als er verslapping komt of als hij zich komt te misgaan – voelende dat hij in de verpestende lucht van de wereld en van de zonde niet kan leven – teruggaat naar het kruis van Golgotha en naar God.

Amen.

Gezongen: Psalm 105:3 en 4.

Predikatie over Johannes 19:28-29, 23 maart 1947

Gezongen: Psalm 69:9.

Gelezen: De Wet des Heeren; Johannes 19:28-37.

Gebed:

Doe ons, Heere, door Uw genade met eerbied en onderwerping des harten naderen tot U, en onze verzuchtingen tot U opzenden. Zie ons aan en gedenk ons in Hem in Wie het U mogelijk is een mens die een zondaar werd, aan te zien. Laat ons door Uw genade ook op Hem zien.

Wij zijn door Uw goede voorzienigheid over ons aan de morgen van deze schone dag met elkander vergaderd, geschaard om Uw Goddelijk Getuigenis. Gij geeft verandering in de weersgesteldheid. Hiervoor komt U toe de dank en de lof en de eer. Zo het bestaat in Uw raad, geef ons deze zomer ook nog een oogst.

Gedenk ons in deze ogenblikken, en doe ons deze weinige ogenblikken benutten om te zoeken wat waarachtig is, wat goed en nuttig is en voor iedereen volstrekt noodzakelijk. Het is de kennis van en de liefde tot de Waarheid, niet tot de dingen die wij opwerpen en waar we dan voor neerknielen, maar tot de Waarheid gelijk zij in U is, de liefde tot U, Heere Jezus, Die gezegd hebt: "Ik ben de Weg, en de Waarheid, en het Leven. Niemand komt tot den Vader dan door Mij." Ach, wij zijn niet alleen zo verward in en door onszelf, maar wij zijn ook zo vervuld van liefde tot de leugen. Van nature hebben wij U niet lief, maar de vader der leugenen, uit wie wij zijn. Laat het schijnbestaan niet voortduren, Heere Jezus. Het wordt zo spoedig eeuwigheid. Laat ons straks niet gevonden worden met een leugen in de hand. Geef ons de Waarheid in de opening onzer lippen, en laat ons ons laten leiden. Dan zal het goed wezen, waarmee en waardoor ook.

Sterk Uw Kerk over de ganse aarde en doe haar goede moed hebben. Zij heeft het, omdat U háár hebt. En al het andere, ach, het is dat vruchteloos gewoel der stervelingen, die het ene loslaten en dan weer gaan tot het andere en dat aangrijpen, en die, teleurgesteld daarover, ook weer vol twijfel geraken. En zo gaat het door. Zo gaat het met de afzonderlijke mens, met ieder volk afzonderlijk, en met de wereld, en het einde is dat men zijn goed doorgebracht heeft in een vergelegen land.

Heere, gedenk onze zieken, hen die lichamelijk en hen die geestelijk ziek zijn, hen die ernstig en degenen die langdurig ziek zijn. Van Uw ingrijpen hangt alles af. Uit dit ingrijpen ontstaat ook maar alleen het gebed. Gedenk ons volk. Gedenk ons koninklijk huis en allen die in hoogheid gezeten zijn. Wij behoeven U niets te zeggen, Heere; Gij weet hoe het gaat. Maar het gaat niet goed. Erbarm U om Uws Naams wil.

Amen.

Gezongen: Psalm 22:7 en 8.

Wij wensen, mijn zeer geachte toehoorders, verder te gaan met de bespreking van de lijdensstof van dit jaar. Het is, zoals u weet, het 28e vers en de daarop volgende verzen van Johannes 19. Het Opperwezen geve dat onze tegenwoordigheid aan deze plaats waarheid is. Het gaat er hier om dat wij de Waarheid leren kennen, niet dat ik u een ogenblik bezighoud, en dat gij door mij een ogenblik wordt beziggehouden, maar het heil van uw onsterfelijke ziel staat op het spel. Ga dan straks niet weg van deze plaats zoals u misschien al honderden malen deze plaats verlaten hebt, met niets in uw ziel. Weet gij niet hoe diep ongelukkig u zijt? Sta er eens bij stil! Een gehele wereld met al haar goederen en systemen, het is alles niets! Het ene systeem is niet beter dan het andere. Jezus is het alleen!

“Hierna Jezus, wetende dat nu alles volbracht was, opdat de Schrift zou vervuld worden, zeide: Mij dorst. Er stond dan een vat vol edik, en zij vulden een spons met edik, en omlegden ze met hysop, en brachten ze aan Zijn mond.”

Verlangde, mijn zeer geachte toehoorders, de Heere Jezus naar de gemeenschap Zijns Vaders, en was dit Zijn dorst? Sommigen zeggen dat dit zo is. Inderdaad, de Heere Jezus heeft hevig verlangd naar het genot van het liefelijk aangezicht van Zijn Vader. Hij wist wat het was, en dit genot moest Hij nu derven. Maar ik geloof toch dat wij hier denken moeten aan een lichamelijke dorst. De Heere Jezus moet dorst gehad hebben. Hij had immers zovele uren achtereen zo smar-

telijk geleden! En uit hoevele wonden druppelde het bloed!

“Er stond dan een vat vol edik”. Hoe dit vat daar was gekomen, met zekerheid kan ik u dat niet zeggen. Was het er om de kruiselingen, nadat zij reeds veel en lang hadden geleden, te bedwelmen? Ik ben geneigd dit aan te nemen. Maar in ieder geval, het heeft er moeten staan, want het was voor de uitvoering van Gods raad nodig dat het er stond. “Mij dorst”, zo moest de Heere Jezus klagen, en hiervoor was nu het vat edik nodig.

Zie, toehoorders, er gebeurt veel, er gebeurt onnoemelijk veel. En wij zijn geneigd telkens uit te roepen: hoe is het mogelijk! Dat is een vraag die u niet doen moet. U moet u houden aan het woord van onze Catechismus. Daar staat dat de mens onbekwaam is tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. Maar wat er gebeurt, wat het dan ook zij, het geschiedt opdat de Schrift moge vervuld worden. Wanneer u dit verstaat en gelooft, voor waarachtig houdt, ach, dan verwondert gij u niet meer zo erg over de dingen die plaatshebben. Misschien zingt gij dan wel liever: “Geen ding geschiedt er ooit gewisser dan ’t hoog bevel van ’s HEEREN mond” (Ps. 33:5 ber.).

Dan staat er dat zij een spons vulden met edik, deze spons op een rietstengel plaatsten en aan de lippen van Jezus brachten. Zij – wie zijn dat geweest? Ik vermoed dat het de Romeinse soldaten geweest zijn; die stonden daaromheen en hadden daar wat te doen. Zijn deze mensen schuldig geweest? Van hen was het niet uitgegaan. Nee, het was uitgegaan van mensen die zich hielden voor de besten en voor de edelsten, voor de vroomsten en voor de meest godsdienstigen. Het was uitgegaan van de hogepriester en van de ouderlingen en van het uitverkoren volk, maar het was niet uitgegaan van de Romeinen.

Op de vraag of deze mensen schuldig waren, antwoord ik zonder enige terughouding: ja, zij waren schuldig. Men moet zich niet kunnen afscheiden van de rest van de wereld. Men moet dat niet doen, direct noch indirect. Men doet het indirect wanneer men uit de hoogte, met veroordeling neerziet op zijn naaste, op een familie, op een volk, wanneer men zegt: deze mensen bestaan niet voor mij, lucht zijn ze voor mij, enzovoort. Dat is niet de rechte houding. Wanneer u in deze weg wordt gevonden, straks wanneer u voor God staat, dan is u voor eeuwig verloren. Want dan zal God u duidelijk maken dat u slechter zijt dan de mensen die door u veroordeeld werden.

Gij moet het zoeken in de weg van de genade. Wij zijn in de wereld, en de mensenmassa is niet een grote hoeveelheid korrels zand, maar zij vormt in zeker opzicht en tot op zekere hoogte een eenheid. Ik behoor erbij en u ook. En nu, door de mensheid gebeuren deze en zulke dingen. Hoe komt u nu los? Zult u nu zeggen: “Ik heb er part noch deel aan”? Dan liegt gij en deze leugen komt vroeg of laat aan het licht. In de weg van genade moet het gevonden, moet het opgelost worden. In de weg van genade worden alle dingen opgelost. In de weg van genade vindt u vrede, vindt u rust, vindt u blijdschap en een gegronde hoop op de eeuwige heerlijkheid. Er is nooit iemand geweest die iets positiefs, iets dat waarachtig is en van blijvende aard, in een andere weg heeft gevonden. Bedenk deze dingen, ouderen en jongeren! Ze worden u nog gezegd, misschien straks niet meer en nooit meer.

Men bracht dan edik aan de mond van de Heere Jezus. In de meest droevige omstandigheden bevond Hij zich. God moest Hij missen wat het gevoel van de Goddelijke liefde aangaat. Hij moest tenslotte alles missen. En in deze toestand heeft men edik aan Zijn lippen gebracht. Hoe rijk wordt de mensheid door God niet gezegd! Dat de mensen door hun handelingen het zó maken, dat er hier overvloed en daar gebrek is, dat is wat anders. Maar hoe wordt de mensheid door God niet gezegd! En als Christus vraagt om enige verkwikking, dan geven wij Hem edik. Kent u deze mens? Wie is dat? Is dat een Romeins soldaat, die al lang in het graf ligt en tot stof vergaan is? Of zijt u dat? *Wij* geven Hem edik.

Er komt een zegen, groot of klein, veel of weinig, en wij zeggen: wat ben ik daar toch dankbaar voor! En als wij vroom en godsdienstig zijn, dan danken wij. Ja, wie danken wij ervoor? Dan danken wij er God voor, tenminste dat menen wij. Bedrog! Een mens heeft geen dankbaarheid. Niemand is er die enige dankbaarheid bezit, noch tegenover God, noch tegenover zijn naaste. Daarom leidt de ontwikkeling van de dingen hierheen dat de mens der zonde openbaar wordt. Dankbaar is een mens die uit de ruisende kuil, uit modderig slijk is opgehaald, en wiens voeten zijn gesteld op de rotssteen van de gerechtigheid van Christus, en die de liefde Gods, in Jezus Christus geopenbaard, gelooft. Met de apostel Petrus roept hij uit: “Geloofd zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die

naar Zijne grote barmhartigheid ons heeft wedergeboren tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden, tot een onverderfelijke en onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard is voor u" (1 Petr. 1:3-4).

Is dat uw leer? Dat is de leer van de christelijke Kerk, een gehate, een gesmade, diep verachte leer. Als deze leer er niet was, dan bestond gij ook niet, dan bestond er niets meer van de wereld. Onze leer is het zout en een zuurdesem. Wanneer deze leer niet meer wordt gepredikt, dan is het met de wereld ook gedaan. Verstaat u dat?

"Ja, maar", zult u misschien zeggen, "dominee, laat ons nu eens een ogenblik rustig en nuchter zijn. Een daad die zo lang geleden en zo ver van ons verwijderd heeft plaats gehad, kan die op onze rekening gesteld worden? Kan daarvan gezegd worden dat wij haar hebben bedreven?" Hierop antwoord ik dit: dat u deze vraag doet, is een bewijs dat u nog zijt uit de vader der leugenen en niet ontvangen hebt de Geest der Waarheid. Gij spreekt zo of denkt op deze wijze, omdat gij niet waar zijt. Gij werd nooit waar voor God en voor uzelf. Dat zult u wel moeten bekennen. Uw consciëntie zegt het u wel. En in de geschiedenis van uw leven kunt gij geen ogenblik aanwijzen waarin u waar zijt geworden voor God en voor uzelf, en daarom spreekt gij zo. En als u nu de Heilige Geest geschonken werd, dan zou u kunnen bekennen dat het alles uw werk geweest is.

U moet niet vergeten dat men wat Waarheid is, nooit kan benaderen. De meeste mensen die de Bijbel bestuderen, maar de Heilige Geest niet ontvangen, komen óf tot de verwerping van de Bijbel óf zij houden ergens op met een compromis, werpen het op een akkoord. Maar het waarachtig geloof dat dit Boek het Woord van God behelst, dat hebben zij niet. Paulus zegt: "Overgeleverd om onze zonden". Als u dat nu ook zegt, maar dan met uw hart, dan laat u evenals de apostel Paulus op deze woorden volgen: "En opgewekt om onze rechtvaardigmaking" (Rom. 4:25).

Dit is wat ik vanmorgen wenste te zeggen over dit gedeelte van onze lijdensstof. Aanstaande rustdag hopen wij nog verder te mogen gaan. Maar nog een enkele opmerking.

Christus heeft geleden. Hij heeft geleden in Zijn ziel; dit lijden is het ergste geweest. Hij heeft smarten gehad in Zijn lichaam, in alle leden en delen van Zijn lichaam, omdat wij met ziel en lichaam, met

alle leden van ons lichaam, gezondigd hebben. Kunt u dat bekennen? Dit is de weg des behouds. “Alleen ken uw ongerechtigheid, dat gij tegen den HEERE uw God hebt overtreden” (Jer. 3:13). Ach, ik bid u, maak geen bekeringsgeschiedenis, en maak geen systeem, en zeg niet: ik denk er zó over; want het is alles waardeloos. Ga voor God uit de weg. Hij zal u waarlijk geen leed doen. God doet een mens geen leed, maar het is zoals het gevonden wordt in de Bijbel: “Doet gij u dit niet zelf, doordien gij den HEERE uw God verlaat, ten tijde als Hij u op den weg leidt?” (Jer. 2:17). Een mens doet het zichzelf aan.

Daarom, als u de Waarheid ontvangen hebt, en de belofte in vervulling getreden is: “Ik zal geven dat hun werk in waarheid zal zijn” (Jes. 61:8), dan zult gij God vlekkeloos zien en uzelf zwart. Dat is de weg des levens. En deze weg staat voor ieder mens open. “Die dorst heeft, kome; en die wil, neme het water des levens om niet” (Openb. 22:17). Maar u merkt het wel aan uzelf, en u hoort het ook wel van de mensen: men wil niet. Het wordt voorgehouden, en men zegt: “Ja, gij hebt eigenlijk wel gelijk”. Hoe dikwijls heb ik dat niet gehoord. Het is alles zo eenvoudig. Dat kan geen mens tegenspreken. Maar men gaat er overheen. U spreekt het ook niet tegen. U kunt het niet tegenspreken. Het is klaarder dan de zon. U gevoelt dat dit de Waarheid is en al het andere leugen. En hoe komt het nu dat u dat niet omhelst? Zeg nu niet: “Dat moet aan een mens geschonken worden”, want dat is een vondst van u, al is het op zichzelf waar. Maar dat zegt u toch niet wanneer u goederen, rijkdommen, wegen om wat in de wereld te worden, aangewezen worden? Dan hebt u het toch niet direct over uw onmacht? Hoe komt het nu dat wanneer over deze dingen gesproken wordt, wanneer gezegd wordt: “Hier ligt het, aan uw voeten; neem het”, u onmiddellijk teruggaat? U wilt niet! En als het ooit anders wordt, dan zult u zeggen: “Ik wilde niet dat Jezus Koning zou zijn”.

Misschien vraagt u: “Is het dan zó eenvoudig?” Ach, dat is alweer zo’n vraag. Maar het antwoord behoeven wij niet schuldig te blijven. Nee, het is niet eenvoudig voor ú, omdat gij niet eenvoudig zijt! Maar in het moment dat u eenvoudig zijt geworden, zult u zeggen: “Ik versta het woord van de Heere Jezus: ‘Indien gij u niet verandert en wordt gelijk de kinderkens, zo zult gij in het Koninkrijk der hemelen geenszins ingaan’ (Matth. 18:34).” Welk een liefde! Wat

een liefde van de Vader en welk een liefde van de Zoon!

Hebt u de liefde Gods geloofd? Het antwoord op deze vraag van sommigen is: “Ja, wel eens”. Toen had u het zeker, wat men noemt, goed in uw ziel? Dat is de weg niet. Want nu hebt u het misschien niet goed. De weg is het getuigenis van de liefde Gods te geloven. Wanneer u dit doet, dan ontstaat in u wederliefde tot God, en onmiddellijk is er de onderwerping aan Hem. “Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?” (Hand. 9:6).

Misschien zegt u: “Ja, de belofte van Gods liefde geloof ik”. Wees voorzichtig, want hier zijn er wat gestruikeld! Dat is de inhoud van de predikaties, en dat wordt in menig gesprek gehoord. Ik heb u gezegd hoe men de Goddelijke liefde leert geloven, namelijk wanneer men het getuigenis ervan aanneemt. Wie geldt dat getuigenis? Er staat, nietwaar: “Alzo lief heeft God de wereld gehad”, en er zijn andere dergelijke uitspraken. Maar mijn naam wordt daarin niet genoemd, uw naam evenmin. Dus vraag ik: wie geldt dat getuigenis? Nu veronderstel ik dat u het aanneemt, dat u het aangenomen hebt. En dan vraag ik wat u daarvan weet te zeggen. Niets? Geloof dan niet dat u genade hebt. Want daar gaat het juist om. Het Woord, de Goddelijke belofte is de grondslag van het geloof, niet ons gevoel. Het gevoel verdwijnt. Maar de Goddelijke belofte is de grondslag van het geloof, en nu moet ik weten dat deze belofte mij geldt, mij gedaan is, en hoe zij mij gedaan is. Hier moet u een antwoord op hebben. Het zou heel aangenaam wezen als wij dat elkander eens verklaarden. Maar ik wil u niet in het onzekere laten, want wij moeten de weg der Waarheid niet voor elkander verborgen houden, al is het ook dat een ander er misbruik van maakt door het na te spreken. Voor een verloren mens is de Goddelijke belofte, voor een in Adam verloren mens. Dat is het antwoord. En in het ogenblik dat u zich leerde kennen als een in Adam verloren mens, in datzelfde ogenblik hebt u gezien dat Gods belofte u gold, en anders hebt u het nooit gezien.

Gij hebt het goed. De een is beter, de ander is minder goed gevoed en gekleed, maar over het algemeen hebt gij het goed. Zou u iets kunnen zeggen over uw dankbaarheid tegenover Hem Die de Gever is van alle goede gaven en volmaakte giften? Of is u nooit dankbaar geweest voor het stuk brood dat u aangeboden werd of voor de drank die u toegereikt werd? Hoe werd u dankbaar gemaakt?

Vestig uw blik op het kruis, en hoor wat de Heere Jezus klaagt: “Mij dorst”. De Heere Jezus heeft het alles gemist. Nu, dat u daar welgekleed zit, en dat u vanmorgen hebt kunnen ontbijten, en dat u straks weer wat vinden zult, aan het kruis hebt u het te danken! En als u dat ziet en gelooft, dan handelt gij naar het woord van de apostel Paulus: “Hetzij dan dat gijlieden eet, hetzij dat gij drinkt, hetzij dat gij iets anders doet, doet het al ter ere Gods” (1 Kor. 10:31).

Een mens laat rechten gelden. Wij moeten het op zijn minst zó of zó hebben in de wereld, want anders...! Enzovoort. Wat voor recht had Christus? En welk recht heeft Hij laten gelden? Als u evenals Hij wist wie u zijt, dan zou u geen rechten laten gelden. Dan zou u dit een zeer groot ding zijn, dat u daar nog zit en dat u gevoed zijt en gekleed, enzovoort. Maar rechten zou u dan niet laten gelden, noch bij God, noch bij uw naaste. Ach, de fouten en de misslagen en de ketterijen komen alle hiervandaan dat de mens niet ontdekt is. En nu krijgt God ook de lof en de eer en de dank niet.

Veel heb ik u gezegd, en misschien zou er nog veel aan toegevoegd kunnen worden, maar het is meer dan tijd. Ik hoop dat het mij en u tot zegen moge wezen.

Amen.

Gebed:

De zegen komt van Boven. Er kan worden geplant en natgemaakt, maar de wasdom is van U. En, Heere, hoe verkeerd staan wij tegenover de Waarheid. Hoe wij tegenover de Waarheid staan, zegt Uw Woord. Maar niet één van de mensenkinderen werd door U terechtgebracht en in genade ontvangen, of hij was geworden de natuurlijke mens, die niet begrijpt de dingen die des Geestes Gods zijn, voor wie het alles dwaasheid was.

Ach, het komt van de zelfhandhaving, Heere. Wij wensen niet uit de weg te gaan. Wij wensen verder te gaan, en door te dringen, en als Gij te wezen, kennende het goed en het kwaad. Dat zou een geluk zijn ten koste van Uw eer, en dat is geen geluk. Maar met behoud van Uw eer kunt Gij een mens gelukkig maken. Wie de zaligheid zó zoekt dat Gij aan Uw recht komt, die vindt verwondering met diepe beschaamdheid over zichzelf.

Heere, wij hebben hier weer een ogenblik mogen vertoeven.

Zegen wat gesproken is, en vergeef het zondige dat erin was.
Gebruik wat geweest is naar de zin en de mening Uws Geestes om
ons wakker te maken en ons uit onszelf uit te schudden en te brengen
in het dal van ootmoed, tot het geloof, de hoop en de liefde.

Amen.

Gezongen: Psalm 41:6 en 7.

Predikatie over Johannes 19:30a, 30 maart 1947

Gezongen: Psalm 42:1.

Gelezen: De Twaalf artikelen des geloofs; Johannes 19:28-37.

In deze dienst werd het huwelijk bevestigd van Leendert Pieter Koolen en Wilhelmina Leonarda van Hemert.

Gebed:

Zalig, heerlijk en aanbiddeijk Opperwezen, eeuwig, enig en drie-enig God, uit Wie en door Wie en tot Wie alle dingen zijn, en van Wie al wat leeft afhankelijk is, doe ons door Uw genade en door de werking des Geestes naderen en spreken tot U met eerbied en diep ontzag. Gij hebt ons welgedaan en ons geschonken, niet alleen het leven, maar ook de gezondheid en de krachten. Velen, zeer velen zijn er die gebonden zijn óf aan hun bed óf aan hun huis. Wij mochten op deze tot Uw dienst afgezonderde dag nog uitgaan en ingaan en genieten niet alleen van het voorjaarsweer, maar ook van onze gezondheid en krachten en van nog vele andere dingen. Leer ons dankbaarheid. Doe ons dankbaar zijn tegenover U Die zijt de Vader der lichten, van Wie alle goede gaven en volmaakte giften zijn afdalende. En laat Uw goedertierenheden ons leiden tot bekering tot U.

Zie ons aan en gedenk ons in de Heere Jezus. En wil uit Uw volheid ons schenken wat wij nodig hebben om, met elkander nu aan deze plaats vergaderd, gedurende enige ogenblikken werkzaam te kunnen zijn tot eer van U en tot heil van onze onsterfelijke ziel. Geef ons in de opening van onze mond Uw Getuigenis en doe ons zeggen wat waarachtig is en wat zou kunnen dienen tot ons eeuwig en tijdelijk, geestelijk en lichamelijk heil. Bereid Uw Woord in onze harten een plaats en doe ons horen wat de Geest tot de Gemeente zegt.

Sterk dan die verhinderd werden om met ons hierheen te gaan. Er zijn er die ernstig en er zijn er die reeds lang ziek zijn. Ook zijn er die ver van ons verwijderd zijn. Zegen hen op hun legerstede, in hun woning of in de eenzaamheid, en leer nog menigeen, gedrongen en geperst door de omstandigheden, roepen tot U, bij Wie uitkomsten zijn boven elke verwachting. Zegen en sterk Uw Kerk over de ganse aarde. Doe haar, in het besef dat zij door U niet alleen hier werd

geplaatst, maar ook geroepen werd om Uw Naam te belijden, door een waarachtig geloof U aan te kleven en volgen. Wil haar ook uitbreiden.

Gedenk ons volk, en ontferm U over het koninklijk huis. Ontferm U over de volkeren, en geef, al was het dan ook slechts aan enkelen, het inzicht dat waarachtig is het woord: “Want zonder Mij kunt gij niets doen”.

Amen.

Gezongen: Psalm 22:6 en 7.

Wij gaan, mijn zeer geachte toehoorders, verder met de overdenking van de lijdensstof voor dit jaar en vragen uw aandacht voor een woord uit Johannes 19, vers 30, het eerste gedeelte:

“Toen Jezus dan den edik genomen had, zeide Hij: Het is volbracht”.

“Toen Jezus dan den edik genomen had, zeide Hij: Het is volbracht.” Er staat in Markus 15, vers 23 dat zij Hem gemirrede wijn te drinken gaven, maar dat Hij die niet nam. Hoe komt het nu dat de Heere Jezus in het verdere gedeelte van Zijn lijden de Hem toegestoken drank wél heeft aangenomen? Deze drank was een bedwelmend vocht. De Heere Jezus had gezegd in Gethsémané: “Doch niet gelijk Ik wil, maar gelijk Gij wilt”. Het lijden in al zijn diepte en in zijn gehele omvang had Hij aanvaard. Zo wenste Hij niet dat Hij door de bedwelming, in welke mate dan ook, aan het lijden zou worden onttrokken. Maar nu, in de ogenblikken waarin wij door onze tekst worden verplaatst, was het lijden geleden. En daarom, opdat de Schrift zou vervuld worden, had Hij uitgeroepen: “Mij dorst”, en Zijn lippen gezet aan de spons met edik die Hem was toegereikt.

De verlossing die de Heere Jezus, gezegende God en Mens, heeft teweeggebracht, is een volkomen verlossing. De roomse kerk ontkent dit. Zij zegt dat de erfzonde en de vóór de doop begane dadelijke zonden door het lijden en sterven van Christus worden weggenomen, maar dat wij voor de latere zonden moeten boeten. Van deze kerk is de Heilige Geest geweken, en daarom, toehoorders, verstaat

zij de dingen niet. Naarmate men nu de dingen minder of niet begrijpt, begint men zelf te werken. En dan komt het verzinsel van de mens in de plaats van het onderwijs van de Heilige Geest. Wie Christus kent, heeft genoeg aan Hem. Hij heeft – en dit weet hij – de Wet vervuld, en de straf die op de overtreding was gesteld, gedragen. Hij heeft dit niet gedaan door zichzelf, maar door Jezus Christus, met Wie hij door een waarachtig geloof voor de tijd en voor de eeuwigheid verenigd is.

“Zeide Hij: Het is volbracht.” Dit woord: “het is volbracht”, is wel heel merkwaardig, want wat was er nu eigenlijk te zien van een volbracht werk? Te zien was: ondergang, totale mislukking, vreselijk zelfbedrog. Maar de Heere Jezus zag wat anders, want Hij geloofde. Ik heb u meer gezegd, en het is u ook wel bekend, dat tot Jezus, aangemerkt als het Hoofd van het tweede of het Genadeverbond, gezegd was door de Vader: “Doe dat en Gij zult leven” (Luk. 10:28). Christus was Zich bewust in de Heilige Geest, niet alleen dat Hij de Persoon was om des Vaders opdracht uit te voeren, maar ook dat Hij die opdracht uitgevoerd had. En nu zag Hij op God als een waarachtig en getrouw Vader. Hij zag op de belofte, op de vervulling waarvan Hij nu een volkomen en onverliesbaar recht had. Dat is de werking van het geloof.

Het geloof merkt niet aan het zichtbare en tastbare. Het geloof aanschouwt een geheel andere wereld. Het geloof heeft omhelsd, steunt op en houdt zich vast aan de belofte Gods, aan de belofte van het Evangelie. De kinderen Gods vergeten dit menigmaal, en houden het ervoor dat zij grond van hoop hebben wanneer zij enigermate welgesteld zijn, maar menen dat zij hun hoop moeten laten varen wanneer dit anders is. Is het anders, dan moet de oorzaak daarvan worden gezien, en is de oorzaak zonde – bekennen! Maar het gezicht moet gericht blijven op de belofte geopenbaard in het Evangelie.

Wat was er nu volbracht? Het lijden, en wat de profeten in het Oude Testament hiervan hadden gezegd. Christus had Zijn bloed gegeven. Meer kan men niet geven. Dus Christus had alles gegeven. Dit, toehoorders, is de prijs welke betaald is, niet door een gewoon mens, maar door Hem Die beide de waarachtige en rechtvaardige Mens en de eeuwige God is. Wat dunkt u, zou er ontkoming zijn wanneer deze prijs niet wordt gewaardeerd? Wat is uw mening? Zou er

voor een volk in zijn geheel een dageraad wezen, wanneer dat volk zich onverschillig betoonde ten opzichte van het door Jezus Christus gebrachte offer? Een dwaas, die nog íéts verwacht én van de toekomst van ons volk én van die van Europa, wanneer er geen wederkeren is tot God en tot de Waarheid gelijk zij in Jezus Christus is!

Volbracht was ook wat de profeten van het lijden hadden gezegd. Ook zij die in het Oude Testament leefden, hadden kennis van Christus. De profeten Mozes en Elia hebben van Hem geprofeteerd, Zijn Persoon en werk, Zijn lijden, sterven en opstanding, Zijn zegeningen en Zijn weldaden aangewezen en gepredikt. En dit alles was nu vervuld. En zo zal alles vervuld worden wat in de Schrift gevonden wordt! Gij zegt misschien: “Ik begrijp het Woord niet”. En de wereld, de wetenschappelijke en de beschaafde wereld voorop, gaat aan dat Boek voorbij. Er zal voor de ganse wereld een ogenblik aanbreken waarin dit Boek zal worden geopend, en dan... dan zullen zij zien in Welken zij gestoken hebben, en alle geslachten der aarde zullen over Hem rouw bedrijven! (Joh. 19:37 en Openb. 1:7).

Gezongen: Psalm 40:3 en 4.

Toespraak na de bevestiging van het huwelijk:

Gij zijt, mijn zeer geachte jonge vrienden, onderwezen in de leer door de kennis waarvan niet alleen onder ons volk velen zijn zalig geworden, maar waardoor ons volk in zijn geheel ook geworden is wat het eenmaal was. Van harte wens ik u toe dat gij deze leer niet zult kunnen verlaten.

Zij moet echter overgedrukt zijn in uw hart. Onze leer is schoon, onze belijdenisgeschriften zijn waarachtig, gebouwd op de Heilige Schrift, en onze formulieren zijn sierlijk. Maar nu moet dat alles in ons léven. Helaas kan het niet ontkend worden dat al deze dingen in onze tijd in hoofdzaak vorm zijn geworden. Dit is dan ook de oorzaak dat het niet goed gaat. Het gaat niet goed onder ons! Wij zakken, wij zakken in sterke mate. In de Schrift staat: “Zie, zij hebben des HEEREN Woord verworpen, wat wijsheid zouden zij dan hebben?” (Jer. 8:9). Ons treft slag op slag en de laatste zal wel blijken de laatste niet geweest te zijn. Wij hebben één ding nagelaten: wij zijn niet teruggekeerd tot God en tot de Waarheid.

Het is niet voldoende dat wij formulieren onderschrijven, al worden deze ook genoemd: “Formulieren van enigheid”. Het is niet genoeg dat wij zeggen dat de Heilige Schrift Gods Woord is. Van deze dingen moeten wij de kracht ervaren in ons hart! En deze kracht is de opstandingskracht van de Heere Jezus Christus, naar de werking en de invloed waarvan de apostel Paulus blijkens Filippensen 3 zo begerig was: “Opdat ik Hem kenne, en de kracht Zijner opstanding en de gemeenschap Zijns lijdens, Zijn dood gelijkvormig wordende, of ik enigszins moge komen tot de wederopstanding der doden” (Filipp. 3:10-11).

Wat moet er dan gebeuren om de Waarheid te verstaan? Ziedaar een vraag waarvan niemand van u zich kan afmaken en ik ook niet. Ik wens mij er ook niet van af te maken, integendeel. Ik wil u er een openhartig antwoord op geven. Het waarachtige begrip van de Waarheid is door het geloof. En wat is dit geloof? Het oprechte geloof bestaat uit twee zaken: kennis en vertrouwen.

Kennis. Waarvan heeft het ware geloof kennis? Van God en van de beloften van het Evangelie, of van de beloften Gods, in het Evangelie geopenbaard. Kennis van God, want wanneer wij Hem niet kennen, kunnen wij ook Zijn Waarheid niet verstaan. Kennis van de beloften die in het Evangelie zijn geopenbaard. En wat behoort tot zulk een kennis onder meer? Dit, dat men weet dat de beloften zijn persoon gelden, zodat (om een voorbeeld te noemen) wanneer er staat: “Ik, Ik ben het, Die uw overtredingen uitdelg om Mijnentwil, en Ik gedenk uwer zonden niet” (Jes. 43:25), men door de werking van de Heilige Geest voor waarachtig houdt dat God dat zegt tegen ons persoonlijk, niet in het algemeen, maar tegen ons persoonlijk. Waar deze kennis niet wordt gevonden, daar is in het geheel nog geen zaligmakend geloof! Maar misschien zoudt u willen vragen: “Hoe kan men dat weten? Ik lees van de beloften, maar hoe kan men dan verstaan dat juist mij deze beloften gelden?” Aan wie zijn zij gedaan? Niet aan de duivelen, ook niet aan de engelen. Zij zijn gedaan aan de zondaren, aan hen die hun zonden kennen, daarover verslagen zijn en er graag van zouden verlost wezen voor eeuwig, en tegelijkertijd hun heil zoeken in Jezus Christus en in Hem alleen. Aan deze mens is de belofte van God in Christus gedaan, dat wil zeggen aan deze mens is Christus geschonken. “Komt herwaarts tot

Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven” (Matth. 11:28).

Maar dat *vertrouwen*, is dit het vertrouwen dat men onder de mensen wel aantreft? Men zegt: “Men moet maar vertrouwen” of: “Men moet maar hopen”. Dat is niet het Woord van God – denk er aan! – maar het woord van de vader der leugenen, waardoor de mensen zich laten bedriegen en zichzelf bedriegen. Wanneer men godsdienstig is, of orthodox zelfs, dan kan men zeggen: “Ik vertrouw op God”. Misgetast! Even satanisch is zulk een zaak als het woord van de wereld: “Men moet maar vertrouwen of hopen!” Als u iets zegt, dan moet u weten wat u zegt, en in staat zijn om het toe te lichten en te verklaren; anders doet u het beste om over godsdienst niet te spreken.

Dat vertrouwen, dat is een verzekerdheid des harten, steunend op de beloften – niet op ons gevoel, niet op onze bekering, niet op onze ontmoetingen, niet op onze ijver, niet op onze liefde – steunend op de beloften van het Verbond der genade, dat mij al mijn zonden om Christus’ wil vergeven zijn. Dat is het vertrouwen. Kennis en vertrouwen; het laatste niet zonder het eerste, het eerste niet zonder het laatste.

En nu, mijn jonge vrienden, onthoud dat! Dat is het kleinood van de Gemeente. Wat in de wereld is, dat plaatst zich hiertegenover, zodat gij, zo gij door genade vast moogt houden aan deze dingen, het niet zult kunnen ontkomen dat u de wereld tegen u ziet. Maar denk dan aan het woord: “Die bij ons zijn, zijn meer dan die bij hen zijn” (2 Kon. 6:16). De dichter van de 37e Psalm had veel meegemaakt, maar wat zegt hij? “Ik heb niet gezien de rechtvaardige verlaten, noch zijn zaad zoekende brood” (vs. 25). Ik heb gezegd in mijn lijdensoverdenking: Wat was er nu volbracht? Mislukking en ondergang werden gezien. Wie wordt er nu gerechtvaardigd? Wie is door de geschiedenis gerechtvaardigd? Het Joodse sanhedrin? De hogepriester met zijn gehuichelde vroomheid? Pilatus met zijn lafheid? Nee, Die onder scheen te gaan, Die het verloren scheen te hebben, Díé is gerechtvaardigd. En nu is het waarachtige geloof het middel waardoor men dat ziet. Waar dit ontbreekt, daar moet men zich vastklemmen aan het zichtbare en tastbare, en daar gaat het leven op en neer met het zichtbare en tastbare. Staat het er met het zichtbare en tastbare nogal goed voor? Men heeft moed. Maar waarachtig geloof

heeft de overwinning aanschouwd. Want door dit geloof drong men door de hemelen heen en kwam men in het gezelschap van een drie-enig God en sprak men met den Heere, terwijl de Heere met ons sprak. Dát is het geloof! En al het andere is louter schijn en een vreselijke waan!

Lieve jonge vrienden, God hebbe u dit geloof geschonken, en anders... Hij werke het in u om Zijns Naams wil.

Amen.

Gezongen: Psalm 84:3.

Predikatie over Johannes 19:30b, 4 april 1947, Goede Vrijdag

Gezongen: Psalm 68:10.

Gelezen: Johannes 19:28-37.

In deze dienst werd aan kinderen de Heilige Doop bediend.

Gezongen: Psalm 31:2, 3 en 4.

Wij vragen nu een ogenblik uw aandacht voor het laatste gedeelte van de lijdensstekst van dit jaar. Het is Johannes 19:30, het einde:

“En het hoofd buigende, gaf den geest”.

De andere evangelisten, mijn zeer geachte toehoorders, zijn hier wat uitvoeriger. Lukas bijvoorbeeld zegt: *“En Jezus roepende met een grote stem, zeide: Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest. En als Hij dat gezegd had, gaf Hij den geest”* (Luk. 23:46).

“Roepende met een grote stem”. Wij weten dat de stervende geen sterke stem heeft. De stem van de Heere Jezus was nog zeer krachtig. Hij behoefde niet te sterven. Maar Hij wilde heengaan tot de Vader. Het was met een opdracht dat Hij in deze wereld was gekomen. Het welbehagen des Vaders was om sommigen van het gevallen menselijk geslacht zalig te maken. Hij kon dit echter niet doen wanneer niet aan Zijn gerechtigheid genoegdoening geschied was. God is barmhartig, maar Hij is ook rechtvaardig. Hij wilde de mens zalig maken, maar niet ten koste van Zijn eer. Hier kwam de Heere Jezus tevoorschijn, de tweede Persoon in het Goddelijk Wezen. Hij zou, wanneer daarvoor de tijd gekomen was, na het aannemen van de menselijke natuur, God Zijn eer geven, en zo Hem in staat stellen om met behoud van Zijn eer de mens terug te brengen in Zijn gemeenschap. Dit was nu geschied. De tweede Persoon had de menselijke natuur aangenomen en in deze natuur het geloof in God hersteld, de deugden Gods verheerlijkt, de Wet volbracht, de straf op de overtreding van de Wet gedragen, hel, zonde, dood en duivel overwonnen en een volkomen zaligheid verworven. En nu ging Hij heen.

Toehoorders, wij moeten in het licht van deze dingen ons leven zien. Ook wij zijn hier gekomen met een opdracht en wij hebben deze opdracht uit te voeren. Wij moeten niet voor onszelf leven, ook niet voor ons gezin of voor wie ook onder de kinderen der mensen, wij moeten voor God leven. Straks zullen wij dan ook geroepen worden rekenschap te geven van ons rentmeesterschap. Wanneer wij onze taak hebben volbracht, dan moeten wij heengaan, gewillig, niet gedwongen, maar omdat God het wil. Wij moeten dus in ons hebben wat de apostel Paulus heeft doen zeggen: “Het leven is mij Christus, en het sterven is mij gewin” (Filipp. 1:21).

“*Roepende met een grote stem*”. Welk een gewicht had dit ogenblik! God was verheerlijkt, de Kerk was gered, de schepping ook, en in het gevoel van de ernst van dit ogenblik riep Jezus met een grote stem: “*Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest*”. In gehuichelde verontwaardiging had de hogepriester, opstaande, zijn kleed gescheurd en in de zaal geroepen: “Wat hebben wij nog getuigen van node? Zie, nu hebt gij Zijn godslastering gehoord” (Matth. 26:65). Maar, toehoorders, op de Heere Jezus had dat geen invloed gehad. Hij was standvastig gebleven, en beleed, ook nog aan het kruis, Zijn Goddelijk Zoonschap. Het is met het geloof een wonderlijke zaak. Er is niemand die het kent voordat het hem gegeven is. Geen mens, geen duivel heeft iets over het geloof te zeggen. Het vergaat niet, en daarom zegt de apostel Johannes: “Zijn zaad blijft in hem” (1 Joh. 3:9)

“*Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest*”. Hoe goed stond de Heere Jezus in deze ogenblikken! Wat Hij aanschouwde, wat Hij voelde, dat was ondergang, mislukking en niets anders. Maar het geloof ziet niet op het zichtbare en tastbare. Christus zag op God, op Zijn beloften. Op de beloften Gods steunde Hij. En zo had Hij vrijmoedigheid om Zich tot Zijn Vader te wenden met de woorden: “*In Uw handen beveel Ik Mijn geest*”, dat is, vertrouw Ik Mijn ziel toe.

Christus, toehoorders, vertegenwoordigde Zijn gehele Gemeente, zoals Adam in de staat der rechtheid stond voor de gehele mensheid. Toen Hij Zijn eigen ziel de Vader aanbeval, gaf Hij tegelijkertijd de zielen van al Zijn gelovigen in de hand des Vaders. Als een goddeloos mens sterft, een mens dus die buiten Christus is, die van God noch gerechtvaardigd, noch geheiligd is in de Zoon, dan blaast hij de adem uit, hij laat hem gaan. Wanneer een kind van God heengaat, dan

beveelt hij, heeft hij bevolen en beveelt hij in Christus aan de Vader zijn geest, zijn ziel, dat is, hij vertrouwt zijn ziel aan de Vader toe.

Gezongen: Psalm 40:4.

Het is, mijn zeer geachte toehoorders, ons voornemen op woensdag 16 april hier des Heeren Heilig Avondmaal te houden. En daarom willen wij, na de korte opmerkingen die wij gemaakt hebben over de lijdensstof, nog een en ander zeggen ter voorbereiding.

In het Nieuwe Testament hebben wij twee sacramenten, dat van de Heilige Doop en dat van het Heilig Avondmaal. Het eerste is het sacrament van ons zijn in het christendom. Gij hebt dit nu weer gehoord bij de voorlezing van het Formulier van de Heilige Doop. Het sacrament van het Heilig Avondmaal dient om ons in het christendom te doen leven, dus tot onderhoud van het leven. Het is hier als met de schepping. Wij zingen in de 121e Psalm: "Eerst schiep en sinds bewaarde". Dit is duidelijk, nietwaar? En duidelijk te zijn, dat is mijn bedoeling. Wij moeten ons dus afvragen of wij in het christendom mogen wezen, anders gezegd, of wij christenen zijn, nog anders: of wij geloven. Wat het geloof is, dat heb ik u dikwijls mogen zeggen. Uit wat wij hebben naar voren gebracht, naar aanleiding van het laatste gedeelte van onze lijdenstekst, hebt gij het ook nog weer kunnen horen. Bovendien bezit gij de Catechismus. Zondag 7 in dit boekje zegt u in duidelijke woorden wat het oprechte geloof is. Eindelijk bezit gij de Formulieren van Doop en Avondmaal. Toch willen wij ons wel in de weg stellen om u, althans met een enkel woord, te zeggen hoe een mens een christen wordt, hoe hij gebracht wordt tot het geloof, op welke manier hij een bestaan krijgt in het christendom.

Het is het werk van de Heilige Geest. De mens valt er geheel buiten. Er is onder de mensenkinderen niemand die er naar taalt een christen te mogen worden. Er is, zoals wij meermalen hebben gezegd, een tweespalt tussen Christus en de mens. Het enige dat uit de mens tevoorschijn komt, is vervat in het woord van de vierde psalm: "Wie zal ons het goede doen zien?" Terwijl er ook onder de mensenkinderen niet één is die bidt: "Verhef Gij over ons het licht Uws aanschijns, o HEERE!" (Ps. 4:7). De mens is feitelijk een hate-

lijk wezen. Hoewel God hem geschapen heeft, zegt hij niet: “Waar is God, mijn Maker, Die de psalmen geeft in den nacht?” (Job 35:10). Om de vermeerdering van koren en most is hij verheugd, en om het gemis van God in zijn ziel, die toch onsterfelijk is, zal hij niet geven. Dus het is een werk van de Heilige Geest een mens in het christendom te brengen.

Hoe doet de Heilige Geest dit? Dat is een gewichtige vraag, niet-waar? Want wie hierin mistast, en het ervoor houdt dat hij in het christendom is, die is er nog ongelukkiger aan toe dan de meest goddeloze mens in de wereld. De Heilige Geest overtuigt de mens van zonden, van zijn verloren staat in Adam, van zijn vijandschap en afkerigheid van God, van zijn totale machteloosheid, van zijn schuld, van zijn toegerekende en van zijn dadelijke schuld. Wanneer dit plaatsheeft, ontstaat in een mens een kommer die zonder weerga is, een kommer in betrekking tot het heil van zijn ziel en van zijn lichaam. Want nu ziet deze mens dat hij een ziel te verliezen heeft. Het is niet te zeggen hoe onuitsprekelijk nietig in de schatting van deze mens een hele wereld wordt. Dat is het begin. Kent u dit? Als u het niet kent, dan moet u het niet zeggen.

De Heilige Geest houdt deze mens aan het werk. Want hier zijn grote gevaren. Er zijn gevaren van allerlei aard. Zo’n mens kan ertoe komen om de hand aan zijn leven te slaan. Want als God iets openbaart van Zijn geduchte rechtvaardigheid en er is geen ondersteuning, waar zou dan de mens blijven? Deze mens kan ook de wereld nog meer ingaan dan hij ooit gedaan had, en zeggen – om het wat ruw uit te drukken –: “Welnu, als ik dan verloren moet gaan, dan zal ik tenminste nog genieten wat er nog te genieten valt”. Want dat zit in een mens. Dat zit in mij en in u, en het kan eruit komen, als het maar toegelaten wordt. Zo’n mens kan ook menen dat hij tot Christus gekomen is, en hierin worden geholpen door zichzelf en door de valse prediking, die in iedere tijd gevonden wordt, of door misverstaan van de Waarheid, want het is merkwaardig wat hoorders soms in een predikatie menen gehoord te hebben. Als dat dan tot u komt, of als dat dan soms wordt gezegd, dan slaat men soms de handen ineen, en zegt: “Hoe is het mogelijk!” Maar zo is de mens. Als God hem geen oren geeft om te horen, en geen hart om op te merken, dan zal hij de dingen nooit, nooit willen verstaan. “Wijk van mij, want

aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust” (Job 21:14), blijft toch altijd op de bodem van de ziel liggen, hoe vroom de mens ook somtijds is. En daarom is het het werk van de Heilige Geest om die mens voor de gevaren te bewaren, en ook hem niet te laten rusten voordat het hart vervuld is van Christus en van God in Jezus Christus, voordat het bloed van Jezus Christus in de ziel gekomen is. Want dit is het kenmerk van een christen. Het kenmerk van een christen is dat hij het bloed van Christus in zijn ziel heeft.

Dus de Heilige Geest houdt deze mens werkzaam. Hij onderzoekt de Waarheid. De tijd die hij over heeft van zijn arbeid, besteedt hij aan het grondig en steeds grondiger wordend onderzoek van de Waarheid. De Bijbel heeft hij als de kamerling op zijn knieën, en de juiste uitlegging van de Schrift kan hij niet missen. Hij zondert zich af. Hij bidt om zo te zeggen nacht en dag. Hierom heb ik wel eens gezegd dat zo iemand als in een protestants klooster gegaan is. Zo leeft deze mens, en is het wonder? Want deze mens weet dat het om het heil van zijn ziel gaat, en hij weet óók, dat wanneer hij in deze toestand blijft, die ziel voor eeuwig verloren is, evenals zijn lichaam. En na kortere of langere tijd is er enig licht van te kunnen zalig worden in zijn ziel gekomen, zodat hij ziet of kan lezen in de Bijbel dat alle mensen die bedroefd zijn over hun zonden en van de zonde wensen te scheiden, en hun heil in Christus Jezus zoeken, door God worden aangenomen. Kent u dit? Ook dit is een werk van de Heilige Geest. Maar wie hier zijn zaligheid in zoekt, is onherroepelijk verloren, want de zaligheid is alleen in Jezus Christus, en deze zaligheid bezitten wij slechts wanneer wij met Jezus Christus zijn verenigd en door God in de Zoon zijn aangenomen.

Het is het werk van de Heilige Geest om, wanneer daarvoor de tijd is aangebroken, in dat hart, dat nu verslagen en verbroken ligt, Jezus Christus te openbaren. Dat is een geheel wonderlijke zaak. Daar zal ieder begenadigd mens veel van kunnen zeggen, zonder in staat te wezen om alles ervan te zeggen. Het is zeer wonderlijk. Het is een omwenteling die niet uit te spreken is. God wordt hier geopenbaard als een drie-enig God. De Bijbel valt open, terwijl hij een gesloten boek was. En de hemel is ook geopend, terwijl hij tot op dat ogenblik als dichtgegendeld was. De mens ziet nu enigermate God. En wat doet hij nu? Hij gaat tot God. Er staat in Jesaja 40: “Zij zullen

opvaren met vleugelen, gelijk de arenden” (vs. 31). Deze mens vaart op tot God totdat hij bij God is in de hemel. En hij omhelst Jezus Christus en de Vader in Hem. Hij omhelst de vergeving, want God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende. Hij is erbij, maar God doet het. Zelf doet hij niets; God doet alles. De Heilige Geest werkt in hem en hij laat zich door de Heilige Geest bearbeiten. Hij is als leem op het wiel van de pottenbakker. Daarom zal hij straks uitroepen in diepe verwondering: “Niet door kracht, noch door geweld, maar door Uw Geest zal het geschieden” (Zach. 4:6), zal hij straks met grote eerbied neervallen, en zeggen: “Zijn Naam moet eeuwig eer ontvangen; men loov’ Hem vroeg en spâ; de wereld hoor’ en volg’ mijn zangen, met amen, amen na” (Ps. 72:11 ber.). Hij omhelst de beloften Gods. Nooit had deze mens één belofte kunnen omhelzen. Het schijngeloof heeft het over de beloften. Ik heb wel eens gezegd tot zulke mensen: waar u van spreekt, dat zijn geen beloften, dat zijn teksten! Nu omhelst deze mens de beloften. Maar hij merkt deze beloften aan als in Jezus Christus ja en in Hem amen.

Het is alles diepe verwondering waard, want het is nieuw en nooit zag hij van deze dingen het rechte, nimmer had hij er het ware verstand van. En hij onderwerpt zich aan de Heere, met de keuze om van de Heere in staat gesteld te mogen worden Hem te volgen door het bezaaide en onbezaaide.

Bij deze openbaring zag hij eerst recht hoe wettisch hij altijd te werk was gegaan. Ach, hij meende dat hij met het Evangelie en met de Heere Jezus bezig was. Zo zijn er zoveel mensen die het over het Evangelie en de Heere hebben en over het geloof, en zeggen: “Wij moeten geloven”; en zo bedriegen zij zichzelf en hun naaste. Toehoorders, het moet alles geleerd worden, anders verstaan wij het niet. Deze mens ziet nu hoe wettisch hij is en altijd werkzaam was. Hij verstaat dat hij zich bedrogen heeft wanneer hij dacht dat hij gewillig was om zich te bekeren. Nietwaar, hoe menigmaal had hij niet voor God gestaan met zijn ziel in de hand om die aan Hem te geven, en hij sprak het wel niet uit, maar het lag er toch in: hoe komt het nu toch, dat God het niet doet? Maar nu, nu is men een vijand en een onwillige, en God is een Vriend, en gewillig, van harte gewillig, om een goddeloos mens in Zijn Rijk op te nemen.

Deze mens geeft zich, en hij ontvangt de Heere Jezus Christus als

Profeet, Priester en Koning. De drie ambten, hij had er nooit iets van begrepen. En nu heeft de Heilige Geest dat alles voor hem geplaatst, en hij ziet hoe Jezus Christus is Profeet, Priester en Koning. Hij leerde niet eerst Christus als Profeet kennen en daarna bijvoorbeeld als Priester en toen nog als Koning. Hij leerde de Heere Jezus kennen, en toen dit geschiedde, verstond hij dat de Heere Jezus is Profeet, Priester en Koning. Zo maakt de Heilige Geest van een zondaar een christen.

Kent u het? Als u het kent, dan verstaat u het woord van Petrus: “Als nieuwgeboren kinderkens, zijt zeer begerig naar de redelijke, onvervalste melk, opdat gij door dezelve moogt opwassen” (1 Petr. 2:2). Die redelijke melk is het Woord, de prediking en het sacrament. Hierom worden deze mensen uitgenodigd om aan de bediening deel te nemen. En als u nu zou moeten bekennen dat u door de Heilige Geest nog niet gebracht werd tot dat christen-zijn, denk er dan aan dat u tot op dit ogenblik vele dingen gezocht hebt, en misschien ook wel veel bereikt hebt, maar dat gij God nog niet hebt gezocht. Denk er aan, u valt straks in Zijn hand. Wanneer, dat weten wij niet. Maar u valt in Zijn hand, en dan zal de vraag komen tot u en tot ieder mens: “Wat hebt gij gedaan in uw leven?”, zoals u dat vinden kunt in 2 Korinthe 5, vers 10. En wat zult u dan antwoorden? Als u daar moet staan voor de Rechter van hemel en aarde, en de Heere Jezus zegt niet: “Hij is de Mijne; ziedaar, Vader, de vruchten bewijzen dat hij de Mijne is”, als dat niet gebeurt, waar zult u dan blijven? Dan zult u omzien of er geen bergen zijn om op u te vallen en geen heuvelen om u te bedekken. Hier was u zo gesteld op de verlenging van uw leven, maar daar zult u het niet wezen. Daar zult u wensen voor eeuwig teniet gemaakt te mogen worden. Maar dat zal dan niet gebeuren.

Daarom, vóór het nu voor eeuwig te laat is, geef acht op uw toestand, en op wat de Bijbel ervan zegt; en ga u afzonderen en u neerleggen, en laat u niet méér zien onder de mensen dan nodig is, en ga u zelf aanklagen bij God, en zeg: “Zo heb ik geleefd; ik ben tien, twintig, veertig of zestig jaar oud geworden, en zo heb ik geleefd, Heere. Nu zoudt Gij mij toch rechtvaardig kunnen verdoemen.” En dan zult u zich verwonderen, dat u er nog is, en ook gevoelen dat u de tijd gebruiken moet. Het kon zijn, dat dan later bleek dat dit een

goed begin is geweest. Denk er dan altijd maar aan dat u ervoor bewaard moet blijven om in verkeerde handen te vallen, in handen van de valse leer van de kerken van deze tijd, die dan tot u zouden zeggen: “Het gaat goed, het gaat beter”, vooral als u er straks nog eens wat meer van zou kunnen zeggen. Kortom, zij zouden u zalig spreken voordat gij door God in Christus Jezus gerechtvaardigd en geheiligd zijt, en gij zult eeuwig omkomen. Maar het is het werk van de Heilige Geest om u te bewaren.

Lees de Schrift – ik heb u gewezen op de kamerling – en gebruik de boeken van de predikanten die vroeger in de Nederlandse Hervormde Kerk het Woord Gods verkondigd hebben, en ook van hen die buiten deze kerk waren, in Genève, Schotland en elders. Ik behoef u de namen niet te noemen. En zeg: “Ik ben ervan overtuigd dat wat in de Bijbel staat en in deze boeken gevonden wordt, de Waarheid is. Maar ik versta het niet, en nu moet ik deze Waarheid leren kennen.” Dat zal u doen roepen en schreien. En dat moet dan blijven, zólang blijven, tot u hoort in uw binnenste de stem van God: “Zie, hier ben Ik. Ik ben gekomen om u te verlossen.” Wat de mens, als deze stem gehoord wordt, beleeft, daarvan heb ik u iets gezegd, ofschoon er veel meer van kan gezegd worden. Nog eens, verstaat u het, laat u voeden door de rechte prediking en door de bediening der sacramenten. Want zoals een mens die geboren is, gevoed en onderhouden moet worden, zo heeft hij die wedergeboren is, geestelijk en krachtig voedsel nodig.

Amen.

Gebed:

Ach Heere, de dingen zijn veel gewichtiger, hebben veel groter belang dan wij gezegd hebben, dan misschien ooit iemand heeft kunnen zeggen. Bind ze ons op de ziel. Laat ons niet toe weg te gaan alsof Gij niet in de hemel waart, en alsof wij ons bestaan aan onszelf of aan een of ander toeval te danken hadden, en alsof wij niet openbaar moeten worden voor Uw rechterstoel.

Ach, vergeef het zondige in ons prediken, en wil wat recht was gebruiken om ons te brengen tot de kennis van het gemis, of tot versterking van het geloof, de heiligen eenmaal overgeleverd. Laat ons door de inwoning Uws Geestes het eens zijn met Uw Woord: “Eén

ding heb ik van den HEERE begeerd, dat zal ik zoeken: dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis des HEEREN, om de liefelijkheid des HEEREN te aanschouwen en te onderzoeken in Zijn tempel”. Leer ons bidden: “HEERE, maak mij Uw wegen bekend. Leid mij in Uw Waarheid.”

Wil ons op onze weg bewaren, ons brengen waar wij zijn moeten, ons beschutten en behoeden. Neig ons hart en voeg het saam tot de vrees van Uwen Naam. Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren.

Gedenk onze zieken. Er zijn er die ernstig, zéér ernstig ziek zijn. Er zijn er die ziek zijn naar het lichaam, maar ook die ziek zijn naar de geest. Er zijn er die reeds lang ziek zijn. Ontferm U! Alleen Gij kunt helpen en uitkomst geven. Dat hebt Gij dikwijls gedaan. Zo het in Uw raad bestaat, doe het aan deze mensen. Gedenk ook onze jonge mannen, ver van ons verwijderd. Beschut hun leven, en leid hen niet in verzoeking, maar verlos hen van de boze. Sterk Uw Kerk. Gedenk ons volk en de volkeren in het algemeen. Heere, zo Gij U onthoudt, wankelt alles ter dood. Gij zoudt rechtvaardig zijn wanneer Gij het alles liet gaan. Wees in het midden des toorns des ontfermens gedachtig.

Amen.

Gezongen: Psalm 16:5.

Eerste predikatie over Mattheüs 27:51a, 22 februari 1948

Gezongen: Psalm 78:1 en 2.

Gelezen: De Twaalf artikelen des geloofs; Mattheüs 27:45-56.

Gebed:

Doe ons, heerlijk, algenoegzaam en aanbiddeijk Opperwezen, door Uw genade aandacht hebben voor deze dingen. Het zijn de zaken waarin bij uitnemendheid Uw eer en onze zaligheid kan worden gezien. Van onszelf hebben wij geen aandacht. Wij lopen over de dingen heen, wij stellen ons er tegenover, of ook wij spreken ze tegen. Ach, wil ons bearbeiten door Uw Goddelijke Geest, want alleen van deze bearbeiding komt het. Ook de uitnemendsten van Uw knechten hebben moeten zeggen dat zij wel hadden geplant en natgemaakt, maar dat de wasdom, voor zover die er geweest was, gekomen was van U. Gij hebt ons bewaard. En wij hebben het grote voorrecht van met elkander aan deze plaats nog te mogen samen zijn. Er zijn er die hier graag hadden willen wezen, maar die verhinderd zijn, sommigen door omstandigheden die ons onbekend zijn, anderen omdat zij ziek of zwak of oud of lijdende zijn. Wil hen gedenken en leer hen uit hun ziekenkamer of van hun ziekbed roepen tot U, bij Wie uitkomsten zijn boven elke verwachting. Er zijn er onder hen die voor moeilijke dingen staan. Leer hen de toevlucht te nemen tot Uw hulp. Er zijn anderen die enigermate werden geholpen, wier herstel enigermate werd bevorderd. Leer hen U danken, Die waard zijt geëerd, gedankt en gediend te worden.

Schenk ons in deze ogenblikken Uw Woord. Uw Woord is de Waarheid. Maar om de Waarheid en het Licht te kunnen brengen, hebben wij nodig van U in de Waarheid ingebracht te worden. Wil dit doen, uit genade, om Uws Naams wil. En geef ons haar dan te vertolken in eenvoudige bewoordingen. Zo zou het strekken tot verheerlijking van U en tot opluistering van de Waarheid, en kunnen dienen tot ons behoud naar ziel en lichaam. Ach, laat ons een ziel hebben! Gij stondt eens en zeydet: "Wat zal een mens geven tot lossing van zijn ziel?" Daar is niéts voor te geven! Heere, daar is *alles* voor gegeven; daar hebt *Gij* wat voor gegeven; daar hebt Gij *Uzélf* voor gegeven. En nu wordt Gij, met al wat Gij gedaan, geleden en

verworven hebt, ons aangeboden door middel van Uw Woord en de prediking. Doe ons daar acht op geven, Heere. Laat ons door onze snoodheid, verwerpelijkheid en verdoemelijkheid ons niet laten terughouden, maar laat er iets in ons wezen van: “Kom ik om, dan kom ik om!”

Sterk Uw Kerk. Doe haar groeien en bloeien en vrucht dragen in U. Wil haar ook nog uitbreiden door deze dienst. Erbarm U over ons volk, zijn regering, de koninklijke familie. Het is alles van zijn plaats. Er is niets op zijn plaats, omdat Uw Kerk niet op haar plaats is. Geef dit nog deze en gene te zien. Of er mochten gevonden worden die medelijden hebben met het gruis van Sion, die zeggen “Eer vergete mijn rechterhand zichzelf, dan dat ik u vergeet, o Jeruzalem”. Want hoe hebt Gij dit volk gezegend door er een Kerk te stichten! Ach, dat het eens bedacht mocht worden! Ontferm U over een mensdom dat zich te gronde richt. Laat U het toe, dan gaat het die kant op. Maar wees in het midden des toorns des ontfermens gedachtig, om Uws Naams wil.

Amen.

Gezongen: Psalm 78:3 en 4.

Wij hebben u, mijn zeer geachte toehoorders, vóór acht dagen gezegd dat wij in deze dienst hoopten te beginnen met de prediking over het voorhangsel en over het scheuren daarvan. En nu vragen wij dan uw aandacht voor het begin van het 51e vers van Mattheüs 27:

“En zie, het voorhangsel des tempels scheurde in tweeën, van boven tot beneden”.

Er staat, mijn zeer geachte toehoorders, in het 50e vers: “En Jezus, wederom met een grote stem roepende, gaf den geest”. En in hetzelfde ogenblik scheurde het voorhangsel dat zich bevond tussen het heilige der heiligen en het heilige. *“En zie, het voorhangsel des tempels scheurde in tweeën, van boven tot beneden”.*

“En zie”. Gij vindt somtijds in geschriften een handje of vet gedrukte letters of onderstreepte regels. Dan wordt er aandacht gevraagd. Hier wordt nu ook aandacht gevraagd door het woordje

“zie”. De mens, toehoorders, is een gevallene. Hij is zijn aandacht kwijt. Hij heeft geen aandacht voor God en voor Goddelijke dingen. Hij heeft geen aandacht voor het heil van zijn onsterfelijke ziel, en ook niet voor het geluk, voor het waarachtig en eeuwig blijvend geluk van zijn naaste. God is. Maar hij denkt aan God niet. “Al zijn gedachten zijn”, zo vinden wij in de 10e psalm, “dat er geen God is” (vs. 4), en in de 14e psalm: “De dwaas zegt in zijn hart: Er is geen God” (vs. 2). God is er. En waar is Hij? Hij is in Zijn Woord, in de ware prediking. En het is door middel van Zijn Woord en door de prediking, dat Hij Zichzelf bekendmaakt. Méér dan dit: Hij gééft Zich, Hij geeft Zich volkomen door Zijn Woord en door de prediking! Waar het Woord is en de prediking van Wet en Evangelie, daar is God gebracht tot een mens. God is hem zó nabijgebracht, dat hij God slechts behoeft te grijpen, behoeft aan te nemen. Maar een mens doet dat niet. En werd er bij hem op aangedrongen, werd hem gezegd dat hij dat toch doen moest, dan zou hij somtijds niet weten hoe hij zijn figuur te redden had. Innerlijk staat hij er vreemd tegenover. Pilatus bedoelde het wel anders, maar het is toch de taal van het hart van ieder mens: “Wat moet ik met Jezus doen?”

God is er. Hij is de Schepper van hemel en aarde. Hij onderhoudt alle dingen, zo, dat wij ieder ogenblik van Hem afhankelijk zijn, dat Hij in ieder moment onze levensdraad kan afsnijden, en dat Hij wel duizend en meer wegen heeft om ons uit het leven te brengen in de dood. Hij is de Herschepper, Degene die genade geeft, Die schenkt alle dingen die men nodig heeft om waarlijk gelukkig te wezen, vrede te hebben, blijdschap te genieten, alle dingen die men nodig heeft om niet bang te zijn, niet bang te zijn voor de tijd, niet bang te zijn voor de eeuwigheid, niet bang te zijn voor het lichaam, niet bang te zijn voor de ziel. Hij schenkt ons alle dingen die wij nodig hebben om in geen enkel opzicht bang te wezen. – Geen stem, geen opmerking zelfs! Een mens let daar niet op. En omdat hij op deze dingen, die toch de gewichtigste, de allergewichtigste dingen zijn van het leven, niet let, is er geen stem, is er geen gebed. Ja, nog wel een gebed uit sleur en gewoonte. Maar dat is eigenlijk geen bidden. Daar staat zelfs van: “Het offer der goddelozen is den HEERE een gruwel” (Spr. 15:8).

God eist aandacht. Hij wil dat wij zullen opmerken. De Heere Jezus zei eens: “Die het leest, die merke daarop” (Matth. 24:15).

Maar het is tevergeefs; het is alles tevergeefs. De mens is God kwijt, hij is de Waarheid kwijt en hij is ook zichzelf kwijt. Hebt u zich ooit gevonden? Hebt u ooit gezegd: “Daar ben ik! Hier heb ik mij nu”? Daarom zeg ik: een mens is God kwijt, hij is de Waarheid kwijt, maar hij is ook zichzelf kwijt! Aandacht moet hem geschonken worden. Aandacht waarvoor? Aandacht voor zichzelf, en dan ook voor zijn Schepper, Wetgever, Rechter en Koning. Hem moet aandacht geschonken worden voor zichzelf. Wat een mens is, dat zegt hem het leven, dat zegt hem zijn eigen leven, dat zegt hem zijn consciëntie, vooral zegt hem dat het Woord.

Ik weet niet of u ooit met het Woord kennis gemaakt hebt. “Kennis gemaakt?”, zult u misschien denken, “Het wordt bij ons driemaal per dag gelezen”. Dan zou het toch nog wel kunnen zijn dat u er nooit kennis mee gemaakt had. Want als ik u nu eens zeg wat het Woord is – nu moet u eens luisteren, dan zeg ik u wat het Woord is. “Het Woord Gods is scherpsnijdender dan enig tweesnijdend zwaard, en gaat door tot de verdeling der ziel en des geestes, en der samenvoegselen en des mergs” (Hebr. 4:12). En nu moet u eens zeggen of u met het Woord in aanraking bent geweest. De mens gaat over deze dingen heen wanneer en zolang het hem toegelaten wordt. Hij gaat er ook tegenin. Hij kan noch wil erbij stilstaan. Hij verheft zich ertegen. Zijn ziel verheft zich. Hij kan er niet onder bukken. Hij kan noch wil er voor opzij gaan.

Aandacht wordt de mens geschonken, moet hem ook geschonken worden. Als er geen verkiezing was, als de Heere Jezus Christus door Zijn lijden en sterven de zaligheid niet had verworven, en wanneer de Heilige Geest niet op Zich had genomen om de mens te overtuigen van zonde, gerechtigheid en oordeel, dan zou ieder mens als een leugenaar sterven. Maar God in Christus schenkt aandacht. Ik weet niet of u bekend is hoe God dat doet, en wat door Hem verricht wordt wanneer Hij aandacht geeft.

Als God in Christus door Zijn Woord en Geest de mens aandacht geeft, dan grijpt Hij de mens (“waartoe ik van Christus Jezus ook gegrepen ben”, Filipp. 3:12), en Hij overtuigt hem ervan dat hij een zondaar is. Hij laat hem zien hoe hij gevallen is in Adam, en nu onbekwaam is tot enig goed en geneigd tot alle kwaad, hoe hij ligt onder de toorn Gods en onder de vloek van de Wet. Hij ontdekt hem

aan zijn volstrekte machteloosheid, en doet hem weten dat zijn tranen zomin als zijn zuchten, zijn goede zomin als zijn kwade dingen, van enigerlei betekenis zijn in betrekking tot zijn behoudenis, dat ook al zijn gerechtigheden voor de Heere zijn als een wegwerpelijk kleed, en dat zijn ongerechtigheden tegen hem getuigen. Hij openbaart hem Jezus Christus, God en Mens in één Persoon, het lijden en het sterven van Christus, Zijn vernedering en Zijn verhoging, Zijn gepastheid en genoegzaamheid, Zijn dierbaarheid en bereidwilligheid, en Hij openbaart Zichzelf in Christus.

Hij schenkt hem door deze openbaring waarachtig geloof, dat dan heel iets anders is dan het geloof dat hij tot dusverre had of meende te bezitten. Door dit geschonken geloof wordt de mens in staat gesteld om nu uit zichzelf te treden. Van nature is hij een gevangene van zichzelf, in zichzelf besloten. Hij kan uit zichzelf niet komen. En wat hij doet, dat doet hij uit zichzelf, en dan keert hij weer tot zichzelf terug. Maar door dit geschonken geloof treedt hij uit zichzelf, en hij omhelst Jezus Christus, Die hem van de Vader door middel van het Evangelie geschonken is. In Christus Jezus laat hij zich met God verzoenen. Bevindelijk leert hij de verzoening met God kennen. Hij ontvangt de Heilige Geest. En deze Geest vernieuwt hem, verlicht zijn verstand, vernieuwt zijn wil, en heiligt zijn genegenheden. “Wij allen, met ongedekten aangezichte de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest” (2 Kor. 3:18). De mens is nu diep beschaamd en tot de uiterste verwondering gebracht. Hij heeft nu een hartelijk leedwezen dat hij God door de zonden vertoornd heeft. En hij bekent; nu bekent hij van harte. En hij ontvangt ook de vergeving van al zijn zonden. Hij keert zich tot God met het verlangen om door Hem in staat gesteld te mogen worden om voor God te leven.

Nú heeft de mens aandacht, voor het eerst van zijn leven! Als een gedachteloze was hij daarheen gegaan. Nu heeft hij gedachten. Hij heeft aandacht voor zichzelf. Hij ziet zichzelf. Nooit kon hij zichzelf zien. Ik vroeg u zo-even of u zichzelf gevonden hebt, of u ooit gezegd hebt: “Daar ben ik”. Déze mens heeft nu zichzelf gevonden. En hij ziet zichzelf als een in Adam verlorene, als een mens die volstrekt onbekwaam is tot enig goed en geneigd tot alle kwaad, als een

mens met wie het uit en gedaan is, als een mens die een vijand van God is, als een afkerige van de zaligheid. In één woord, hij ziet zich in zijn gevallen staat. Maar hij heeft ook aandacht voor God. Hij kent nu enigermate God en hij aanschouwt Hem in Zijn heerlijkheid. En hij is verwonderd en diep beschaamd. Gij kent de woorden van Job in Job 42 (wij hebben ze dikwijls aangehaald): “Met het gehoor des oors heb ik U gehoord, maar nu ziet U mijn oog. Daarom verfoei ik mij, en ik heb berouw in stof en as” (vs. 5 en 6). Hij heeft nu aandacht voor de Heilige Schrift. Wanneer hij zei dat de Heilige Schrift het Woord van God is, dan sprak hij een waarheid uit die hij zelf niet recht verstond. En nu:

’t Is Gods getuigenis,
Dat eeuwig zeker is,
En slechten wijsheid leert (Ps. 19:4).

Hij heeft nu ook aandacht voor de Waarheid. Hij aanschouwt de Waarheid niet zoals zij van hem tot dusverre werd gezien. Hij aanschouwt de Waarheid in Christus. Hij heeft nu aandacht voor zijn eigen behoudenis. Deze had hij eerst misschien nooit gezocht, en daarna was hij zijn behoudenis gaan zoeken in eigen wegen, en hij had zo het een en ander vastgesteld, dat in betrekking scheen te staan tot zijn behoudenis. Het is alles gevallen! Er is geen nagelschrapsel van overgebleven! En nu heeft hij aandacht voor het Goddelijk onderricht dat hem geschonken wordt in betrekking tot zijn behoudenis. De apostel Paulus was geen ongeleerd man. Hij was een man van goede opvoeding. Hij had uitnemend onderwijs gehad, alles gerekend naar een wereldse maatstaf. Hij schrijft: “Niet dat wij van onszelf bekwaam zijn iets te denken als uit onszelf” (2 Kor. 3:5). Had hij er altijd zo over gedacht? Welnee! Waar had hij dat dan geleerd? Hoe was het gekomen dat hij er zo over was gaan denken, dat hij zichzelf zo ver weg zette? Lees Handelingen 9. Daar, op de weg naar Damaskus, had hij het geleerd. Wat had hij daar geleerd? Daar had hij geleerd het verschil tussen wat hij gemeend had en de Waarheid.

Alleen een uitgeledigde ziel heeft aandacht voor God en Zijn Koninkrijk. Ieder mens leeft in een waan. Daarom wordt er in de Kerk van Christus gesproken van een waangelooft. En de meeste mensen die voor goede christenen willen doorgaan, behouden dit

geloof, en dat is die leugen waarvan ik in het begin van mijn overdenking gesproken heb. Maar de Wet Gods, de tien geboden, in de hand des Geestes, neemt deze waan weg, en dan heeft de mens geen waan meer. En door middel van het Evangelie wordt dan deze mens door de werking des Geestes het geloof geschonken, het waarachtig geloof, zodat aandacht voor God te hebben niets anders is dan in Hem te geloven.

Wij hebben u, mijn zeer geachte toehoorders, gezegd dat wij van nature allen in een waan leven. En zo heeft dan ook een mens een geloof dat niets anders is dan een waan. Wij hebben u verder onder het oog gebracht hoe een mens van deze waan wordt verlost, en door welk middel hij zijn waangeloof krijgt te verliezen. Dat geschiedt door de Wet, door de Wet der tien geboden, maar dan in de hand des Geestes, want het geloof is een gave of een werk van de Heilige Geest. Wij hebben er hier verder op gewezen hoe nu de Heilige Geest door het Evangelie in de plaats van het waangeloof een oprecht geloof werkt. Dat is een werk of een gave van de Heilige Geest. En het middel waarvan de Heilige Geest zich hierbij bedient is het Evangelie; niet meer de Wet, maar het Evangelie. De Wet gebruikt Hij om het waangeloof weg te nemen, maar door middel van het Evangelie werkt Hij het oprechte geloof. Dit geloof vindt u beschreven in de zevende zondag van onze Heidelbergse catechismus. Wat u daar vindt, is de schriftuurlijke beschrijving van het oprechte geloof. Elke beschrijving die met deze overeenkomt, is goed; en iedere beschrijving die hier in het minste van afwijkt, is een gruwelijk satansbedrog.

Nu vraag ik u of u beide hebt leren kennen: het waangeloof en het oprechte geloof. Het antwoord op deze vraag is beslissend voor een goede of een kwade eeuwigheid. Van het waarachtige geloof kunnen heel veel kenmerken worden genoemd, maar wij kunnen volstaan met twee kenmerken, en deze twee noem ik u. Het eerste kenmerk is de aanschouwing van God in Zijn heerlijkheid in Jezus Christus. Vraagt u zich nu alleen maar af wanneer het was dat u deze aanschouwing had. Wie deze aanschouwing heeft, die voelt wat Job heeft doen zeggen in de straks aangehaalde woorden: “Met het gehoor des oors heb ik U gehoord, maar nu ziet U mijn oog. Daarom verfoei ik mij en heb berouw in stof en as.” Dat ik niet buiten de

Schrift om spreek of tegen de Heilige Schrift in ga, maar geheel overeenkomstig het Woord handel, is duidelijk wanneer u zich herinnert het woord van de apostel Paulus: “Wij allen, met ongedekten aangezichte de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest”. Dit is het eerste kenmerk.

En nu het tweede. U moet zich afvragen of deze aanschouwing, de aanschouwing van de heerlijkheid des Heeren in Zijn Zoon, u gebracht heeft uit uzelf en in de Heere Jezus Christus en zo in God, zodat u toen vond alle noodzakelijkheden des geestelijken, tijdelijken en eeuwigen levens. Aan deze twee kenmerken kunt u uw staat beproeven, en met deze beide kenmerken kunnen allen werken die het ervoor houden dat zij genade hebben. Maar laat alstublieft niemand het ervoor houden dat hij genade zou hebben, wanneer hij deze twee kenmerken niet in zich vindt, want hij leeft nog in zijn waan. Wanneer u nu denkt of hoopt dat u het geloof bezit, genade deelachtig werd, dan moet u zich dus onderzoeken in betrekking tot twee dingen: de Wet en het Evangelie. Nooit komt iemand tot het geloof zonder een werk der Wet. Dat is nimmer gebeurd, en dat zal ook nooit plaatshebben! De Heere Jezus heeft dit voorgoed uitgedrukt in deze woorden: “Die gezond zijn, hebben den medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn” (Matth. 9:12). Men moet zich dus afvragen of men een werk der Wet heeft leren kennen – trappen en maten laten wij daar. En daarna moet u zich stellen voor de vraag wat de Heilige Geest door het Evangelie in u gewerkt heeft; of u geschonken is dat waarachtig, verenigend, rechtvaardigend en heiligend geloof dat in de Schrift genoemd wordt “het allerheiligst geloof” (Judas vs. 20) en “het geloof dat eenmaal den heiligen overgeleverd is” (Judas vs. 3).

Getuigt nu het Woord en de Geest in u dat het goed met u ligt, smeeke dan het Opperwezen dat Hij u in staat stelle om het Lam te volgen door het bezaaide en door het onbezaaide, van de Heere Jezus gebruik te maken als een Profeet, Priester en Koning. Smeek de Heere hierom. Blijf nooit in de zonde, waarin u mocht gevallen zijn, liggen. Bekende en neem de toevlucht weer tot het allesreinigend bloed van Jezus Christus. En wees hiervan vast en zeker, dat God al

de beloften die Hij u in Christus doet, in Zijn weg en op Zijn tijd en in de mate waarin het Hem behaagt, zal vervullen. Reken op God!

En wanneer u zegt: “Nee, als ik eerlijk wil zijn, dan moet ik bekennen dat ik er buiten val”, of wanneer u twijfelt of u er wel toe behoort, houd u dan met niets op en breng vooral uw leven niet door met altijd weer te vragen en te hopen en dan weer benauwd te zijn, enzovoort. Breng uw leven zo toch niet door, maar maak vaste gangen. En de vaste gangen zijn: het geloof in het bloed des Heeren.

Amen.

Gebed:

Heere, U hebt ons dat nog geschonken. U had het van ons kunnen weren, ofschoon wij het zo nodig hebben, en heel Nederland, ja de gehele wereld het zo nodig heeft. Wij mogen het nog horen en ook Uw Woord thuis hebben en wellicht nog wel enige goede middelen bovendien. Onthoud ons Uw zegen niet, maar geef ons aandacht, aandacht voor U, voor onszelf, voor de zaligheid en voor Uw Woord. In ons hart, in de wereld, in de hel worden genoeg dingen gevonden die eropuit zijn om ons te verhinderen aandacht te schenken. En had U geen arm met macht, dan zou ook niemand er toe gekomen zijn om enige aandacht aan U te wijden. Maar machtiger dan de hel en wereld en het menselijk hart zijt Gij. Dat Uw macht, menigeen ten goede, zich openbare.

Wil dan het woord van deze middag genadiglijk zegenen. Het zondige erin, wil dat ons niet toerekenen. Doe ons schuilen in Uw volmaakt prediken, in Uw volmaakt horen. Gij, Heere Jezus, Gij hadt aandacht, maar Gij waart ook de enige. Waren er nog die aandacht mochten hebben, door U was het gewerkt.

Wil ons begeven noch verlaten, Heere. Leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van den boze. Leer ons gehoorzamen en geef ons godzalig te leven. Verzoen het onze, dat alles verwerpelijk is. Doe ons hebben een onergerlijke consciëntie voor U en voor de mensen. Leer ons gehoorzamen, gehoorzamen aan Uw bevelen.

Amen.

Gezongen: Psalm 106:1, 2 en 3.

Tweede predikatie over Mattheüs 27:51a, 29 februari 1948

Gezongen: Psalm 33:1 en 2.

Gelezen: De Wet des Heeren; Mattheüs 27:45-56.

Gebed:

Zo, algenoegzaam en aanbiddeijk Opperwezen, gaat een mens door. Hij vraagt niet naar U. Hij valt niet voor U neer. Hij zegt niet: "Waar is God, Die psalmen geeft in de nacht?" Hij doet alsof hij zelf God was. En nu: "Wie zich verhoogt, zal vernederd worden". Maar Gij gaat ook door. En Wie goed doorgedaan is, op de rechte wijze, dat zal eenmaal door de gehele wereld heel duidelijk, klaarder dan de zon, worden gezien. Leer ons bukken en vallen voor U neer. Gij zijt God, de Allerhoogste, de Heerlijke, en wij minder dan een stofje aan de weegschaal en een druppel van de emmer. Ach, wij willen slechts dat het om ons gaat, om onze persoon en om onze belangen, en om de dingen die wij hier liefhebben en waarvan wij menen dat wij er geen afstand van kunnen noch moeten doen. Het gaat niet om ons. Het gaat om U. Leer ons dit verstaan en dienovereenkomstig handelen; van harte, niet slechts in een land van vrede, doch ook bij de verheffing van de Jordaan zeggen: "Uw wil geschiede, gelijk in den hemel, alzo ook op de aarde".

Gedenk ons in deze morgen. Gij geeft ons het niet te waarden voorrecht dat wij hier mogen zijn, en dat wij geschaard mogen wezen om Uw Goddelijk Getuigenis. Het had ook kunnen zijn dat wij de leugen naliepen. Doe ons Uw goedheid erkennen en waarden, maar ook, geef ons van de gelegenheden die ons geboden worden om ons tot U te bekeren, gebruik te maken. Gij zult niet eeuwig blijven staan aan de deur van ons hart en kloppen. Doe ons U zoeken terwijl Gij te vinden zijt. Laat ons niet toe te zeggen: "Deze dingen moeten ook en dan eerst gebeuren".* Maar doe ons verstaan en steeds dieper verstaan dat er iets is dat door U werd genoemd: "het ene nodige".

* De zorgvuldigheid der wereld verstikt het Woord (Matth. 13:22).

Geef ons Uw Woord te brengen in de grootst mogelijke eenvoud en in oprechtheid. Het is eenvoudig. Geef het ons te prediken in eenvoudigheid. En doe ons horen wat de Geest tot de gemeente zegt, nog, nog zegt. Dit houdt op. En wee onzer wanneer wij niet zijn ingegaan door de deur in de stal der schapen. Sterk ons en vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren. Wij bekennen voor U dat wij schuldig zijn, en waardig om door U voorbijgegaan te worden, ja verstoten te worden.

Sterk en zegen onze zieken, hen die ernstig en langdurig ziek zijn. Bekering, Heere, is nodig en vóór alle dingen nodig. Doe hen dit inzien. Bestaat het in Uw raad, verleng hun leven, en neem hen niet weg voordat zij bekeerd zijn, zij zich bekeerd hebben.

Sterk Uw Kerk over de ganse aarde. Zij is in de verdrukking en zal in de verdrukking komen, maar slechts tot op zekere hoogte. In U heeft zij de vrijheid. En wat heeft de wereld die verdrukt en de wereld die verdrukt wordt, en in U niet wordt gevonden? “Wee den goddeloze! Het zal hem kwalijk gaan.”

Amen.

Gezongen: Psalm 77:7, 8 en 9.

Wij zijn, mijn zeer geachte toehoorders, vóór acht dagen begonnen met de bespreking van het eerste gedeelte van het 51e vers van Mattheüs 27:

“En zie, het voorhangsel des tempels scheurde in tweeën, van boven tot beneden”.

Het woordje dat aan het begin staat, vraagt nog onze aandacht. “*Zie, het voorhangsel*”, enzovoort. Dit woordje “*zie*” geeft verwondering te kennen. Het is, mijn zeer geachte vrienden, het voorrecht van de Kerk van Christus – ik meen van iedere gelovige – dat hij zich verwonderen kan. Zo vinden we in de 118e Psalm: “Het is van den HEERE geschied, en het is wonderlijk in onze ogen” (vs. 23). Dit alleen, dat men zich verwonderen kan, is zo groot! In de wereld is niets waarover men zich blijvend verwonderen kan. Integendeel, het is zoals wij in de prediking van Salomo vinden: “IJdelheid der

ijdelheden, het is al ijdelheid” (Pred. 1:2). Het gaat vervelen, het gaat alles vervelen. Waarover verwondert zich een mens die gelooft? Veronderstel eens dat gij zo iemand zijt, dat u iemand bent die gelooft. Ja, ik bedoel niet dat u aanneemt wat er in de Bijbel staat. Dat is goed, maar niet voldoende. Als wij het over het geloof hebben, dan spreken wij over een geloof door middel waarvan wij ingelijfd zijn in God, en van een ander geloof wil ik niets weten. Elk ander geloof verwerp ik; ieder ander geloof acht ik ten enenmale onvoldoende om zalig te worden en om hiér zaligheid te genieten.

Maar waarover verwondert u zich dan? Over God. Gij gelooft in God. Dat kunt u met een eerlijk hart zeggen. Er was misschien een tijd waarin u dit niet vermocht. Maar gij gelooft in God. En als gij zegt: “Ik geloof in God den Vader, den Almachtige, Schepper des hemels en der aarde”, enzovoort, dan is er niets in uw consciëntie dat u aanklaagt van oneerlijkheid, van onoprechtheid. Nu weet u niet veel van God, zomin als ik. Maar u weet wat van Hem, want u hebt maar niet alleen van Hem gelezen. Dit zou u niet tot een gelovige hebben gemaakt. Maar gij hebt God gezien van aangezicht tot aangezicht in Christus Jezus. En wat u toen van Hem aanschouwde, het was niet veel, maar het was iets, en dit iets was echt, beantwoordende aan de werkelijkheid. Wat u toen van Hem aanschouwde, heeft u gebracht in diepe verwondering. “Wie mag in den hemel tegen den HEERE geschat worden? Wie is den HEERE gelijk onder de kinderen der sterken?” (Ps. 89:7).

Gij verwondert u over Zijn deugden. Als u op de catechisatie – waarschijnlijk bent u op de catechisatie geweest als kind – hoorde spreken van de deugden Gods, wat was dat dan niet een gesloten ding voor u, de deugden Gods! Nee, u kon er niet in komen, het bleef buiten u. En nu hebt gij deze deugden aanschouwd in Christus. Uw hart is nu in staat om te zeggen wat God is, te zeggen dat Hij rechtvaardig is en heilig, barmhartig en genadig, goedertieren, weldadig en getrouw. Dat zegt u uit uw hart, want gij aanschouwt Zijn deugden, en onder de aanschouwing van Zijn deugden werd gij veranderd, veranderd vanbinnen. Uw ik, uw diepste ik, uw persoonlijkheid werd veranderd. Dat kunt u in grote oprechtheid zeggen; en als u een gelovige zijt, dan zegt u dit ook. Uw persoonlijkheid werd veranderd, werd vernieuwd naar het beeld van God in Christus. En wat

dacht u of wat hebt u gezegd? Gij dacht of gij hebt gezegd: “Ik ben ik niet meer. Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons Gods, Die mij liefgehad heeft en Zichzelf voor mij overgegeven heeft” (Gal. 2:20).

Gij verwondert u over het bestaan, over het hoe van het bestaan van het Goddelijk Wezen. Ja, de meeste mensen die nog niet gebroken hebben met het geloof dat God is, die het theoretisch atheïsme nog niet hebben omhelsd, zeggen: “Dat zijn dingen waarvan een mens toch niets weet”. Wanneer u een gelovige zijt, dan weet u iets van het hoe van het bestaan van God. U weet dat in God drie Personen zijn. Dit is geen stukje dogmatiek; het is niet uitgevonden. Eens zei een groot geleerde, honderd jaar geleden: “In de Bijbel staat: ‘En God schiep de mens’, maar het is juist andersom: de mens heeft God geschapen.” Verwondert men zich niet over het cynisme van deze geleerde? De mens heeft God geschapen... Ga eens naar een eenvoudig kind van God en doe hem eens enkele vragen. Nee, God openbaart Zich, en wanneer Hij dit doet, dan ziet de mens aan wie en in wie God Zich heeft geopenbaard, in God drie Personen: de Vader, het Woord en de Heilige Geest. En hij ziet niet alleen drie Personen in het Goddelijke Wezen, maar hij ondervindt ook de afzonderlijke werking in zijn hart van deze onderscheidene Personen in het Goddelijk Wezen. De leer van de Drie-eenheid brengt een gelovig mens niet in verwarring. Wanneer iemand het waarachtig geloof niet bezit, dan tobt hij daarmee – als hij nog tobt in betrekking tot de eeuwige dingen – en hij vraagt zich af: “Wat is dat nu toch eigenlijk, één, drie; één God en in dat ene Goddelijke Wezen drie Personen”. Maar als gij gelooft, dan tobt gij niet, want gij aanschouwt het en gij hebt het ondervonden en gij ondervindt het nóg.

Gij verwondert u over de werken Gods, over de schepping, de onderhouding, de voorzienigheid. Gij verwondert u over de schepping. Gij kent de oorsprong van de schepping. De geleerden zeggen: “Wij weten de oorsprong van de schepping niet. Wij zullen dat ook nooit weten.” Wanneer gij gelooft, hoe eenvoudig gij ook zijt, al zou u nooit geleerd hebben een letter te lezen, dan kent u de oorsprong der schepping. Gij zegt: “Door het geloof versta ik dat de wereld door het Woord Gods is toebereid, alzo dat de dingen die men ziet,

niet geworden zijn uit dingen die gezien worden” (Hebr. 11:3). Dit is hemelse wijsheid, de wijsheid die van Boven is. De onderhouding en de voorzienigheid. Ziet u niet dat de Voorzienigheid u voorgaat, en dat u volgt; dat het wel is een nooit ontdekt spoor, maar een spoor dat God gemaakt heeft en u aanwijst? “Ik zal de blinden leiden door den weg dien zij niet geweten hebben” (Jes. 42:16); zelfs de dwazen zullen niet dwalen (Jes. 35:8). De weg die wij niet geweten hebben, dát is de weg; en al het andere is een labyrint, een doolhof.

Gij verwondert u over de werken der herschepping. Wat is herschepping? Het is wedergeboorte. Nee, u theoretiseert niet meer over de wedergeboorte. Misschien hebt u dat gedaan. Gij zijt er diep beschaamd over geworden en gij zijt er nog beschaamd over, want gij hadt over dingen gesproken die u te wonderbaar waren. De wedergeboorte hebt u doorleefd; de geboorte uit God, de geboorte uit water en Geest, gij hebt ze bevonden, gij hebt ze ervaren. En hoe verwondert gij u over het werk Gods! Nog eens: “Dit is van den HEERE geschied, en het is wonderlijk in onze ogen”.

Wanneer u nu waarlijk gelooft, in God zijt ingelijfd, verenigd met uw Schepper, Rechter, Wetgever en Koning, dan verwondert gij u over de leiding Gods. Ik zeg: “over de leiding Gods”. Er zijn ogenblikken waarin u zich gedrongen gevoelt om de woorden der wijzen in stilheid aan te horen, en dan verwondert gij u, want gij ziet een leiding in uw leven – nog eens – waarover gij u verwonderen moet en waarover gij u verwonderen moogt. Deze leiding is het. Deze leiding komt in ons leven en scheidt alles af, maakt zichzelf een baan. Als dat nu gebeurt, dan komt er een gebed, en dat is het gebed dat uw moeder u misschien al geleerd heeft of bezig is u te leren: “HEER’, ai maak mij Uwe wegen door Uw Woord en Geest bekend”.

Ik zeg: deze leiding is het. Het is heel druk in de wereld en veel wordt ondersteboven gekeerd, want deze wereld moet “goed” worden. Men heeft God eruit gebannen en men is nu zelf aan het werk. “Die in den hemel woont, zal lachen; de Heere zal hen bespotten” (Ps. 2:4). Ziet u niet dat God lacht? Hoort u niet het blazen van God in alles? Merkt u dat niet op? Dat gaat nu alles ondersteboven, alles, voor en na! Het ene gaat, het andere komt. Het gaat ondersteboven, alles! Een mens vergist zich. Als u een gelovige zijt, dan weet u dat de mens zich vergist. En wanneer is u dat te weten gekomen? Toen u

het geloof geschonken werd. En wanneer is u het geloof geschonken? Toen u God aanschouwde. Vóór die tijd is er geen geloof dat echt is. Toen u God aanschouwde, hebt u het geloof ontvangen, en tegelijkertijd zag u dat u zich in alles vergist had, en u kon er niet over uit welk een dwaas u was geweest heel uw leven. Als Goddelijk licht in uw leven valt, dan ziet u dat het enkel dwaasheid is. U schrikt er misschien somtijds van, wanneer u ziet welk een dwaas u bent en hoe dwaas u gehandeld hebt. U hebt er ook alle redenen voor, want het is enkel dwaasheid. Ach, verhef u toch maar niet, want u bent van uzelf zo'n dwaas. Dat is de bestemming van de wereld: zij gaat onder. Zij wordt geen paradijs; zij wordt een woestijn.

Wanneer u een gelovige zijt, dan verwondert u zich over de trouw en de weldadigheid Gods. U merkt dat God voor u zorgt. Vroeger heeft men wel eens tegen u gezegd – misschien zegt gij het nog wel tegen uw kinderen –: “Maar je moet op God vertrouwen”. Hoe dikwijls heb ik het niet gehoord, en u zult het ook wel menigmaal gehoord hebben: “U moet op God vertrouwen”. Het vertrouwen is een deel van het geloof. Het andere deel van het geloof is de kennis. En voordat men God kent, kan men niet op Hem vertrouwen. En aan de kennis Gods gaat vooraf de kennis van onze verlorenheid. Als wij ons in Adam niet verloren zien, dan blijft God voor ons verborgen. Maar als gij gelooft, dan ondervindt u de trouw en de weldadigheid van God. Deze is zichtbaar in uw leven.

Gij verwondert u over de vervulling van de beloften Gods. U was in nood na uw geloof. Na uw geloof kwaamt gij in nood, en de Heere was zo nederbuigend goed om u daarin te onderwijzen, of een belofte te schenken, een toezegging te geven. En nu, is deze belofte niet vervuld geworden in 's Heeren weg, op Zijn tijd? Hebt u zich over de vervulling van de beloften niet verwonderd? Ze zijn van God, de beloften. Ze zijn bezworen in Jezus Christus. Zouden ze nu niet vervuld worden? Zou er één belofte ter aarde vallen? Hij gedenkt Zijn verbond tot in eeuwigheid.

Wanneer gij een gelovige zijt, dan hebt u zich verwonderd over het precieze van het onderwijs dat God u geeft. Ach, hoe verwonderd stond u wanneer u, in nood niet verder komende, de Heere aanriep: “HEERE, maak mij Uw wegen bekend”, voor God met uw omstandigheden kwam, en zei: “Heere, nu zijn U de dingen bekend waarin

ik mij bevind. Zo en zo liggen ze, en zo en zo is het, en nu zijn er in Uw Woord beloften die hierop betrekking hebben. Heere, zult U deze beloften niet vervullen? Ik weet niet hoe ik handelen moet in dezen, maar U hebt onderwijs toegezegd: ‘Ik zal raad geven, Mijn oog zal op u zijn’ (Ps. 32:8). Zult U deze belofte nu niet vervullen, Heere? Zult U niet doen wat U gezegd hebt?” En dan doet God wat Hij gezegd heeft, en Hij geeft onderwijs, zó klaar, zó overtuigend, zó overwinnend, zó inwinnend, dat men er zich over verwonderen moet. En dit onderwijs komt altijd uit!

Wanneer u gelooft, dan verwondert u zich over de gematigdheid van het straffen door God. God straft. Hij straft ook Zijn kinderen. Wat een voorrecht is het dat Hij dat doet! “Indien gij zonder kastijding waart, dan zoudt gij bastaarden zijn” (Hebr. 12:8). Maar hoe gematigd is God in Zijn straffen. Zeggen niet alle kinderen van God: “Ik heb veel meer verdiend”? Een hoogmoedige klaagt, een hoogmoedige gaat naar de mens, en zegt: “Och mensen, help mij”. Hij doet het openlijk of op bedekte wijze. Hoe groter de nood is van een kind van God – welke deze nood ook moge wezen – des te meer trekt hij zich terug. Hij onttrekt zich aan de mensen, en de mensen zullen het niet van hem weten, behalve misschien een zeer vertrouwd begenadigd mens, behalve misschien een predikant. Maar anders trekt hij zich terug, omdat hij lasten heeft die te zwaar zijn om ermee tot een mens te gaan. “En een Man worstelde met hem” – Jakob aan de beek Jabbok (Gen. 32:24).

Gezongen: Psalm 136:1, 2, 3 en 4.

Deze verwondering zal geen einde nemen, maar er zijn tot in eeuwigheid. Wat de hemel eigenlijk is, hiervan kunnen wij niet veel zeggen. Maar als u gelooft, nog eens, door een waarachtig geloof Christus zijt ingelijfd, dan weet u toch iets van de hemel, en gij zegt: “De hemel? Voor mij is het hemel genoeg, wanneer God alles is en ik niets. En ik weet dat dát de hemel is.” En daarom is het u ook bekend dat u zich eeuwig zult verwonderen. Mattheüs, de schrijver van het Evangelie waaruit onze tekst is genomen, verwondert zich nog. Hier had hij zich verwonderd. Er waren toch wel meer tollenaars. Hij werd geroepen uit het tolhuis en waarom hij en niet anderen? Vele

wederwaardigheden zijn ook zijn deel geweest in dit leven. Maar de verwondering heeft de boventoon gehad en behouden. Verwondert gij u ook? Wat zegt u daarvan?

Hebt gij u erover verwonderd en verwondert u zich dat u niet allang geleden van God zijt verworpen geworden? Zeg het eens! Als het zo niet is, dan moet u het niet zeggen. U moet niet zeggen wat u niet kunt verantwoorden. Geen godsdienstig praatje! Daar hebt u niets aan, en anderen hebben er ook niets aan. Want als u een godsdienstig praatje houdt, bijvoorbeeld tegenover uw kind, dan kunt u op zijn hoogst van dat kind een atheïst maken. Want het kind kan denken: “Wat is dat nu eigenlijk? Wat betekent dat nu? Geloofst mijn vader, gelooft mijn moeder nu wel wat gezegd wordt? Och,” kan dan gemakkelijk zo’n kind denken, “daar is wellicht van al die dingen niets aan.” Als u zo diep ongelukkig bent dat u van de dingen waarover ik gesproken heb, niets afweet, zeg dan liever tegen uw kinderen: “Ik weet het niet”, dan dat u een godsdienstig praatje houdt. Neem geen houding aan.

Hebt u er zich over verwonderd dat God niet toeliet dat gij uw zaligheid bouwde op zand? Hebt u zich erover verwonderd dat God u bracht in uw gemis, in uw niet uit te spreken gemis? Hebt u er zich over verwonderd dat de Heere, in Christus Zich in u en aan u openbaard hebbende, nu juist paste op dat gemis?

Hebt u zich verwonderd over het wonder van het geloof? Voor de godsdienstige mens is het geloof een gewoon ding. Hij gelooft. “Geloofst u niet? Nu, ik geloof wel.” Zo is het geloof een gewoon ding. Maar het geloof is een wonderding! En men kan dat alleen maar doen wanneer men het geloof ontvangen heeft. Nog eens wat ik u al tweemaal aangehaald heb: “Dit is van den HEERE geschied, en het is wonderlijk in onze ogen”.

Hebt u er zich over verwonderd dat wat u werd geschonken overeen kwam met de Heilige Schrift, overeenkwam met de Belijdenisschriften van wat eens de Nederlandse Hervormde Kerk was, overeenkwam met wat godzalige mensen als Luther en Calvijn en vele anderen gepredikt hebben? Hebt u zich daar niet over verwonderd, en verwondert u zich er nog niet dagelijks over?

Hebt u er zich over verwonderd dat u geboren werd in een land waarin de letter van de Waarheid gevonden wordt, en waarin zovele

mensen uit dit leven overgestapt zijn in de hemel? Hebt u er zich niet over verwonderd, niet alleen dat u een Bijbel hebt, maar dat u hem nog moogt lezen? Dat gaat voorbij! Er komen machten... Ze zijn er geweest, nietwaar? Hebben wij geen machten leren kennen die ons verboden om de Heilige Schrift te lezen? Was niet eens de Bijbel verboden lectuur? Hebben wij niet een tijd beleefd waarin u zich tegen uw naaste die u op straat tegenkwam, niet vrij kon uiten uit vrees voor het gevaar dat u aangebracht en straks gehaald zou worden? Hebben wij tot op zekere hoogte die tijd niet pas achter de rug? Die tijd komt weer! Hebt u er zich over verwonderd dat u de Bijbel nog vrij kunt lezen?

O, verwonder u, verwonder u over alles! En laat niet na u deelgenoot te laten maken van de dingen waarover gij u zekerlijk zult verwonderen wanneer u ze bezit. O, laat dat niet na.

Lees in uw Bijbel. Ik dacht vanmorgen, toen ik hierheen moest: misschien zullen jonge mensen of kinderen denken of zeggen: "Dominee, ik begrijp niet goed wat u zegt". En daar zullen zich ook wel ouderen bij moeten voegen. Doet u, zou ik deze kinderen en jonge mensen en ook de ouderen willen vragen, er uw best voor? Hoeveel tijd, kind, jongmens, oudere, neemt gij dagelijks om de dingen te onderzoeken? Als u dit niet doet, als u zich niet dagelijks enige tijd afzondert voor onderzoek, gebed en overdenking, dan moet u niet zeggen: "Ik versta de dingen niet", want u zult ze nooit leren verstaan als u daarin volhardt. Begin daarmee! Begin eens met u een bepaalde tijd van uw leven af te zonderen om de dingen te onderzoeken. Dit onderzoek zal u niet zaligmaken, maar nooit werd iemand zalig zonder dat hij onderzocht had. En smeeke het Opperwezen om licht. En als u kinderen hebt, wijs uw kinderen erop. U ziet nu wel hoe onzeker het zichtbare en tastbare is, hoe onzeker het bezit van een vermogen is, van een huis of van wat ook. En u zult het nog veel meer zien – als u blijft leven – in de toekomst. Zeg tegen uw kinderen: "Kind, kinderen, als je het ene nodige bezit, dan kun je dat alles langs je heen laten gaan. Je kunt nooit, hoe de omstandigheden ook mogen wezen, armer gemaakt worden dan je bent, en ook niet door gunstige omstandigheden rijker gemaakt worden dan je bent. Alles ligt dan in God voor jou, voor jullie." Leer dat uw kinderen.

Amen.

Gebed:

Laat ons door Uw genade, Heere, van de werkelijkheid en van de eeuwigheid van deze dingen overtuigd zijn en in toenemende mate overtuigd worden. Ze zijn werkelijk geen fabelen. Leer ons ze zoeken en doorzoeken als zilver en als verborgen schatten. Laat ons de tijd ervoor afnemen. Hoeveel tijd hebben wij niet besteed aan de zonde, aan dingen die zonder betekenis zijn! Hoe waren wij er niet dikwijls op uit om van een mens wat te horen of over een mens wat te zeggen! Wat is er van dat alles overgebleven, Heere? Laat ons door Uw genade horen wat de Geest tot de Gemeente zegt. En doe ons deze dingen overdenken, diep overdenken. Geef dat ze ons hart in mogen nemen en dit in toenemende mate mogen doen.

Vergeef ons het onze. Wil naar Uw beeld ons vernieuwen. Wil ons leiden in de weg die Gij wilt dat wij gaan zullen. Hoewel wij aan de ene kant verantwoordelijkheid hebben, zo hebben wij toch aan de andere zijde er niets mee te maken hoe het in deze wereld gaat, omdat het alles in Uw hand goed, heilig en rechtvaardig is. Leer ons dit diep beseffen en door een waarachtig geloof recht verstaan.

Amen.

Gezongen: Psalm 119:8 en 9.

Derde predikatie over Mattheüs 27:51a, 7 maart 1948

Gezongen: Psalm 121.

Gelezen: De Twaalf artikelen des geloofs; Mattheüs 27:45-56.

Gebod:

Doe ons, algenoegzaam en aanbiddeijk Opperwezen, eeuwig, enig en drie-enig God, uit Wie en door Wie en tot Wie alle dingen zijn, naderen tot U met een hart vol behoefte, met erkenning van Uw weldadigheid en trouw, van Uw goedertierenheden en barmhartigheden.

Wij zijn door Uw voorzienigheid weer aan deze plaats vergaderd en geschaard om Uw Goddelijk Getuigenis. Doe ons Uw goedheid opmerken, en laat Uw goedertierenheid ons leiden tot en verbinden aan U. Ons hart kan alleen vervuld worden, wanneer U ons genade schenkt. En ons leven kan alleen maar recht gericht worden, wanneer U ons leidt. Ach, doe ons met de dichter wiens woorden wij zo-even zongen, instemmen en zeggen: "Ik hef mijn ogen op naar de bergen, vanwaar mijn hulp komen zal". Zie ons aan en gedenk ons in de Heere Jezus. Vergeef ons onze misdaden. Wil naar Uw beeld ons vernieuwen. Wil ons verlossen van onszelf. Leid ons in de rechte wegen. Doe ons zijn onder Uw opzicht en leiding, en laat ons hieronder blijven. Geef ons in de opening onzer lippen Uw Getuigenis, en doe ons spreken wat recht en waarachtig is, en doe ons horen wat de Geest tot de Gemeente zegt.

Gedenk onze zieken, hen die ernstig, hen die langdurig ziek zijn. Leer hen zich naar U te wenden, bij Wie uitkomsten zijn boven alle verwachting. Gedenk degenen die Gij hersteld hebt of gedeeltelijk hersteld hebt. Geef dankbaarheid des harten, erkenning van Uw weldadigheid en goedheid, en leer, Heere, de tijd des levens kostelijk achten.

Sterk Uw Kerk over de ganse aarde. Doe haar met goede moed U volgen. Degenen die vóór haar zijn, zijn meerder dan die tegen haar zijn.

Gedenk ons volk, onze regering, de koninklijke familie. Ontferm U over het mensdom. Er zijn vele krachten die proberen te verwoesten hetgeen in vele eeuwen is opgebouwd. Erbarm U. Zo Gij U ont-

houdt, het is niet onrechtvaardig. Maar wees in het midden des toorns des ontfermens gedachtig, en aanschouw Uw Verbond. Waren er in Sodom en Gomorra tien rechtvaardigen geweest, die steden zouden niet verwoest zijn geworden. En in Nederland zijn er nog veel meer dan tien.

Amen.

Gezongen: Psalm 18:8 en 9.

Wij wensen, mijn zeer geachte toehoorders, verder te gaan met de bespreking van het eerste woord van het 51e vers van Mattheüs 27:

“En zie, het voorhangsel des tempels scheurde in tweeën, van boven tot beneden”.

Het woordje “zie” vraagt nog onze aandacht. Dit woordje geeft te kennen: zekerheid, zoals bijvoorbeeld in Mattheüs 28, vers 20: “En zie, Ik ben met ulieden al de dagen tot aan de voleinding der wereld”.

Zekerheid. Toehoorders, is het mogelijk op godsdienstig gebied zekerheid te hebben, of te verkrijgen? Het gros van de mensen beantwoordt deze vraag ontkennend. Men zegt met een zeker geleerde uit de vorige eeuw: “Wij weten het niet, en wij zullen het niet weten”. Miljoenen mensen hebben zich van alle religie afgewend. En het is te verwachten dat deze miljoenen in de naaste toekomst sterk zullen groeien. Er is nog wel een groot getal dat met de godsdienst nog niet heeft gebroken, maar wanneer u hen de vraag stelde: “Hebt u zekerheid? Wat is uw gedachte: kan iemand verzekerd zijn?”, dan zouden zij naar alle waarschijnlijkheid schouderophalend u aankijken. Zij zijn godsdienstig, christelijk, protestant, misschien wel gereformeerd of orthodox, maar de band die hen aan de godsdienst bindt, is zwak. Het is bij hen een gissen, een menen, een hopen. Toch zijn er in de wereld enige mensen bij wie dit anders is. Het zijn de mensen die waarlijk geloven. Immers, wat is het geloof? Hierop geeft de Schrift zowel als de confessie of belijdenis een duidelijk antwoord. “Geloof”, zo vinden wij in het eerste vers van Hebreeën 11, “geloof is een vaste grond der dingen die men hoopt, en een bewijs der zaken die men niet ziet”.

In de zevende zondag van de Heidelbergse Catechismus spreekt ook de zekerheid van de Gemeente van Jezus Christus zich duidelijk uit. In antwoord op de vraag: “Wat is een oprecht geloof?”, wordt gezegd: “Een oprecht geloof is een stellig weten of kennis, waardoor ik alles voor waarachtig houd wat ons God in Zijn Woord geopenbaard heeft, en een vast vertrouwen (geen gissen, geen menen), hetwelk de Heilige Geest (geen dominee, geen vader, geen moeder, geen vriend), hetwelk de Heilige Geest door het Evangelie in mijn hart (niet in mijn hoofd) werkt, dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving der zonden, eeuwige gerechtigheid en zaligheid (hier bij aanvang, straks in volkomen mate) van God geschonken is, uit louter genade, alleen om der verdienste van Christus wil”. Het geloof brengt zijn eigen zekerheid mee.

Laat ons eens drie vragen stellen, en dan trachten deze vragen te beantwoorden. Gij weet dat het waarachtig geloof gezegd wordt te bestaan uit drie zaken: kennis, toestemmen en vertrouwen. Wat veroorzaakt de kennis? Dat is de eerste vraag. De tweede vraag luidt: hoe komt men ertoe om wat men ziet of kent, toe te stemmen en dus “voor waarachtig” te houden (om het woord uit de zevende zondag te gebruiken)? In de derde plaats: wat beweegt iemand om te vertrouwen op hetgeen hij ziet of kent? Dat zijn drie gewichtige vragen.

De eerste vraag: wat veroorzaakt de kennis, de kennis dan die een deel is van het zaligmakend geloof? Nu weet ik niet wat u op deze vraag zou ten antwoord geven. Maar mijn antwoord is dit: een straal van Goddelijk licht valt in de ziel en deze straal van Goddelijk licht doet het. Er wordt gesproken in Gods Woord van een “geroepen te zijn uit de duisternis tot Gods wonderbaar licht” (1 Petr. 2:9). En de apostel Paulus schrijft in de brief aan de Efeziërs: “Want gij waart eertijds duisternis, maar nu zijt gij licht in den Heere” (Ef. 5:8). Wat ik u zeg, komt dus geheel overeen met het Woord. In het licht dat in de duistere ziel gevallen is, ziet men de dingen. Vóór die tijd had men enige dromerijen, enige algemene denkbeelden. Nu ziet men de dingen zoals ze zijn. Men heeft thans – om een vreemd woord te gebruiken – een adequate kennis. Een adequate kennis is een kennis die met de werkelijkheid correspondeert. Men ziet dus de werkelijkheid. Hierom staat er in Hebreeën 11, het eerste vers: “Het geloof is een bewijs der zaken die men niet ziet”. Deze mens vraagt niet meer

om een bewijs dat de geestelijke en eeuwige dingen bestaan, maar in zijn geloof heeft hij het bewijs. “Geloof is een bewijs der zaken die men niet ziet” (Hebr. 11:1). Dit is het antwoord op de eerste vraag.

De tweede vraag was: hoe komt een mens ertoe om zijn toestemming te geven aan wat hij ziet of kent? Wat ziet of kent de verlichte ziel? Het Woord in het algemeen, en de belofte van het Verbond der genade, de belofte dus van genade en leven, de Evangelische belofte, in het bijzonder. Deze verlichte mens geeft nu toestemming aan het Woord in het algemeen, en in het bijzonder aan de belofte van het Evangelie. Hij doet dit niet door zijn aanleg, of omdat hij van een predikant of vriend de dingen geleerd heeft. Hij doet dit omdat hij een getuigend God aanschouwt, een God Die in hem getuigt, Die in hem spreekt dat het Woord in het algemeen, en de belofte des Evangelies in het bijzonder, waarachtig is. Deze ervaring heeft bijvoorbeeld de dichter van de 19e Psalm doen zeggen: “ ’t Is Gods getuigenis dat eeuwig zeker is” (vs. 4 ber.).

Ik sprak van de belofte des Evangelies en van de toestemming daaraan. De verlichte ziel ziet niet slechts dat deze belofte waarachtig is, en door God aan hem is geschonken, maar hij ziet ook de gepastheid van de belofte. Want in de belofte aanschouwt hij Christus, en God in Christus Jezus. En nu zegt hij met de apostel Paulus: “Dit is een getrouw woord en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om de zondaren zalig te maken” (1 Tim. 1:15). Dit is het antwoord op de tweede vraag.

De derde vraag luidde: wat beweegt iemand om te vertrouwen op hetgeen hij kent en toestemt? Ik heb het u al gezegd: hij hoort God in zich getuigen. Hij ziet niet slechts de gepastheid van de belofte, doch ook dat de belofte hem persoonlijk geldt. Al was hij bij zijn naam geroepen, dan zou hij toch niet méér zekerheid hebben. Hij is ervan overtuigd dat de belofte hem persoonlijk gedaan is. En hierop begint hij te hopen. En hij komt om de belofte te omhelzen en Christus in de belofte, en om de vergeving der zonden te omhelzen. Hij komt en hij berust. Hij berust in de gerechtigheid van Christus, in de barmhartigheid van God, Die in Christus Jezus hem bekend geworden is. Zo schrijft de apostel Paulus in Hebr. 11, vers 1: “Geloof is een vaste grond der dingen die men hoopt”. Deze verlichte ziel zegt niet meer: “Op welke grond zal ik hopen? Ik vind geen enkele grond in

mijzelf”. Maar in zijn geloof heeft hij de grond om te hopen. “Geloof is een vaste grond der dingen die men hoopt”. Dit is het antwoord op de derde vraag.

Er is dus een zekerheid: een zekerheid des verstands, een zekerheid der hoop en een zekerheid des geloofs. Gij kunt het alles terugvinden in uw Bijbel. Deze mens vergist zich niet in de kennis. Hij vergist zich evenmin in de toestemming. En hij vergist zich ook niet in de toepassing. Dit alles wil nu niet zeggen dat iemand die gelooft zonder twijfel is. Twijfel en geloof zijn zaken die goed uit elkaar moeten worden gehouden. Ze hebben niets met elkaar te maken. Het zijn dingen die tegenover elkaar staan, zoals vuur en water, licht en duisternis, liefde en vijandschap. In het geloof is geen twijfel. Maar waar is het geloof in abstracto, in het afgetrokkene? Zo bestaat het geloof nergens. Het geloof wordt altijd in een mens gevonden. Wanneer nu deze mens geheel wedergeboren was, dan zou hij ook in het geheel geen twijfel kennen. Maar hij is niet geheel wedergeboren. Zijn verstand is verlicht, maar in zijn verstand is ook nog duisternis. Zijn wil is vernieuwd, maar in zijn wil is ook nog vijandschap. Zijn genegenheden gaan naar God uit, maar zijn genegenheden gaan ook nog naar iets anders uit, helaas!

Er zijn dus twee zaken in een gelovige: geloof en twijfel, liefde en vijandschap, licht en duisternis. Daarom zeggen wij dat het niet zó is, dat iemand die waarlijk gelooft, nooit twijfelt. Wij zeggen dat wij de twijfel en het geloof uit elkaar moeten houden.

Als u dan tenslotte vraagt: “Maar zeg het nu eens in een kort woord hoe het dan is met een gelovige, of hij vandaag twijfelt en morgen weer gelooft, overmorgen gelooft en een dag daarna weer twijfelt”, dan antwoord ik: Nee, zo is het niet. Naar zijn vernieuwde deel – als ik het zo eens mag zeggen; ik weet het ook niet beter te zeggen – kan hij nooit twijfelen, want dat vernieuwde deel is het geloof. De persoon in zijn geheel heeft altijd enige zekerheid, de ene gelovige een grotere, de andere gelovige een zwakkere zekerheid. Maar de persoon in zijn geheel heeft altijd enige zekerheid, welke zekerheid beschreven is in het aangehaalde woord uit Hebréeën 11 en in de zevende zondag van de Heidelbergse Catechismus.

Gezongen: Psalm 119:29 en 30.

Wij weten, mijn zeer geachte toehoorders, hoe de leer van de Rooms-katholieke Kerk ten opzichte van de zekerheid des geloofs is. Deze kerk ontkent wat ik u gezegd heb. Zij beweert dat niemand van zijn zaligheid kan verzekerd zijn, tenzij hem een extra-ordinaire openbaring geschonken wordt. Zij ontkent dus dat het geloof zijn eigen zekerheid meebrengt. De leer die ik in korte woorden vanavond u ontvouwd heb, wordt onder ons volk – en men kan wel zeggen in de wereld – weinig meer gevonden, begrepen en gepredikt. Wie enige belangstelling heeft in godsdienstige vragen, weet dat waar is wat ik in het begin van mijn overdenking heb gezegd, namelijk dat het is een gissen, een menen, een hopen, maar dat er weinige mensen gevonden worden die in het diepst van hun ziel zekerheid hebben. De leer die wij u brengen, de prediking die wij u laten horen, is in deze landen geweest. Dit blijkt uit de belijdenisschriften van de Nederlandse Hervormde Kerk, en ook uit de verhandelingen en predikaties van mannen als Luther en Calvijn, Melancton en vele anderen. Hoe zijn wij deze leer toch kwijtgeraakt? Ach, toehoorders, het antwoord op deze vraag is in korte ogenblikken niet te geven. Maar men kan er dit van zeggen: men heeft haar losgelaten. Later begreep men haar niet meer, en men is geëindigd met haar te bestrijden. Maar ik heb toch vrijmoedigheid om u te zeggen dat wat ik u ook vanavond heb gepredikt, waar is, zodat ik u op het hart moet binden toch niet te rusten en nooit te rusten voordat gij deze leer verstaat, voordat gij er een dadelijk begrip van hebt. Hier denk ik niet aan uw verstand, maar aan uw hart. “Want met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid, en met de mond belijdt men ter zaligheid” (Rom. 10:10).

Wanneer u het waarachtig geloof deelachtig zult zijn geworden, dan zult u ook in het diepst van uw ziel een zekerheid gewaarworden die onder alle omstandigheden blijft. Zij is niet altijd even sterk, maar zij blijft onder alle omstandigheden. Een geloof zonder zekerheid is een waan, louter een waan. Men zou evengoed kunnen zeggen dat de zon kan schijnen zonder licht, dat er een vuur kan branden zonder warmte. En daarom, gebruik alle middelen om tot de zekerheid des geloofs te komen, en smeeke God nacht en dag dat Hij u het rechte licht in deze dingen schenke. Ik heb u gezegd wat er gebeuren moet. Een lichtstraal moet er in de ziel vallen. Al wat een mens

meent te weten van de eeuwige dingen, dat is enkel inbeelding, waan, schijn. Een mens weet niets van de eeuwige dingen, totdat hij door een waarachtig geloof met Christus verenigd is. Tot op dat ogenblik weet hij niets, en hij kan voor niets instaan ook. Het blijft bij hem een gissen, menen, hopen. De lichtstraal van Gods Geest, het licht van de Zon der Gerechtigheid, moet in uw ziel vallen. En niet zodra is dit gebeurd, of gij aanschouwt de dingen helder en klaar. Dit aanschouwen dan is een gedeelte van het geloof. In dit geloof is de zekerheid. En daarbij komen dan de andere daden die ik u genoemd heb: de toestemming en het vertrouwen. Misschien denkt u wel eens: “Ik zou toch zo graag eens van harte de dingen willen toestemmen. Ik hoor wel wat, ik lees ook wel iets, maar o, als ik nu maar eens van harte kon zeggen: zo is het en niet anders, en al wat er van afwijkt, dat is het niet. Kon ik zo maar eens van harte spreken.” De lichtstraal moet er eerst wezen, anders kunt u hier nooit toe komen! Eerst de lichtstraal, eerst de kennis! De kennis gaat voorop. Ja, godsdienstige mensen plegen tegen elkander te zeggen: “Je moet op God vertrouwen. Vertrouw altijd maar op God”, enzovoort. Nee, nee; het is schijn, het is louter schijn! De kennis en de toestemming moeten voorafgaan. Zijn de kennis en de toestemming voorafgegaan, dan kan men niet nalaten te vertrouwen op God, op de belofte van het Evangelie, op de barmhartigheden Gods, geopenbaard in Christus. Dit vindt u weer alles in het Woord, Psalm 9, vers 11: “En die Uw Naam kennen, zullen op U vertrouwen”.

Amen.

Gebed:

Was er geen belofte, Heere: “En al uw kinderen zullen van den HEERE geleerd zijn, en de vrede uwer kinderen zal groot zijn”, dan zou er geen geloof en geen ware godsdienst zijn. Er zou niets anders heersen dan duisternis. Maar nu deze belofte er is, nu is het mogelijk om gebracht te worden tot het rechte, tot het ware, tot hetgeen U verheerlijkt en de mens gelukkig maakt. Ach, laat ons honger hebben, behoefte kennen en voelen, en niet rusten voordat uit óns hart het woord opkomt: “Ik weet: mijn Verlosser leeft!” Al kwam dit woord niet over de lippen, als het dan maar werd gevonden in het hart; het zou groot zijn en Gij zoudt er de eer van hebben. Werd deze weldaad

ons geschonken, Heere, dan hebben wij niet opgehouden in nood te verkeren, integendeel, wij zijn dan gekomen in allerlei noden.

Ach, of Gij ons onderwijzen en ondersteunen en leiden mocht om de vervulling van onze noden te zoeken bij U, om bij U aan te kloppen, om al wat wij nodig hebben in leven en in sterven, om al wat wij nodig hebben om na afwijking weder te keren tot U, om na gezondigd te hebben onze zonden te belijden en de toevlucht te nemen tot Uw genade, om, wanneer wij, evenals die vorst van de oude dag, moeten roepen: “Ik weet niet wat ik doen zal!”, te zeggen: “Mijn oog is op U”.

Zegen het woord van deze middag. Vergeef het zondige erin. En wil het gebruiken voor de verheerlijking van Uw Naam, voor de toelichting van de Waarheid, tot vertroosting en versterking, tot onderwijzing en leiding van ons, in onszelf arme, schuldige, zondige mensenkinderen.

Amen.

Gezongen: Psalm 2:6 en 7.

Vierde predikatie over Mattheüs 27:51a, 14 maart 1948

Gezongen: Psalm 84:1 en 2.

Gelezen: De Wet des Heeren; Mattheüs 27:45-56.

Gebed:

Volzalig, algenoegzaam en aanbiddelijk Opperwezen, doe ons naderen tot U met diepe eerbied, in kinderlijke vreze en in onderwerping des harten. Laat ons door Uw genade stil zijn tot U, want de woorden der wijzen moeten in stilheid worden aangehoord. Gij hebt ons welgedaan, en wij zijn door Uw goedheid aan de morgen van deze schone lentedag met elkander aan deze plaats vergaderd, geschaard om Uw Goddelijk Getuigenis. Een voorrecht schenkt Gij ons dat niet is te waarden. Wij hebben ervan gezongen, en och, of wij het gedaan mochten hebben met ons hart:

Hoe lieflijk, hoe vol heilgenot,
O HEER', der legerscharen God,
Zijn mij Uw huis en tempelzangen!

Was het er niet, wat zou er dan wel wezen? Geen orde, geen weldaad, geen ontzien van elkander – een hel! De hel is zonder Uw Woord. Laat ons opmerken, erkennen en waarden. Geef dat Uw goedertierenheden ons leiden mogen tot bekering. Geef ons in de opening onzer lippen Uw Getuigenis, en doe ons alleen zeggen wat waarachtig is, hetgeen Gij, behoudens onze zonden, voor Uw rekening kunt en zult nemen. Bereid Uw Woord in onze harten een plaats, en doe het ons aannemen, hoe onwaarschijnlijk het ook moge zijn dat dat de Waarheid zou wezen. Laat ons afstaan van ons vernuft. Doe ons het hart openen voor de invloed van Uw Heilige Geest. Geef dat wij ons mogen overgeven aan U om door U geleerd, geleid en bekeerd te mogen worden.

Gedenk onze zieken en ook onze herstellenden. Erbarm U naar de rijkdom Uwer genade, genade bewijzende. Zegen de moeders die het leven mochten schenken aan een zoon of dochter. Wil haar doen eindigen in U met de weldaad, en och, of het U behagen mocht ouders en kinderen te zegenen, niet alleen met tijdelijke, maar ook met geestelijke en eeuwige zegeningen, want bij iedere geboorte mag de vraag wel worden gedaan, maar dan in diepe ernst: wat zal toch dit kindeke wezen?

Heere, zegen en sterk Uw Kerk over de ganse aarde. Zij heeft een strijd en haar strijd zal moeilijker worden. Geef haar genade die getrouw maakt. Breid haar ook nog uit.

Erbarm U over de volkeren en over ons volk in het bijzonder. Niet wat deze volkeren doen, maar wat U doet of niet doet, dat is het.

Amen.

Gezongen: Psalm 95:1, 2, 3 en 4.

Wij wensen, mijn zeer geachte toehoorders, verder te gaan met de bespreking van het begin van het 51e vers van Mattheüs 27:

“En zie, het voorhangsel des tempels scheurde in tweeën, van boven tot beneden”.

De tempel stond te Jeruzalem en Jeruzalem was de hoofdstad van het Rijk. Hij was gebouwd door Salomo. David had hem willen bouwen, maar door middel van de profeet kreeg hij de boodschap dat dit een werk was dat niet voor hem, maar voor zijn zoon was weggelegd. Door Nebukadnezar is de tempel verwoest geworden, maar hij is na de ballingschap door het edict van Cyrus herbouwd. Dit is geschied onder Zerubbabel. Herodes de Grote heeft de tempel geres-taureerd en in het jaar 70 na de geboorte van de Heere Jezus is dit gebouw in vlammen opgegaan. Sedertdien heeft het Joodse volk geen tempel meer. Het heeft zijn synagoge, waar het samenkomt om de Wet te lezen. Offers kunnen niet worden gebracht. De tempel bestond uit drie delen. Er was een voorhof, een heilige en een heilige der heiligen. Er hingen twee voorhangsels, één tussen het voorhof en het heilige en één tussen het heilige en het heilige der heiligen. In het laatste vertrek mocht niemand komen, zelfs geen blik in werpen. Alleen de hogepriester ging eenmaal per jaar het heilige der heiligen binnen om het bloed van het offer, dat buiten de tempel gebracht was, te sprengen op de ark des verbonds voor het aangezicht Gods.

“Het voorhangsel des tempels scheurde in tweeën van boven tot beneden”. Niet zodra had de Heere Jezus de geest gegeven en geroepen: “Vader, in Uw handen beveel ik Mijn geest”, of het dikke tapijt dat hing tussen het heilige en het heilige der heiligen scheurde; het

scheurde van boven tot beneden. Een mensenhand had dit niet gedaan; het was niet veroorzaakt geworden door de aardbeving. Het was een werk Gods geweest.

De leidlieden des volks hadden het zover gekregen dat de Heere was veroordeeld geworden. Het volk was hen gevolgd en had onder hun invloed geroepen: “Laat Bar-Abbas los, en laat Jezus gekruisigd worden”. Pilatus, de landvoogd, die het recht van leven en dood had omdat hij de Romeinse keizer vertegenwoordigde, was, toen hij gezien had dat de vrees voor een oproer allesbehalve ongegrond was, een willig instrument geworden in de handen van de leidlieden. De Heere Jezus had Zijn Goddelijke roeping vervuld. Hij was Mens geworden en had Zich in de plaats van de zondaar gesteld. Zijn taak had Hij met een volkomen hart aanvaard. Hij was gehoorzaam geweest. Van stap tot stap had Hij opgezien tot God. De straf, de vreselijke straf, de smadelijke, smartelijke en vervloekte dood des kruises, had Hij gedragen. Hij had alles verricht op een godvruchtige wijze, vóór Zijn veroordeling en daarna, vóór de kruisiging en toen Hij aan het hout hing. Zijn rieken was geweest in de vreze des HEEREN (Jes. 11:3). Met het woord: “Het is volbracht” en: “Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest”, was Hij gestorven. Het had volkomen de schijn dat er niets bereikt was. Het was alsof Zijn leven één mislukking was geworden.

Het scheuren van het voorhangsel des tempels was niet het enige teken geweest. De aarde had gebeefd, de steenrotsen waren gescheurd, de graven waren geopend en mensen waren levend geworden. God was in deze tekenen. Hij verklaarde dat Hij stond, niet aan de zijde van godsdienstig Israël, maar aan de zijde van de uitgeworpen, verachte, gesmade, belasterde Jezus van Nazareth.

Wees, toehoorders, in Gods weg! Dan zal het goed zijn, voor eeuwig goed zijn! Neen, gij behoeft geen enkele vrees te hebben. Als u het opneemt voor de Waarheid, dan zal de Waarheid uw beschermster wezen in leven en in sterven. “Die Mij eren, zal Ik eren, maar die Mij versmaden, zullen licht geacht worden” (1 Sam. 2:30). Hier zit het. De rechte weg is de weg des geloofs. Het geloof is de gehoorzaamheid, de gehoorzaamheid aan de Wet, aan de Wet der tien geboden, de gehoorzaamheid aan het eerste gebod: “Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben”. De leidlieden hadden gestre-

den. In het begin hadden zij getracht, althans sommigen hunner, de kloof die er scheen te bestaan tussen Jezus en hen, te overbruggen. Dit was bijvoorbeeld het doel van Nicodemus geweest. “Rabbi, wij weten dat Gij zijt een leraar van God gekomen, want niemand kan deze tekenen doen, die Gij doet, zo God met hem niet is”. Waar een kloof is, daar helpt overbruggen niet. Er moet wat anders gebeuren. Wat moet daar gebeuren? Weet u het? Daar moet een keuze gedaan worden tussen het een en het ander, niets anders en niets minder. Spoedig zagen deze mensen in dat het toch niet gaan zou. Zij begonnen wijziging te brengen in hun houding en zagen in dat er maar één middel was: opzijzetting van de Heere Jezus. Verstaat u dat? Bezie in dit licht het gebeuren in de wereld, en u verbaast u niet over wat plaatsheeft. Deze dingen zijn er altijd geweest en zij zullen er ook altijd wezen, want: “Huid voor huid, en al wat iemand heeft, zal hij geven voor zijn leven” (Job 2:4). Dit geldt voor het bestaan van afzonderlijke personen alsook voor het bestaan van partijen en voor het bestaan van een geheel volk. Er is niets nieuws onder de zon. Het volk dat graag zijn leidslieden volgt, was geheel gekomen onder de invloed van de voorgangers. En Pilatus, wij hebben het al gezegd, was geëindigd met het hoofd in de schoot te leggen: “Nu, als het dan niet anders kan... maar ik was mijn handen in onschuld!”, zo had de zelfbedrieger uitgeroepen. Het Joodse volk had dus alles mogen behouden. Zij hadden hun leidslieden mogen behouden, zij hadden hun positie mogen behouden, zij hadden hun inkomsten mogen behouden, zij hadden de orde mogen bewaren. Het was alles schijn! Weten jullie dat het bij jullie alles schijn is, alles, zolang je niet gevonden wordt in Christus? Weten jullie dat? Het is alles schijn. Maar als God geen ogen geeft, dan blijft dat bedekt, dan wordt dat niet gezien. De mannen met het verdervende wapen uit Ezechiël 9 stonden al gereed! Ontzaglijke dingen, nietwaar? Ontzaglijke dingen! Ze stonden gereed, en veertig jaren daarna, daar werd de tempel verwoest, daar werd het volk gedood en in ballingschap gevoerd, daar ging alles te gronde. En wat is overgebleven van alles? Op deze vraag hoef ik u geen antwoord te geven. Gij kent het lijden van het Joodse volk.

Heb wat u hebt, maar heb het in God. Wat hebt u? Hebt u wat gezondheid? Heb het in God! Hebt u een kruis, hebt u moeilijkhe-

den, hebt u bezwaren, tegenspoeden? Heb ze in God! Hebt u wat geld gespaard, geërfd? Heb het in God, mensen! Mensen, heb het in God! Als u alles verliest, dan hebt u nog niets verloren als u God hebt, want God is alles. Laat ons zingen.

Gezongen: Psalm 118:8 en 11.

Hebben, toehoorders, de leidlieden niet gezien wat er plaatsgreep? Ach, natuurlijk hebben zij gezien wat er plaatsgreep. Maar zij zijn over alles heen gegaan. Als God het niet aan een mens geeft, zal er nooit een stem of opmerking wezen. Wanneer iemand de Heilige Geest niet heeft ontvangen, dan zal hij nooit het rechte verstand van de dingen hebben. Hij zal altijd met de hond op de steen bijten. Hij zal de oorzaken van zijn eigen ellende en die van zijn volk altijd zoeken waar ze niet moeten gezocht worden. De Heere Jezus heeft eens iets gezegd dat de schijn had van toch niet zo te wezen: “Ik zeg u, dat zo iemand uit de doden opstond, zij zich niet zouden laten gezeggen” (Luk. 16:31). Als er nu toch eens iemand uit het graf verrees, zouden wij ons dat niet aantrekken? Neen, wij zouden ons dat niet aantrekken. Wij zouden ons er niet door laten gezeggen. En wie meent dat het anders is, die weet nog niet wat het is om zich te laten gezeggen.

Weet u wat het is zich te laten gezeggen? Wanneer een mens zich laat gezeggen, dan is het uit en gedaan met hem, dan ligt of staat hij als een verloren mens in Adam voor God, dan is Jezus Christus, God in Zijn Zoon, aan en in Hem geopenbaard – en dan laat de mens zich gezeggen. Verstaat u dat? Dat is het nu waar het om gaat.

Verhard u niet. De schepping spreekt. Dat kan door niemand worden ontkend. “De hemelen vertellen Gods eer, en het uitspansel verkondigt Zijner handen werk” (Ps. 19:2). De geschiedenis spreekt. Ook dit kan door niemand worden ontkend. Uw eigen leven spreekt. U zult het niet ontkennen. De Heilige Schrift spreekt. Zij is het Woord van God. Ga er niet tegenin, mens. Ga er niet overheen. Ga de eenzaamheid in. Naarmate u de dingen drukken, naar die mate zult u zich onttrekken aan de mensen. Gij zult geperst en gedreven worden tot God. Ga de eenzaamheid in. Als u hiervoor geen tijd hebt, dan zult u tijd krijgen om in de hel met tandenknarsen terug te denken aan uw verzuim.

Gebruik de middelen. De ledige tijd die u hebt, moet u doorbrengen met de middelen te gebruiken. Hier moogt u alleen van afnemen om te rusten, uw hoofd te laten rusten of uw lichaam te laten rusten, maar anders moet u al uw tijd gebruiken voor de middelen. Doet u dit niet, dan zult u straks uw tong kauwen van de pijn bij de gedachte: ik heb mijn tijd verwaarloosd, nu is het te laat, nu is het voor eeuwig te laat. Onder de middelen noem ik Gods Woord en een goed geschrift.

U moet u neerleggen in het verborgen voor God, in de eenzaamheid, en u moet roepen en klagen en zuchten en wenen om licht en om leiding. U zult in deze toestand voelen dat u niet weet wat het is u te bekeren, te geloven, en vele andere dingen. Gij moet dat het Opperwezen voorleggen. U moet zeggen tot een God Die door u niet gekend wordt: “Heere, ik weet het niet, ik hoor ervan spreken en prediken. Maar toch moet ik zeggen: Heere, ik geloof dat het waar is, want mijn consciëntie, mijn consciëntie..., en voor zover ik licht in Uw Getuigenis heb, vind ik dat het zo is. Maar ik, Heere, heb er geen licht in. Zend Uw licht. Geef mij licht. Gij zoudt rechtvaardig zijn wanneer U dit niet deed, maar doe het. Als het bestaan, als het met Uw raad bestaan kan, doe het.”

Zo moet u uw leven doorbrengen. Niet op straat! Als u op de weg bent, dan moet u in de eenzaamheid wezen, waar u nog eens een gebed op kunt zenden. Niet op straat! Als u wat te kopen hebt, dan gaat u naar de winkel. Maar daar moet u niet uw genot vinden. U hoeft niet alles te weten. U hoeft niet overal rond te kijken. U moet één ding weten: hoe een mens bekeerd wordt tot God. Dat moet u weten, en dat komt u alleen te weten wanneer u zich bekeert. Uw natuurlijke geest heeft behoefte aan buitenlucht. Ga wandelen op stille plaatsen, en roep tot God. Als u andere dingen doet, dan toont u daarmee dat u nog genoeg tijd hebt om u te bekeren; iets dat u zou kunnen tegenvallen. Hoelang zal de Heere Jezus nog staan aan de deur van uw hart en kloppen?

Als er moeilijkheden zijn – en in wiens leven zijn deze niet te vinden? – leg ze de Heere voor. Hebt u moeilijkheden om de Waarheid met uw man of vrouw of met uw kinderen? Geen twist, geen discussies! De eenzaamheid in! Daar de zaak voor het Opperwezen neerleggen! Het zal u meevallen; het zal u zo meevallen. Maar het andere

zal u ook zo tegenvallen. Want wie zijn eindje wil vasthouden, die verliest het. Het is altijd gewonnen door de verliezers, en de winners hebben schade geleden. Wie zijn leven zal willen behouden, die zal het verliezen, maar wie het zal verliezen om Mijntwil, die zal het vinden (Matth. 16:26). Letten op de bearbeiding van Uw gemoed door de Geest, en dat licht opvolgen! Ervan overtuigd zijn dat u nooit kunt gebracht worden tot geloof in Christus, of de Heere Jezus moet u geopenbaard zijn! Weg met de verdoemelijke leer van deze tijd! Christus moet geopenbaard zijn, anders kunt u nooit geloven. En: “Die niet gelooft, die is alrede veroordeeld” (Joh. 3:18). Als Profeet verlicht de Heere Jezus het verstand, opent Hij de Schriften, en zo leert men het Evangelie verstaan.

Nu moet u zich maar afvragen of u het geloof bezit, of het in uw hart gewerkt is. Het wordt gewerkt in een verslagen geest, in een verloren mens in Adam. Dat heb ik u al zovele jaren gepredikt. En ik hoop niet dat u dit veronachtzamen zult of er tegenin zult gaan. Het is voor een verloren mens in Adam, *in Adam*. Het is voor degenen die hun machteloosheid hebben leren kennen, hun vijandschap tegen God, hun gekantheid tegen behouden te worden door een weg die buiten hen ligt. Het is voor degenen die hun wettisch bestaan en hun onmacht kennen. En de onmacht wordt alleen recht gekend na de openbaring van Christus. Een in Adam verloren mens wordt getrokken tot Christus. *Hij* doet het niet. Het is zoals er staat in de 89e Psalm: “Door U, door U alleen, om ’t eeuwig welbehagen” (vs. 8 ber.). Heeft hij zichzelf leren kennen en is Christus hem geopenbaard, dan wordt hij bij de hand genomen en gebracht tot de Heere Jezus door de Heilige Geest. Alles is te vinden in de Heere Jezus. Hij vindt in Hem gerechtigheid, en deze gerechtigheid wordt hem toegerekend. Hij vindt in Hem alle Goddelijke beloften, en deze beloften omhelst hij, zoals hij ook Christus omhelsd heeft. En dat is dan wel het voornaamste van het geloof. Hierop volgt de bekering tot God.

Dat is het. Het is niet ingewikkeld. Het is alleen ingewikkeld voor degenen die het niet geleerd hebben. Als een mens het niet geleerd heeft, en hij houdt het ervoor dat hij het geleerd heeft, dan blijft hij tobben en tracht hij knopen te ontwarren. Hij kan er niet achter komen. Er staat in de 68e Psalm: “Die door de vlakke velden rijdt” (vs. 2 ber.). Vlak, volkomen vlak moet het liggen, dat wil zeggen: gij

moet de schuld hebben leren kennen, en doodwaardig voor God gestaan hebben in ons stam- en bondshoofd Adam, zó vlak dat God tenenmale bevrijd wordt van de laster en dat wij de schuld volkomen op ons leggen. Als Christus geopenbaard is, dan zien wij in Hem God drie-enig. Hier is niets meer aan te fatsoeneren, hier is niets bij te brengen, hier is ook niets van af te nemen. Het is er zoals het gekomen is; en zoals het gekomen is, zo blijft het liggen. Het wordt alleen maar belicht en versterkt, het groeit. “Hij moet wassen, en ik minder worden” (Joh. 3:30).

Zo liggen de dingen. En waar ze liggen, daar kan bestrijding zijn, maar daar komt zóveel bestrijding niet dat men tot de wanhoop komt. Want altijd is er nog, zoals ik vóór acht dagen heb gezegd, enige zekerheid dat men genade bezit. Een begenadigd mens is altijd enigermate er zeker van dat hij genade heeft. Dat gaat niet weg. Dat kan niet weggaan. “Ik weet, de wortel der zaak wordt in mij gevonden” (Job 19:28). Straks zal die mens die onder zware aanvechtingen zich bevindt, weer het hoofd uit de gebreken opheffen.

Als u zondigt, dan moet u bekennen; niet vergeten, maar bekennen, weer toevlucht nemen tot het bloed van Christus. Als u in moeilijkheden zich bevindt – er zijn honderden beloften in het Woord voor mensen die in moeilijkheden zijn, namelijk als zij in Christus mogen wezen. Werk met deze beloften. Laat God de tijd, en laat Hem Zijn wijze. Laat aan Hem alles over. Maar: “Zo Hij vertoeft, verbeid Hem, want Hij zal gewisselijk komen, Hij zal niet achterblijven” (Hab. 2:3). U moet in het diepst van uw ziel alleen maar de wetenschap hebben dat u met God te doen hebt.

Amen.

Gebed:

Dat wij U erkentelijk en dankbaar mochten zijn, Heere, dat wij hier nog met elkander een ogenblik hebben mogen vertoeven en werkzaam zijn in spreken en in horen. Ook Gij waart Toehoorder. Nu is er niets dat voor U bestaat in zichzelf. Heere, ach, doe verzoening over al het zondige, verkeerde, niet helemaal juiste, en gebruik wat was naar de zin en naar de mening Uws Geestes om Uzelf groot te maken en Uw Waarheid dierbaar. Laat menig hart voelen hetgeen de dichter van de oude dag deed uitroepen: “Gelijk een hert schreeuwt

naar de waterstromen, also schreeuwt mijn ziel tot U, o God". Gij zijt te vinden. Gij wordt gevonden door degenen die u zoeken. Wie naar U zoekt met zijn ganse hart, hij zal u zeker vinden; en wie U vindt, die vindt het leven en trekt van U een welgevallen. Alles is goed en zal eeuwig goed zijn voor ieder die U aankleeft, die ziet en erkent dat zijn bestaan voor tijd en eeuwigheid betrokken is in Uw bestaan.

Heere, leer ons bidden. Doe ons de eenzaamheid zoeken. Laat de eeuwigheid voor ons van het allerhoogste belang wezen. Laat het voor ons zijn, zoals Gij gezegd hebt dat het is: "Eén ding is nodig". Doe ons volharden wanneer het de schijn heeft dat het ons niet gelukt. Laat ons niet loslaten. Bevrijd ons van dingen die dienen om ons los te maken van U. Maak ons los van dingen die eropuit zijn, en waardoor wij eropuit zijn, om ons leven buiten U te hebben, in de wereld of ook in de zonde, in de eigengerechtigheid, in onze eigen ontworpen godsdienst. Gij zegt in Uw Woord: "Zoekt Mij en leeft".

Wil ons begeven noch verlaten. Worden wij op posten gebracht, doe ons door Uw genade daar zijn met U. Doe ons wederkeren. Geef ons te bekennen daar waar wij hebben gezondigd. Doe ons U aankleven en volgen. Doe ons blijven voortgaan, volharden tot het einde toe.

Laat de toestand van de wereld ons niet al te zeer verschrikken. Laat ons veel liever door Uw genade vragen wat nu toch eigenlijk zo'n wereld – en dus ook het eigen volk – zou kunnen helpen. Daarop geeft Uw Woord een antwoord. Als er tien rechtvaardigen geweest waren in Sodom en Gomorra en omliggende plaatsen, de verwoesting zou niet gekomen zijn. Laat ons dan, door Uw genade, door onze bekering het aantal rechtvaardigen in de wereld vermeerderen.

Amen.

Gezongen: Psalm 81:12, 13, 14 en 15.

Vijfde predikatie over Mattheüs 27:51a, 21 maart 1948

In deze dienst werd het huwelijk bevestigd van Hendricus Harland en Maria Machielia Sprangers.

Gezongen: Psalm 63:1 en 2.

Gelezen: De Twaalf artikelen des geloofs; Hebréeën 10.

Gebed:

Ach, volzalig, algenoegzaam en aanbiddelijk Opperwezen, eeuwig, enig en drie-enig God, hoe waarachtig en schoon zijn toch deze dingen. “Bij deze dingen leeft men, en in dit alles is het leven van mijn geest”, dat is de oprechte belijdenis van Uw Gemeente de eeuwen door geweest. Het is ook onze belijdenis, voorzover wij door Uw genade en door een oprecht geloof U zijn ingelijfd. Ach, wat staat er veel in Uw Boek! Er staat alles in! Doe ons luisteren en horen wat de Geest tot de Gemeente zegt, en geef dat wij ook voor onszelf dit Boek mogen onderzoeken en doorzoeken, en telkens weer onderzoeken en doorzoeken. Er zal dan altijd wel een of andere zegen ons ten deel vallen.

En nu zijn wij aan de middag van deze schone dag weer met elkander aan deze plaats vergaderd. Ach, Gij hadt een andere weg met ons kunnen inslaan. Doe ons Uw goedertierenheid opmerken, erkennen en waarderen. Laat Uw goedertierenheden ons binden aan U, bij Wie de fontein des levens is, in Wiens licht wij het licht aanschouwen, en onder Wiens hoede men zo veilig is, veilig voor de tijd, veilig ook voor de eeuwigheid. Wil in het gericht met ons niet treden, maar ons aanzien en gedenken in dat enig, volmaakt en eeuwiggeldend Offer dat altijd voor Uw aangezicht is. Wil naar Uw beeld ons vernieuwen, en ons leiden en houden in de wegen die de verstandige naar boven voeren.

Geef ons in de opening onzer lippen Uw Getuigenis. Het behoeft niet veel te zijn, maar het moet waar wezen. Laat het dan zo zijn, en doe het ons horen en aannemen als een woord, niet van een mens, maar van U gesproken, van Uzelf gesproken.

Gedenk onze zieken en onze mensen in Indië. Gedenk hen die ernstig ziek zijn. Ontferm U! Ach, Gij kent de mens, Heere Jezus.

Gij weet ook wat hij doormaakt somtijds. Ontferm U en schenk genade, licht en vrijmoedigheid om het naar U te wenden, naar U Die het door Uw genade in alle omstandigheden des levens wel maakt.

Erbarm U over ons volk en over de volkeren. Ach, men heeft het niet gevonden. Men zal het nooit vinden. Men moet door U gevonden zijn. Wie door U gevonden is, laat los en vraagt: “Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?” Men hoort niet dat deze woorden worden gesproken, dat in de hoge vergaderingen dit gebed wordt opgezonden. En nu hoeft tóch het ergste nog niet te gebeuren. Het hangt maar van de invloed af die het U behaagt te doen gelden. Maar als het in Uw raad bestaat, laat dan Uw invloed nog gelden. Aanschouw Uw verbond, en laat niet alles los wat wankelt ter dood, Heere.

Amen.

Gezongen: Psalm 63:3 en 4.

Wij wensen, mijn zeer geachte toehoorders, verder te gaan met de bespreking van de woorden waarover wij nu al menigmaal en gedurig in deze lijdensweken gehandeld hebben, Mattheüs 27 vers 51, het begin:

“En zie, het voorhangsel des tempels scheurde in tweeën, van boven tot beneden”.

Wij hebben u, mijn zeer geachte toehoorders, vóór acht dagen iets gezegd van de inrichting van de tempel, gezegd dat er tussen het heilige der heiligen en het heilige een tapijt hing, en dat dit tapijt maar eenmaal per jaar toegang gaf, en dan alleen nog maar aan de hogepriester. Deze ging dan achter het voorhangsel met het bloed van het offer dat buiten het heiligdom geslacht was, en deed verzoening voor zichzelf en voor het ganse volk bij God. Ik zeg: voor zichzelf en voor het ganse volk, want de hogepriester droeg op zijn borst en op zijn schouders de namen van de twaalf stammen Israëls. Ging hij dus in het heilige der heiligen, dan verscheen daar het gehele volk. En nu plotseling, terwijl de priester werkzaam was in de tempel, was dit voorhangsel in tweeën gescheurd, van boven tot beneden. Ik behoef u niet te zeggen dat deze scheuring van grote betekenis is, en ook

niet dat er meer dan één zaak ons door wordt aangegeven. Ik zal u iets noemen.

Wij zeiden dat het tapijt toegang gaf slechts voor één persoon en dan eenmaal per jaar, op de Grote Verzoendag. En nu, nu had ieder toegang. Ieder kon nu de vrijmoedigheid nemen om in te gaan in het heiligdom, dat is, het heilige der heiligen. Deze dingen zijn schaduwen. De ingang in het heiligdom, die nu ieder vrijstond, is niet anders dan het toegaan tot God. Dit is dan de eerste grote waarheid die ons door het scheuren van het voorhangsel wordt verkondigd. Er is een toegang tot God. Weet u wat dat betekent? Weet u wat het betekent een toegang tot God te hebben? Ja, dat is niet dat men zo eens een gebed opzendt. Ik weet wel dat de meeste mensen van gedachte zijn dat wanneer zij de handen vouwen en de ogen sluiten, en misschien ook zelfs de knieën buigen, en enkele woorden spreken, zij God gezocht hebben. Het is heel wat anders en het zou niet zonder betekenis zijn wanneer wij elkander vroegen: weet gij wat het is tot God te naderen?

Geliefden, ik heb u iets voorgelezen uit de brief aan de Hebreëën, uit het tiende hoofdstuk. Daar wordt van dit toenaderen, dit gaan in het heilige der heiligen, dat is, dit naderen tot God in de hemel, iets gezegd. Gij vindt hiervan gesproken vanaf het 19e vers: “Dewijl wij dan, broeders, vrijmoedigheid hebben om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus, op een versen en levenden weg, welken Hij ons ingewijd heeft door het voorhangsel, dat is door Zijn vlees, en dewijl wij hebben een groten Priester over het huis Gods, zo laat ons toegaan met een waarchtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs, onze harten gereinigd zijnde van de kwade consciëntie, en het lichaam gewassen zijnde met rein water”. Deze woorden zijn duidelijk. Wat zijn ze gewichtig! Laat ons er een ogenblikje met elkander over denken.

Toegaan dan, toegaan tot God, wat is dat? Nu ga ik u maar zeggen wat het voor mij is, terwijl ik er dan aan toevoeg dat ik er vast van overtuigd ben dat het zo ook is. Wanneer een mens toegaat tot God, dan is dat ten eerste een werk van zijn ziel, niet van zijn lichaam, want lichamelijk kunnen wij God niet naderen. Wanneer een mens toegaat tot God, dan gaat zijn ziel uit alles uit. “Een verborgenheid”, zult u zeggen. Ja, het is ook een verborgenheid, want

het wordt alleen gewerkt door de arbeid en de inwoning des Heiligen Geestes. De ziel gaat uit alles uit en stijgt op tot God. Nee, men eindigt daar niet in zijn gebed, dus in zichzelf, in zijn werkzaamheden, maar men eindigt in God. Zólang stijgt de ziel op naar de hemel, totdat zij bij God is in de hemel. Is zij daar gekomen, dan laat zij zich daar met al haar noden en behoeften, met al haar zorgen en lasten.

Maar hoe komt deze ziel daar nu? Heeft zij ook een weg? Ja, zij heeft een weg, en deze weg is het bloed van Christus. Hier moet u niet denken aan het bloed dat gedruppeld heeft op Golgotha of bij de geseling; u moet niet denken aan stoffelijk bloed. U moet hier denken aan de Persoon en aan de offerande van de Heere Jezus Christus. De Persoon en de offerande van de Heere Jezus Christus, dat is de weg voor deze ziel. “Ja”, denkt u misschien, “maar het is mij toch niet duidelijk; ik zou graag willen dat u er nog iets van zei”. Wanneer ik zeg dat Christus, gestorven en begraven en wederom opgewekt uit de doden, voor deze ziel de Weg is, dan bedoel ik, dat voordat zij tot God in Christus Jezus nadert, zij zich verenigd heeft met Jezus Christus, dat is dus zich één gemaakt heeft met Jezus Christus; en nu, zich één gemaakt hebbende met Jezus Christus, zich met Hem verenigd hebbende door een waarachtig, door Gods Geest gewerkt geloof, nu komt de ziel tot God in Christus. “O God, ons Schild, zie en aanschouw het aangezicht Uws Gezalfden. Want één dag in Uw voorhoven is beter dan duizend elders” (Ps. 84:10-11). Dat is toegaan tot God.

Maar er wordt in dit merkwaardige, rijke Hebreeën 10 nog heel wat meer gezegd van dit toegaan tot God. Ik heb het hier voor mij opengeslagen liggen. Daar zegt dan de apostel Paulus: *“Dewijl wij dan, broeders, vrijmoedigheid hebben om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus, op een versen en levenden weg”*. Op een verse weg. Het bloed van het offerdier verdroogde, nietwaar, kort nadat het gestorven was. Ook het stof vermengde zich ermee. Maar het bloed van Jezus Christus is niet verdroogd, zal nimmer verdrogen, want “Jezus Christus is gisteren en heden Dezelfde en in der eeuwigheid” (Hebr. 13:8). Hierom noemt de apostel Paulus de weg van de ziel die tot God nadert een verse weg. Is het niet schoon? Is het niet overeenkomstig de ervaring van al Gods kinderen? Deze

weg wordt ook genoemd een levende weg. Want Hij Die de Weg is, is wel gestorven en onder de doden geweest, maar Hij is niet onder de doden gebleven. Ik heb het u voorgelezen: “opgewekt ten derden dage”. En omdat Christus leeft, Christus een levende Weg is, zo zijn allen die door Hem naderen tot God, die door Hem toegaan tot het heiligdom, ook levend. “Ik leef”, zo heeft de Heere Jezus gezegd in de dagen van Zijn omwandeling op aarde, “en gij zult leven” (Joh. 14:19).

En dan staat er: “*welken Hij ons ingewijd heeft*”. Ik hoef u niet te zeggen wat inwijding van een weg is. Als een weg ingewijd wordt, dan wordt hij voor het publiek opengesteld. Dus de Weg die Christus is, is opengesteld voor de mensen, voor u en voor ieder mens die door de voorzienigheid Gods in aanraking gekomen is met het Evangelie van Jezus Christus. Hier is geen mens buitengesloten. U behoeft niet te denken: “zou ik wel mogen?” Gij moogt allen. Ieder uwer mag de zegen Gods in Christus Jezus wegdragen. Maar denk eraan dat u zich niet vergist! Ik heb u gezegd wat het toegaan is. Houd u daaraan, opdat u niet meent dat het ook iets anders zou zijn. Wat ik u ervan gezegd heb, dat is het en zo moet u toegaan. Als u zo toegaat, dan zult u de zegen Gods in Jezus Christus volkomen deelachtig zijn.

“...*welken Hij ons ingewijd heeft door het voorhangsel, dat is door Zijn vlees*”. Nu wordt het vlees van Christus een voorhangsel genoemd, dus iets dat tussen twee zaken in hing. En wat waren deze zaken? Dat was de Goddelijke natuur aan de ene kant en aan de andere kant waren wij het. Nu was de Goddelijke Majesteit bedekt door het vlees van Christus toen Hij op aarde was. Maar toen het vlees van Christus verscheurd was geworden, kwam de Goddelijke Majesteit aan het licht. Op aarde was zij nog getemperd, omdat geen mens deze Majesteit zou kunnen verdragen, maar in de hemel wordt zij ten volle gezien. Nu, deze Goddelijke natuur, de Goddelijke natuur die achter het voorhangsel schuil ging, kent u de betekenis daarvan? De menselijke natuur is het offer geweest. Maar dit offer zou mij en u niet gebaat hebben, als het niet geweest was het offer van God. De Goddelijke natuur gaf dus aan het offer dat in de menselijke natuur gebracht is, zijn waarde. Tengevolge van de vereniging van Gods natuur met de menselijke natuur is het offer van Christus

van oneindige waarde. De waarde is zó groot, dat als het de bedoeling Gods geweest was van eeuwigheid, de zonde van de gehele wereld door het bloed van Jezus Christus zou zijn uitgedelgd.

Ik weet niet of u ooit een gezicht gehad hebt op het bloed van Christus, op Zijn offerande. Maar dit kan ik u verzekeren, dat wanneer u daar ooit iets van aanschouwd hebt, gij onmiddellijk gedacht en misschien ook wel gezegd hebt: “O, als ik nu de zonde had van de gehele wereld, dan zou ik nog niet behoeven te wanhopen, want het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt van alle zonde” (1 Joh. 1:7). Dat is het Evangelie, toehoorders! Nu gaan wij nog een versje zingen.

Gezongen: Psalm 40:3 en 4.

Wij komen nu tot u met een vraag, deze: hebt u gebruik gemaakt van uw voorrecht? Wij hebben gezegd dat het voorhangsel des tempels is gescheurd, dat er dus een vrije toegang voor u allen is tot God. Hebt u, zo vraag ik, van dit voorrecht gebruik gemaakt? Het antwoord op deze vraag beslist over een goede of een kwade eeuwigheid. Want de apostel Paulus zegt van de Heere Jezus Christus dat Hij volkomenlijk kan zaligmaken allen die door Hem tot God gaan (Hebr. 7:25). Is het dat de Heere Jezus volkomenlijk kan zaligmaken degenen die door Hem tot God gaan, zo volgt dat ieder mens die weigert van Hem gebruik te maken en door Hem tot God te naderen, van de zaligheid ten enenmale en voor eeuwig verstoten zal zijn. Misschien heb ik over het toegaan tot God genoeg gezegd om u in staat te stellen om uzelf te beproeven of gij tot God in het heilige der heiligen, in de hemel, gekomen zijt.

Maar dit Hebreeën 10 geeft behalve de kenmerken van dit komen tot de Vader in Jezus Christus die ik u noemde en die ik met een enkel woord besproken heb, ook andere zaken op. Er staat: “*Laat ons toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs, onze harten gereinigd zijnde van het kwade geweten, en het lichaam gewassen zijnde met rein water*”. Hier worden dus drie zaken genoemd en deze zaken moeten worden gevonden bij iemand die tot God in de hemel nadert. Een waarachtig hart, dat is de eerste zaak. De tweede is: volle verzekerdheid des geloofs. En de derde: het

hart gereinigd van het kwade geweten en het lichaam gewassen met rein water. Waar nu deze drie zaken niet worden gevonden, daar is ook nooit geweest een naderen tot God in de hemel. Er is dus wel reden om ons rekenschap te geven van de vraag wat deze zaken behelzen.

Een waarachtig hart, wat is dat voor een hart? Een waarachtig hart is een hart dat bekent, dat bekent voor God.

'k Bekend', o HEER', aan U oprecht mijn zonden;
'k Verborg geen kwaad dat in mij werd gevonden;
Maar ik beleed, na ernstig overleg,
Mijn boze daân (Ps. 32:3).

Kijk, dat is een waarachtig hart. Want als iemand zo bekent, dan is hij van plan om met en onder de invloed van de Heilige Geest alles los te laten, en in deze wereld te staan en te gaan staan met Jezus Christus alleen. Had ik tijd gehad en had ik genoeg tijd, dan zou ik deze jonge mensen hebben gezegd: Lieve kinderen, nu moet je met God staan in de wereld. En als je niet met Jezus alleen staat, zo zou ik dan hebben gezegd, maar dan wat uitvoeriger, dan ben je bestemd om schipbreuk te lijden, onherroepelijk.

Een waarachtig hart is een hart dat gevoelt en erkent: buiten Jezus voor eeuwig verloren, voor eeuwig verloren! Niet verenigd met Christus – voor eeuwig verloren! Dat is een waarachtig hart. Een waarachtig hart is een hart dat het alleen om God te doen is.

In God is al mijn heil, mijn eer,
Mijn sterke rots, mijn tegenweer;
God is mijn toevlucht in het lijden. (Ps. 62:5)

Zoals je dat ook vindt bij de dichter van de 73e Psalm: “Wien heb ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde.” Als het de mens alleen om God te doen is, als dat waar bij hem is, nu, daar zouden wij nog wel een half uur of een uur over kunnen spreken. Dat kan ik niet, omdat ik geen tijd heb en geen krachten. Maar als het de mens om God te doen is, dan is er in de gehele wereld niets dat hem hindert, niets! Dat is een mens wie het om God te doen is. Als het een mens waarlijk om God te doen is, dan kunnen de laaghangende wolken hem niet uit zijn evenwicht brengen. Geen persoonlijke tegenspoed, geen dreiging van de allerverschrikkelijkste oorlog kan hem uit zijn evenwicht brengen. Zó is het met de mens

wie het om God te doen is. Nee, de dichter heeft het goed gezegd: “Wien heb ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde.” Ja, zo’n mens wie het alleen om God te doen is, zegt dan tot zichzelf: zou een man als ik bang zijn voor dit of voor dat? Zou een man als ik bevreesd zijn voor tegenspoed, bevreesd zijn voor een oorlog? Dan zou ik God oneer aandoen. Dat is een mens met een waarachtig hart. Waar deze dingen niet zijn, daar is ook het waarachtige hart niet. “Met een waarachtig hart!”

U zoekt mijn hart; mijn oog blijft op U staren;

Laat mij van ’t spoor, in Uw geboën vervat,

Niet dwalen, HEER’; laat mij niet hulp’loos varen. (Ps. 119:5)

Dat is een waarachtig hart. Dat is een oprecht mens.

Er wordt verder gesproken – ik moet het heel kort maken, maar ik moet het toch nog even noemen – van een volle verzekerdheid. *“Laat ons toegaan in volle verzekerdheid des geloofs”*. Had u wel gedacht dat de apostel Paulus dat schrijven zou: “Laat ons toegaan in volle verzekerdheid des geloofs”? Maar, zo denkt u, dat is toch maar een zeldzame vogel die een volle verzekerdheid des geloofs heeft. Nee, nee, u vergist zich. Dat zijn alle kinderen van God. Hoor nu eens, wees nu eens eenvoudig, en zet die valse leer, als u kunt, nu eens uit uw hoofd. Als u twijfelt, zult u dan uw vertrouwen op iemand stellen? Als u twijfelt of hij u helpen kan of zal, zult u dan uw vertrouwen op hem stellen? Dan komt u bij een ander, en zegt: “Ik ben geholpen! Die en die zal mij helpen.” – “Zo, zal die u helpen? Zo, weet u zeker dat die u helpen zal?” – “Nee, dat weet ik niet zeker”. – Wat denkt u dat er dan gezegd of gedacht zal worden? Er is geen mens ooit tot God in Christus gekomen zonder volle verzekerdheid des geloofs, dus niet zonder de verzekerdheid des geloofs dat het alles in Christus is, maar ook niet zonder de verzekerdheid des geloofs dat Christus bereid en bekwaam is, bekwaam en bereid om hem persoonlijk te helpen. Waar nu deze verzekerdheid des geloofs is, daar komt de mens tot Christus. En nog eens, wanneer deze verzekerdheid des geloofs er niet is, dan is u niet tot Christus gekomen. En zolang u de verzekerdheid des geloofs niet hebt, komt u tot Christus niet, wat u zich ook inbeelden moge! Trouwens, ik hoef daar zo de nadruk niet op te leggen, want de apostel Paulus zegt het, en iemand die meer is dan de apostel Paulus:

't Is Gods getuigenis,
Dat eeuwig zeker is,
En slechten wijsheid leert. (Ps. 19:4)

Dat is de tweede zaak.

En dan staat er: *“Onze harten gereinigd zijnde van het kwaad geweten”*. Nog eens, ik moet erg kort wezen. Een kwaad geweten hebben wij van nature allen. Kijk maar naar de kinderen. Als ze wat gedaan hebben, dan zijn ze schichtig; ze verbergen zich of ontlopen u. Dat is een kwaad geweten. Nu moet men daarvan gereinigd zijn voordat men tot God in Christus nadert. En wat is deze reiniging? Dat is de besprenging met het bloed van Christus – nog eens, u moet niet denken aan stoffelijk bloed, want het zijn geestelijke zaken – de besprenging van het geweten met het bloed van Christus. Als u het ondervonden hebt, dan weet u precies wat ik bedoel. En als u het nog niet hebt ervaren, dan kunt u niet weten wat ik zeg. Niet zodra is het geweten besprengd met het bloed van Christus, of daar komt een diepe vrede in het hart, vrede in de consciëntie, vrede met God, vrede met alle mensen, vrede met de omstandigheden, vrede met vrede en oorlog, vrede met alles, een vlakke weg. “Wij weten dat dengenen die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede”, zo schrijft de apostel Paulus in Romeinen 8, vers 28.

En dan: *“Het lichaam gewassen zijnde met rein water”*. Dat reine water is de Heilige Geest. De Heilige Geest wast ons door de besprenging met het bloed van Jezus Christus. En dan zegt de Heere tot ons, zoals Hij tot Zijn discipelen gesproken heeft: “Gijlieden zijt nu rein om het woord dat Ik tot u gesproken heb” (Joh. 15:3). Welnu, aan deze zaken – en ik zou er veel meer kunnen noemen, ik zou hier veel uitgebreider kunnen zijn – kunt u beproeven of u ooit in uw leven tot God genaderd zijt. Doe dat, beproef het! U staat niet met mij, maar met God in rekening. Als u nu zegt: “Ik ben tot God genaderd”, dan moet God zeggen: “Dat is ook zo. Ik ken u, Ik heb u ontvangen, Ik weet daar van.” En als God dat niet zegt, dan zal het u niet helpen dat u het zegt.

Hoor eens, toehoorders, God in Christus is een vriendelijk Vader, een goedertieren Vader, een Vader Die de zorg voor alles op Zich genomen heeft en Die te allen tijde, als ik het zo mag uitdrukken, te spreken is. Maar God buiten Christus is een verterend Vuur en een

eeuwige Gloed, bij dewelke niemand wonen kan. Rust dan niet, voordat u het getuigenis van het Woord en van de Heilige Geest hebt, dat u tot God genaderd zijt. U hoeft niet te denken: "Zou ik het weten, als het gebeurd is?" Nee, u weet het als het gebeurd is. Hierover heb ik vóór veertien dagen met u gesproken. Herinnert u zich nog hoe ik gezegd heb dat een waarachtig geloof altijd zijn zekerheid meebrengt? Nee, als u begenadigd zijt door Jezus Christus, dan weet u het. U behoeft het aan een ander niet te vragen, want u weet het. Het Woord en de Heilige Geest getuigen het in u. En als u het getuigenis van het Woord en de Heilige Geest niet hebt, lieve toehoorders, dan leeft u nog en u is nog in de gelegenheid. U behoeft niet om te komen. Bedenk alleen: gerechtigheid en zonde, Christus en Belial, God en de Mammon zijn niet te paren. Het is één van tweeën: het is God, en dan hebt u alles, en als u alles niet hebt in God, dan bent u onuitsprekelijk ongelukkig, want als u zo sterft, naar lichaam en naar ziel gaat u verloren!

Amen.

Gebed:

Gedenk ons, Heere, naar de rijkdom Uwer onpeilbare genade, en wil het woord dat vanmiddag gebracht is, genadiglijk voor ons ten zegen doen zijn. Het is een woord van diepte, het is een woord van Waarheid en van gezond verstand. Het is een woord waardoor Gij wordt verheerlijkt, en door middel waarvan een mens voor eeuwig gelukkig kan worden gemaakt. Zegen het woord. Laat Uw Waarheid aan onze harten geheiligd zijn. Heere, hebben wij het niet goed begrepen, verstaan wij het nog niet recht, het behoeft geen onoverkomelijke hinderpaal te wezen, want behalve gerechtigheid hebt Gij ook de Heilige Geest verworven. En door de heilige werking van deze Geest zou ons verstand kunnen worden verlicht, onze wil kunnen worden vernieuwd en ons hart kunnen worden gereinigd, zou ons geschonken kunnen worden het geloof waardoor wij de dingen wél verstaan.

Begeef noch verlaat ons. Het is weer een week van vele zorgen, van grote moeilijkheden en van ernstige bezwaren. Leid ons, en laat ons door U ons laten leiden, door Uw Woord en Geest. Laat ons ook door het gevoel van onze onwaardigheid, van onze zonden, ons niet

laten terughouden, want onwaardigheid behoeft niemand in de weg te staan. Gij zijt waardig. En zonden, ook de vreselijkste, behoeven ons niet terug te houden, zo wij ze maar willen en kunnen bekennen. Want Uw offerande, Uw bloed reinigt van zonden, van alle zonden.

Amen.

Gezongen: Psalm 68:10.

Zesde predikatie over Mattheüs 27:51a, 26 maart 1948, Goede Vrijdag

Gezongen: Psalm 40:3 en 4.

Gelezen: Hebreëen 6.

In deze dienst werd aan kinderen de Heilige Doop bediend.

Gezongen: Psalm 72:7.

Wij hebben, mijn zeer geachte toehoorders, gedurende de lijdensweken, die wij nu achter de rug hebben, elkander mogen bepalen bij het eerste gedeelte van het 51e vers van Mattheüs 27. Het is voor deze woorden dat wij ook in dit middaguur uw aandacht vragen. Zij luiden:

“En zie, het voorhangsel des tempels scheurde in tweeën, van boven tot beneden.”

Wij weten dan, mijn zeer geachte toehoorders, dat het heilige der heiligen van het heilige afgescheiden was door het voorhangsel. Er waren in de tempel van Jeruzalem eigenlijk twee voorhangsels: één tussen de voorhof en het heilige en één tussen het heilige der heiligen en het heilige. Het is duidelijk dat het laatste hier bedoeld wordt. Het was alleen de hogepriester geoorloofd om het heilige der heiligen te betreden. Hij deed dit eenmaal per jaar op de Grote Verzoendag. Dit was een grote gebeurtenis, want dan ging de hogepriester in zijn priesterlijk gewaad, met op zijn schouders en op zijn borst de namen van de twaalf stammen Israëls, in met het bloed van een offer dat buiten het heiligdom was gebracht. Hij vertoefde maar weinige ogenblikken in deze heilige plaats, deed offerande voor zich en voor het volk en dan ook een kort gebed, en teruggekeerd, zegend hij het volk. Dit voorhangsel, een zwaar groot tapijt, was nu plotseling in tweeën gescheurd van boven tot beneden, zó, dat de weg tot het heiligdom, het heilige der heiligen, nu voor ieder scheen geopend te wezen. Ik behoef u niet te zeggen dat deze dingen een geestelijke betekenis hebben. Het gescheurde voorhangsel tussen het heilige en

het heilige der heiligen predikt ons dat wij, zo wij waarlijk geloven, toetreden mogen met vrijmoedigheid. Het heilige der heiligen schaduwde af de troon Gods, de troon der genade, de troon van God in Jezus Christus.

Wij hadden de laatste rustdag het voorrecht om elkander te mogen zeggen wat wij te verstaan hebben onder het toegaan of ingaan tot het heilige der heiligen, dat is tot God in Jezus Christus. Wij deden dat aan de hand van enige verzen uit het tiende hoofdstuk van de brief aan de Hebreëën, de verzen 19 tot 22. Vanmiddag willen wij uw aandacht wederom bepalen bij het toegaan tot God, maar dan aan de hand van woorden die u vindt in het u voorgelezen hoofdstuk, Hebreëën 6. Daar staat, aan het eind van dit hoofdstuk: “Waarin God, willende den erfgenamen der beloftenis overvloediger bewijzen de onveranderlijkheid van Zijn raad, met een eed daartussen is gekomen; opdat wij, door twee onveranderlijke dingen, in welke het onmogelijk is dat God liege, een sterke vertroosting zouden hebben, wij namelijk die de toevlucht genomen hebben om de voorgestelde hoop vast te houden; welke wij hebben als een anker der ziel, hetwelk zeker en vast is, en ingaat in het binnenste des voorhangsels; waar de Voorloper voor ons is ingegaan, namelijk Jezus, naar de ordening van Melchizédek een Hogepriester geworden zijnde in der eeuwigheid.”

Gij hoort dat hier de ingang tot God in het heilige der heiligen, tot de troon der genade, genoemd wordt een toevluchtnemen. Daar zijn een belofte en een eed. Een belofte dus die bevestigd is door de eed Gods. “Waarin God, willende den erfgenamen der beloftenis overvloediger bewijzen de onveranderlijkheid van Zijn raad, met een eed daartussen is gekomen; opdat wij, door twee onveranderlijke dingen, in welke het onmogelijk is dat God liege, een sterke vertroosting zouden hebben”, enzovoort. Gij ziet hier welke de betekenis van een belofte is voor het geloof. Het is, toehoorders, de belofte van het Evangelie waarop de Kerk van Jezus Christus gegrond is, waarop zij staat. Iemand die deze Kerk is ingelijfd door een waarachtig geloof, heeft niet anders dan de belofte Gods in Jezus Christus. De apostel Paulus schrijft hier: “...in welke het onmogelijk is dat God liege”, omdat God Waarheid is en Waarheid liefheeft. En hij laat volgen: “dat wij daarin een sterke vertroosting hebben”. Zo-even zei ik u

dat de Kerk niet anders heeft dan de belofte. In deze belofte, bezworen in Jezus Christus, heeft de Kerk vertroosting. Zij is in en met en door deze belofte vertroost. En nu noemt de apostel deze vertroosting een sterke vertroosting, dat wil zeggen een vertroosting die tegen alles bestand is. Denk hier maar aan de woorden van de apostel Johannes: “En dit is de overwinning die de wereld overwint, namelijk ons geloof” (1 Joh. 5:4) “*Wij namelijk*”, zo laat de schrijver volgen, “*wij namelijk hebben zulk een sterke vertroosting, die de toevlucht genomen hebben om de voorgestelde hoop vast te houden.*” Hoop betekent hier de belofte. Dit is een metonymia*: de hoop die op de belofte steunt. Zo weten wij dat David in de 119e Psalm zegt: “Gedenk des woords, gesproken tot Uw knecht, waarop Gij mij verwachting hebt gegeven” (vs. 25 ber.). Tot deze belofte neemt de Kerk de toevlucht. Zij wordt genoemd “*een hoop die voorgesteld is*”. Aan wie voorgesteld? Aan allen die door de voorzienigheid Gods in aanraking gekomen zijn met het Evangelie. De belofte is dus door de prediking voorgesteld aan ieder mens, nog eens, die in aanraking gekomen is met de prediking of met het Woord van God.

“*Wij die de toevlucht genomen hebben.*” Wij nemen niet spoedig toevlucht. Zo wij menen dat wij ons zelf kunnen helpen of onszelf kunnen verdedigen, dan nemen wij geen toevlucht. De mens neemt de toevlucht wanneer het niet anders meer kan, wanneer het moet, zo het noodzakelijk is, zo dit voor hem de enige weg is. U kunt hierbij denken aan de onnozele** doodslager. De man was in het veld aan het werk. Wellicht dacht hij alleen aan zijn arbeid, of aan zijn vrouw en kinderen of aan iets anders, maar daar begaat hij onverhoeds een doodslag. Hij had er geen ogenblik over gedacht om zoiets te doen, maar het feit was er. En nu stond hij bloot aan de vervolging van de bloedwreker. U verstaat welk een ontsteltenis dit in een ogenblik in het leven van deze man teweegbracht. Hij werd gerukt uit al zijn rust. Daar stond hij voor de vraag wat hij doen moest. Want het was hem bekend dat, zo de bloedwreker hem in handen kreeg, hij een

* Een stijlfiguur waarbij in plaats van een voorwerp een ander genoemd wordt, op grond van het verband tussen beide.

** onschuldige (hier: die zonder opzet handelde)

man des doods was. Hij was dus een man des doods. Wat zal hij doen? Vluchten? Waarheen? Zich ergens verbergen? Maar waar? En zo bleef het met hem in die ontsteltenis, totdat hij regelrecht zijn toevlucht nam tot de enige toevlucht die er voor hem was: de vrijstad, tot een van de zes vrijsteden die in Israël werden gevonden. Hij wist: was hij in één van deze steden, dan was hij veilig voor de wraak van de bloedwreker.

Zo gaat het in de bekering. Er is grote ontsteltenis. Men ziet dat men een man des doods is, en dat men, zo men achterhaald wordt door de bloedwreker, dat is door de Wet en door de rechtvaardigheid Gods, onvermijdelijk moet sterven. Hier is geen uitkomst. Men tracht nog wel het een en ander, somtijds probeert men het met een schijn geloof, somtijds zoekt men door wereldse bezigheden van de druk te ontkomen, somtijds laat men zich door iemand vertroosten, somtijds meent men dat men iets vergaderd heeft, ondervonden heeft, bekomen heeft, en dat men nu geen redenen meer heeft om te vrezen. Maar al deze dingen maken het alleen maar erger, en dit veroorzaakt dat men komt tot de uitroep van de pinksterlingen: “Wat zullen wij doen, mannen broeders?” (Hand. 2:37), van de stokbewaarder: “Lieve heren, wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?” (Hand. 16:30). Wie deze dingen in zekere mate nooit heeft ondervonden, moet nimmer denken dat hij ook maar een aasje geloof in Jezus Christus in zich zou hebben.

“Wij die de toevlucht genomen hebben tot de voorgestelde hoop”, dat is, tot de belofte, maar niet de belofte zonder meer, maar tot Christus in de belofte. Er zijn heel veel mensen die spreken van de belofte, maar zij hebben de stem van Christus niet gehoord in de belofte. En als iemand de stem van Christus niet heeft gehoord in de belofte, en toch spreekt van de belofte, dan weet hij niet waar hij het over heeft.

“Wij die de toevlucht genomen hebben om de voorgestelde hoop vast te houden.” “...vast te houden”. Het oorspronkelijke woord dat wij hier vinden, is van zeer grote kracht: vast te houden met het voornemen des harten om nooit meer los te laten. Dat is het geloof. Het geloof grijpt, het grijpt de belofte aan omdat het het enige is, maar niet alleen daarom, ook omdat het het is. “Het is Gods getuigenis, dat eeuwig zeker is, en slechten wijsheid leert” (Ps. 19:4 ber.).

Veel is eropuit om ons de belofte te doen loslaten. Ik sta niet stil bij de vele dingen die trachten ons hiertoe te bewegen. Maar, wij hebben de toevlucht niet genomen tot de belofte om haar weer los te laten, maar om haar vast te houden. “Ik zal U niet laten gaan, tenzij dat Gij mij zegent” (Gen. 32:26).

En dan, let u vooral op wat er volgt. Er volgt: “*welke wij hebben als een anker der ziel, hetwelk zeker en vast is, en ingaat in het binnenste des voorhangsels; waar de Voorloper voor ons is ingegaan, namelijk Jezus, naar de ordening van Melchizédek een Hogepriester geworden zijnde in der eeuwigheid.*” “Welke”, dat is de aangegrepen belofte. “*Welke wij hebben als een anker der ziel.*” Een anker gebruikt men niet wanneer de zee effen is of zo er geen gevaar dreigt. Maar wanneer het stormt en het schip in gevaar is – de stormen hebben het immers toegelegd op de ondergang van het schip – en men geen haven ziet om binnen te lopen, dan werpt men het anker uit. Alweer, treffend naar het leven getekend. De ziel die gedurende langere of kortere tijd op en neer gehotst is op de onstuimige baren van allerlei bezwaren en moeilijkheden, de ziel die overal water ziet en nergens een haven, zij werpt een anker uit. Als het anker uitgeworpen is, dan is er verbinding tussen de aarde en het schip. Wanneer de gelovige ziel het anker heeft uitgeworpen, dan is er verbinding tussen God en haar. Door de aangegrepen belofte is men God nabij gebracht; het schip is nog wel in beweging, maar het wordt vastgehouden door het anker. Een mens die gelooft, de toevlucht genomen heeft tot de voorgestelde hoop, heeft ook nog beroering; maar hij wordt staande gehouden. Door het geloof dat hij oefent, staat hij. “Gij staat door het geloof” (Rom. 11:20). En ofschoon de beroering er nog is, wordt hij staande gehouden. De ankerketting kan breken, het schip kan de grond raken en toch nog vergaan. Maar in het geestelijke is zoiets geheel buitengesloten, want men heeft het anker der hoop uitgeworpen in het binnenste voorhangsel. Een anker laat men af in de diepte, maar het anker des geloofs vliegt naar de hoogte. De ziel in nood stijgt zolang op tot zij bij God is in de hemel.

De apostel laat volgen: “*waar de Voorloper voor ons is ingegaan, namelijk Jezus.*” Jezus, dezelfde Jezus Die van het volk verworpen was, Die in de grootste schande, beladen met een vloek, aan het kruis gestorven was, is ingegaan in het heilige der heiligen. Hij heeft dit

gedaan op de veertigste dag. Hij had het vroeger kunnen doen. Hij had onmiddellijk na Zijn herrijzenis uit het graf kunnen opvaren, maar Hij heeft gewacht om bepaalde redenen, en is veertig dagen na Zijn opstanding ten hemel gevaren. Toen heeft Hij als de tegenbeeldige Hogepriester het bloed, niet het bloed van bokken en kalveren, maar Zijn eigen hartenbloed, gebracht voor God, om op dit bloed van Zijn Vader het leven te eisen van al degenen voor wie Hij Zijn bloed had gestort. Dit bloed nu, deze offerande, was de grond waarin het anker uitgeworpen was. Daarom zegt de apostel Paulus: *“hetwelk zeker en vast is en ingaat in het binnenste van het voorhangsel, waar de Voorloper voor ons is ingegaan.”*

De hogepriester ging in, sloot dan het tapijt en niemand volgde hem. Maar Christus liet de hemel open. De toegang tot God in Christus Jezus bleef open opdat men binnentreden zou. Wie binnentreedt, heeft het oog niet op zichzelf. Slaat hij het oog op zichzelf, dan is er geen denken aan binnentreden. Die binnentreedt heeft het oog op Christus, op “het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt” (Joh. 1:29). En terwijl hij het oog heeft op het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt, wordt hij een pleiter op het Verbond. “O God, ons Schild, zie en aanschouw het aangezicht Uws gezalfden. Want één dag in Uw voorhoven is beter dan duizend elders; ik koos liever aan den dorpel in het huis mijns Gods te wezen dan lang te wonen in de tenten der goddeloosheid” (Ps. 84:10 en 11).

Gezongen: Psalm 119:29 en 30.

Er zijn voor de Heere Jezus Christus vele dingen in de weg geweest: een overtreden Wet, de geschonden eigenschappen van God, de zonden. Maar ofschoon de voorwaarde zwaar was, Hij had toch aan haar voldaan. Het Werkverbond had Hij hersteld, de deugden Gods had Hij verheerlijkt, voor de zonden had Hij geleden, en opdat een mens zou geloven, had Hij ook de Heilige Geest verworven. Maar voor ons is er niets in de weg. “En de Geest en de bruid zeggen: Kom! En die het hoort, zegge: Kom! En die dorst heeft, kome; en die wil, neme het water des levens om niet” (Openb. 22:17).

Zo is het Evangelie weer verkondigd. Er is gezegd dat de toegang tot de troon der genade, tot een God in Jezus Christus, voor u open

is. En nu vragen wij elkander of wij ingegaan zijn. Zijt gij ingegaan in het heilige der heiligen, dat is in de hemel, dat is tot God? Van het antwoord op deze vraag hangt af een goede of een kwade eeuwigheid. Wil hier wel aan denken, en u dag noch nacht rust laten voordat gij het antwoord hebt, voordat u zeker weet dat uw antwoord het rechte is.

Er zijn enige zaken waaraan men de dingen kan toetsen. Wie ingegaan is, heeft zich eerst buiten gezien. De apostel Paulus beschrijft deze staat in de u allen bekende woorden: “Dat gij in dien tijd waart zonder Christus, vervreemd van het burgerschap Israëls, vreemdelingen van de verbonden der belofte, geen hoop hebbende en zonder God in de wereld” (Ef. 2:12). Dit is het begin. Waar dit begin niet is, daar is het andere ook niet. Gemis gaat vooraf, een diep gevoeld, ondraaglijk gemis, gemis van God, gemis van gerechtigheid, gemis tenslotte van alles. Dit is een kenmerk waaraan de ingang in het heilige der heiligen kan worden getoetst.

Een tweede kenmerk is dit: wie ingaat in het heilige der heiligen, heeft het heilige der heiligen gezien, dat is, hij heeft God gezien van aangezicht tot aangezicht, hij heeft God in Jezus Christus gezien. De meeste godsdienstige mensen hebben dit alles onder de knie. Wanneer u vandaag de prediking had kunnen horen of zou kunnen horen, en straks ook op de feestdagen, dan zou u, wanneer u in orthodoxe kringen u bevond, horen spreken van het geloof; maar wat dat geloof is, dat zou u van niet één horen. Dus wat het ingaan in het heilige der heiligen is, dat zult u van niet één horen. Zover is het onder ons volk gekomen. Als een mens ingaat in het heilige der heiligen, tot de troon Gods in Christus Jezus, dan ziet hij God, hij ziet Hem in Zijn Zoon, in de gestorven en opgewekte Heere Jezus Christus. Dit is dat gezicht dat zoveel troost bevat, volgens de 89e Psalm (vs. 9 ber.). Hier weent een mens. Wat hij ook door de Wet van zijn zonden gezien heeft, hij ziet nu zijn zonden nog meer, nog dieper. Want nu voelt hij waarlijk, nu voelt hij eerst recht, tegen Wie hij gezondigd heeft, zoals u dat vindt in de 51e Psalm: “Tegen U, U alleen, heb ik gezondigd, en gedaan dat kwaad is in Uw heilige ogen” (vs. 6).

Totdat een mens God in Christus ziet, gaat hij niet in, blijft hij omzwerven. Maar als hij Hem aanschouwt, dan blijft hij niet achter. Hij kán niet achterblijven, want hij heeft het verloren en zijn tegen-

stand heeft opgehouden te bestaan. Hij wordt nu geleid, hij wordt getrokken. Hij weet dat hij getrokken wordt. Hij weet ook tot Wie hij getrokken wordt. Want hier is die volle verzekerdheid des geloofs, waarvan ik zondag gesproken heb naar aanleiding van Hebrëen 10:19-22. Ik zeg: hij weet dat hij getrokken wordt; hij weet ook tot Wie hij getrokken wordt. En daarom werpt hij nu het anker uit in het binnenste van het voorhangsel. Als hij dit gedaan heeft, dan voelt hij dat het anker gehouden heeft. Houdt het anker niet, dan is de uitwerping ervan tevergeefs geweest. Deze mens voelt dat het anker gehouden heeft, dat hij staat door het geloof. Dat is het derde kenmerk.

Een vierde kenmerk is dat men nu de diepste walging heeft van zichzelf. Men kan geen goed woord meer over zichzelf uiten, of, als men ertoe komt, dan slaat het hart. Men heeft nu zichzelf leren kennen. Hoor maar eens wat de apostel Paulus zegt: “Hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus’ wil schade geacht” (Filipp. 3:7). Dat is de zelfverloochening. Hier staat hetgeen van de mens is lijnrecht tegenover hetgeen van God is. Het ene is volstrekt verwerpelijk: “Hetgeen mij gewin was, heb ik om Christus’ wil schade geacht”, en nu hetgeen van God is: “om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijn Heere, om Wiens wil ik al die dingen schade gerekend heb” (vs. 8). “Schade”, zegt de apostel Paulus. Hebt u het uwe schade gerekend? Waarom spreekt de apostel van schade? Wel, het zou tot schade van zijn ziel geweest zijn, als hij deze dingen niet losgelaten had, als hij er op vertrouwd had. Duizenden mensen doen dit! Er gaat vanavond, morgen en overmorgen weer een prediking uit waarin de mensen wordt aangeraden op dit en op dat van hen te vertrouwen. “Schade”, zegt de apostel Paulus, “zou het voor mijn ziel geweest zijn als ik op het mijne vertrouwd had.” “En acht die drek te zijn.” Het is een platte beeldspraak, maar de apostel Paulus heeft zich niet ontzien om haar te gebruiken. Drek, dat zijn de eigenwijsheid en de vleselijke overleggingen; drek, dat is de hele wereld! Drek! Kent u het? “Opdat ik Christus moge gewinnen, en in Hem gevonden worde, niet hebbende mijn rechtvaardigheid, die uit de Wet is, maar die door het geloof van Christus is, namelijk de rechtvaardigheid die uit God is door het geloof” (vs. 9).

Dat zijn vier kenmerken en aan deze vier kenmerken moet u zich toetsen. En als het voor u niet meevalt, dan moet u niet blijven lig-

gen. Nee, mens, doe dat niet! Het zal u ten eerste niet helpen, maar in de tweede plaats zal het u uw ziel kosten. Want gij gaat verloren, onherroepelijk; al hadt gij de ervaringen van honderd schijnchristenen bij elkaar, gij zoudt verloren gaan voor eeuwig. Valt het onderzoek over de genoemde kenmerken niet mee, laat u dan vlak in uw gemis brengen. Als dat het geval mocht zijn, dan zou er dienaangaande hoop wezen.

En dan het gebruik van de goede middelen en afzondering in de eenzaamheid! Weg van onder de mensen! Uw bezigheden niet nalaten, maar weg in de eenzaamheid! Roepen, zuchten, klagen, schreien tot een u onbekende God! Want dat gemis kan worden vervuld. En als zich dan Jezus in u openbaart en God in Hem, dan is dat gemis vervuld. Maar het kan alleen op deze wijze vervuld worden. Gebruik de middelen, neem de gelegenheden waar. Want Christus blijft niet eeuwig staan aan de deur van uw hart om te kloppen teneinde binnen gelaten te mogen worden.

En weet u aan de genoemde kenmerken dat u gekomen zijt bij God in de hemel, dan zult u bekennen dat er nog veel te doen is. Gij hebt enige kennis, maar o, deze kennis is nog maar zo gering! Graaf maar dieper in uw hart en leven. En graaf ook maar dieper in het Evangelie, in de genade Gods. Doet u het, dan zult u des apostels woorden ook wel leren verstaan: “Zo iemand meent iets te weten, die heeft nog niets gekend gelijk men behoort te kennen” (1 Kor. 8:2). Kenmerk van de ware kennis is: vernedering des harten. Kenmerk van elke andere kennis is: opgeblazenheid des gemoeds.

Amen.

Gebed:

Gij hebt ons in Uw grote goedheid en barmhartigheid, Heere, deze dingen weer willen laten horen. Het had van ons geweerd kunnen zijn. Waar het eens was, daar is het niet meer. Het is op vele plaatsen geweest en vertrokken. Van ons zal het ook vertrekken. Doe ons dan de tijd des levens kostelijk achten, Uw woord ter harte nemen: “Zoekt den HEERE, terwijl Hij te vinden is.” Laat ons niet denken: “Al is er de prediking niet meer, dan is God er toch”, want dit zou kunnen getuigen van grote oppervlakkigheid, ja, van arrogantie. Want dan staat er in Uw Getuigenis: “Als er geen profetie is, dan

wordt het volk ontbloot.” Het wordt ontbloot van kennis, en het wordt arrogant omdat men meent te kennen.

Heere, vergeef het zondige dat in de prediking geweest is, en gebruik het voor zover het was naar de zin en de mening Uws Geestes om ons te bearbeiten. Laat ons ons ook laten bearbeiten, Heere, en laat ons ophouden erover te redeneren. Laat ons ook ophouden ons vermaak te zoeken in de wereld, al zou het ook in zichzelf onzondige dingen betreffen. Er is een ziel te verliezen. Er is ook een ziel in behoudenis te krijgen. Maar het laatste alleen, wanneer men zich afgewend heeft van zichzelf, en tot U zich heeft gekeerd in een oprecht, van U geschonken geloof. Wat dit geloof is, dat hebben wij ook deze middag mogen horen. Laat ons, wat het wezen aangaat, geen ander geloof hebben en ook niet willen hebben. Waar het gevonden wordt, wil het daar versterken, en wil ons dan ook door het geloof doen wandelen.

Amen.

Gezongen: Psalm 18:1 en 2.

Predikatie inhoudende een inleiding tot de lijdensstoffen, 6 maart 1949

Gezongen: Psalm 122.

Gelezen: De Wet des Heeren; 1 Johannes 1.

Gebed:

Doe ons naderen tot U, Heere, met eerbied, in diep ontzag en in onderwerping des harten. Wij zijn nog die wij zijn. En door Uw grote goedheid zijn wij aan de morgen van deze dag met elkander nog weer aan deze plaats vergaderd. Doe het ons opmerken, erkennen en waarderen. Schenk ons Uw genade om van deze gelegenheid een recht, U verheerlijkend en zielzaligend gebruik te maken. Wil ons aanzien en gedenken in Hem in Wie Gij de wereld waart met Uzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende, genadiglijk ons vergeven al het onze, en ons vernieuwen naar Uw beeld. Geef ons in de opening van onze lippen Uw getuigenis, en doe ons zeggen, zij het ook nóg zo kort, wat waar is. Alleen de Waarheid strekt tot eer van U en dient tot onze behoudenis. Geef ons een hart om de Waarheid te kunnen verstaan en te omhelzen.

Er zijn er zo velen die verstoken zijn van het voorrecht dat wij nu hebben. Wij denken aan onze jonge mannen in Indië. Ach, spaar hun leven, Heere. En maak aan het bloedvergieten en martelen eens genadiglijk een einde.

Gedenk ook onze zieken, onder wie er zijn die langdurig ziek zijn, en die ook zo gaarne hier zouden geweest zijn. Leer hen van hun sponde roepen tot U bij Wie uitkomsten zijn, waarlijk uitkomsten zijn boven verwachting.

Zegen en sterk Uw Kerk. Doe haar in blijdschap en in deemoed U volgen. Het is alles goed, want zonder Uw wil gebeurt er niets. Erbarm U over ons volk, de koninklijke familie, onze regering, en over de volkeren in het algemeen. Ach, men zoekt het en men verwacht het, maar men zoekt het niet in U. Men verwacht het niet van U, Heere. Doet U het, zo het in Uw raad bestaat, om Uws zelfs wil.

Amen.

Wij mogen door Gods goedheid weer bij elkander zijn. Met recht:

“Het zijn de goedertierenheden des HEEREN, dat wij niet vernield zijn, dat Zijn barmhartigheden geen einde hebben” (Klaagl. 3:22). Wie dit ziet, is een bevoorrecht mens. Te aanschouwen dat God goed is – weet u wel dat dat de redding is, de redding naar ziel en lichaam beide? “Smaakt en ziet”, zo zegt de dichter van de 34e psalm, “dat de HEERE goed is; welgelukzalig is de man die op Hem vertrouwt” (vs. 9). En de apostel Petrus: “Indien gij anders gesmaakt hebt dat de Heere goedertieren is” (1 Petr. 2:3).

Het zal mij na de zware ziekte die ik in de goede voorzienigheid Gods heb gehad, wel niet kwalijk genomen worden dat ik in deze morgen, en misschien ook in de eerstvolgende spreekbeurten, maar een enkel woord tot u richt. Als u nu maar gelooft, dan zal het u in het geheel niet schaden. Het is immers: “Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden” (Zach. 4:6).

Gezongen: Psalm 41:1 en 2.

Wij zijn, mijn zeer geachte toehoorders, in de lijdensweken gekomen. Ik kan dus de behandeling van de tekst uit Jesaja 55: “De goddeloze verlate zijn weg, en de ongerechte man zijn gedachten” (vs. 7), niet vervolgen. Ik ga nu enige dingen zeggen die gij allen weet, maar die gij misschien nog niet gelooft. God heeft de mens goed en naar Zijn evenbeeld geschapen en gesteld in Zijn gemeenschap. Maar wij hebben dit niet lang bezeten. Wij vielen, en stelden ons onder de hoede van de vorst der duisternis, waarom de apostel Paulus naar waarheid zegt dat hij is “de god dezer eeuw” (2 Kor. 4:4). Alles was weg door één zonde – weg. Het beeld Gods was nagenoeg geheel verwoest, het beeld Gods, bestaande in kennis, gerechtigheid en heiligheid. Van herstel was geen sprake. God was dezelfde gebleven. Hij was niet veranderd. Wij waren veranderd, maar Hij niet! Hij eist gehoorzaamheid en houdt de schuldige geenszins onschuldig.

Wanneer, toehoorders, het nu zo blijft, wanneer de verhouding van God tot een mens en van een mens tot zijn Schepper blijft zoals zij na de val is geworden, dan is er geen ontkomen aan het eeuwig verderf. Maar hij moet terug naar de Springader des levenden waters, Die hij heeft verlaten om zichzelf bakken uit te houwen, gebroken

bakken, die geen water houden (Jer. 2:13). Hij moet terug. Maar kán hij terug? En hóé moet hij terug? De mens is totaal verdorven. Hing het van hem af, teruggaan zou niet mogelijk wezen. Zijn verstand is duisternis, zijn wil vijandig. Hij is verkeerd, machteloos, onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. Maar God heeft gemaakt dat een mens nog terug kan, en ook dat Hij zich weer in gemeenschap kan stellen met het redelijke schepsel. Hijzelf bracht het tot stand. De tweede Persoon in het Goddelijk Wezen, de Zoon, werd een Mens. Neen, niet in schijn. Hij werd een Mens, vernederde zich zoals zich nooit iemand vernederd had of had kunnen vernederen. Hij werd een Mens, een Mens van gelijke bewegingen als wij, uitgenomen de zonde en de genade. En toen Hij Mens was geworden, heeft Hij gedaan wat wij hadden moeten doen. Hij is gehoorzaam geweest. En méér! Hij heeft ook de vreselijke straf, die God op de overtreding gesteld had, gedragen, de toorn Gods, de vloek der Wet, de martelingen van het rijk der duisternis.

Het is in deze weg dat Hij de Heilige Geest verworven heeft, Die Hij nodig had om het hart van een mens te veranderen. Want al zou Hij nu een Mens zijn geworden en een eeuwige gerechtigheid hebben aangebracht – werd het hart van een mens niet veranderd, dan zou dat alles nog nutteloos geweest zijn. Hij verwierf de Heilige Geest, Die Hij nodig had om het hart van een mens te veranderen. “God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende, en heeft het woord der verzoening in ons gelegd” (2 Kor. 5:19).

Gezongen: Psalm 40:3.

Wat ik u gezegd heb, is de inhoud van de “blijde boodschap”. Buiten deze dingen is er niets dat u blij kan maken. Maar gelooft gij ze, zo zijt gij voor tijd en eeuwigheid gelukkig, zalig. Wie gelooft, schiet er alles bij in, en heeft toch in geen enkel opzicht ook maar enig tekort. Zo schreef de apostel Paulus: “Ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u dan Jezus Christus, en Dien gekruisigd” (1 Kor. 2:2). En in Galaten 6, vers 14, horen wij hem zeggen: “Maar het zij verre van mij dat ik zou roemen, anders dan in het kruis van onzen Heere Jezus Christus, door Welken de wereld mij gekruisigd is, en ik

der wereld". Zoals de apostel Paulus heeft geschreven, zo belijdt en predikt de gehele Gemeente. Waar ook ter wereld een kind van God wordt gevonden, deze woorden liggen in zijn hart en komen over zijn lippen.

Ik moet u met de grootste aandrang zeggen dat u deze dingen overdenkt, bepeinst en betracht. Ik heb u in het begin gezegd dat gij ze weet. Maar ik twijfel eraan of gij ze allen wel gelooft. Ja, ik moet het ervoor houden dat er maar weinigen zijn die ze geloven. Ze zijn u nabij gebracht. Ach, gij behoeft niet ten hemel te klimmen; het is niet nodig dat gij in de afgrond nederdaalt. Door het Woord, door de prediking, zijn ze u in de hand gelegd, aan uw voeten gebracht en in uw hart. Ziet gij ze niet? Dat komt dan niet omdat de dingen niet duidelijk zijn, maar omdat uw ogen nog staan in de stand waarin zij gekomen zijn door Adams zonde. Uw ogen zijn nog open voor vele andere dingen. Sluit voor het zichtbare en tastbare uw ogen eens, en dan zult u deze dingen zien.

Gelooft gij? Dat is: hebt gij als een door de Wet veroordeelde, als een door de toorn Gods vervolgd, geleerd te roepen: "Lieve heren, wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?" (Hand. 16:30). Is de heerlijkheid van de offerande van Jezus Christus niet alleen aan, maar ook in u geopenbaard, zó dat gij kwaamt te bespeuren dat deze offerande, dit heilig Offerbloed, het Bloed van God, gevonden werd in uw hart? En hebt gij daarop de toevlucht genomen tot dit Bloed? Hebt gij door een waarachtig, van de Heilige Geest u geschonken geloof, dit Bloed genomen en er uw consciëntie mee besprengd? Zaaft gij hoe veilig gij nu waart, hoe veilig gij waart onder de bedekking van dit Bloed? En werdt gij een vrede gewaar die alle verstand te boven ging, de vrede waarvan de engelen hebben gezongen, en waarvan de apostel Paulus schrijft: "Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God door onzen Heere Jezus Christus" (Rom. 5:1)? Is het er u door de genade des Geestes om te doen van twee dingen verlost te mogen zijn: ten eerste van de zonde, en ten tweede van de geneigdheid om geheel of gedeeltelijk uw zaligheid te gronden op een gebed, op een goede gestalte, op een zogenaamde bekering, op ondervindingen, op ontmoetingen, en wat dies meer zij? Hieraan kunt u weten hoe het met u staat. En dan nog eens, als deze kenmerken van het waarachtige leven u niet zeggen

dat u een van God in Jezus Christus begenadigd, gerechtvaardigd en geheiligd mens zijt, rust dan niet, want het zwaard hangt u boven het hoofd; wordt de dunne draad doorgesneden, gij zijt voor eeuwig verloren. Ontzettende zaak! Grijpt ze u niet aan? En ach, ik bid u, laat u niet verleiden door een gruwelijke en valse leer, die de mensen zegt dat niet allen, niet alle uitverkorenen, komen tot rechtvaardigmaking en heiligmaking. Ik bid u, laat u door deze gruwelijke leer niet verleiden. Het zou uw ziel kosten. Hebt gij het grote voorrecht kennis te hebben aan de u genoemde kenmerken, o, ik weet het, gij staat somtijds verbaasd en als aan de grond genageld, dat ú, dat ú, met wie het toch zó en zó gesteld is, dat ú, die toch in de eerste plaats in de verdoemenis zou moeten wezen, dat ú de rechte weg werd geopenbaard, en dat gij in deze weg werd geleid.

Gij hebt in deze weken dikwijls gedacht: “Zouden wij onze leraar nog zien?”, en... wij hebben elkander ontmoet. Bid voor ons, gelijk wij dit voor u doen.

Amen.

Gebed:

En voor al het goede, Heere, komt U de dank toe, U alleen. Het hing en het hangt nergens van af dan van U alleen. Op ons is de breuk, op ons de schande. Maar “bij U, HEER”, is de levensbron; Uw licht doet, klaarder dan de zon, ons ’t heuglijk licht aanschouwen”.

Wil het woord dat U nog wilde schenken, zegenen, zegenen voor klein en groot. De inhoud ervan is voor allen onmisbaar. Laat het zo van ons worden gevoeld, en leer ons dienovereenkomstig handelen.

Begeef noch verlaat ons. Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren. En bekeer ons tot U.

Amen.

Gezongen: Psalm 103:1 en 2.

Predikatie over Mattheüs 27:51b, 13 maart 1949

Gezongen: Psalm 18:1 en 2.

Gelezen: De Wet des Heeren; Mattheüs 27:45-56.

Gebed:

Doe ons, algenoegzaam en aanbiddeijk Opperwezen, eeuwig, enig en drie-enig God, uit Wie en door Wie en tot Wie alle dingen zijn, Die zegt: “Mijn raad zal bestaan, en Ik zal al Mijn welbehagen doen”, naderen tot U met eerbied, met beschaamdheid der aangezichten, in geloof in U.

Gij hebt ons bewaard bij het leven, de gezondheid en de krachten. Gij hadt in het gericht met ons kunnen treden. Gij hebt ons gezegend. En aan de morgen van deze, in het bijzonder tot Uw dienst gestelde dag mochten wij nog weer in- en uitgaan, ons begeven naar deze plaats, waar wij geschaard wensden te zijn om Uw Goddelijk Getuigenis, om het Evangelie te prediken en te horen prediken. Doe ons Uw goedheid erkennen en waarderen. Laat ons van harte belijden dat het louter goedheid is, en niets te maken heeft met enige verdienste van ons, met begeerte, verlangens, ijver, maar dat het alleen is uit kracht van Uw eeuwig welbehagen, en om het lijden en sterven van Hem Die Gij hiertoe gesteld hebt.

Ach, geef ons dan Uw Woord te spreken, Uw Woord, dat eeuwig zeker is en slechten wijsheid leert. Laat wat zal worden gezegd, waar zijn, en strekken tot eer van U en dienen tot onze behoudenis. Doe ons horen wat de Geest door het Woord tot de Gemeente zegt.

Wij zijn doorgaans Uw Woord vooruit, en wij hebben het voor het wegblazen. Wij weten het al, en wij zien niet in dat wij het niet weten, en dat wij het nooit zullen weten, tenzij het U behaagt ons te leiden in Uw Waarheid. Wij zijn geneigd het optreden, het doen en laten van de mensen die onmiddellijk een hand hadden in Uw kruisiging, onbegrijpelijk en dwaas te vinden. Of het ons mocht worden getoond dat wij geen andere mensen zijn, en ook niet meer verstand of inzicht hebben dan dezen. Leer ons dat het zó geheel met ons uit is, dat er van waarachtigheid geen sprake is totdat wij gevonden worden in U Die eens zei: “Ik ben de Weg, en de Waarheid en het Leven. Niemand komt tot den Vader dan door Mij.” Leugen en bedrog, dat is

het; waarom Gij ook zegt in Uw Getuigenis: “En al wat uit het geloof niet is, dat is zonde”.

Sterk ons om te spreken.

Gedenk onze zieken. Leer hen, geef hun zich te wenden naar U. Zij zullen dit doen, zo Gij Uw aangezicht over hen doet lichten. Anders zijn wij onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad, waarom Gij gezegd hebt dat wij zonder U niets kunnen doen.

Gedenk onze mensen in Indië. Erbarm U over hen en over ons in betrekking tot Indië. Grote Ontfermer, het is niet zo erg bijzonder dat ons al deze dingen overkomen. Hebben wij U niet verlaten? En zoeken wij niet alles in orde te krijgen zonder Uw bijstand? Ach, het is U bekend hoe kort de tijd nog maar zal duren dat Gij zeggen zult: “Gaat heen, want Ik zal u geen genade meer bewijzen”. Er is nog een overblijfsel – aanschouw het Verbond om Uws Naams wil.

Amen.

Gezongen: Psalm 22:10 en 11.

Misschien herinnert u zich, dat wij het vorige jaar gesproken hebben over het begin van het 51e vers van Mattheüs 27, over de woorden: “En zie, het voorhangsel des tempels scheurde in tweeën, van boven tot beneden”. Wij vragen nu uw aandacht voor de woorden die onmiddellijk volgen, voor deze:

“En de aarde beefde, en de steenrotsen scheurden”.

Dat is dan het laatste gedeelte van het 51e vers van Mattheüs 27.

Toehoorders, de farizeeën, schriftgeleerden en sadduceeën hadden het dan zover gekregen dat de Heere Jezus Christus veroordeeld was geworden. Het volk, dat nog maar zo kort geleden geroepen had: “Hosanna!”, was geheel gekomen onder de invloed van zijn voorgangers, en was geëindigd met de kreten: “Kruis Hem! Kruis Hem!”

Pilatus, die heel goed wist wat hij deed, die een vrij diep inzicht had in het duivelse spel dat vóór hem werd gespeeld, bovendien, behalve door zijn eigen consciëntie, ook door zijn vrouw gewaarschuwd was, was geëindigd met de Joden hun zin te geven.

De Heere Jezus, mijn zeer geachte toehoorders, had Zich gesteld

op de plaats waar God Hem geplaatst had: “Ik draag Uw heil’ge wet, die Gij den sterv’ling zet, in ’t binnenst’ ingewand” (Ps. 40:4 ber.). Hij was gehoorzaam geweest van stap tot stap, van uur tot uur en van ogenblik tot ogenblik. Zwaar was Zijn arbeid geweest. Doch Hij had alleen maar gedacht aan de eer van God en aan het heil van de wereld, van de mensen.

Hoe godvruchtig was alles toegegaan! Vóór de gevangenneming: denk eens aan de woorden die Hij gesproken heeft in Gethsémané: “Indien gij dan Mij zoekt, zo laat dezen heengaan” (Joh. 18:8). Hij was gedachtig aan wat Hij met de Vader en met de Heilige Geest overeengekomen was. Tijdens de verhoren: denk aan het woord “Doch Jezus zweeg stil” (Matth. 26:63). Hij deed niet één poging om Zich uit de handen van Zijn onrechtvaardige rechters vrij te maken. Aan het kruis: “Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen” (Luk. 23:34). En Hij was gestorven met de woorden: “Het is volbracht. Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn Geest” (Joh. 19:30; Luk. 23:46).

Volbracht... Wat was volbracht? Niets werd hiervan gezien. Het scheen dat Zijn leven een volkomen mislukking geweest was. Het leek erop dat Zijn vijanden, het volk, de leidlieden, gelijk hadden gehad en Hij ongelijk. Maar Hij heeft de mensen der wereld hun schijnoverwinning gelaten. Deze schande heeft Hij veracht.

“En zie, het voorhangsel des tempels scheurde in tweeën van boven tot beneden; en de aarde beefde, en de steenrotsen scheurden. En de graven werden geopend, en vele lichamen der heiligen, die ontslapen waren, werden opgewekt; en uit de graven uitgegaan zijnde na Zijn opstanding, kwamen zij in de heilige stad en zijn velen verschenen. En de hoofdman over honderd, en die met hem Jezus bewaarden, ziende de aardbeving en de dingen die geschied waren, werden zeer bevreesd, zeggende: Waarlijk, Deze was Gods Zoon. En aldaar waren vele vrouwen van verre aanschouwende, die Jezus gevolgd waren van Galilea om Hem te dienen; onder dewelke was Maria Magdalena, en Maria, de moeder van Jakobus en Joses, en de moeder der zonen van Zebedeüs” (Matth. 27:51-56). Hier was God! Het was stil geworden aan het kruis... Er werd geen woord meer gehoord. Het was volbracht. En nu spreekt God, en zegt aan deze mensen en aan de gehele wereld, aan mij en u: “Ik sta niet aan de

zijde van het volk. Ik sta aan de zijde van de Kruiseling. Deze is Mijn geliefde Zoon, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb” (Matth. 17:5)

Hoorders, wees in Gods weg, en de God der blijdschap zal met U wezen.

Gezongen: Psalm 37:1, 2 en 3.

“En de aarde beefde en de steenrotsen scheurden”. Er is verband tussen het geestelijke en het stoffelijke. Ik kan niet zeggen hoe dit verband ligt, maar het bestaat. Wanneer iemand door de onbegrijpelijke genade en liefde Gods in staat wordt gesteld om ook maar één woord der Waarheid te spreken, dan schudt het heelal. Het is niet alleen hier; ook andere plaatsen van het Woord geven ons deze zaak te kennen. En misschien heeft uw hart er wetenschap van.

Het mysterieuze, het ontzaglijke is het volk niet ontgaan. Men heeft het aanschouwd, doch gehouden voor iets dat natuurlijk was.

Hoe komt dat? Kunt u deze vraag beantwoorden? Kajafas had eens gezegd: “Gij verstaat niets, en gij overlegt niet dat het ons nut is, dat één Mens sterve voor het volk, en het gehele volk niet verloren ga” (Joh. 11:49-50). En zo zag men het nog. En hiermee heb ik u de oorzaak gezegd. De gehele persoon van de mens staat tegenover Christus. Neen, in Christus zijn onze belangen niet. Die hebben wij in onze eigen hand! Dat is de houding van de mens. En dit moet u hebben gezien, ten eerste in uzelf, en dan overal!

Hebt u dit in uzelf nog niet gezien, dan moet u zich – en God gave, dat het gebeurde – de illusie laten ontnemen dat er ook maar enige kans zou wezen dat u, in deze toestand zijnde, zalig zult worden. En, nog eens, hebt u deze houding niet in uw eigen leven aangetroffen, dan is het u ook niet mogelijk om het wereldgebeuren te verstaan. Dat hele kerkelijke leven en dat hele politieke leven, gij zult zien dat het zich voor u openvouwt als u gevonden hebt in uw leven de zo-even genoemde houding. Waarachtig geloof ontstaat uit de ondergang van de mens, wiens houding ik u getekend heb. Neen, er is geen sprake van enig waarachtig geloof wanneer de mens niet is ondergegaan. En als de mens het dan toch nog heeft over geloof, dan is dat zijn vijandschap, waarmee hij als het ware God wil dwingen om hem straks niet in de hel te sluiten.

Verstaat u deze dingen? Nooit denken dat er enige mogelijkheid zou wezen van zalig worden, als u deze dingen niet begrijpt met het dadelijk begrijpen des Heiligen Geestes! O, de mens maakt zich wat wijs en laat zich wat wijsmaken door de valse prediking, en door begrippen die hun grond niet hebben in Gods eeuwig Getuigenis!

Voor waarachtig geloof bestaat alleen God in Christus. Wanneer God in Christus wordt aanschouwd, wanneer dus, zoals wij in het gebed hebben aangehaald, God Zijn aangezicht over ons doet lichten, dan is er gebed, dan is er toegang, dan is er geloof, en dan is er alles.

Dit moet u leren begrijpen, dat het niet begint van u, en dat de aanvang niet ligt in de genade die u geschonken is, maar dat het alles is uit God en door God en tot God in Christus Jezus. U moet niet rusten voordat u het verstaat, want u gaat onherroepelijk voor eeuwig naar ziel en lichaam verloren als u het aan deze zijde van het graf niet leert kennen. En er zal niets zijn dat zal helpen. Alleen maar deze twee zaken: ondergang in onszelf, opkomst in Christus Jezus, zaken die in één en hetzelfde ogenblik gebeuren.

En als u deze dingen met uw hart niet kunt vatten, als uw hart hier niet bij kan, dan bid ik u, laat het niet op zijn beloop! Want sterven en God ontmoeten, vrede met God te vinden en een gegronde hoop te bezitten op de eeuwige dingen, zijn geen zaken die zo voor de hand liggen. Zij komen van Boven, zij worden gewerkt door een almachtige kracht, ze zijn een vrucht van eeuwige wijsheid en van eeuwige liefde en van onbegrijpelijke goedheid.

En als ze gewerkt worden en gewerkt zijn, dan staat de mens als aan de grond genageld, en hij ligt in diepe verwondering en in grote beschaamdheid voor God, en zo roemt hij God: “Geloofd zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die naar Zijn grote barmhartigheid ons heeft wedergeboren tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden” (1 Petr. 1:3).

Wat is het verschrikkelijk dat de meerderheid, de overgrote meerderheid van u al deze dingen hoort en ze niet betracht! Ik heb u dikwijls gezegd: ga toch de eenzaamheid in, en onttrek u, zoveel als mogelijk is, aan alles, en kom er niet uit te voorschijn voordat gij hebt uitgeroepen: “Ik ben gevonden!” en: “Ik heb gevonden!”

Amen.

Gebed:

Neen, Heere, wij zijn niet ongelijk aan deze mensen. Wij lijken op hen als de ene druppel water lijkt op de andere. Wij zijn nooit anders te werk gegaan dan zij. Wij zouden het ook niet anders gedaan hebben wanneer wij daar waren tegenwoordig geweest. Wij vechten voor onszelf, en niets en niemand kan er ons van overtuigen dat dit niet goed zou wezen. En toch is zulk een overtuiging mogelijk. Maar dan moet zij van U komen. En Gij hebt haar ook toegezegd: “En Die gekomen zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde, en van gerechtigheid, en van oordeel. Van zonde, omdat zij in Mij niet geloven; en van gerechtigheid, omdat Ik tot Mijn Vader heenga – niet naar de hel, tot Mijn Vader! – en gij zult Mij niet meer zien; en van oordeel, omdat de overste dezer wereld geoordeeld is.”

Ach, Heere, wij mochten hier nog een ogenblik vertoeven. Vergeef het zondige dat ook nu ons aankleeft in spreken en in horen, en dat ons altijd aankleeft. Ach, in zonde liggen wij. Hoe vele zonden, ontelbare zonden begaan wij op één dag, in één uur, bij elke ademtucht. En als wij dan toch geen verlossing, vergeving, reiniging nodig hebben, wat is dát een oordeel! Ach, neem dit oordeel weg van ons, en maak ons deze dingen indachtig, en laat ons onze jammerlijke toestand kennen, en doe ons hieruit roepen, roepen tot U, maar niet bij eigen licht en niet door eigen kracht, want met onze kracht is niets gedaan, maar door de leiding, bekwaammaking en gewilligma-king die van U is.

Zegen het woord, en vergeef het zondige. Laat het overdacht worden, laat het mét ons gaan, en doe ons het nodig hebben, nódig hebben, Heere. Wie het niet nodig heeft, vindt het niet. Hij zal sterven als een dwaas.

Begeef noch verlaat ons. Hebben wij enige liefde in ons hart, daarin door U uitgestort, voor Uw naam, zaak en eer, laat het ons dan ter harte gaan in welk een jammerlijke toestand wij in deze dagen ons bevinden. Laat ons Uw naam aanroepen.

Amen.

Gezongen: Psalm 32:5 en 6.

Eerste predikatie over Mattheüs 27:52a, 20 maart 1949

Gezongen: Psalm 49:5 en 6.

Gelezen: De Wet des Heeren; Mattheüs 27:45-56.

Gebed:

Doe ons, volzalig en aanbiddeijk Opperwezen, eeuwig, enig en drie-enig God, tot U naderen met diep ontzag en met blijdschap des harten. Gij hebt ons welgedaan, ons gezegend en bewelddadigd op velerlei en misschien op allerlei wijzen. Gij hebt ons willen laten aan deze zijde van het graf, en de één in meerdere, de ander in mindere mate gelaten in het bezit van de gezondheid en de krachten. Gij hebt ons overvloedig gezegend. Welk een voorrecht is het dat wij op deze schone morgen hier nog samen mogen zijn, geschaard om Uw Goddelijk Getuigenis. Leer ons U danken en onze dankbaarheid uitspreken in onze gedachten, woorden en werken. Laat ons er vreugde in hebben aan U ons leven te wijden, onszelf te verfoeien, en een welbehagen te hebben in de gerechtigheid van U, Heere Jezus Christus.

Wij zijn dan hier geschaard om Uw Goddelijk Getuigenis. Dít is het enige nodige: kennis van en liefde tot Uw Woord. Want alleen Uw Woord is de Waarheid en al wat daarop gegrond is. Het andere, ach, dat gebruikt de mens om zich nog dieper in slaap te brengen, om nog wat leven te hebben – ofschoon er geen leven is, maar een eeuwig zielsverderf – om zich nog wat tegen U staande te kunnen houden, ofschoon ieder voor U zal moeten wijken. Want Gij komt niet tot ons om het onze goed te keuren. Wij moeten komen tot U en leren U en het Uwe goed te keuren.

Ach, geef ons in de opening onzer lippen Uw Getuigenis, en doe ons spreken wat waarchtig is. Laat ons het doen in eenvoud. Te eenvoudig kan het nooit worden gezegd, want het is eenvoudig. En zolang ons hart niet eenvoudig en oprecht is gemaakt, zullen wij het nimmer begrijpen. Wij zullen het verwerpen; het zal ons te gering wezen. Wij zijn immers van U afgevallen op de lokstem: “Gij zult als God wezen, kennende het goed en het kwaad”. Breng ons tot zelfkennis, tot berouw en tot geloof.

Gedenk onze mensen in Indië. Spaar hun leven. En wil aan deze

toestand eens een eind maken. Gedenk onze zieken, hen die langdurig ziek zijn en degenen die ernstig ziek zijn. Doe hen tot U roepen, tot U bij Wie alleen te vinden is wat een mens nodig heeft in leven en in sterven.

Erbarm U over ons volk. Leer het eens inzien hoe het U heeft verlaten, U, de springader des levenden waters.

Erbarm U over de mensheid. En geef eens gezicht aan deze en gene dat het alles toch zo gemakkelijk zou gaan als men U nodig had, en hoe waarachtig het woord is: “Wie God verlaat, heeft smart op smart te vrezen”. Geef eens aan menigeen een ander inzicht.

Amen.

Gezongen: Psalm 103:8 en 9.

Gij herinnert U dat wij vóór acht dagen gesproken hebben over het tweede gedeelte van het 51e vers van Mattheüs 27, over de woorden: “...en de aarde beefde en de steenrotsen scheurden”. Vanmorgen vragen wij uw aandacht voor wat er onmiddellijk op volgt, voor het begin van het 52e vers:

“En de graven werden geopend, en vele lichamen der heiligen, die ontslapen waren, werden opgewekt”.

Het is onze bedoeling alleen stil te staan bij het begin.

“En de graven werden geopend...” De Prediker zegt in het twaalfde hoofdstuk van een van de boeken die hij ons heeft nagelaten: “De mens gaat naar zijn eeuwig huis, en de rouwklagers gaan in de stad om” (Pred. 12:5). Dit is waar! Wij zien het iedere dag voor onze ogen. Aan het graf ontkomt niemand. Het graf is een huiveringwekkend ding. Wat planken, een gat in de grond, en daar wordt het lichaam, dat met de ziel zo nauw verbonden was geweest, ingelaten. Alle verschil heeft hier een einde genomen, en na zekere tijd zou men niet in staat zijn om van het stof te zeggen aan wie het toebehoort heeft.

Wanneer nu, toehoorders, iemand begraven is, ligt hij dan in het graf? Ja, zeggen sommigen, met dit leven eindigt het. Wij moeten in deze uitspraak niet al te veel vertrouwen stellen. Immers, dit bewe-

ren is zonder grond. En het is best mogelijk en heel dikwijls ook gebeurd, dat men na verloop van enige tijd zich weer heel anders uitte. Ik weet niet of u uzelf hebt leren kennen. Dit is toch wel een vereiste! Maar indien gij uzelf hebt leren kennen, dan weet u dat u van nature blootgesteld zijt aan alle wind van leer. Alleen hij in wiens hart door de stift des Heiligen Geestes de Waarheid is gegraveerd, staat vast, waarom er gezegd wordt dat de rechtvaardige aan zijn weg zal vasthouden, dat de rechtvaardige is als de berg Sions, die niet wankelt, dat de wortel der rechtvaardigen niet zal bewogen worden. Denk maar veel aan het woord van vader Hellenbroek dat u vindt in het boekje waaruit wij de jeugd onderwijzen: “Het is meer een wens dan een dadelijk geloven”.

Anderen beweren dat zij het niet weten. Dit heeft tenminste meer bezonnenheid, want het eerste is allermiserabelst. Het is mogelijk dat zij erover nagedacht hebben, en gezegd hebben in een bepaalde tijd van hun leven: “Ach, daar kan men toch niet achter komen”. En nu is het in deze levens, zover als dat dan gaat, gekomen tot een compromis met het leven.

En weer anderen houden allerlei beschouwingen over de dood en over het graf. Maar als men het hoort of leest, dan moet men vragen: “Hoe is het toch mogelijk dat u zoveel vrijmoedigheid hebt, terwijl u geen enkele grond hebt waarop u steunt voor uw wetenschap”. Fantasie en anders niet.

Wij, de Gemeente van de Heere Jezus Christus, de levendgemaakte Godsgemeente, wij die de Heilige Geest hebben, verenigd zijn met de Zoon Gods, wij die onszelf hebben verloren en Jezus verkoren, wij zeggen: neen, als iemand begraven is, ligt hij niet in het graf; dat is zijn stoffelijk overschot. Maar als hij dan niet in het graf ligt, bestaat hij dan toch nog? En indien hij er nog is, waar is hij dan? De Schrift zegt – en allen die het onderscheid hebben leren kennen tussen leven en dood zeggen dit ook –: hij is in de hel of in de hemel, één van tweeën. En wat is de hel? Het gevoel voor eeuwig van de gramschap Gods, van een God Die men ten enenmale versmaad heeft in zijn leven, tot Wie men gezegd heeft al zijn dagen: “Wijk van mij, want aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust” (Job 21:14). Daar komt dan nog bij de vloek van de Wet, en het spijtgevoel, en dit dat er daar geen twee mensen bij elkaar zijn die het met elkaar eens zijn,

dat de ene mens de andere mens vervloekt, indien mogelijk tot nog dieper diepte dan waarin men zich bevindt. Dat is de hel. En de hemel is het eeuwig genot van God in Jezus Christus, de aanschouwing van Hem en de gelijkvormigheid aan Hem. Doe daarbij de verlossing voor eeuwig van het eigen en van de zonde, de verlossing voor eeuwig van een wereld die in het boze ligt. Het hangt hier, toehoorders, geheel af van de vraag hoe men staat tegenover God, hoe onze levenshouding is.

Hoe is uw levenshouding? Geef antwoord op deze vraag, en u zult weten wat uw bestemming is. Als gij u plaatst in de toestand waarin u nu is, waar zijt gij dan? Aan de zijde Gods? Of staat u tegenover God? Van het antwoord op deze vraag hangt het ten enenmale af. Staat u aan de zijde Gods, dan komt hierin geen verandering, dan beschouwt God u als een vriend, als Zijn kind, dan zult gij door Hem niet voor een tijd, maar voor eeuwig gezegend worden. Staat u tegenover God, dan moet u het verliezen, onherroepelijk, want wie heeft zich tegen God verhard en vrede gehad? (Job 9:4).

Gij kunt hier duizend excuses aanvoeren; gij kunt beginnen met uw onmacht en verder zeggen: ik heb een groot gezin, ik heb moeilijke arbeid, ik moet tobben om aan mijn brood te komen, ik heb ouders die ertegen zijn, ik heb kinderen die mij veel verdriet veroorzaken, enzovoort, enzovoort, maar als u voor God staat, zult u er niet aan denken om één van deze verontschuldigen te laten horen.

God komt niet tot het uwe, dat moet gij nooit denken! Al hadt gij de gerechtigheid van de gehele wereld buiten Christus, al weende gij dag en nacht over uw zonden, al ging er geen ogenblik voorbij zonder dat u opzag en bad: "Laat mij geen verkeerde stap doen", God neemt het niet aan, Hij verenigt Zich er niet mee en zal dit in eeuwigheid niet doen. Al bad u nacht en dag, al had u de wonderlijkste uitkomsten, zodat u zou moeten zeggen: "Dat is toch van God", evenals de tovenaars in Egypte konden bekennen, al had u ontelbare malen in uw leven hartelijk gebeden, God antwoordt u niet. Hij komt niet tot het uwe over. Hij staat niet aan uw kant. Hij staat aan de zijde van Christus. Wanneer u gekomen zijt tot Christus, dan heeft Hij u omhelsd, zoals de vader in de gelijkenis van de verloren zoon, en dan weet u dit ook wel. Zijt u met Jezus verenigd door een waarachtig geloof, dan zijt gij opgenomen in de ware gemeenschap Gods, in de

gemeenschap van God, Vader, Zoon en Heilige Geest, en dit is u ook bekend.

Gezongen: Psalm 89:19 en 20.

Geloofst gij, toehoorders, wat ik u gezegd heb, wat ik u als waarheid verkondig? Geloofst gij dat gij onsterfelijk zijt? Geloofst gij dat er een rampzaligheid en een gelukzaligheid is? Geloofst gij dat God u, zoals u van nature zijt, moet en zal verdoemen? Geloofst gij dat *zij* behouden zijn, die in Christus gevonden worden? Wat zegt u? Ik heb u nu voor deze vragen gesteld, maar doet u het vanmiddag of vanavond nog eens, als u nog leeft, en doet u het dan morgen weer, en blijf het doen, want meer dan uw tijdelijke, uw eeuwige belangen zijn erin betrokken.

Van het geloof in de Heere Jezus Christus hangt het af. Dit geloof – ik weet niet of het u bekend is; er zijn maar weinig mensen die het verstaan – dit geloof verenigt met God in Jezus Christus. Derhalve, wanneer het ogenblik eens mocht aanbreken dat u het geloof ontving, dan zult u uitroepen: “Hier is God, Vader, Zoon en Heilige Geest!” En dat is dan het geloof, en al het andere is een waan. Hoe ontzaglijk veel mensen worden in ons goede vaderland niet bedrogen door kerken en groepen, door een valse leer, door een leer die in het geheel geen stand houdt, noch voor de consciëntie noch voor God. Want denk eraan, God moet bevredigd zijn. Hij is dat in Christus. Dus daarover behoeft u geen zorg te hebben. Daar doet het uwe niets aan af en het doet er ook niet aan toe. Maar gij moet u bevredigd gevoelen, anders hebt u geen troost. Er zijn vele mensen die voelen dat zij niet bevredigd zijn met God. Nu zouden zij de conclusie moeten trekken: dus ben ik – althans voor zover ik het kan waarnemen – niet begenadigd. Maar dat doen ze niet. Ze gaan grijpen naar het een en naar het ander, en brengen dan wat bijeen, en zeggen of denken dan: ik hoop toch dat ik genade bezit. Dat is bedrog! En dit bedrog zal u vreselijk te staan komen als u er niet van verlost wordt. Hierbij is de Heere Jezus, de Leraar uit duizend, uw leraar niet. Uw leraar is hier een ander, en die heeft nog nooit iemand terechtgebracht.

Wat het geloof werkt in betrekking tot de consciëntie van de mens, dat zegt ons het Woord, de apostel Paulus in de Brief aan de

Romeinen, het vijfde hoofdstuk, het eerste vers: “Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God door onze Heere Jezus Christus”. Dat doet het geloof. Het geloof doet meer. Het geloof is een vernieuwing van de mens. Ik heb dikwijls gezegd dat men redeneert over wedergeboorte. Wedergeboorte moet, zoals alle andere dingen van de Waarheid, bevonden, ondervonden worden. Wie haar niet ondervindt, die verstaat haar niet. Welnu, wie gelooft in de Heere Jezus Christus, ondervindt de wedergeboorte. Hij doet om zo te zeggen zijn ogen open als een vernieuwd mens. Er is voor hem – dit mag en moet ervan gezegd worden en minder behoeft er niet van gezegd te worden – er is voor hem een wereld te gronde gegaan, en er is hem een wereld voor de ogen geplaatst waar hij nooit iets van had geweten. En deze wereld is de nieuwe hemel en de nieuwe aarde, in welke gerechtigheid woont.

Dit is het geloof. En waar dit niet gevonden wordt, daar heeft men alleen maar een inbeelding, een verbeelding, een gedachte over het geloof. Vergeet het niet, ga er niet overheen, en ga er niet tegenin. Houd er rekening mee dat het waar is wat wij u prediken, en dat het van u waarheid bevonden zal worden tot uw voordeel of tot uw oordeel.

Het geloof is het gezegende middel waardoor wij gevoelen dat er een grond onder onze voeten gekomen is. En wat is deze grond? Bij de meeste mensen ligt de grond in hén. Zij hebben dit en dat ondervonden, en nu zouden zij niet graag hun hoop willen verwerpen. Deze mensen hebben de grond van hoop in zichzelf. Maar de ware hoop is heel iets anders. De ware hoop ligt buiten de mens. Christus is de hoop der heerlijkheid. En nu grondt hij die waarlijk de Heilige Geest is deelachtig geworden, zijn hoop op de gerechtigheid van Christus. Zo vinden wij in de 89e Psalm dat zij door de gerechtigheid van Christus zouden verhoogd worden. Op deze grond nu staat een mens die gelooft. Hij voelt dat hij erop staat. “Ja”, denkt u misschien, “als hij het goed heeft, als hij een bijzonder leven heeft, en als hij eens een toegang tot God heeft”. Als hij eens aangenaam gesteld is, en een bijzonder leven heeft, en een vrijmoedigheid bezit, zeker, dan wordt hij gewaar dat hij een hoop heeft die gegrond is. Maar wanneer alles anders is, en alles hem schijnt toe te roepen dat hij geen begenadigd mens is, dan wordt hij zijn hoop óók gewaar. En

hoe is dat? Omdat de kracht van de Grond van de hoop komt, omdat het Fundament van de hoop, Christus, zo onwankelbaar is. Want dat is het Woord, het Verbond, een in Christus Jezus belovend God.

Dat is het geloof. Ik zou er veel meer van kunnen zeggen, maar het wordt hoog tijd dat ik weer eindig.

Wij zeiden in het begin: het graf is een huiveringwekkend ding. Maar Christus heeft erin gelegen, en zo is het graf voor allen die met de Heere Jezus verenigd zijn, een geheiligd graf. God geve dit Zijn volk te bedenken wanneer het uur van sterven daar is. Hij geve dat het zie, niet op het graf, maar op Jezus, Die leeft tot in alle eeuwigheid, en Die niet vergeten zal voor wie Hij Zijn leven gaf.

Amen.

Gebed:

Aanbiddeijk Opperwezen, doe ons U kennen, zoeken en vrezen. Leer ons onze verwachting hebben van U; leer ons op de barmhartigheid, geopenbaard in de Zoon Uwer liefde, te zien, te steunen; te leven uit Uw volheid, die immers aanwezig is. Treed niet met ons in het gericht om ons ongeloof en om onze andere zonden, die niet zijn te tellen, die gruwelijk zijn, en waarvan de minste ons voor U doet verdoemelijk zijn. Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren. Gij doet het graag. Laat ons het ook graag doen. Gij zegt in Uw Woord: “En doet gij dit uzelf niet aan, terwijl de Heere u op de weg geleidt?” En was het ook dat wij alle reden menen te bezitten om een ander te beschuldigen, hij is immers maar een instrument waardoor Gij ons straft. Zo is het met alle dingen. Als het anders was, dan zou de apostel niet gezegd hebben: “Wij weten dat dengenen die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, namelijk dengenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn”.

Laat ons toch door Uw genade aan geen enkel ding onze zaligheid of ook ons tijdelijk geluk vastknopen. Het is los van het zichtbare en het wordt gevonden in Uw welbehagen. En de zegeningen, Heere Jezus, hebt Gij verdiend. Zo is het ook met de kastijdingen en beproevingen. Het is immers een woord van U: “Wie zonder kastijding is, die is een bastaard”. Laat ons dan liefhebben U en onze naasten. Stel ons in staat om voor onze naasten te bidden. Er is veel dat ons met wrevel, ongeduld, smart en boosheid zou kunnen vervullen.

Maar laat niet toe dat deze dingen heerschappij in ons voeren. Doe ons door de werking Uws Geestes onszelf U tot voorbeeld stellen: “Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen”.

Wij hadden het voorrecht van hier te mogen zijn aan de morgen van deze schone Rustdag. Zegen wat gesproken is. Doet ons erover nadenken, diep nadenken. Laat ons ermee in de afzondering, in de eenzaamheid gaan. Laat het ons tot zegen wezen. En vergeef het zondige dat in het spreken was.

Amen.

Gezongen: Psalm 37:12 en 18.

Tweede predikatie over Mattheüs 27:52a, 27 maart 1949

Gezongen: Psalm 66:1, 2 en 3.

Gelezen: De Twaalf artikelen des geloofs; Mattheüs 27:57-66.

Gebed:

Volzalig, algenoegzaam en aanbiddeijk Opperwezen, eeuwig, enig en drie-enig God, onze Schepper en Herschepper, zo doen wij! Wij stellen ons aan alsof alle dingen in onze hand worden gevonden; wij menen dat onze raad, en hetgeen waarin wij ons welbehagen hebben, bestaat. Leer ons onszelf kennen, en doe ons U kennen. Geef ons oog en hart voor de Waarheid en laat ons voor U opzij gaan. Want het zal blijken te wezen: buigen voor U of voor eeuwig ondergaan. Wil ons aanzien in de Zoon Uwer liefde. Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren. Wil naar Uw beeld ons vernieuwen; wil ons verlossen van de ongerechtigheid, zoveel als dit mogelijk is. Wil ons gedenken naar de rijkdom Uwer genade, om Uws Verbonds wil, ook in deze ogenblikken, waarin wij het voorrecht genieten van met elkander aan deze plaats vergaderd te zijn, geschaard om Uw Goddelijk Getuigenis. Gij hebt ons bewaard bij het leven, de gezondheid en de krachten. Gij hebt zegen op zegen ons geschonken, en nu mogen wij hier zijn. Doe ons tezamen opzien tot U en van U onze verwachting hebben, aangezien wij van onszelf onbekwaam zijn tot enig goed en geneigd zijn tot alle kwaad. Leid ons in de Waarheid, en wil in onze harten uitstorten de liefde tot de Waarheid. Geef ons de Waarheid te kennen, en laat ons de Waarheid doen.

Gedenk onze zieken, hen die ernstig en degenen die langdurig ziek zijn. Leer nog eens iets door het kruis, door de kastijding. Gedenk onze mensen in Indië. Erbarm U. Breng ze nog tot ons terug. Doe het om Uws Naams wil, en wees in het midden des toorns des ontfermens gedachtig. Gedenk ons volk, de koninklijke familie, onze regering, de volkeren. Oefen nog invloed uit ten goede. Zegen Uw Kerk over de ganse aarde. Doe haar strijden de goede strijd des geloofs. Doe haar U achteraan kleven, en haar sterkte zien, zoeken en vinden in U.

Amen.

Wij hebben, mijn zeer geachte toehoorders, vóór acht dagen iets gezegd over de woorden:

“En de graven werden geopend”.

Gij vindt deze woorden in Mattheüs 27, het 52e vers, en het is hierbij dat ik ook vanmiddag graag uw aandacht zou willen bepalen.

Gezongen: Psalm 35:12 en 13.

Wij lezen, mijn zeer geachte toehoorders, dat Abraham zijn huisvrouw Sara begroef, en wij hebben ook hier, uit Mattheüs 27, gezien dat men de Heere Jezus begraven heeft. De laatste tientallen jaren heeft men gebroken met de gewoonte de doden toe te vertrouwen aan het graf. Velen laten hun afgestorvenen verbranden. De Gemeente des Heeren gaat hierin niet mee. Zij houdt zich aan de gewoonte om haar doden toe te vertrouwen aan het graf der vertering. Zij moet haar kerkhoven hebben. Het is u bekend dat men vroeger, heel lang geleden, begroef in de kerken. En wanneer men in sommige kerken de zerken wegnam, dan zou men daar vele resten van mensen kunnen aantreffen. Door de uitbreiding der bevolking werd het in latere tijden niet meer doenlijk om hiermee voort te gaan. Men begon toen buiten de kerken de lichamen in het graf te leggen, en op vele plaatsen in ons vaderland gebeurt dit nog. Maar over het algemeen begraaft men toch ook niet meer om de kerken heen, dit als gevolg van de geweldige toeneming van de bevolking. In roomse landen maakt men er veel werk van om de kerkhoven te versieren. De gemeente van Jezus Christus gaat ook hierin niet mee. Zij kan dit niet doen. Wie de woorden van de apostel Paulus waarlijk verstaat: “Ik heb niet voorgenomen iets te weten dan Jezus Christus en Dien gekruist” (1 Kor. 2:2), begrijpt dat de eenvoud in de Gemeente heerschappij moet voeren, dat deze eenvoud bij de christenen overal moet worden aangetroffen.

Er staat in het 51e vers van Mattheüs 27 dat de aarde beefde en de steenrotsen scheurden, en in het 52e vers dat de graven werden geopend, en in de volgende verzen vinden wij nog andere merkwaardige, vreemde dingen verhaald.

De Heere Jezus, toehoorders, had Zijn zaak met Zijn Persoon aan de Vader aanbevolen. Met de woorden: “Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn Geest” (Luk. 23:46), was Hij aan het hout der schande, aan het vloekhout gestorven. Wij denken hier aan de woorden die wij vinden in Jesaja 51, vers 8: “Hij is nabij, Die Mij rechtvaardigt”. Deze woorden heeft Jezus door de Geest der profetie Zelf gesproken. En wie nu zo handelt, zijn persoon en zaak legt in de hand Gods, zoals de Heere Jezus dit gedaan heeft, die doet dit niet tevergeefs.

In de wonderen die geschied zijn onmiddellijk nadat de Heere Jezus had uitgeroepen: “Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn Geest”, zien en horen wij de Vader. De Vader spreekt hier alvast Zijn oordeel uit over hetgeen was gebeurd. Later, bij de opstanding van de Heere Jezus, heeft God dit nog duidelijker gedaan. Hij gaat voort dit te doen. En eens zal dit op de meest duidelijke wijze geschieden, namelijk bij de wederkomst van de Heere Jezus Christus op de wolken des hemels. Daarom moet het ons te doen zijn om zelf rechtvaardig te wezen, en een rechtvaardige zaak te bezitten. Ik zou willen vragen wat een mens die rechtvaardig is en voor een rechtvaardige zaak lijdt en strijdt, zou te vrezen hebben. De Kerk heeft dan ook wel eens uit mogen roepen: “Dit weet ik, dat God met mij is” (Ps. 56:10).

Toehoorders, gij weet dat de hogepriester, nog voordat de Heere Jezus gevangen genomen, veroordeeld en gedood was, gezegd heeft: “Gij verstaat niets; en gij overlegt niet, dat het ons nut is dat één Mens sterve voor het volk, en het gehele volk niet verloren ga” (Joh. 11:49-50). Dit is de wijsheid van de mens. Wie zichzelf vanbinnen ziet, dus zich heeft leren kennen, spreekt: “De wijsheid van Kajafas is de mijne. Zoals deze ongelukkige en beklagenswaardige man heeft gesproken, zo spreek ik dag op dag, van uur tot uur, van ogenblik tot ogenblik. En had de grote goedheid Gods mij hieraan niet ontdekt, ik zou onder de heerschappij van mijn niet uit te spreken dwaasheid voortgegaan zijn en als een dwaas zijn gestorven”.

Kajafas, de gehele Joodse raad en het volk hadden gehoopt dat het nu uit zou wezen. Het komt nooit zover dat gezegd kan worden dat het uit is! Ook hiervan is de door God zaligmakend bearbeide mens ten volle overtuigd.

Het was níét uit! Met de zaak van Christus is het nóg niet uit! Het is deze zaak waarvoor de volkeren bestemd zijn te vallen. Simeon,

van wie gij leest in het tweede hoofdstuk van het Evangelie van Lukas, een man die veel leefde in de eenzaamheid en op de vervulling van een belofte Gods was wachtende, is in staat geweest om door de Geest der profetie het klaar te zeggen: “Deze wordt gezet tot een val en opstanding van velen in Israël, en tot een teken dat wederproken zal worden” (Luk. 2:34). Het zal met de zaak van Christus nooit uit wezen! Daarom, toehoorders, wie gij ook zijt, klein of groot, jong of oud, man of vrouw, rijk of arm, klem u vast aan Christus en omhels Zijn zaak! Het is buigen voor God en Zijn sterkte aangrijpen, of ondergaan, voor eeuwig ondergaan.

Gezongen: Psalm 2:1 en 2.

Wij moeten, toehoorders, onszelf kennen. Vraagt u zich eens af of u enige ware zelfkennis hebt. U moet hierbij niet op uw eigen gedachten, gevoel of voorstelling afgaan, maar gij moet aan de Schrift iets hebben. Bijvoorbeeld, er staat in 1 Korinthe 2:14: “De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn; want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden”. Nu moet u zich onderzoeken of u deze woorden begrijpt, niet met uw verstand, niet met uw oordeel, maar met uw hart. U moet zich afvragen wanneer het geweest is dat u voor God stond of lag als een natuurlijke mens.

In het vijftiende vers volgt: “Doch de geestelijke mens onderscheidt wel alle dingen, maar hijzelf wordt van niemand onderscheiden”. Vraag uzelf af: wanneer en waar was het dat ik deze woorden als gevolg van de werking van de Geest van de Heere Jezus Christus leerde kennen?

U moet ook uw naaste leren kennen. U moet weten wat u van uw naaste te wachten hebt. U hebt niets van uw naaste te wachten. Dat moet u weten. Maar als God hem gebruikt, dan is het niet te zeggen hoezeer hij u van dienst en tot troost kan wezen. Hiervan zegt de apostel Paulus: “Zijt niemand iets schuldig dan elkander lief te hebben” (Rom. 13:8.) Als u zegt: “Maar ik heb hem niet nodig”, dan spreekt u dít uit: “Ik kan God missen”. Want het Opperwezen gebruikt in ontelbaar vele gevallen onze naaste om ons te helpen.

Zelfkennis en kennis van onze naaste zijn twee zaken die altijd

samengaan. Ook dit moet u bekend wezen. In het ogenblik waarin gij uzelf ziet, ligt uw medemens voor u open. Waar men zichzelf leert kennen, en als gevolg hiervan zichzelf loslaat om zich vast te klemmen aan de Heere alleen, daar laat men ook de naaste los. En zo komt men in dit leven geheel vrij te staan, leunende op God. “Wie is zij die daar opklimt uit de woestijn, en lieflijk leunt op haar Liefste?” (Hoogl. 8:5).

Gij moet een waar inzicht hebben in de Wet en het Evangelie. Is u iets van dit onderscheid bekend? Misschien denkt u: ja, wat zal ik hierop antwoorden? Ik doe u een andere vraag. Veronderstel eens dat u meent enige kennis te hebben van het onderscheid van de Wet en het Evangelie, zeg dan eens waar en wanneer het was dat deze kennis een aanvang nam. Wanneer u deze vraag op behoorlijke wijze kunt beantwoorden, dan mag veilig worden aangenomen dat u het onderscheid tussen Wet en Evangelie enigermate, of ook in toenemende mate, hebt leren kennen. Welnu, wat zegt u? Wanneer hebt u dat onderscheid leren kennen? Waar was het? Antwoord: toen ik God leerde kennen, toen leerde ik Wet en Evangelie onderscheiden, en tot op dat ogenblik had ik er nooit iets van geweten; en ik zou er ook nooit iets van geweten hebben, als zich de Heere niet aan en in mij had geopenbaard.

Gij moet geloven. Weet u dat geloof – ik bedoel het waarachtig geloof – alles is? Vele mensen menen dat er behalve het geloof ook nog iets anders moet zijn, bijvoorbeeld het doen van de Wet. Geloof is alles! Dit moet u ook weten. Het is toch bekend dat men in de tijd van de Reformatie zei: “Door het geloof alleen!” Misschien denkt u, die een weinig thuis zijn in de geschiedenis der dogmen: “Ja, maar dat had betrekking op de rechtvaardigmaking”. Neen, het had niet alleen betrekking op de rechtvaardigmaking, maar ook op de heiligmaking.

Daalt u nu maar eens in uw hart af of God u dat onderwijs heeft gegeven. U moet weten wat u zegt in betrekking tot de eeuwige dingen. Er staat: “Tot de Wet en tot de Getuigenis; zo zij niet spreken naar dit Woord, het zal zijn dat zij geen dageraad zullen hebben” (Jes. 8:20). Wat hoort men niet onder de mensen! Men stelt maar wat. Maar of het met de Schrift overeenkomt, en of het waarlijk geleerd is door de Heilige Geest, dat wordt niet onderzocht. Maar,

mijn lieve vrienden, wat hebt u dan, als het niet overeenkomstig het Woord en door de inwoning en werking des Heiligen Geestes geschonken is? Er staat immers: “Er is een weg die iemand recht schijnt, maar het laatste van dien zijn wegen des doods” (Spr. 14:12). Ja, hier hebt u nu een woord, een woord dat u bekend is, want wij halen het wel meer aan. Nu moet u zich eens afvragen, wat u daarvan kunt vertellen uit uw eigen ondervinding.

O, leer toch u terugtrekken op uzelf! Doe toch als de verloren zoon! Hij ging in zichzelf en daarna tot de Vader. Zelfkennis, Godskennis, deze zaken gaan samen. Maak u los van elk mens. Iemand die van God wordt onderwezen, is een mens die de eenzaamheid nodig heeft, en geen tijd te veel heeft om de dingen te overdenken, en vooral niet als hij nog aan zijn arbeid is, want dan gaat toch het grootste gedeelte van zijn dag heen met zijn werk. En als er dan nog bijkomt dat hij een gezin heeft, dan heeft deze mens zeker geen tijd over. Hij heeft al de tijd nodig om de dingen te overdenken en te doordenken. Meent u dat een begenadigd mens ze heeft leren verstaan? Neen, als iemand eenmaal van God begenadigd is, dan heeft hij doorgaans jaren van diepe overdenking, van vallen en opstaan, van aangrijpen van de sterkte Gods, enzovoort, nodig om de ware leer te leren verstaan! Wie veel praat, verstaat de Waarheid zeker niet. Wie op de school van Jezus is, heeft geen tijd voor zulk werk. Staat er dan ook niet in het Woord: “Die zich afzondert, tracht naar iets begeerlijks” (Spr. 18:1)? Die zich afzondert... Ik heb het niet over de uitwendige afzondering, maar over de inwendige, de afzondering van het hart. En als er gebeden wordt: “Leer ons also onze dagen tellen”, dan wordt eraan toegevoegd: “opdat wij een wijs hart bekomen” (Ps. 90:12).

Dit alles hebben wij allen nodig. Wie er anders over denkt, wie het hier niet ten volle mee eens is, en deze dingen horende, niet beschaamd is en verlegen, kan onmogelijk voor een begenadigd mens gehouden worden, al zou hij zichzelf, en ook anderen hem ervoor houden!

Ik heb gezegd: gij móét geloven. Nu ga ik niet zeggen wat dit geloof is. Gij kunt het vinden in de zevende zondag van de Heidelbergse Catechismus. Houd u aan deze beschrijving. En verder kunt u het aantreffen in de 37 Artikelen des geloofs. En kent u wel

dat schone derde hoofdstuk van de Leerregels tegen de Remonstranten, waarin gesproken wordt over de wedergeboorte? Daar vindt u deze dingen. Houd u daaraan! Houd u aan de Schrift en aan de Heidelbergse Catechismus. En als u wat hebt ondervonden, dan moet u zich afvragen: en weet ik het nu dat het van God is? Weet ik, terwijl ik iets uitspreek, dat mij dit geleerd is door Gods Geest? Doet u anders, dan handelt u lichtvaardig. U moet ook niet zeggen: ik weet niet beter of het is van God. Dat is niet voldoende. Zo handelt u niet in betrekking tot de tijdelijke zaken. Daar weet u heel goed hoe het hoort. Daarin wilt u de grootst mogelijke zekerheid hebben. U moet in de eeuwige dingen zekerheid hebben. Het moet in uw hart en in de opening uwer lippen zijn: “Ik weet Wien ik geloofd heb” (2 Tim. 1:12).

Amen.

Gebod:

Gij hebt ons in Uw grote goedheid, Heere, deze ure nog willen schenken. Gij hadt het van ons kunnen weren, het ons kunnen ontnemen. Geef ons een dankbaar hart, en leer het ons waarderen, en doe ons er ons voordeel mee doen. Het zijn de kostelijkste dingen die zijn voorgehouden; ze zijn alles waard. Wie ze verstaat en liefheeft, die weet dat in deze dingen het leven is. Laat ons niet toe aan de diepe overdenking ervan ons te onttrekken. Laat ons ze schoon vinden en goed en waar, en doe ons ze omhelzen. De dingen in U, en U in de dingen – Heere, is dit niet hetgeen door Uw Heilige Geest wordt gewerkt? Laat het dan met een kerkgang niet gedaan zijn. Laat het niet weggenomen zijn, als wij straks onze voeten buiten zetten. Geef dat de dingen met ons meegaan en dat wij er ons door laten leiden. Wij zijn van onszelf niets anders dan afwijkers. Maar nu is er in de harten van uw kinderen iets dat nooit afwijkt. Geef dat bij hen dit zó bekrachtigd moge worden, zó moge aanwassen, dat zij tot Uw eer de geestelijke en eeuwige voordelen ervan zien en genieten. En is dit “vernieuwde ik” niet aanwezig, wil het daar scheppen. Want het is een gevolg van Uw scheppende werking. “Geschapen”, zegt de apostel, “in Christus Jezus tot goede werken, welke God voorbereid heeft, opdat wij in dezelve zouden wandelen”.

Heere, begeef noch verlaat ons. Het is niet alleen de wereld. Er

zijn nog andere dingen: ons eigen hart, verdorven tot in de grond, en ook de machten der duisternis. Bewaar er ons voor, en leid ons door Uw Woord en Geest. Vergeef ons onze zonden, ook die wij deze middag bedreven hebben. Wij kunnen geen adem halen zonder te zondigen. Leer ons de zonden kennen; doe ons met de dichter bidden: “Reinig mij van de verborgen afdwalingen”. Doe ons hierbij verlegen staan voor U, en onze zonden voor U belijden. En leer ons vluchten tot U, Die zijt de tegenbeeldige vrijstad.

Amen.

Gezongen: Psalm 2:6 en 7.

Predikatie over Mattheüs 27:52b, 3 april 1949

Gezongen: De Morgenzang.

Gelezen: De Wet des Heeren; Mattheüs 27:45-56.

Gebed:

“Waarlijk, Deze was Gods Zoon”. De wereld is bestemd om dat nóg eens uit te roepen, maar dan tot haar eeuwige verschrikking, want dan zal zij zien dat zij het enige, laatste redmiddel, dat Gij immers zijt, niet heeft begeerd. Uw kinderen geeft Gij dit hier te zien tot hun heil, want van deze zonde geeft Gij dan bekering. Laat ook ons door Uw genade hiertoe behoren, en wil ons daartoe bearbeiten door Uw Woord en Geest. Wij hebben het niet te waarden voorrecht dat wij aan de morgen van deze dag mogen geschaard zijn om Uw Goddelijk Getuigenis, rondom de prediking van het Evangelie.

Gij hebt ons bewaard in de nacht. Wij mochten nog weer opstaan. Wij zijn nog in het bezit van onze gezondheid en krachten. Welk een voorrechten! Maar is er nu het voornemen des harten om het alles in Uw dienst te stellen? Hebben wij afstand gedaan van onszelf, en met den apostel geleerd te bidden: “Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?” Is er nu in ons hart een verlangen om u te kennen in al onze wegen, en onze lasten te werpen op U, in het vertrouwen dat Gij zijt Die Gij zegt te zijn in een woord als dit: “Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven”? Ach, er is niets dat niet tegen ons getuigt.

Zie ons aan en gedenk ons in de Heere Jezus, en wil uit Uw volheid ons schenken wat wij nodig hebben om voor en na onszelf te kunnen zien. Dan zullen wij van onszelf gruwen. En wanneer wij dan nog voor onszelf opkomen, dan zal ons dat leed doen. Want dat betekent niet alleen de verwerping van onze naaste, en ook niet alleen van de Waarheid, maar ook van U. Er is in ons niets waarvoor op te komen is, want het is gruwel en bedrog. Maar Gij zijt waardig dat men opkomt voor U. Dat hebt U, Heere Jezus, gedaan. De baren en golven hebt Gij over U heen laten gaan. De eer en de Waarheid Gods hebt Gij verdedigd, en Gij zijt hierin staande gebleven, niet ter wille van Uzelf, maar ter wille van ons, duivelskinderen. Geef ons een weinig in te zien in het verlossingswerk dat door U tot stand

gebracht is, en leer er ons op een U welbehaaglijke wijze gebruik van te maken. Treed niet met ons in het gericht, Heere, want Gij behoeft niet lang te zoeken om gronden te hebben voor onze verwerping. Ze liggen voor het grijpen.

Zegen en sterk Uw Kerk over de ganse aarde. Doe haar staande blijven. Het lijkt dat ze niets is. Ze heeft, zomin als U dit had, gedaante noch heerlijkheid. Maar er was er toch één die sprak: “Waarlijk, Deze was Gods Zoon”. Heere, laat ons ook zo spreken.

Gedenk onze zieken. Ontferm U over onze mensen in Indië. Verwarring en grote ellende overal, en nochtans: “Het zijn de goedertierenheden des HEEREN, dat wij niet vernield zijn geworden”. Klagen wij, laet ons dan klagen over onszelf. Want niemand en niets anders dan wijzelf zijn de oorzaken van de verwarring en goddeloosheid en ellende die in de ganse wereld wordt gevonden. Geef ons een woord te spreken tot eer van U en tot behoudenis van ons.

Amen.

Wij hebben vóór acht dagen gesproken over het begin van het 52e vers van Mattheüs 27. Wij vragen nu uw aandacht voor het tweede gedeelte van dit vers:

“En vele lichamen der heiligen die ontslapen waren, werden opgewekt”.

Gezongen: Psalm 68:16 en 17.

Ik hoop, mijn zeer geachte toehoorders, dat gij zó naar mij luistert, dat gij gedurig afdaalt in uw hart om uzelf af te vragen of de dingen zoals u ze hoort uitspreken, zo gevonden worden in uw binnenste, ze tegelijkertijd toetsende aan Gods heilig Getuigenis. Wanneer gij onder het luisteren zoudt moeten zeggen: “Neen, deze dingen versta ik niet; ik kan niet anders zien dan dat ik ze mis”, dan moet u zich, zittende onder de prediking, gevoelen als in de hel gezet. Als dit anders is, dan komt u hier niet met de rechte ernst en zit u hier dan maar voor tijdverdrijf. Wat u hoort, zal dan op verschrikkelijke wijze tegen u getuigen, zodat er een ogenblik voor u zal aanbreken waarin u zult denken: “Had ik het maar nooit gehoord!”

“Vele lichamen der heiligen werden opgewekt”. Wat is een heilig mens? Een heilig mens is iemand die gelooft. In de roomse kerk heeft men heiligen, enkelingen. Men kan somtijds in de courant lezen dat iemand heilig verklaard zal worden. Maar de gereformeerde kerk, de Kerk van Christus, zegt wat anders. En nu moet u onderzoeken wie het bij het rechte eind heeft. De Kerk van Christus zegt: ieder die gelooft, is een heilige. Komt dit overeen met uw ondervinding? Iemand die gelooft, wendt het tot Christus. Dat is eigenlijk de enige wijsheid die hier gevonden wordt onder de mensen. Deze wijsheid is de wijsheid van Boven. Ieder die het niet wendt naar Christus, is een dwaas. Heeft hij het niet gedaan bij zijn sterven, dan sterft hij in zijn dwaasheid. Christus is het enige redmiddel. Buiten Hem blijft er niets over dan eeuwige ondergang.

Dus een mens die gelooft, wendt het tot Christus, en hierdoor ontstaat vereniging, vereniging met de Heere Jezus Christus. Deze vereniging is zeer nauw. Ze wordt vergeleken bij een fundament met de stenen die erop liggen, bij een lichaam met zijn kleed, bij een wijnstok met de ranken, enzovoort. Deze vereniging is in de eeuwigheid begonnen. Daarom zegt de apostel Paulus: “Gelijk Hij ons uitverkooren heeft in Hem vóór de grondlegging der wereld” (Ef. 1:4).

Deze band wordt gelegd in de tijd. Dit is het werk van de Heilige Geest. Als de tijd voor het leggen van deze band gekomen is, begint de Heilige Geest de mens te bearbeiten. Dit is een bearbeiding die voor vlees en bloed niet meevalt, want de Geest twist dan met de mens. Hij overtuigt en ontdekt hem. De mens grijpt zich dan vast, want hij kan en wil niet bekennen. Want hij heeft de Waarheid niet lief, maar hij haat en ontvlucht de Waarheid. Hij doet als Adam in het Paradijs bij het naderen Gods. Maar de Heilige Geest houdt niet op, totdat Hij de mens die Hij op het oog heeft en die Hij bearbeidt, geheel onder God gebracht heeft, zó dat de mens nu ziet in het licht van God, onder Wie hij ligt, wie en wat hij altijd geweest is, wie en wat hij op het ogenblik is. Hij is dan een verloren mens in Adam. Dat wordt genoemd de overtuiging. De mens rechtvaardigt God en hij beschuldigt en verdoemt zichzelf. In dat ogenblik is er niets waarvan de mens zó walgt als van zichzelf. Van etter en bloed walgt hij niet zó als hij doet van zichzelf. Als u deze bearbeiding kent, dan weet u dit. Er staat in de Spreuken: “De naam der goddelozen zal verrotten” (Spr.

10:7). En nu is er nergens, in de hele wereld niet, één begenadigd mens aan te treffen die zich niet met deze woorden verenigd heeft. Nu weet u dat wat aan het rotten is, stinkt. Een stank komt in de neusgaten van de mens die zichzelf heeft leren kennen, zodat hij inziet en belijdt dat God geen onrecht doet wanneer Hij een mens van voor Zijn aangezicht voor eeuwig verwerpt. De mens in zichzelf is ten enenmale waardeloos, zoals we in ons gebed hebben gezegd: hij komt op voor zichzelf, maar dan komt hij op voor waardeloze dingen.

En dan openbaart de Heilige Geest de uitweg, de verlossing, de Heere Jezus Christus en God in Christus Jezus. Ik zeg: de Heilige Geest openbaart de weg van verlossing. Wist dan die mens niet dat er een Heere Jezus is ? Had hij dat niet gelezen? Hij had alles gelezen, maar hij had niets verstaan. En omdat hij niets had verstaan, had hij met alles verkeerd gewerkt. Maar nu openbaart de Heilige Geest Christus. “Met het gehoor des oors heb ik U gehoord, maar nu ziet U mijn oog, Daarom verfoei ik mij, en ik heb berouw in stof en as” (Job 42:5-6). Als de Heere Jezus in het hart geopenbaard wordt, dan zal een mens in dat ogenblik niet denken: “Daar heb ik nu iets van geweten,” maar hij zal bekennen dat hem daar nooit iets van bekend was geweest. Zo liggen de zaligmakende dingen buiten de mens. En dan worden heerlijke dingen aanschouwd, en onder deze de heerlijkheid Gods. “God, Die gezegd heeft dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene Die in onze harten geschenen heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus” (2 Kor. 4:6). Ik kan niet alles opnoemen, maar er wordt veel in dat ene ondeelbare ogenblik gezien, zodat een mens nooit hoeft te vragen: “Heb ik het wel gezien?” Hij kan bestreden worden, maar het ligt als gegraveerd in zijn binnenste, deze kennis Gods.

En dan komt er een trekking. Er gaat van God in Christus wat uit. Nu kan de mens niet meer verwerpen. Nu is het hem niet meer mogelijk zich te onttrekken. Maar hij komt tot Christus, en hij verenigt zich met Christus. En hij eigent zich toe hetgeen Christus heeft verworven. En hij komt door Christus tot God, en hij bekeert zich tot God. De bekering ligt in Christus. Een mens bekeert zich niet, voordat hij in Christus is.

Dat is dan zo in hoofdtrekken het werk van de Heilige Geest waardoor een mens met Christus verenigd wordt. Dan is Christus in

hem en hij in Christus, alles door de Heilige Geest. En zo is hij, in Christus, in de gemeenschap van God geplaatst, zodat hij enige kennis heeft van de drie-enige, algenoegzame en volzalige God, Vader, Zoon en Heilige Geest. Deze mens nu is heilig. Gij zult toegeven dat het Woord heilig is. Welnu, het Woord heeft hij in zich. “Gij, die wedergeboren zijt, niet uit vergankelijk, maar uit onvergankelijk zaad, door het levende en eeuwig blijvende Woord Gods” (1 Petr. 1:23). Gij zult ook toegeven dat de Heere Jezus Christus heilig is. Welnu, Christus is in hem door de Heilige Geest. Is deze mens dan niet heilig?

“En vele lichamen der heiligen werden opgewekt”. De apostel Paulus zegt in de brief aan de Hebreëen dat het de mens gezet is te sterven en daarna het oordeel (Hebr. 9:27). Is het u nooit eens heel, heel bijzonder geweest dat gij nog niet weggenomen waart? Hoe zijt gij vanmorgen wakker geworden? En als gij niet geslapen hebt, hoe zijt gij opgestaan? Hebt gij gedacht en gezegd: “Heere, nu zou het rechtvaardig geweest zijn wanneer ik in de hel lag”? Of aanvaardt u dat alles zomaar? “Het is den mensen gezet eenmaal te sterven, en daarna het oordeel”. Zo waren deze mensen ook gestorven. Zij waren ontslapen. Zij waren ingeslapen met de verwachting en hoop dat zij eenmaal weer zouden wakker worden. Zij hadden deze verwachting en hoop, omdat hun ziel wakker was geworden in hun leven. Als iemands ziel niet wakker geworden is, dan heeft hij geen hoop. Hij heeft wel een hoop, maar dat is een bedrieglijk ding, want deze hoop steunt nergens op dan op zijn inbeelding.

“...werden opgewekt”. Als er met de mens gebeurt wat ik u zeven in korte trekken vertelde, dan betekent dit dat hij opgewekt is. Er staat in Efeze 5, vers 14: “Ontwaak, gij die slaapt, en sta op uit de doden” – hoort u het wel? – “en Christus zal over u lichten”. Daar is een opstanding, een opwekking. En deze opstanding of opwekking heeft plaats bij de wedergeboorte, bij de bekering, als een mens het geloof ontvangt, wanneer de vereniging met Christus tot stand wordt gebracht. Maar nu staat in Johannes 5, vers 28: “De ure komt, in welke allen die in de graven zijn, de stem van den Zoon des mensen zullen horen, en zullen uitgaan: die het goede gedaan hebben tot de opstanding des levens, en die het kwade gedaan hebben tot de opstanding der verdoemenis”. Deze opwekking wordt hier bedoeld.

En nu hebben deze mensen niet behoeven te wachten op de jongste dag, evenmin als Henoeh en Elia, maar lang voor het aanbreken van deze dag zijn zij opgewekt uit het graf. En hierin vertoonde zich de opstandingskracht van de Heere Jezus. U weet wel dat de apostel Paulus bad dat hij Christus mocht kennen en de kracht Zijner opstanding (Filipp. 3:10). Die opstandingskracht ziet u hier aan het werk. En misschien kent gij haar ook, want ieder die door God getrokken en bekeerd wordt, kent deze opstandingskracht, en het gevolg hiervan is, dat hij zegt: “De HEERE is mijns levens Kracht” – hoort u het? – “De HEERE is mijns levens Kracht, voor wien zou ik verwaard zijn?” (Psalm 27:1).

Gezongen: Psalm 89:3 en 4.

Uit wat wij gezegd hebben, blijkt duidelijk dat wij ons moeten afvragen of wij onszelf hebben leren kennen. Dit is één van de twee grote zaken. De andere zaak is de kennis van God. Hebben wij onszelf leren kennen? Dat is de eerste vraag. En nu leert de mens zichzelf niet kennen, als hij geen openbaring van God heeft! U kunt trachten af te steken naar de diepte, maar u zult nooit tot de kennis van uzelf komen. Gij blijft wat u zijt: een bedrieger van uzelf. En zo gaat gij naar de eeuwigheid, uzelf bedriegende. Dat gaat door, nog eens, totdat God zich in u bekendmaakt. Dan ziet u dat zelfbedrog. Nu heb ik geen tijd meer om dat zelfbedrog te beschrijven, maar tracht het voor uzelf te doen. Ga na in hoeverre dit zelfbedrog in u wordt gevonden. Want niemand moet denken dat hij als een halfbekeerd mens tot Christus komt. Wie tot Christus komt, komt tot Hem als een verlorene, zoals we gezegd hebben: als een verlorene in Adam. En zo moet gij u in de tweede plaats afvragen of u waarlijk gekomen zijt tot Christus. Nu doet de mens als hij in nood zit vele pogingen om zich met Christus te verenigen, en dat gelukt hem niet. Maar als het hem wel gelukt, dan wordt hij overgenomen, zodat hij dan niet weer op zichzelf terugvalt, maar overgaat in Christus. Op deze wijze komt hij dan te staan in de gemeenschap Gods.

U moet zich afvragen of dit plaatsgehad heeft in uw leven, want dit is noodzakelijk. U kunt het in de Bijbel vinden. Ik behoef u de teksten niet te noemen. U treft het ook aan in de belijdenisschriften.

U moet ook niet trachten het tegen te spreken, want dit helpt niet! “Wij vermogen niets tegen de Waarheid, maar vóór de Waarheid” (2 Kor. 13:8). U moet dus, zoals wij onlangs gezegd hebben, buigen of verloren gaan. Nu voelt u toch wel dat als de mens niet zo’n grote godloochenaar was, hij geen rust meer zou hebben. En nu kan hij tien, twintig, dertig, zestig jaren leven, zonder dat hij zich deze dingen ernstig aantrekt.

Wanneer een mens waarlijk tot Christus gevlucht is, dan is hij, zoals wij hebben gezegd, een heilige. Ook dit kunt u overal vinden in de Heilige Schrift. Ik noem u nu maar één plaats, het bekende 2 Korinthe 5, vers 17: “Zo dan, indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel; het oude is voorbijgegaan, zie, het is alles nieuw geworden”. Is het niet wonderlijk? Sta er toch eens bij stil! Lees er niet overheen. Is het niet wonderlijk wat de apostel hier zegt? Een nieuw schepsel! Ja, de ervaring ervan is waarlijk wonderlijk. Want als iemand deze dingen ondervindt, dan zegt hij: “Wel, het is alsof ik opnieuw geboren ben”. En weet gij wat hij ook nog zegt? Hij zegt: “Ik heb nooit in betrekking tot het Koninkrijk Gods gestaan”. Daarom zegt de Heere Jezus tot degenen die buiten zijn: “Gaaf weg van Mij, want Ik heb u nooit gekend” (Matth. 7:23). Christus kent ons niet, totdat wij in Hem gevonden worden. Wanneer u nu de overtuiging hebt dat u gevlucht zijt tot de Heere Jezus Christus, en in Hem geworden zijt een heilige, bedenk dan dat u niet meer uzelf toebehoort, maar God; bedenk dan dat u nooit meer iets moogt doen zonder de Heere erin te kennen, naar het woord: “Ken den HEERE in al uw wegen, en Hij zal uw paden recht maken” (Spr. 3:6); dat u nimmer op uw broeder toornig moogt zijn; dat u zich nooit moogt beklagen over dingen die u aangedaan worden. Want u behoorde in de hel thuis. Dat hebt u zelf gezegd. Hebt u dat zelf niet gezegd, dan is u op een dwaalspoor; dan vergist u zich wanneer u meent dat u genade hebt. U hebt gezegd dat u in de hel thuishoort. Als God nu een mens gebruikt om het u wat moeilijk te maken, wilt u dan met de hond in de steen bijten, en vergeten dat u de steen naar God werpt, Die gij als een lieve Vader hebt aangeroepen? “Gij zijt duur gekocht” (1 Kor. 6:20), zegt de apostel Paulus, en: “Gij zijt uws zelfs niet” (vs. 19).

Misschien denkt iemand: “Als wij het nu zó moeten nemen...” Wel, lieve mens, hoe wilt u het dán nemen? Voleindigt gij uw zin

eens! Daar kan niets goeds op volgen. Er is maar één ding voor de mens nodig: als de grootste van alle zondaren te vluchten tot Christus. Hebt gij, begenadigde, nooit gezien dat de zonden van de persoon over wie u zich beklagt, úw zonden zijn? Hebt u dat nooit gezien, dan moet ik vrezen dat u geen genade bezit. Maar als dat úw zonden zijn, zult u zich dan beklagen? Het is een woord van betekenis, het woord dat Jeremia gesproken heeft: “Wat klaagt dan een levend mens? Een ieder klage vanwege zijn zonden” (Klaagl. 3:39). U moet niet denken dat de toestand zo aangenaam was in de tijd van Jeremia. Die was heel wat minder aangenaam dan die waarin wij ons bevinden, ofschoon deze ook niet gemakkelijk is. Maar Jeremia spreekt: “Wat klaagt dan een levend mens? Een ieder klage vanwege zijne zonden.”

Kom, ga eens na waarvoor u schuldig geworden zijt. U zijt schuldig geworden voor uzelf. Was dat het geval niet, dan zoudt u geen genade hebben. Want als zij zichzelf schuldig kennen, “en hun onbesneden hart gebogen wordt, en zij dan aan de straf hunner ongerechtigheid een welgevallen hebben, dan zal Ik aan Mijn Verbond gedenken” (Lev. 26:41-42). Maar waar zijt u nu nog meer schuldig voor geworden? Voor de vreselijke toestand waarin de Nederlandse kerk zich bevindt, zijt u daar de schuldige niet voor geworden? En voor de ellendige toestand waarin wij als volk en waarin alle volkeren op het ogenblik verkeren? Of komt de steen nog uit uw hand?

Toehoorders, het vluchten tot de Heere Jezus is het enige redmiddel. Wie dit niet te baat neemt, die moet onherroepelijk omkomen. Daarom komt de wereld om. Daarom is er ook geen reden om wat goeds in deze wereld te verwachten. Hoe ouder de wereld wordt, des te ellendiger wordt zij. Zij verwerpt Christus. Dat is eigenlijk de enige zonde. De verwerping van Christus, dat is de grote zonde! Zo gaat een persoon te gronde, zo gaat een familie te gronde, zo gaat een volk te gronde, zo gaat een kerk te gronde, en zo gaat ten slotte de hele wereld te gronde. De verwerping van Christus, dat is de grote zonde. Ik bedoel natuurlijk niet dat er niet heel veel meer zonden zijn, want ik heb u verleden week gezegd dat wij in één seconde ontelbaar vele zonden doen, behalve dan de zonde tegen de Heiligen Geest.

Nu moet u zich eens afvragen of dat ooit voor u zonde werd: het verwerpen van Christus. “En Die gekomen zijnde, zal de wereld

overtuigen van zonde; van zonde, omdat zij in Mij niet geloven” (Joh. 16:8-9), heeft de Heere Jezus gezegd.

Het Opperwezen geve dat wij onze tijd gebruiken. Wij horen iedere dag de mensen zeggen: “Wat vliegt de tijd! Het is zó weer zondag of zaterdag of maandag. Wat vliegt de tijd toch!” Voor wie is dat nu een waarschuwing?

Amen.

Gebed:

Heere, wil ons leren en leiden door Uw Woord en Geest. Is het niet groot dat ons redding wordt aangeboden, dat tot ieder onzer, en tot elk mens die door de Voorzienigheid in aanraking gekomen is met het Evangelie, wordt gezegd: “Ik wil en Ik kan u redden”? Is het niet groot dat ons gepredikt wordt dat Gij in Christus Jezus de wereld, niet Petrus of Paulus, niet enkele heiligen, maar de wereld met Uzelf verzoenende waart, hun zonden hun niet toerekenende, en het Woord der verzoening in ons gelegd hebt? Is het niet iets zeer bijzonders dat er een aanbidding is, een aanbidding van genade, een aanbidding van alle dingen, een aanbidding van U? Laat ons het zeer bijzonder vinden. En wanneer wij nu het gevoel mochten hebben dat wij niet weten hoe wij met deze aanbidding te handelen hebben, laat ons dan toch onze aandacht eraan schenken. Laat ons bedenken dat er een aanbidding is, en dat ons gezegd wordt dat deze aanbidding ook ons persoonlijk geldt. Het behoort toch niet tot de onmogelijke dingen dat Gij eens onverwachts kwaamt om ons gesloten verstand en hart te openen? Voordat het plaatshad, heeft toch nooit iemand gedacht dat het zou gebeuren? “Eer ik het wist, zette Mij Mijn ziel op de wagens van Mijn vrijwillig volk”. “Eer zij roepen, zo zal Ik antwoorden”. De deur wordt toch wijd opengezet, Heere, door U! En Gij geeft toch bevel aan allen die Gij roept, vormt en sterkt om te prediken, dat zij de deur vooral niet gesloten zullen laten! “Die wil, die kome,” dat is Uw Woord. Laat ons dan, waar er zulke dingen gepredikt worden, straks niet gevonden worden onder degenen die achtergebleven zijn.

Sterk Uw Kerk, Uw kinderen, in het allerheiligst geloof. Maak hen bekwaam en gewillig om van U gebruik te maken. Doe hen bedenken dat er een aanbidding is, dat deze aanbidding hun blijft gelden, en dat

daaruit opgemaakt moet worden dat zij die nog nodig hebben.

Vergeef het zondige in ons prediken. En wil ons begeven noch verlaten. Leid ons, leer ons, en doe ons Uw Naam vrezen.

Amen.

Gezongen: Psalm 31:18 en 19.

Predikatie over Mattheüs 27:53, 10 april 1949

Gezongen: Psalm 43.

Gelezen: De Wet des Heeren; Mattheüs 27:45-56.

Gebed:

Heere, doe ons naderen tot U met eerbied en ontzag en in Uw vreze. Gij hebt ons welgedaan, en ons geschonken niet alleen het leven, maar ook de gezondheid en de krachten. Wij mochten aan de morgen van deze schone dag, die Gij tot Uw dienst hebt afgezonderd, ons hierheen begeben, en ons scharen om Uw Goddelijk Getuigenis. Welke voorrechten zijn dit niet! Maar geef dan door Uw genade dat wij er ook een recht gebruik van maken. Laat ons niet eindigen in het samenkomen en samenzijn aan deze plaats, noch eindigen in de prediking, noch in het horen van de prediking, maar laat deze dingen middelen voor ons zijn om te eindigen in U, uit Wie en door Wie en tot Wie alle dingen zijn.

Zie ons aan en gedenk ons in de Heere Jezus. Reken ons het onze niet toe, en vernieuw ons naar Uw Goddelijk beeld. Breng onze ongerechtigheden ten onder naar Uw Woord en belofte. Gedenk ons.

Gedenk ook onze zieken, hen die langdurig en degenen die ernstig ziek zijn. Er bevindt zich onder dezen een kind, en de ouders zijn in spanning over de afloop van de ziekte van hun kind. Doe, Heere, deze ouders zoeken en vragen naar de werking Uws Geestes. Of het hun geschonken worden mocht hun kind voor U neder te leggen, zo in betrekking tot zijn tijdelijke als in betrekking tot zijn geestelijke en eeuwige belangen. Gedenk het kind, en zo het bestaat in Uw raad, behoud het in het leven.

Er zijn er onder ons die ons gaan verlaten. Dat Gij ze mocht gedenken. Waarin dat dan bestaan zou, dat weet U, en U weet het alleen. Maar dit is stellig en eeuwig waar, dat Uw Geest meer sterkt dan uitgezochte spijzen, en dat Uw goedertierenheid beter dan het leven is.

Gedenk ons volk, onze mensen in Indië, de volkeren. Wel, Heere, wat doet men toch om alles op de been te krijgen en op de been te houden! Maar er is niemand die zegt: "Waar is God?" Er zijn leuzen en opvattingen, men predikt beginselen, overtuigingen en meningen,

maar wat zal alles baten wanneer Gij U onthoudt? Zo het bestaat in Uw raad, onthoudt U Zich niet, maar dan niet om onzentwil, maar om Uwentwil en om Uws Verbonds wil.

Amen.

Gij weet, mijn zeer geachte toehoorders, dat wij enige malen gesproken hebben over het 52e vers van Mattheüs 27. Nu vragen wij nog uw aandacht voor het vers dat volgt, en dan is deze lijdenstijd ook weer voorbij. En straks zal alles voorbij zijn. Dan zal de betekenis goed aan de dag komen van de vraag: “Wat dunkt u van den Christus?” (Matth. 22:42). Laat ons aan deze vraag niet voorbijgaan. Laat ons, zoals wij in het gebed hebben aangeroerd, niet eindigen in de prediking, in het ons begeven naar deze plaats. Want de prediking is een middel; en het genot dat de prediking geeft, is alleen dan het ware genot, wanneer de prediking een middel is. Het moet ons brengen tot Hem uit Wie en door Wie en tot Wie alle dingen zijn. Gebeurt dit niet, dan mochten wij willen dat wij het nooit hadden gehoord, want dan zouden wij niets gehoord hebben dat niet op de meest vreselijke wijze tegen ons getuigen zal.

Wij hebben vóór acht dagen gezegd dat er een redmiddel is, en dat dit niets anders is dan het geloof in Jezus Christus. Wijs dit redmiddel, wat ik u bidden mag, niet van de hand, want het zal u uw ziel kosten. Voor de tijd en voor de eeuwigheid zoudt ge hierdoor iets missen dat u niet kunt missen!

Het vers dan luidt:

“En uit de graven uitgegaan zijnde na Zijn opstanding, kwamen zij in de heilige stad en zijn velen verschenen”.

Gezongen: Psalm 97:5 en 6.

De Heere Jezus, mijn zeer geachte toehoorders, was, na drie dagen en drie nachten in het graf gelegen te hebben, opgestaan uit de doden. Zo had Hij het voorzegd. Slaat u de Evangeliën op, dan vindt u dat de Heere Jezus herhaaldelijk Zijn discipelen op deze dingen heeft gewezen. Hij kon ook niet in het graf blijven. Ten eerste was

Hij in Zichzelf zonder zonde, ten tweede had Hij voor de zonde betaald, en ten derde was Zijn Goddelijke natuur verenigd met de menselijke, die in het graf van Jozef van Arimathéa gelegd was. En onmiddellijk na de opstanding van de Heere Jezus had het wonder plaats, waarvan in het 53e vers van Mattheüs 27 wordt gesproken.

De personen die hier onder onze aandacht worden gebracht, zijn uit het graf gekomen door de opstandingskracht van de Heere Jezus Christus. Ik hoop dat gij deze kracht hebt leren kennen, want daar gaat het om! Nog eens, het is niet genoeg dat wij hier enige ogenblikken zitten te luisteren, of dat ik voor u optreed. Wij moeten de dingen verstaan en wij moeten geloven! De apostel Paulus – gij weet het – wenste de kracht van de opstanding van de Heere Jezus te leren kennen. Zo sprak hij in het derde hoofdstuk van de brief aan de Filippenzen: “Opdat ik Hem kenne, en de kracht Zijner opstanding” (vs. 10). Zeg nu eens, waarom bad de apostel zo? Hoe was hij gekomen tot dit gebed? Want het was toch geen alledaags gebed! Hij was tot zulk bidden gekomen, omdat hij de kracht van Christus’ opstanding had leren kennen. Hij wist wat die kracht was, wat zij betekende voor een mens. En weet u dat nu ook?

Wanneer iemand gebracht wordt tot een waarachtig geloof – er is allerlei geloof, dat hoef ik u haast niet meer te zeggen; er is een tijd-, schijn- of waangelooft; het laatste is een gedachte; dan maakt de mens iets op uit dít of uit dát, maar hij heeft het niet van Boven, hij is niet van de Heere geleerd – maar als iemand een waarachtig geloof deelachtig wordt, dan zegt hij op slag (al spreekt hij de woorden niet uit): “Dit is het geloof naar de werking der sterkte Zijner macht, die Hij gewrocht heeft in Christus, als Hij Hem uit de doden heeft opgewekt” (Ef. 1:19-20), zodat u wel voelt dat wanneer iemand gelooft, hij niet in twijfel kan verkeren. Er zijn vele mensen die geloven, zoals ze zeggen. Vandaag geloven zij en morgen weer niet. Dat is het waarachtige geloof niet. Wie waarachtig gelooft, die gelooft altijd. Maar het geloof is niet altijd even sterk. Integendeel, het is meestal zwak, en vooral in de tijd waarin wij leven. En dan komt er bij dat het verschrikkelijk aangevochten wordt. Maar dat betekent niet dat het vandaag geloven en morgen weer niet geloven is. Wij moeten ons afvragen of de dingen waarover wij spreken, dingen van het Koninkrijk Gods zijn.

“En uit de graven uitgegaan zijnde, kwamen zij in de heilige stad”. Deze stad was Jeruzalem. Jeruzalem – gij weet het wel, en het is u op school geleerd – is de hoofdstad van Palestina, van Kanaän, en lag in Judea, de zuidelijke provincie. In Jeruzalem stond de tempel en zetelde de Joodse Raad, het Sanhedrin. Van Jeruzalem is alles uitgegaan dat tegen Jezus was. En het was de plaats van de godsdienst! Vreselijk, nietwaar? Er is een bekend spreekwoord: *“Corruptio optimi pessima”*, het verderf van het beste is het slechtste. Jeruzalem was het brandpunt van de vijandschap tegen Christus.

De Heere Jezus had deze stad gezien. Er staat in Lukas 19: *“En als Hij nabij kwam en de stad zag”* – hiermee wordt niet bedoeld het zien van gebouwen en mensen – *“weende Hij over haar”* (vs. 41). Ik weet niet of u zulke tranen ook wel eens gestort hebt. Er is waarlijk wel reden voor om dit te doen. De Heere Jezus heeft bij deze gelegenheid deze woorden gesproken: *“Och, of gij ook bekendet, ook nog in dezen uw dag, hetgeen tot uw vrede dient! Maar nu is het verborgen voor uw ogen”* (Luk. 19:42). En als u dan in het licht van deze woorden nog eens terugdenkt aan het zeggen van de hogepriester: *“Gij verstaat niets, en gij overlegt niet dat het ons nut is dat één Mens sterve voor het volk, en het gehele volk niet verloren ga”* (Joh. 11:49-50), wat een duisternis is er dan in deze stad geweest! En wat een duisternis kan er zijn daar waar men veel werk maakt van de godsdienst! Ik hoef u er niet op te wijzen wie het bij het rechte eind heeft gehad. Waarheid is gesproken niet door de hogepriester, niet door het Sanhedrin, niet door de overgrote meerderheid van het volk – daar is de Waarheid niet, daar is zij nooit geweest en daar zal zij nimmer zijn – de Waarheid is gesproken door Hem Die door het ganse volk niet erkend, maar verworpen is. Peilt gij iets van deze dingen?

“En zijn velen verschenen”, staat er. De personen aan wie de uit het graf verrezenen verschenen zijn, waren zonder twijfel gelovigen, mensen die licht hadden. Dat is een gelovige. Een gelovige is een mens die licht heeft. Hebt u licht ontvangen? Licht in God en in uzelf, licht in de Waarheid en in de persoon die naast u zit, licht in alle mensen, licht in de Heere Jezus Christus, licht in de Waarheid gelijk zij in Hem is, het licht waarvan u zo-even gezongen hebt: *“Zend, HEER’, Uw Licht en Waarheid neder, en breng mij, door dien glans geleid, tot Uw gewijde tente weder”* (Ps. 43:3 ber.)? Was dat

echt? Hebt u zo gezongen, zo gebeden, omdat u het licht kent, omdat u weet wat het is licht te hebben? Ik hoef u niet te zeggen waarin zich het licht openbaart, want het licht is zelf een openbaring, en al wat openbaar maakt is licht.

“*Velen*”. U moet dit woord niet nemen in absolute maar in relatieve zin. De Heere Jezus heeft immers gesproken van een klein kuddeke! Velen in absolute zin zijn er nooit geweest en zullen er nooit komen. Het zijn er, vergeleken bij de grote hoop, altijd maar weinig. Weinigen zijn het er altijd maar geweest, die licht hadden; niet weinigen die spraken én over het licht én over geloof, maar weinigen die licht hadden. Gij kunt u wel eens afvragen hoe het licht komt. Wat zou u daarvan weten te zeggen? Maar er zijn er; er zijn er altijd geweest en ze zullen er altijd wezen! Het vergaan van deze wereld en het toebrengen van de laatste van de uitverkorenen Gods zijn dingen die samengaan; want als er geen kinderen Gods meer zijn, dan behoeft deze wereld er geen ogenblik meer te wezen.

De wereld begaat een vergissing. Zij denkt dat zij er is om haarzelfs wil, en nu eist ze alles voor zich op. En wie met haar niet mee roept en met haar niet mee wil, die zet zij opzij, die kan zij niet gebruiken. En dan heeft zij allerlei uitdrukkingen om zo iemand aan te wijzen. Lieve mensen van de wereld, gij bestaat alleen omdat er kinderen Gods zijn. Waren die er niet, dan zou het met u uit zijn, voor eeuwig! En dat zult u werkelijk eenmaal ondervinden. Het is door die verachte hoop. Het is toch maar een groepje mensen. U weet niet eens waar ze zijn. U weet ze niet eens aan te wijzen. Waar zijn eigenlijk die kinderen Gods? En door middel van dat groepje mensen, dat niet eens altijd is aan te wijzen, blijft de wereld in stand.

Verstaat u er iets van? Nee zeker –: “Het is grote dwaasheid, enorme dwaasheid om zoiets te beweren”. Maar vergeet niet dat de dingen van het Koninkrijk Gods alle dwaasheden zijn. “De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn; want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden” (1 Kor. 2:14). U moet eens nagaan of u begrijpt waaróm ze dwaasheden zijn.

Toen de Heere Jezus gekruisigd was, gemarteld en gedood, verachtelijk was geworden in de hoogste graad, bedekt, overladen was met schande, wat bleef er toen voor de Kerk van die dagen over?

Haar hoop lag in het graf. En nu komen deze mensen, verrezen uit het graf, die Kerk zeggen: “Neen, het is niet uit! Jezus leeft, en gij en alle kinderen van God met Hem!”

Ik heb gezegd: er zijn altijd kinderen Gods. Maar er zijn ook altijd predikers! En wanneer de Kerk van Christus en de predikers de moed ontvallen is, dan komt er een moordenaar en predikt van het kruis, predikt Jezus Christus! Kinderen Gods zijn geweest op de allergevaarlijkste plaatsen. Mozes was aan het hof van Farao, Daniël en zijn vrienden waren aan het hof in Babel, en Johannes was aan het hof van Herodes. Er waren zelfs kinderen Gods aan het hof van de meest wrede keizer die er ooit geweest is, aan het hof van Nero. Daar ziet u dat de Kerk van Christus Jezus er is, omdat God tot haar spreekt: “Bewoon de aarde en voed u met getrouwheid” (Ps. 37:3).

Gezongen: Psalm 77:5 en 8.

De Heere Jezus, mijn zeer geachte toehoorders, had alles gezegd toen Hij nog onder de mensen Zich bevond. Hij had gesproken van Zijn aanstaand lijden en sterven, en Hij had ook gezegd wat er op dit lijden en sterven zou volgen. De Kerk, de Gemeente, had daar niet mee overweg gekund. Ge leest dat telkens: ze wisten niet wat Hij zei, ze werden bedroefd. En nu, nu worden door de Heere mensen gezonden die al gestorven waren, die uit het graf waren verrezen om deze twijfelmoedigen te sterken in het geloof, dat hun toch, hoe zwak het ook geworden was, van de Heere was gegeven. Wat zullen deze mensen toch beschaamd, verlegen en verwonderd zijn geweest! Zijt ge ook wel eens beschaamd, verlegen, verwonderd, getroffen en verheugd geweest voor de Heere?

Ik heb u vanmorgen al enige vragen gesteld. Laat mij nog eens een vraag doen: kent u het naderen van God tot en in uw ziel? Dat is een vraag van betekenis. Wij hadden het in het begin van onze overdenking over licht. Welnu, “God is een Licht en gans geen duisternis is in Hem” (1 Joh. 1:5). En wanneer Hij nu nadert tot in het hart, dan is dit verlicht, en dan zegt de apostel Paulus tot ons: “Want gij waart eertijds duisternis, maar nu zijt gij licht in den Heere” (Ef. 5:8). Laat niet na u voor een vraag als deze te plaatsen. Gij hebt er nog de schoonste gelegenheid voor. Straks is uw levensdraad afgesneden, en

dan kunt u dit niet meer doen, dan wordt u deze vraag ook niet meer gedaan. Gebruik deze tijd! Jonge mensen, gebruik deze tijd! Ouderen, en gij die al zeer oud zijt, gebruik deze tijd! Ga er niet luchtigjes overheen, maar zie of u een antwoord hebt op deze vraag: kent gij het naderen van God tot en in uw ziel, zó, dat u Hem tot uw verwondering hoort zeggen: “Zie hier ben Ik, zie hier ben Ik. Ik ben gekomen om u te verlossen”? Dat is de zaak, en hieruit vloeit alles voort. Waar dit niet is, daar zijn geen gronden om een goede eeuwigheid op te verwachten. U moet nooit geloven dat waar deze dingen niet gevonden worden, gronden aanwezig zouden kunnen zijn van een goede hoop.

Wanneer gij nu zoudt moeten zeggen: “Nee, de vraag die u mij hebt gesteld, kan ik niet op de rechte wijze beantwoorden”, welnu, gij hebt nog tijd, gij zijt nog aan deze zijde van het graf. Het kan alles nog in orde komen! Het is waar, er moet wat gebeuren. Het is met het vouwen van de handen, het buigen van de knieën, en het uitspreken van enige woorden niet gedaan. Het is ook niet gedaan met ernst, en evenmin met het storten van tranen, met het aanbrengen van verandering in uw leven. Er moet een schepping plaatshebben. En een schepping is een werk Gods. Maar de scheppingsdaad kán nog plaatshebben, omdat u nog hier zijt.

Ik heb u dikwijls gezegd: gebruik de middelen. Dat kan ik niet genoeg herhalen. Waarom? Wel, omdat God door middelen werkt. Ik weet dat het gebruik van de middelen u niet tot bekering zal brengen. Maar God werkt door middelen. En wanneer u nu gebruikmaakt van de middelen, dan kan het elk ogenblik gebeuren dat Gods Geest uw geest aangrijpt en uw hart opent. De kamerling gebruikte het Woord, het middel, en de Heilige Geest voegt er Zich door Filippus bij. Weldra heeft de grote zaak plaats, het wonder is geschied. “Ziedaar water! Wat verhindert mij gedoopt te worden?” (Hand. 8:36). En wat de kamerling geschied is, dat kan u ook gebeuren. Waarom niet? Was het om de waardigheid van de kamerling? Uw onwaardigheid, waarvan gij misschien veel ziet, kan het Opperwezen niet tegenhouden. “Ik doe het niet om uwentwil, maar om Mijn heiligen Naam”, zegt God (Ezech. 36:22).

U zegt: “Als ik u hoor prediken, dan versta ik er eigenlijk niets van”. Al had u een rijk en goed verstand, u zou het toch niet begrijp-

pen; u zou altijd in uw binnenste gewaarworden dat u het rechte verstand er toch niet van hebt. Een mens kan wel wat beweren en toestemmen en wat meepraten, maar er is ergens een plekje in zijn ziel waar hij voelt dat hij de dingen niet verstaat. En het is juist dat plekje in de ziel van een begenadigd mens waar gevoeld wordt dat hij ze wél verstaat. Ach, dat u eens geloven kon dat u niets nodig hebt van uw kant. De Heere brengt alles mee. U meent dat u het Opperwezen een eindweegs tegemoet moet komen; maar ik mag u verzekeren dat wanneer het Opperwezen komt, Hij u laat zien dat u nooit een stap deed in de richting die naar Hem toevoert!

Ach, laat het gevoel van de eeuwigheid dat u mocht hebben, toch nooit overgaan door een gebed, een gestalte of door een of ander gezicht van de weg der verlossing. Want dat is het niet. Het is wat anders. Wat is het dan wel? “Ik heb alles verloren en Jezus verkoren”, dát is het. Het is een overgang, een overgang uit onszelf in God door Christus. En als u gedrongen wordt onder het gebruik der middelen, roep dan, al was het dat uw keel er hees van zou worden. En houd niet op met roepen zolang als u de aandrang voelt. En is u opgehouden, begin dan weer. Voordat u gelooft, moet het Voorwerp van uw geloof tot u gekomen zijn, en dat is de Heere Jezus Christus en God in Hem. Zodra u dit ondervindt, zult u met de dichter van de 89e psalm zeggen: “Door U, door U alleen, om het eeuwig welbehagen”.

Amen.

Gebed:

Wil de prediking zegenen, Heere, en vergeven al het zondige. Gebied een zegen over dit werk, want aan Uw zegen is het gelegen, is het álles gelegen. Paart Gij er U niet mee, dan gebeurt er niets. Het hart blijft gesloten en de verwerping van U wordt voortgezet. Wij hebben mogen zingen: “Zend Uw licht en Uw Waarheid”. Doe ons inzien, en in toenemende mate inzien, hoe noodzakelijk het is dat U ons zendt Uw licht en Uw Waarheid. Wij zijn voor een eeuwigheid geschapen, en wij hebben met het oog daarop licht en Waarheid nodig. Wij zijn in een tijd vol verwarring, en wij hebben nodig licht en Waarheid. Hoe gemakkelijk worden wij een prooi van de machten der duisternis, van de zonde, van de misleiding, die overal wordt gevonden. Want daarvoor is de wereld wereld. Staat er niet in Uw

Getuigenis, dat hij die de wereld regeert, Uw tegenstander is en de tegenstander van Uw Kerk? “De overste dezer wereld komt en heeft aan Mij niets”. Maar alleen aan U had hij niets, en verder regeert hij. Heere, doe ons deze dingen klaar voor ogen hebben. Laat ons ze overdenken met ons hart. Laat ons door Uw genade hangen, niet aan onze eigen uitspraken, en ook niet aan de uitspraken van onze naaste, laat ons niet meegaan met het geroep van de menigte, maar laat ons hangen aan en verenigd zijn met Uw wil. Die is goed. Het andere is misleiding. Laat ons dan geleerd hebben en leren te bidden dat Uw wil geschiede, gelijk in de hemel, alzo ook op de aarde.

Amen.

Gezongen: Psalm 105:1, 2 en 3.

Eerste predikatie over Mattheüs 27:54, 26 februari 1950

Gezongen: Psalm 97:1 en 7.

Gelezen: De Wet des Heeren; Mattheüs 27:45-56.

De gebeden zijn niet opgetekend.

Gezongen: Psalm 110:1, 2 en 3.

Het is op 9 april Pasen. Wij zijn dus in de lijdensweken, en het is de gewoonte in deze weken zich in de predikatie te bepalen bij de geschiedenis van het lijden en sterven van de Heere Jezus Christus. Wij hebben dit onder u gedaan, en wensen het ook nu te doen, en Hij van Wiens zegen alles afhangt, geve ons hart voor het eerst of bij vernieuwing in te stemmen met de woorden van de apostel Paulus: “Het zij verre van mij, dat ik zou roemen, anders dan in het kruis van onzen Heere Jezus Christus” (Gal. 6:14). Het kruis van Christus stond tussen hem en de wereld; er was een scheiding tussen de wereld en hem. Deze scheiding was niet door de apostel Paulus teweeggebracht. Hij kon deze scheiding niet teweegbrengen. Dit kan geen mens doen. De scheiding was door het kruis teweeggebracht. Wanneer het kruis tussen ons en de wereld is gekomen, dan geeft dit een scheiding voor eeuwig. Wij zullen er geen leed over dragen, want wat is de wereld en wat zijn wij zelf? Wanneer wij onszelf hebben leren kennen, dan weten wij ook wat de wereld is, en wij zullen er tot in alle eeuwigheid geen rouw over dragen wanneer de wereld met al het hare te gronde gaat. Laat God leven en niet de wereld. En wanneer God leeft, dan zullen allen leven die met de apostel Paulus hebben geleerd te zeggen: “Ik heb niet voorgenoemen iets te weten onder u dan Jezus Christus, en Dien gekruisigd” (1 Kor. 2:2).

Het vorige jaar hebben wij uw aandacht bepaald bij Mattheüs 27, de verzen 52 en 53. Thans staan wij stil bij het 54e vers. Mag het ons gegeven worden, dan zullen wij daar genoeg vinden, want de inhoud van het Woord is Christus, en het heeft God behaagd dat in Hem al de volheid der Godheid lichamenlijk zou wonen (Kol. 2:9). De woorden van onze tekst luiden:

“En de hoofdman over honderd, en die met hem Jezus bewaarden, ziende de aardbeving, en de dingen die geschied waren, werden zeer bevreesd, zeggende: Waarlijk, Deze was Gods Zoon.”

Het volk Israël was in die dagen niet vrij. Zij bevonden zich onder de heerschappij van de Romeinen. De hoofdman van wie hier wordt gesproken, was een Romein, en de soldaten stonden onder zijn bevel. Waren deze mensen naar Palestina gekomen om bekeerd te worden? Wij weten dit niet, maar het is niet onmogelijk. De Voorzienigheid – misschien weet gij hier ook iets van te zeggen – heeft een gezegende hand in de bekering van de uitverkorenen. Wij zijn in staat dit te staven met schone en treffende voorbeelden.

Onesimus is een slaaf van Filémon. Hij pleegt diefstal en ziet kans te ontvluchten. Hij komt in aanraking – hoe is ons niet bekend – met de prediking van de apostel Paulus. En God, Die goed is, gebruikt deze prediking om de slaaf Onesimus tot bekering te brengen. Straks vindt de apostel Paulus in deze Onesimus een trouwe dienstknecht.

De Heere Jezus zit aan de fontein van Jakob. Het is niet aan te nemen dat de Heere Jezus daar ooit tevoren geweest was. Op dat ogenblik komt de Samaritaanse vrouw. Een eenvoudige zaak, de vraag om wat water, is aanleiding dat een gesprek ontstaat. Terwijl de Heere Jezus en de Samaritaanse vrouw al dieper afdalen, werkt de Heilige Geest, en straks roept de Samaritaanse vrouw uit: “Komt, ziet een Mens, Die mij gezegd heeft alles wat ik gedaan heb; is Deze niet de Christus?” (Joh. 4:29).

Treffend is wat ik al eens eerder in uw herinnering terugriep. Bunyan (de bekende schrijver van “Eens christens reize naar de eeuwigheid”) meende dat hij bekeerd was. Er had een verandering, een grote verandering met hem plaatsgegrepen. Van een vloeker was hij een bidder geworden, van een herbergbezoeker een kerkganger, enzovoort. Zij die dit alles gadesloegen, dachten dat Bunyan bekeerd was, en hij dacht het zelf ook. Maar bij het passeren van een groepje vrouwen hoort hij spreken over de zaken van het Koninkrijk Gods. Zijn belangstelling wordt gewekt, en hij hoort hen spreken over de wedergeboorte. Bunyan kende de wedergeboorte niet. Bunyan gaat

naar huis met de gedachte, met de overtuiging dat hij niet bekeerd is. Soortgelijke dingen zouden er nog vele kunnen worden bijgebracht.

“*Ziende de aardbeving en de dingen die geschied waren*”. Wij weten dat er een aardbeving had plaatsgehad bij het lijden en sterven van den Heere Jezus, dat de steenrotsen waren gescheurd en graven waren geopend, en dat het voorhangsel dat de scheiding maakte tussen het heilige en het heilige der heiligen in de tempel, was gescheurd. Deze dingen hadden de hoofdman en zijn krijgsknechten gezien of gehoord. In onze tekst staat: “*de dingen die geschied waren*”. Zij hadden meer gezien. Zij hadden de houding gezien van het Sanhedrin en van de Romeinse stadhouder Pilatus, en aan de andere kant hadden zij de houding van de Heere Jezus gezien. Wat zij aanschouwd hadden bij het Sanhedrin en bij Pilatus had in hen een grote weerzin teweeggebracht, en het gevoel voor waarheid en recht had bij deze mensen sterk gesproken, terwijl de houding van de Heere Jezus een diepe indruk op hen gemaakt had. Zo waren zij ertoe gekomen uit te roepen: “Waarlijk, Deze was Gods Zoon!”

Laat het gehele Sanhedrin dan doen wat des Sanhedrins is, namelijk de werken des duivels; laat Pilatus een vonnis vellen dat in geen enkel opzicht de toets van het recht kan doorstaan; laat Judas zijn Meester verraden; laat de discipel Petrus zeggen dat hij Jezus niet kent en dit onder ede bevestigen; laat de discipelen Jezus verlaten – de Heere Jezus zal evenwel niet zonder getuigen zijn. Zijn Persoon was goed, en de weg waarin Hij Zich bevond was Gods weg. Zijn geweten was zuiver. En hier zijn de wereld en de machten der duisternis niet tegen bestand.

Verstaat, gelooft gij dit? Zijt gij in het diepst van uw ziel hiervan overtuigd? Ik zou zeggen: dan zijt gij een begenadigde. Zorg door de genade Gods voor de zaken die ik noemen zal. De eerste is: wees een goed mens. Wat is een goed mens? Het is niet iemand die veel deugden heeft. Het is een mens die door Christus in God is, die met Christus verenigd is door een waarachtig geloof. Dat is een goed en vroom mens. Buiten de vereniging met Christus zijn al onze deugden verwerpelijk.

De tweede is: heb een goede zaak, een zaak die u van God is bekendgemaakt, en die gij hebt leren kennen door de kennis en omhelzing van de wil des Hemels. Wanneer gij een goede zaak hebt,

dan behoeft gij er niet voor te zorgen – al zult gij er misschien wel over worden aangevallen – want een goede zaak ligt in de goede hand Gods.

De derde is: een goede consciëntie in Jezus Christus. Buiten de Heere Jezus heeft niemand een goede consciëntie. Van nature is de consciëntie van elk mens kwaad, dwalend. Een goede consciëntie is een consciëntie die door het bloed van Christus besprengd is. Hebt gij deze drie zaken? Zijt gij een goed mens in Christus, is uw zaak goed en hebt gij een goede consciëntie? Dan zijt gij machtiger dan de wereld en dan de machten der hel. Want God is aan uw zij. Hij is uw beschutting. En zo Hij voor ons is, wie zal dan tegen ons zijn?

Gezongen: Psalm 110:4, 5, 6 en 7.

De hoofdman en die met hem Jezus bewaarden, hadden alles met grote belangstelling gevolgd. Zij waren mensen die niet alles langs zich heen lieten gaan. Zij waren heidenen en dus niet op de hoogte van wat plaatshad. Zij hadden wellicht tot kort daarvoor nog niet van de Heere Jezus gehoord, en terwijl zij met diepe belangstelling en indrukken alles gadesloegen, waren zij toch op dit ogenblik niet in staat om te zien, dat wat nu gebeurde altijd door de wereld wordt gedaan, omdat zij meent dat dit de weg is waardoor alleen haar belangen behartigd kunnen worden. Wel waren zij in staat om te erkennen dat het recht niet was aan de zijde van het volk, maar aan de zijde van de Veroordeelde en Gekruisigde. En zo was hun onvoorwaardelijke sympathie gewijd aan de Heere Jezus. Dat zij in de grond dezelfde mensen waren als die Jezus hadden uitgeworpen, was voor hen verborgen, tenzij zij genade deelachtig waren geworden.

Er voltrok zich hier een verschrikkelijk oordeel. De mensen die hier handelend optraden, waren het volk van God. Hun was de Waarheid toebetrouwd. Zij hadden de roeping deze Waarheid straks over te geven aan de volken buiten Israël. Zij hadden echter de Waarheid tegengesproken, ja, zij hadden zolang Jezus in hun midden was niets anders gedaan. Zij hadden de Waarheid vervolgd, en zij waren geëindigd met de Waarheid te doden. Het scheen dat er niemand was die dit zag. Er waren echter toch wel mensen die het zagen, en deze waren heidenen. Ik behoef u niet te zeggen dat de

hoofdman en zijn soldaten in het gericht tegen het Joodse volk zullen opstaan.

Er gebeurt veel in deze dagen. Wij hebben twee verschrikkelijke oorlogen achter de rug. De laatste is veel verschrikkelijker geweest dan de eerste. Niemand had zich kunnen indenken, niemand had zich kunnen voorstellen dat de mensen tot zulke dingen in staat zouden zijn, dat zij zo wreed zouden zijn. Nochtans heeft de Heilige Schrift het tot ons gezegd.

Er zijn er in onze dagen die menen dat dit niet meer zal voorkomen. Wij zien verwording op elk gebied, en als met open ogen lopen de mensen het verderf tegemoet. Men waarschuwt ertegen, maar alles blijft hetzelfde. Er verandert niets, en de wereld zegt: "Laat ons eten en drinken, want morgen sterven wij" (Jes. 22:13). Zeker, er wordt van sommige zijden geroepen om bekering, maar wat deze bekering is, wordt niet gezegd, en zo heeft het geroep om bekering geen betekenis. Wie let op deze dingen? Wie ziet de oorzaken ervan? Wie spreekt een verstandig woord over de kerk of over het communisme? Wie spreekt een verstandig woord over atoom- en waterstofbom? Wie heeft iets te zeggen tot de mensen van deze tijd? Evenmin als door het Jodendom in de dagen van de Heere Jezus worden de dingen thans opgemerkt.

Nog iets. Wanneer een mens in aanraking komt met de Waarheid, en hij spreekt de Waarheid tegen, wat gebeurt er dan? Dan maakt hij een zielig figuur, een figuur zoals Adam en Eva maakten toen zij bevende voor God kwamen. Want evenals Adam en Eva is ieder mens bestemd om voor de Waarheid te vallen. Wanneer een mens met de Waarheid in aanraking komt, blijft er niets van hem over. Hebt gij dit leren verstaan? Er blijft niets over van het verstand, niets van de wil noch van de consciëntie en evenmin van het oordeel. Dit is het kenmerk van de genade en hieraan kunt gij dus weten of gij genade bezit. Er is een ogenblik in het leven van de uitverkorene waarin dit alles tot niets werd. Waarachtig geloof ontstaat uit de ondergang van het onze. Een geloof dat zo niet ontstaat, is niet echt.

Bezit gij een waarachtig geloof? Dan zult gij enigermate inzicht hebben in de dingen van deze tijd. Dan zult gij misschien ook weten waarom ge hier zit en niet in een of andere kerk. En ook zult gij weten wat de oorzaak is van al de ellende die er in de wereld is. Dan

hebt gij ook in uw eigen leven de woorden van de profeet Jeremia leren verstaan: “Want Mijn volk heeft twee boosheden gedaan: Mij, den Springader des levenden waters, hebben zij verlaten om zichzelf bakken uit te houwen, gebroken bakken, die geen water houden” (Jer. 2:13).

Amen.

Gezongen: Psalm 2:6.

Tweede predikatie over Mattheüs 27:54, 5 maart 1950

Gezongen: Psalm 118:11 en 12.

Gelezen: De Wet des Heeren; Psalm 95.

De gebeden zijn niet opgetekend.

Gezongen: Psalm 105:1, 2 en 3.

Wij zouden graag voortgaan met de bespreking van het lijden en sterven van de Heere Jezus Christus. Wij stonden vorige week stil bij Mattheüs 27, vers 54, waar gesproken wordt over een Romeinse hoofdman en over de soldaten die onder zijn bevel stonden. Van deze mensen worden merkwaardige dingen gezegd.

Bij deze tekst willen wij ook nu uw aandacht bepalen. De woorden luiden:

“En de hoofdman over honderd, en die met hem Jezus bewaarden, ziende de aardbeving, en de dingen die geschied waren, werden zeer bevreesd, zeggende: Waarlijk, Deze was Gods Zoon.”

De aarde had gebeefd en de steenrotsen hadden spleten vertoond, de graven waren geopend, en in de tempel had iets zeer merkwaardigs plaatsgevonden. De hoofdman en zijn soldaten waren bevreesd geworden; bevreesd geworden door hetgeen had plaatsgevonden, en zeer waarschijnlijk ook door hetgeen zij aanschouwd hadden aan de zijde der Joden, aan de zijde van het Sanhedrin en van Kajafas, en ten slotte ook aan de zijde van Pilatus.

“Zeggende...”. Zij houden het niet onder zich. Zij kunnen dit ook niet. Zij zeggen tot elkaar, zij zeggen tot de anderen: “Waarlijk, Deze was Gods Zoon”. Deze Mens, die men zo smadelijk heeft omgebracht, die men zo ontzettend veel heeft aangedaan; deze Mens, van Wie wij zulk een diepe indruk hebben gekregen, Deze was Gods Zoon. Zij hadden gehoord dat Jezus dit van Zichzelf had gezegd, en zij wisten dat dit de grond was van Zijn veroordeling. Nu zeggen zij het zelf: “Deze was Gods Zoon. Waarlijk, Deze was Gods Zoon.”

Hier valt niet aan te twijfelen. Het is merkwaardig: Judas had de Heere Jezus gerechtvaardigd. Hij had gezegd: “Ik heb gezondigd, verradende het onschuldig bloed” (Matth. 27:4). Pilatus had de Heere Jezus gerechtvaardigd. Hij had tot vijf malen toe Zijn onschuld betuigd, gezegd: “Ik vind geen schuld in dezen Mens” (Luk. 23:4), en “Neemt gijlieden Hem en kruist Hem, want ik vind in Hem geen schuld” (Joh. 19:6). De vrouw van Pilatus had hem een boodschap gezonden dat hij niets te doen zou hebben met deze Rechtvaardige (Matth. 27:19). En nu komen daar een Romeinse hoofdman en zijn soldaten die hetzelfde zeggen.

Toehoorders, wanneer wij aan de zijde van de Waarheid staan, dan zijn wij bestemd om gerechtvaardigd te worden; doorgaans reeds in dit leven, maar in ieder geval bij de wederkomst van Jezus Christus op de wolken des hemels. Dan zal het uit zijn met elke beschuldiging. Dan zal alleen de Waarheid worden gehoord. Geloofst gij dit? Zijt gij hiervan overtuigd? Hebt gij deze overtuiging in het diepst van uw ziel? En vervult u dit met grote blijdschap? Wanneer gij een kind van God zijt, dan is dit het geval. Dan hebt gij ook blijdschap bij deze gedachte. Want een kind van God is iemand die in geen enkel opzicht verschilt van welke tegenspreker of aanklager van de Waarheid ook, maar hij bekent, hij bekent nog dagelijks. En de uitkomst van deze bekentenis is dat hij houvast heeft gevonden in het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, dat van alle zonden reinigt.

Ik heb u wel eens gezegd – misschien herinnert gij u dit – dat een Duitse filosoof eens schreef dat men de waarheid op straat vindt. Dit wordt ook hier gevonden. Wie zou gedacht hebben dat deze Romeinse kapitein met zijn soldaten bestemd zouden zijn om der Waarheid getuigenis te geven? Zo gaat het in het gehele leven. Men behoeft waarlijk niet veel voor de Waarheid te doen. Stel u maar in haar dienst en volg haar, dan zorgt de Waarheid voor zichzelf en voor u. Men spreekt veel van het geheim des levens, nu, dit is het geheim des levens.

Wij weten niet of Pilatus, het Sanhedrin en allen die verder bij deze zaak betrokken waren, iets hebben vernomen van wat deze hoofdman en degenen die onder zijn bevel stonden hebben gezegd. Het is niet onmogelijk, want het gaat nu eenmaal zo in het leven, dat wanneer men niet aan de zijde van de Waarheid staat, men dan

menigmaal een getuigenis voor de Waarheid hoort van een zijde waarvan men dit getuigenis niet had verwacht. Bij de bouw van de tempel is geen hamerslag gehoord geworden. De profeet zegt: “Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden” (Zach. 4:6).

Geloof deze dingen. Doe niets, maar zorg door de genade Gods dat gij in Christus uw leiding, uw grond, uw steun, uw toevlucht hebt in leven en in sterven. Ik kan u niet zeggen dat er buiten deze dingen iets zou overblijven.

Gezongen: Psalm 106:1 en 2.

Wij kennen het antwoord dat de discipelen de Heere Jezus gaven op Zijn vraag: “Maar gij, wie zegt gij, dat Ik ben?” Zij zeiden: “Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods” (Matth. 16:15-16). Was nu deze hoofdman zover gekomen als de discipelen? Ik weet het niet. Het is mogelijk. Er zijn drie mogelijkheden. De eerste heb ik u genoemd. De tweede is dat zij later zijn bekeerd, en dan is de bekering – het woord genomen in zijn ruimste zin – hier begonnen. De derde mogelijkheid is dat bij deze mensen alles weer voorbijgegaan is. Ook dit is zeer goed mogelijk. Och, hoe vaak is het niet gebeurd, en hoe menigmaal heeft het ook nu nog plaats. Farao zeide tot Mozes: “Ik en mijn volk zijn goddelozen” (Ex. 9:27). Maar even later doet hij weer dezelfde goddeloze dingen. Hij was er overheen gegaan en had alles vergeten. Saul spreekt tot David: “Gij zijt rechtvaardiger dan ik” (1 Sam. 24:18), maar spoedig is Saul weer dezelfde vervolger van David. En hoe menigmaal worden soortgelijke woorden ook nu nog gebruikt. Hoe vaak heb ik het meegemaakt dat men met grote ernst verklaarde dat men onder mijn prediking de Waarheid had gevonden, en dat dit alléén de Waarheid was, en dat dit toch geen standhield, want men sprak en handelde later weer geheel anders.

Hierom moet een nauw onderzoek plaatshebben. Om het kort te zeggen: men moet zichzelf kwijt zijn. Weet gij wat dit is? Zichzelf kwijt te zijn betekent ook het zijne kwijt te zijn. Dan is men ervan overtuigd dat men geneigd is God en de naaste te haten, dat men onbekwaam is tot enig goed en geneigd tot alle kwaad.

Zolang een mens niet wedergeboren is, beweegt hij zich altijd in een verkeerde richting. Hij gaat van God af; hij zegt: “Wijk van mij, want aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust” (Job 21:14). Het onze moet geheel mistrouwd worden. De mens is geheel en al ontwricht.

Het verstand is gesloten voor God en Goddelijke zaken, en het waarachtige licht dringt er niet in door. We vinden in de Heilige Schrift: “Zij hebben des HEEREN Woord verworpen, wat wijsheid zouden zij dan hebben?” (Jer. 8:9).

Het is evenzo gesteld met de wil. Kinderen, pas op voor je wil! Aan je wil is onlosmakelijk de verdoemenis verbonden. En je moet dit leren verstaan. Zolang je dit niet begrijpt, deugt het niet; dan zijt ge nog op de weg des verderfs. Hoe kunnen wij soms tegenover onze naaste staan, soms met gebalde vuisten! Denk eraan dat wanneer God de adem afsnijdt, wij daar liggen met onze krachtige wil. Het is alles maar schijn.

De genegenheden – het is in het geheel niet nodig over de genegenheden te spreken. De genegenheden zijn haatgevoelens, zolang ze niet geheiligd zijn.

Een mens moet alles kwijtgeraakt zijn, en gekomen zijn onder de heerschappij van Jezus Christus, ontvangen hebben de Heilige Geest. Ik kan voor iemands staat geen achting hebben zolang dit niet heeft plaatsgehad. Men is bestemd te zien dat men zich vergist heeft.

Gij kunt er komen, want de deur is open, en gij wordt geroepen. “En de Geest en de bruid zeggen: Kom! En die het hoort, zegge: Kom! En die dorst heeft kome; en die wil, neme het water des levens om niet” (Openb. 22:17).

Het gaat erom dat een mens het waarachtig geloof heeft. Het geloof is alles. Hoe is het nu met dit zaligmakend geloof? Het heeft een begin, want een mens wordt er niet mee geboren. Het wordt geboren uit de ondergang van ons en het onze. Dat is het begin! Gij kunt het tegenspreken, maar gij zult het niet langer doen dan tot uw dood. Spreek niet tegen, maar onderzoek u eerlijk.

Als dit geloof er is, ziet de mens dat hij een dwaas is, dat zijn verstand gesloten is, dat hij een vijand van God is, en dat zijn gerechtigheid niets anders dan goddeloosheid is. Hij ziet dat zijn kracht schijn is. Dit is het begin van het waarachtig geloof, en wanneer gij dit niet

kent, houd het er dan niet voor dat gij een kind van God, een begenadigde zijt. Gij vindt dit in de Heilige Schrift, en gij treft het aan in de geschriften dergenen die in de Kerk van Christus, in Schotland, in Nederland en elders, Wet en Evangelie gepredikt te hebben. Hebt gij deze dingen bij uzelf gevonden, dan hebt gij grote blijdschap dat gij het hier nog hoort, en gij verwondert u dat het er nog is. Wanneer gij vanhier gaat, verlangt gij al naar een volgende gelegenheid. “Als nieuwgeboren kinderkens, zijt zeer begerig naar de redelijke onvervalste melk, opdat gij door dezelve moogt opwassen” (1 Petr. 2:2). De meesten uwer weten wel hoe een pasgeboren kind op de moederborst aanvalt. Voor een waarachtig gelovige bestaat er maar één Persoon en deze Persoon is Christus. Houdt een gelovige dan niet van zijn kinderen, van eigen man of vrouw, van zijn vrienden, van zijn geld of van zijn positie? Houdt hij niet van het leven hier? Kom niet met zulke vragen! Wanneer gij zulke vragen stelt, dan komt alleen maar aan den dag dat gij deze vragen en de antwoorden die erop kunnen worden gegeven, evenmin verstaat als gij uzelf verstaat.

Christus is hem die gelooft dierbaar (1 Petr. 2:7), en nu heeft deze mens om Godswil ook nog iets anders lief, om Godswil! De mens begint bij zichzelf, maar hij moet bij God beginnen. En hierom deugt de bekering van de meeste mensen niet. Zij beginnen met zichzelf en eindigen in zichzelf. Wij moeten beginnen met God. Wij moeten twee dingen leren verstaan. Het eerste is de overtuiging van zonde door de Wet, en het tweede: de overtuiging van zonde door het Evangelie. En dit is alleen de ware overtuiging; vergelijk Johannes 16, vers 8 en vervolgens.

Zie wat gij er met uw hart van kunt zeggen. Wanneer gij hierover werkelijk enige gezonde woorden kunt spreken, dan is het duidelijk dat gij van God geleerd zijt. Slechts weinig mensen kunnen dit doen. Zij die door God geleerd zijn, hebben het nooit gemakkelijk. Wij moeten los zijn van alles, ja van alles, en dit moet geleerd worden. Psalm 26, vers 8 berijmd: “Wat blijdschap smaakt mijn ziel, wanneer Ik voor U kniel”, en Psalm 17, vers 8 berijmd:

Maar (blij vooruitzicht dat mij streelt!)
Ik zal, ontwaakt, Uw lof ontvouwen,
U in gerechtigheid aanschouwen,
Verzadigd met Uw Godd'lijk beeld.

Hoe zou een mens zo kunnen spreken, wanneer hij niet van alles losgemaakt was? En nu moet hij los zijn van zichzelf en van alle dingen, omdat God de plaats van alles ingenomen heeft.

Waar het geloof echt is, daar leeft men door en heeft men het oog gevestigd op Christus, op Zijn Goddelijke natuur, op Zijn menselijke natuur, en op de vereniging van deze beide naturen, op de ambten en op de weldaden van Christus, op Hem Die ons leven is. De wereld leeft op haar oordeel. Zij moet vooruitzichten hebben, iets in het verschiet hebben. Dit alles is niet geestelijk. De begenadigde heeft niets in het verschiet dan God. Hij heeft niet het oog op zijn voordeel of op de vermeerdering van zijn bezit, maar op Christus. Christus is zijn enige troost in leven en in sterven. En hoe meer dit waarheid bij hem is, des te gelukkiger is de begenadigde, en hiervan zal de naaste geen schade hebben. De begenadigde heeft Christus en Zijn Wet lief; hij heeft lief Zijn Woord, de prediking en de bediening der sacramenten, die we deze week nog mochten hebben. Het was ons tot grote blijdschap toen het bleek dat deze viering voor een enkele tot zegen is geweest. Sacramenten en prediking, hiervan geldt: "Hoe lieflijk, hoe vol heilgenot, o HEER' der legerscharen God, zijn mij Uw huis en tempelzangen" (Ps. 84:1 ber.).

Een bekend prediker van het Evangelie heeft eens gezegd: "Als Christus komt, zou ik liefst predikende of biddende worden gevonden".* Misschien begrijpt gij dit. Tot de prediking behoort ook de bediening van de Sacramenten. Wie Christus liefheeft, heeft ook Zijn werk lief. Hij blijft wel eens in verwondering staan, uitroepende: "Heere, dat Gij mij zo hebt geleerd, dat Gij mij gehaald hebt uit mijzelf en uit de godsdienst van deze tijd! Hoe groot, Heere, en hoe wonderlijk!" Hij bemint de eenzaamheid en de meditatie. Dit is iets van het waarachtig geloof. En een van de vruchten van dit geloof is de gehoorzaamheid. De gehoorzaamheid is niet een van de minste vruchten. Het gaat erom dat men gehoorzaam is aan God. Wanneer wij gehoorzamen aan onze eigen begeerte, dan brengt ons dit in de hel. "Merk op, mijn ziel, wat antwoord God u geeft. Hij spreekt gewis tot elk die voor Hem leeft" (Ps. 85:3 ber.) Als er geen ant-

* Augustinus

woord komt? Dan moet gij wachten. Gij moet dan niet meer aan het werk gaan, want dat voert u op een dwaalspoor. Vroeger zei men wel eens: “Wanneer Vader zwijgt, blijft het zoals het is”. De Heilige Schrift zegt: “Zie, gehoorzamen is beter dan slachtoffer, opmerken dan het vette der rammen” (1 Sam. 15:22). Wat is er gemakkelijker dan achteraan te komen, dan te volgen? Alleen tegenspoed is niet goed, en alleen voorspoed is ook niet goed. God geeft beide. Dit zijn enige kenmerken van het waarachtige geloof.

Wanneer gij meent dat gij vrijmoedigheid hebt tot God, dank Hem dan eens dat Hij op u neerzag. Dit was toch niet om u, maar om Zijns Naams wil.

Amen.

Gezongen: Psalm 2:2 en 3.

Predikatie over Mattheüs 27:55a, 12 maart 1950

Gezongen: Psalm 27:6 en 7.

Gelezen: De Wet des Heeren; Mattheüs 27:45-56.

De gebeden zijn niet opgetekend.

Gezongen: Psalm 118:8 en 9.

Wij hebben, mijn zeer geachte toehoorders, vorige week iets mogen zeggen over Mattheüs 27, vers 54. Gij weet dat wij stilstonden bij de hoofdman en zijn krijgslieden. Vanmorgen vragen wij uw aandacht voor het 55e vers, waarin iets wordt gezegd over de discipelen van de Heere Jezus.

Onze tekst is dus Mattheüs 27, vers 55, het begin:

“En aldaar waren vele vrouwen van verre aanschouwende”.

Behaagt het de Heere ons te leiden, dan zullen wij in deze tekst genoeg vinden, hetzij tot opwekking, hetzij tot bestraffing. De Heere gedenke onzer en doe ons spreken en horen in het besef dat er een eeuwigheid is, en dat, gelijk wij in ons gebed hebben gezegd, het voor ons de vraag is hoe wij het daar zullen hebben. Wij zijn ingesteld op het zichtbare, en op een jammerlijke en hardnekkige wijze blijven wij zeggen: “Wie zal ons het goede doen zien?” (Ps. 4:7). Wij krijgen wel indrukken; die krijgt ieder die onder de Waarheid komt. Wij hebben misschien een vader of moeder die ons waarschuwt, of een vriend die ons de rechte weg wijst. Maar hoe licht gaan we er overheen! Hoe velen zijn er niet onder ons die al zo vele malen onder deze prediking zijn geweest en die nog onbekeerd zijn, die nog niets hebben te zeggen over de eeuwige dingen, die het hart en de mond vol hebben van de wereld, die niet anders doen dan het genot van de wereld najagen. Zij bekennen dat alles hier afgebroken wordt, dat het hier hoe langer hoe ellendiger wordt, dat het er op de wereld steeds slechter gaat uit zien; maar zij gaan toch door. Is dit niet erg?

Toen ik in Yerseke, mijn eerste standplaats in de Nederlandse

Hervormde Kerk was, en daar een grote verandering met mij plaats-greep, ging ik ook eens in de week naar een godsdienstoefening van de Gereformeerde Gemeente. Er was in die gemeente geen predikant, maar er werd een goede predikatie gelezen. Ik zag toen dat de mensen daar sliepen. Ik heb daarna deze en gene de woorden toegevoegd: “Hebt gij dit” –namelijk wat in deze predikatie werd gevonden; ik had dit nooit eerder gehoord – “altijd geweten? Kunt gij hier dan bij zitten slapen?” Ik geef toe dat ik niet wist wat een mens is, maar al had ik het geweten, dan zou ik het toch verschrikkelijk hebben gevonden. Nu kom ik tot u met de vraag: zijt gij nog steeds dezelfde zondige, schuldige, natuurlijke mens? Weet gij niet dat gij bestemd zijt onder te gaan, met al het uwe, wanneer er geen verandering komt? Trek u deze dingen aan, en hoor naar het Woord des Heeren: “Zoekt den HEERE, terwijl Hij te vinden is; roept Hem aan, terwijl Hij nabij is” (Jes. 55:6). Kinderen en jonge mensen, luistert gij wel? Ook u geldt dit woord: “Zoekt den HEERE, terwijl Hij te vinden is; roept Hem aan, terwijl Hij nabij is”.

Het was zo ver gekomen: allen hadden de Heere Jezus verworpen. Het Sanhedrin, Kajafas, Herodes en Pilatus, zij allen hadden hun goedkeuring gehecht aan deze gerechtelijke moord. Toch waren er enigen, een overblijfsel, die anders dachten. Zij stonden aan de zijde van de Heere Jezus, ook nadat men Hem aan het schandhout had gehangen. Een overblijfsel is er geweest vóór de komst van de Heere Jezus. “Zo niet de HEERE der heirscharen ons nog een weinig overblijfsel had gelaten, als Sodom zouden wij geworden zijn; wij zouden Gomorra gelijk zijn geworden” (Jes. 1:9). Een overblijfsel was er ook in de dagen van de Heere Jezus. Gij kent allen het bemoedigende woord: “Vrees niet, gij klein kuddeken, want het is uws Vaders welbehagen, ulieden het Koninkrijk te geven” (Luk. 12:32). Een overblijfsel zal er altijd zijn. De wereld zou niet kunnen bestaan als dit overblijfsel er niet was. Gelooft gij dit? Neemt gij het aan, omdat gij het meer hebt gehoord? Of gelooft gij dat de wereld bestaat omdat er een overblijfsel is naar de verkiezing der genade? Gij moet de dingen niet maar zo aanstonds toestemmen. Gij moet ze geloven.

Deze mensen hadden, naar het scheen, een moeilijk lot. Immers, ieder zei dat het zo moest gaan, dat Jezus van Nazareth een gevaar-

lijk mens was, dat Hij een gevaar was voor land en volk, voor kerk en maatschappij, een gevaar voor stad en tempel, een gevaar voor de godsdienst. Zo staat de mens toch tegenover God? Zegt gij dat het niet zo is? Vertel mij dan eens hoe het wel is, hoe de mens dan wel tegenover God staat. Deze vrouwen stonden tegenover al wat ze hoorden, tegenover al wat hen omringde, afwijzend. Zij hadden in Jezus geloofd. Zij wisten, zoals ieder die gelooft dit weet, dat Jezus de Zoon van God, de Messias was, en dat men onrechtvaardig met Hem had gehandeld. Dit wisten deze vrouwen en nu vreesden zij verschrikkelijke dingen. Zij hadden hetzelfde gezicht op de dingen als later de apostel Petrus bleek te hebben: “bloed en vuur en rookdamp” (Hand. 2:19). De wereld is zeer bang voor deze dingen, maar desondanks roept zij ze zelf op en is zij de oorzaak dat ze komen. Verstaat gij dat gij, zoals gij van nature zijt, de oorzaak zijt van de ellende? Gij moet geloven!

De aarde had gebeefd, de steenrotsen waren gescheurd, de doden waren opgewekt, en in al deze dingen zagen de vrouwen de tekenen van naderende onheilen. Zij waren zo zwak deze vrouwen, want behalve dat zij vrouwen waren, vonden zij, wanneer zij om zich heen zagen, niemand die hen met een goedkeurend oog aanschouwde. Och ja, er waren er ook velen die het met het voorgevallene niet zo gemakkelijk hadden, bijvoorbeeld Pilatus. Maar toch hadden zij zich aan de zijde van de tegenstanders van Jezus geschaard.

Toch, toehoorders, waren de vrouwen niet zo zwak. Zij waren slechts aan één kant zwak; aan de andere zijde waren zij sterk. En de oorzaak van deze kracht? Kent gij deze oorzaak? Zij wordt beschreven in de woorden van Psalm 27, vers 1: “De HEERE is mijns levens Kracht”. Zij waren sterk omdat zij een overtuiging hadden. Ik heb u al gezegd dat zij de wetenschap hadden. Is het niet genoeg dat men de wetenschap heeft van de geestelijke en eeuwige dingen? Is het niet groot? Iemand die deze wetenschap bezit, zegt: “Al gaf iemand al het goed van zijn huis voor deze liefde, men zou hem ten enenmale verachten” (Hoogl. 8:7).

Is het niet groot iets te hebben dat ons bezit? Is het niet onuitsprekelijk schoon? In de moeilijke ogenblikken van het leven zullen wij hier troost van hebben, ja ook in het sterven.

Deze vrouwen hadden veel geleden. Wat zullen deze vrouwen

niet hebben doorgemaakt, niet alleen in de ziel, maar ook naar het lichaam. Hebt gij hieraan wel eens gedacht? Jakob was hinkende aan zijn heup, nadat hij met God had geworsteld. Maar zo is het met al Gods volk, want deze dingen grijpen het lichaam zo aan. Maar, ofschoon ze nog veel meer zouden lijden, dit alles is voorbij gegaan.

Veronderstel dat deze vrouwen een andere keus hadden gedaan. Sta hier eens bij stil. Zij hebben de goede keuze gedaan, en het lijden dat zij ondervonden, is voordelig voor hen geweest. Voor de Kerk van God is het lijden voordeliger dan de voorspoed. Ik ben ervan overtuigd dat gij, wanneer gij een kind van God zijt, God hebt gedankt en nog dankt voor veel tegenspoed. Tegenspoed is het beste van het leven. De wereld heeft hier andere opvattingen over, maar zij heeft niet de goede opvatting. “Gij ziet het immers; want Gij aanschouwt de moeite en het verdriet, opdat men het in Uw hand geve; op U verlaat zich de arme, Gij zijt geweest een Helper van den wees” (Ps. 10:14).

Weet gij wat iets in Gods hand geven is? Het is gemakkelijk te begrijpen. Wanneer ik u een voorwerp aanbied, en gij wilt het hebben, dan gaat het uit mijn hand in uw hand over. Zo wordt de moeite en het verdriet in Gods hand gelegd, maar dan niet alleen de moeite en het verdriet, maar ook wijzelf. En dan gaat het goed, alles is dan goed. Wij verenigen ons met God, en bidden: “Uw wil geschiede, gelijk in den hemel, also ook op de aarde”. Ja, dat is een stukje van het leven, van het geestelijke, van het eeuwige leven. Het is deze vrouwen alles tot voordeel geweest. De apostel Paulus spreekt aldus: “Wij weten dat dengenen die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, namelijk dengenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn” (Rom. 8:28). Het geloof heeft hen hier doorgeholpen. Wie gelooft kan alleen staan. En de moeilijkheden zijn nodig tot versterking van het geloof. Wij moeten afsteken naar de diepte. Wanneer wij dit doen, dan gaat het ons naar de woorden van de profeet Ezechiël (hfdst. 8): Wij vinden meer gruwelen bij onszelf en bij onze omgeving, en gaan dan met deze gruwelen tot de Heere Jezus.

“*Zij aanschouwden van verre*”. Zij waren niet tot het kruis genaderd, maar hadden zich ook niet van Golgotha verwijderd. Maar waar waren de discipelen? Nicodemus en Jozef van Arimathea zijn spoedig voor den dag gekomen, iets waarop men niet had gerekend.

Zo gaat het meermalen: “Vele eersten zullen de laatsten zijn, en vele laatsten de eersten” (Matth. 19:30). Dit is een reden om niet af te geven op wat de naaste doet. Ik hoorde eens dat een begenadigde in de zonde was gevallen. Iemand sprak er met mij over, en toen heb ik gezegd: “Ach, het is niet onmogelijk dat hij straks heerlijk hersteld is, en dat ik dan in zijn plaats neerlig”. “Welgelukzalig is de mens die geduriglijk vreest” (Spr. 28:14).

Gezongen: Psalm 89:7 en 8.

Petrus had getracht bij Jezus te blijven, maar het was geweest zonder God, en zo moest het verkeerd aflopen. Het begin moet uit God zijn, en de voortzetting door God, en het einde tot Hem. “Want uit Hem, en door Hem, en tot Hem zijn alle dingen” (Rom. 11:36). Gij kunt dit misschien niet geloven. Saul kon het ook niet, en het was zijn ondergang. Wij kunnen maar niet geloven, ons verstand wil er niet aan, weet het beter. “ ’t Verstand laat na, den waren grond van ’t weldoen op te merken” (Ps. 36:1 ber.). Wij moeten wachten en uitzien, uitzien en wachten. Wij moeten onze onwaardigheid bekennen, blijde zijn dat wij nog kunnen wachten, blijde zijn dat er nog gelegenheid is om te wachten, dat wij niet allang in de verdoemenis liggen. Wie kan wachten, wordt geholpen.

De discipelen vertoonden zich niet. Misschien denkt gij dat deze mensen niet veel moed hadden. Hoe kan men nu, zo meent gij wellicht, een diep en vast gevoel van de dingen hebben, en toch zo weinig moed aan den dag leggen. Heeft de Heere Jezus niet gezegd: “Zonder Mij kunt gij niets doen” (Joh. 15:5)? De Kerk van God zegt: “Ik ben bijna in alle kwaad geweest” (Spr. 5:14). In welk kwaad is zij níét geweest? Zij is niet in het kwaad van de zonde tegen de Heilige Geest geweest. Maar verder in bijna alle kwaad. De discipelen was de kracht niet gegeven om getrouw te zijn. Waar blijft dan de mens? Dan is hij een zondaar zoals ieder mens, onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. Misschien wil deze of gene vragen: maar trof deze mensen dan wel enige schuld? Dit is een andere zaak, de mens is ten volle verantwoordelijk. Wij menen dat wij ons kunnen verontschuldigen. Sterk is in ons de herinnering aan wat Adam en Eva deden. Wanneer een mens iets tot zijn verontschuldiging vindt,

dan blijft God weg. Hij doet niets, en laat de mens gaan. En dan gebeurt één van tweeën: óf deze mens komt nog tot bekering, óf hij eindigt in de rampzaligheid.

Een mens is verantwoordelijk. Maar de Heere Jezus heeft het Zijn discipelen niet toegerekend. Hij heeft hen opgezocht. Hij heeft nog extra gedacht aan Petrus. De engel sprak tot de vrouwen: “Zegt Zijn discipelen en Petrus” (Mark. 16:7). Het is de discipelen tot voordeel geweest dat zij zo laf waren geweest. “Spijze ging uit van den eter” (Richt. 14:14). Zij hebben er beter door leren verstaan wat een mens is. Wat kunnen wij uit de hoogte neerzien op onze naaste! En hoe gemakkelijk gaat het ons af om kwaad van onze naaste te spreken! Wat is ons hart vol aanmerkingen op onze naaste, al spreken we ze misschien niet uit. En wanneer het hart zo vol is, dan komt het er ook wel eens uit. Ik heb u al meer gezegd dat de begenadigde altijd schuldig is. Wie dit niet leerde, kent de genade niet. De Heere Jezus stond voor de hogepriester en het zou Hem niet moeilijk gevallen zijn Zich te verdedigen, maar Hij zweeg stil omdat Hij schuldig was, niet door persoonlijke schuld, maar door toegerekende schuld. “Maar men kan toch wel zaken hebben waarin alles recht is?” Wat bedoelt gij met een zaak waarin alles recht is? Bedoelt gij een zaak waarop naar Goddelijk recht niets is aan te merken? Ik moet bekennen dat ik zulk een zaak nooit gehad heb. In mijn schorsing en afzetting had ik een rechte zaak, maar ik was schuldig, misschien de enige schuldige. Ik had medelijden met de rechters die mij buiten de deur zetten en van alles beroofden, omdat zij, in de ondoorgroondelijke raad Gods, geroepen waren zo te handelen.

Het tweede voordeel voor de discipelen was dat zij wat dieper leerden inzien wat de waarde van het Woord Gods is. De Heere Jezus had hen gezegd dat zij allen Hem in deze nacht zouden verlaten. Zij hadden dit ten stelligste ontkend – dit zou nooit gebeuren. Petrus was nog verder gegaan. Maar zij hadden ongelijk en de Heere Jezus had gelijk gehad. Nu hadden ze hierdoor iets meer leren verstaan van de zekerheid en van de onfeilbaarheid van het Woord.

Het derde voordeel was dat zij beter leerden begrijpen wat genade is. De vrijheid van de genade hebben zij dieper leren inzien. Ja, als gij uzelf kent, dan weet ge dat bij ons genade en werk worden vermengd. Wij denken dat als het werk er is, de genade dan niet zal uit-

blijven. Hiervan af te komen is sterven. Dit zit er zo in, dat we hier ons gehele leven niet geheel van afkomen.

Het vierde voordeel was dat het hun prediking ten goede is gekomen. Want de prediking van Christus, van het Evangelie, is in de grond niets anders dan de aanbieding van Jezus Christus aan de gehele wereld, voor zover ze in aanraking met deze prediking is gekomen. Een mens, een zondaar, wordt Christus aangeboden.

Wat denkt gij van uzelf? Zijt gij in het gezelschap van de vrouwen? Eén van tweeën: gij zijt een broeder of zuster van de vrouwen, of gij zijt gezeten in het gestoelte der spotters (Ps. 1:1). Er zijn twee staten, een goede en een slechte.

De mensen hebben zich vergist, dat is nu wel heel duidelijk geworden. Het Sanhedrin is niet gerechtvaardigd door de geschiedenis, en Jezus wel. Maar als wij toen geleefd hadden, zouden wij dan Jezus en de vrouwen hebben gerechtvaardigd? Dit moet gij eens onderzoeken, en hiermee moet gij niet te spoedig klaar zijn.

De wereld vergist zich in alles. De Joden hebben zich vergist en de gehele wereld heeft dit gedaan en doet dit. Al wat de wereld doet of spreekt, berust op een vergissing. Vraag u af of gij dit begrijpt. Dit moet gij leren vóór uw sterven. Straks zal iedereen dit zien. Nu is het verborgen, maar straks zal het door ieder verstaan worden. “Alle oog zal Hem zien, ook degenen die Hem doorstoken hebben; en alle geslachten der aarde zullen over Hem rouw bedrijven; ja, amen” (Openb. 1:7).

Nog eens, gij moet u afvragen in welk gezelschap gij u bevindt. Wie in het gezelschap der vrouwen is, heeft geleerd dat al wat hij denkt, spreekt of doet, waan is. Er komt in het leven van de uitverkorene een ogenblik waarin hij zegt: “Ik heb mij vergist in alles. En als het de Heere niet had behaagd dit aan mij bekend te maken, dan zou ik mij hebben bedrogen.” Dit ogenblik is het moment waarin God drie-enig Zich openbaart in de ziel. Een mens kan zijn gehele leven de Schrift hebben gelezen en onderzocht, steeds de goede predikaties hebben gelezen, de rechte predikatie gehoord, en toch, wanneer God hem bearbeidt door Zijn Geest, dan weet hij van al deze dingen niets af. Hierom is het dat de Heere Jezus tot Nicodemus sprak: “Voorwaar, voorwaar, zeg Ik u: Tenzij dat iemand wederom geboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien” (Joh. 3:3).

Kunt gij geloven dat gij met al uw begeren, werken, vragen en klagen nog altijd dezelfde zijt? O, dit te geloven is onze redding. Paulus stootte bij de openbaring van het Licht zijn staat weg, Filippenzen 3, vers 7: “Hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus’ wil schade geacht”.

Gij moet niet rusten, niet kunnen rusten, want gij moet veranderd, gij moet vernieuwd worden. Gij moet niet rusten op een tekst noch op een gestalte, noch op een gebed. Gij moet nergens rust in vinden, voordat gij de rust vindt die God schenkt in Jezus Christus. “Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven” (Matth. 11:28). Waarachtig geloof is een uitgaan uit zichzelf en een overgaan in God door Christus. En waar dit niet wordt gevonden, kent men nog het zaligmakende werk niet. Het is mogelijk dat God zulk een ziel bearbeitd, maar van zaligmakend werk kan hier niet worden gesproken.

Onderzoek u nauw, ja zeer nauw. Hebt gij Christus aangenomen, maak dan gebruik van Hem. Het zal u door Zijn Vader niet kwalijk worden genomen dat gij Hem hebt aangenomen. Maar vele mensen nemen de opvattingen die zij van Christus hebben, aan. Christus aannemen is sterven!

Amen.

Gezongen: Psalm 119:71 en 72.

Predikatie over Mattheüs 27:55b, 19 maart 1950

Gezongen: Psalm 1.

Gelezen: De Twaalf artikelen des geloofs; Mattheüs 27:45-56.

Gebed:

Doe ons, algenoegzaam en aanbiddeijk Opperwezen, uit Wie en door Wie en tot Wie alle dingen zijn, en van Wie ieder schepsel volstrekt afhankelijk is, naderen tot U met ons hart. Gij hebt ons bewaard, gezegend en bewelddadigd, zodat wij aan de middag van deze dag, die Gij tot Uw dienst hebt afgezonderd, ons nog hierheen mochten begeben. Het had anders, het had alles anders kunnen zijn. Dat het is zoals het is, het is alleen aan Uw goedertierenheid te danken. Geef dat deze goedertierenheid ons leiden moge tot bekering.

Zie ons aan en gedenk ons in de Zoon Uwer liefde, want in onszelf aangemerkt zijn wij verwerpelijk, hebben wij voor U geen bestaan. Wij staan schuldig voor U en wij zijn gans en al verdorven. Wij zijn onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. Wij hebben ons geplaatst tegenover U. En al wat uit ons hart voortkomt en in onszelf gezien kan worden, welke schone schijn het somtijds ook moge hebben, het is vertolkt in het woord: "Wijk van mij, want aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust". Ach, zo zoudt Gij ons noch de onzen, ons volk noch de volkeren in het algemeen, hebben gedragen, wanneer Gij, Heere Jezus, niet waart gekomen om de Wet te doen en de straf te dragen, zaligheid te verwerven voor Uw van eeuwigheid van de Vader verkregen volk. Dit is de oorzaak dat het nog doorgedaan is tot op dit ogenblik, en dat het misschien nog een tijd doorgaan zal. Wil voor deze waarheid ons oog eens openen, en doe ons eens bekennen, van harte bekennen onze onwaardigheid en onze verwerpelijkheid. Leer ons eens U recht en gerechtigheid toeschrijven. En geef ons te zien op Hem om Wiens Persoon en werk Gij draagt en verdraagt. Schenk ons door de kennis van Hem U en onszelf te kennen.

Geef ons aan de middag van deze dag nog Uw Woord. Doe het ons brengen in eenvoud en in oprechtheid en in waarheid. Laat het strekken tot verheerlijking van U. Uw Woord is de Waarheid, en al wat waarachtig is, geeft U gelijk, wist van U de smetten af die de

zondaar op U meent te zien. Doe ons horen wat de Geest tot de Gemeente zegt. Laat ons niet toe aan Uw Woord voorbij te gaan, om te veronachtzamen onze roeping om op het Woord tot U te komen. Laat ons niet zijn, Heere, de bij de weg bezaaiden, maar geef dat het Woord, dat in zichzelf zo kostelijk is en in de hand Uws Geestes zo grote dingen kan tot stand brengen en tot stand brengt, in ons een toebereide akker moge vinden.

Sterk Uw Kerk over de ganse aarde. Zijn er van haar die vervolgd worden, ondersteun hen, doe hen zien en geloven dat het niet verder gaat en niet verder kan gaan dan Uw raad.

Gedenk onze zieken, hen die lichamelijk en ook hen die geestelijk ziek zijn. Wil hen gedenken naar het lichaam en naar de geest.

Gedenk onze jonge mensen die nog van ons verwijderd zijn. Spaar hun leven. En geef hem die, gezond teruggekeerd, zich in ons midden mag bevinden, dankbaarheid te leren.

Amen.

Gezongen: Psalm 57:6 en 7.

Wij hebben tot u gesproken over het eerste gedeelte van het 55e vers van Mattheüs 27. Wij vragen nu uw aandacht voor het tweede gedeelte. Er staat in dit vers: “En aldaar waren vele vrouwen van verre aanschouwende, die Jezus gevolgd waren van Galilea om Hem te dienen”. Hiervan hebben wij het eerste gedeelte besproken. Het tweede gedeelte is:

“Die Jezus gevolgd waren van Galilea om Hem te dienen”.

In het 56e vers wordt ons dan nog bekendgemaakt wie onder deze vrouwen gevonden werden: “Onder dewelke was Maria Magdalena, en Maria, de moeder van Jakobus en Joses, en de moeder der zonen van Zebedeüs”.

De Heere Jezus, mijn zeer geachte toehoorders, was opgetreden onder Zijn volk. Hij had het Evangelie verkondigd, dat is, Hij had de genade Gods bekendgemaakt. Zie hiervoor Lukas 15, waar wij vinden de gelijkenis van de verloren penning, van het verloren schaap en

van de verloren zoon. Zijn prediking had, in ieder geval in het begin, op de mensen diepe indruk gemaakt. Men had het gevoel gekregen dat er zo in jaren niet was gepredikt. Drommen van mensen kwamen om Hem te horen. Gij vindt dit in Johannes 6 en Lukas 12. Daar staat dat ze bij duizenden vergaderd waren en elkander vertraden. Men zou wel gezegd hebben dat er een nieuwe reformatie onder het volk plaatshad. Maar, toehoorders, “het einde van een ding is beter dan zijn begin”, zo vinden we in het boek van de Prediker (hfdst. 7:8). En de Heere Jezus zei eens in de dagen van Zijn omwandeling op aarde: “Wie volharden zal tot het einde, die zal zalig worden” (Matth. 24:13). Dit hebben deze mensen niet gedaan. Er kwam vrij spoedig een wending, zodat men zich, de één voor, de ander na, bij groepen ook, terugtrok. Hier was wel een oorzaak voor op te geven. Want de prediking, de Waarheid, stelt geweldige eisen. De Waarheid stelt een eis van zelfovergave, dat is, van het verlies van onszelf. Immers, waar de Waarheid gekend wordt en heerschappij voert, daar is er maar Eén, en deze is: Christus. “Ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u dan Jezus Christus en Dien gekruisigd”, zo sprak daarom een man van God geleerd, de apostel Paulus (1 Kor. 2:2).

Jezus had het geloof geleerd. En de leer van het geloof is het grote struikelblok onder de mensen. Want waar het geloof is, daar is niets van de mens overgebleven. Wanneer u het geloof kent en oefent, dan weet u dit. Geloof betekent een ledig hart, een verduisterd verstand, een vijandige wil, onreine genegenheden, een verkeerd en een dwaas oordeel, een lichaam dat zich in dienst gesteld heeft van een zondige ziel. Waar deze dingen zijn, daar is het geloof. Maar een mens wil daar niet aan. Hij heeft gegeten van de boom der kennis des goeds en des kwaads en hiermee wenst hij voort te gaan. Dit is wat wij aangehaald hebben: “Wijk van mij, want aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust” (Job 21:14).

Maar, er waren er toch! Enkelen hadden de Heere Jezus van God gekregen. Ik zeg: “gekregen”, en wel van de Hemel. Ja, uit zichzelf komt niemand tot Jezus. Dit is ook al de leer des geloofs. “Niemand kan tot Mij komen, tenzij dat de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekke” (Joh. 6:44). Er moet, wil men tot Jezus komen, een wonder gebeuren, zodat, wanneer u zijt gekomen, gij instemming hebt gevonden in uw hart met de dichter van de 118e Psalm: “Het is een wonder

in onz' ogen; wij zien het, maar doorgronden 't niet" (vs. 11 ber.). Een mens moet overtuigd worden, zólang totdat hij de werkelijkheid, de Waarheid heeft aangedaan. En de Waarheid is dat wij verloren zijn, in Adam verloren zijn. Zie, zolang nu dit werk van een waarachtige overtuiging niet heeft plaatsgehad, denkt een mens er niet aan om tot Christus te gaan. Wanneer hij godsdienstig is, de christelijke godsdienst belijdt, dan kan het wel zijn dat hij meent in Christus Jezus te geloven, of het ervoor houdt dat hij wel zou willen geloven in de Heere Jezus. Maar dat is alles schijn. Het verstand moet worden verlicht, de wil moet worden vernieuwd, het hart moet worden gebogen en omgebogen. Dit is komen tot Christus. Déze mens komt.

Onder degenen die Hem van de Vader geschonken waren, behoorden nu deze vrouwen. Zij hadden geloofd. Hiermee is alles gezegd. Toen anderen Christus begonnen te verlaten, waren *zij* gebleven. En evenals de discipelen zouden zij op de vraag van de Heere Jezus: "Wilt gijlieden ook niet weggaan?", geantwoord hebben: "Heere, tot wien zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens" (Joh. 6:68). Zij konden niet terug. Terwijl anderen, terwijl velen zeiden dat Zijn prediking niet goed was, verklaarden *zij* dat zij Hem hielden voor de Profeet die door God door middel van Mozes aan het volk was beloofd (Deut. 18). Deze vrouwen hadden dus heel wat gedaan. Ja, iemand die gelooft is er alles bij ingeschoten.

Hoe staat hij in deze wereld? Hij behoort niet meer zichzelf toe. Hij heeft geen zeggenschap meer over zichzelf. Om het eenvoudig te zeggen: hij is zijn eigen baas niet meer. Hij zou dit ook liefst niet willen wezen, want hij weet dat dat baas-zijn hem in de afgrond zou hebben gebracht. Hij behoort ook zijn naaste, de menigte niet toe. Hij is geen massamens. Hij zal het nooit worden. Hij kan het niet worden. De massa zou hem onder de voet lopen, worgen, doodschietsen, maken dat hij hier niet meer leven kan. Dat kan de massa, als God het toelaat. Maar zij kan van hem geen massamens meer maken. Overheersend in zijn hart is, ofschoon hij nog tot alle boosheid geneigd is, de vraag: "Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal?" (Hand. 9:6). En naarmate deze vraag krachtiger in hem leeft, is hij sterk, sterker dan de gehele wereld.

Gij ziet dit in het Woord overvloedig. Lees eens Hebréeën 11, de verzen 24 tot 26: "Door het geloof heeft Mozes, nu groot geworden

zijnde, geweigerd een zoon van Farao's dochter genaamd te worden, verkiezende liever met het volk Gods kwalijk behandeld te worden, dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben, achtende de versmaadheid van Christus meerderen rijkdom te zijn dan de schatten in Egypte". Dit is een ligging! Dit was de ligging van de ziel van Mozes; zo was zijn keuze. En deze keuze was niet meer te veranderen, is ook niet veranderd geworden. Mattheüs 9, vers 9: "En Jezus, vandaar voortgaande, zag een mens in het tolhuis zitten, genaamd Mattheüs, en zeide tot hem: Volg Mij." En deze mens Mattheüs stond op en volgde. Het was afgelopen met hem. Hij was zijn eigen baas niet meer. Hij was van een ander geworden. En Handelingen 9, vers 6: "Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal?" Neergeworpen was Saulus van Tarsen, en zonder Christus was hij niet opgestaan. De vijanden in Gethsémané werden ook neergeworpen. Zij stonden zónder Christus op. En nu was het verlangen van Saulus van Tarsen, die zo geraasd had tegen Christus en Zijn Gemeente, te mogen weten wat de Heere wilde dat hij doen zou.

"Die Hem gevolgd waren van Galilea". Galilea, de noordelijkste provincie van Palestina, was in het geheel niet geacht, kwam niet in aanmerking. Dat hoort u wanneer Nathanaël – toch geen drijver, geen fanaticus – tot Filippus zegt: "Kan uit Nazareth" – Nazareth lag in Galilea – "iets goeds zijn?" (Joh. 1:47). Gij hoort het ook wanneer de mensen onder de indruk gekomen zijn van de pinksterprediking der apostelen: "Zijn niet alle dezen, die daar spreken, Galileërs (onontwikkelde mensen). En hoe horen wij hen een iegelijk in onze eigen taal, in welke wij geboren zijn, de grote werken Gods spreken?" (Hand. 2:7-8). Het komt er niet op aan waar men vandaan komt. Het komt er evenmin op aan wat men is. Wat Christus is, daar gaat het om! Door Zijn lijden en sterven heeft Hij de gehele zaligheid verworven. Er moet niets meer bij. Er komt ook niets meer bij, en er gaat ook niets van af. Wanneer Hij komt tot de mens, dan brengt Hij alles mee. En het gevolg hiervan is dat zo'n mens dan volmaakt is. "Gij zijt", zegt Paulus in de brief aan de Kolossensen (hfdst. 2:10), "in Hem volmaakt".

"Om Hem te dienen". De Heere Jezus, de Zoon Gods was een Mens geworden, geen mens in schijn, waarachtig Mens, zodat Hij ook behoeften had. Hij had behoefte aan spijs en drank, aan klede-

ren, enzovoort. Nu had Zijn Vader deze vrouwen gesteld en geroepen om de Heere Jezus van voedsel, klederen en van al wat Hij nodig had, te voorzien. Veel had Hij niet nodig, maar wat Hij nodig had, ontving Hij van deze vrouwen. Hierbij dacht de Heere Jezus niet: “Ja, deze vrouwen dienen Mij nu wel, maar waarom dienen ook anderen Mij niet?” Nee, zo vroeg de Heere Jezus niet. En waarom niet? Waarom had Hij op niemand iets aan te merken? Omdat Hij geloofde. Een mens die gelooft, ziet geen mensen. Wanneer mensen hem kwaad doen, dan doet God het hem dóór hen, en het gaat hem aan het hart om de mensen die ervoor gebruikt worden, althans wanneer zij ongelijk hebben. En wanneer hij door mensen iets ontvangt, dan ziet hij evenmin mensen; hij ziet God. En zo heeft de Heere Jezus God alléén maar gezien. Dat wil niet zeggen dat Hij die vrouwen niet bedankt heeft. Een christen behoort beleefd te zijn, en de vormen, voorzover ze hem geleerd zijn, in acht te nemen. Maar het wil dit zeggen: Hij eindigt niet in de mensen, maar in God. En dit is de waarachtige dankbaarheid.

Gezongen: Psalm 84:5 en 6.

Sta mij toe, mijn zeer geachte toehoorders, dat ik tot besluit met een gemoedelijk woord tot u kom. De vraag is wie wij volgen. Wij hebben van de vrouwen gehoord, en wij hebben gezongen: “Welzalig, HEER’, die op U bouwt, en zich geheel aan U vertrouwt”. Hoe is het met mij? Hoe is het met u? Wij kunnen hier niet genoeg naar de diepte afsteken. En wij kunnen hier ook niet eenvoudig genoeg zijn. Wij moeten het hier niet doen met kennis van de religie, met wat wij zo in de loop van ons leven, wat betreft de godsdienst, ons eigen hebben gemaakt. Nee, het moet anders gaan. Hoe? Nu, laat mij beginnen met te zeggen – en ik hoop dat uw hart het hiermee eens kan zijn –: van nature volgt geen mens de Heere Jezus.

Wend uw blik eens naar de kinderwereld – en dan neem ik niet alleen de kleine kinderen, en vooral niet de kleine kinderen alléén, maar ook de groten – dan ziet u dat zij hun eigen zin wensen te doen, zodat het dikwijls zo is dat vader en moeder voor hen niet eens bestaan. Waarschuwingen, ernstige waarschuwingen, vriendelijke vermaningen, het helpt allemaal niets! Een kind gaat dikwijls dóór,

tot zijn verschrikkelijke ondergang, als God het niet keert. Want er staat in de Wet des Heeren: “Eer uw vader en uw moeder, opdat het u welga in het land dat u de HEERE uw God geven zal” (Deut. 5:16). En zo staan wij nu ook tegenover God. Wij hebben verkeerd gekozen. En dit komt in ons leven openbaar. Wij doen ons hele leven door niets anders dan openbaren dat wij niet aan de zijde Gods staan, maar aan een andere kant, aan de kant van de machten der duisternis, aan de kant van de duivel. En dat moeten wij nu eerst leren kennen.

Misschien denkt u: maar hoe zal een mens dat leren verstaan? Misschien denkt u zo niet, misschien trekt u zich niets aan van hetgeen ik laat horen. Maar als u vraagt hoe men leert inzien dat men verkeerd staat, dan moet ik u ten antwoord geven dat dit niet zo gemakkelijk is, ja dat het onmogelijk is, tenzij God u erachter doet komen. Behaagt het Hem niet om dit te doen, dan komt u het niet te weten, en u sterft als een dwaas. Als God het doet, dan gebruikt Hij de middelen, en het voornaamste middel, feitelijk het enige middel, is de Bijbel. Want al wat ik u gepredikt heb, dat vindt u toch niet in boeken die niet op den Bijbel gegrond zijn? U kunt dat toch niet vinden in de romanliteratuur? In deze literatuur kan men somtijds bespeuren dat men er een “Ahnung”, er enig vermoeden van heeft, maar men komt niet tot de grond. En daarom is deze lectuur ook te ontraden. Zij kan niet wijzer maken. Waarom niet? Omdat, hoe schoon en degelijk het ook moge schijnen, men toch niet tot de grond van de dingen komt, en daar gaat het juist om. Maar aan de Bijbel, en aan alles wat gezegd of geschreven wordt of geschreven is en de Bijbel tot grond heeft, moet men zich houden. Trouwens, als God bezig is en ons overtuigt en ontdekt, dan dóét men dat ook wel. Het kan gebeuren dat men zo hier en daar rondkijkt, maar men ziet dat het er niet is, zodat men door de werking Gods gebonden raakt aan de middelen die goed zijn.

Als u nu zover bent, dan moet u zien hoe u die middelen gebruikt. Bijvoorbeeld, straks gaat u weg, als God u in het leven laat. Hoe is uw gewoonte om weg te gaan? In gezelschap van anderen? Dat moet u zo weinig mogelijk doen. Het kan natuurlijk wezen dat het zo moet. Maar u moet het zo weinig mogelijk doen. U moet in de eenzaamheid met wat u gehoord hebt. Want gaat u in gezelschap naar huis –gezelschap dat niet noodzakelijk is, bedoel ik – dan weet u bij

ondervinding dat er spoedig over alles gesproken wordt, en ten slotte weet men niet eens meer dat men in de kerk geweest is en de Waarheid gehoord heeft. Zo komen de vogelen des hemels en pikken het uitgestrooide zaad weg (Matth. 13).

Wanneer u thuis eens met de Bijbel zit of met een goed boek, dan moet u maar niet doorlezen, maar u moet het eens tot u laten spreken. U moet ook eens, terwijl u zit te lezen, stil gaan zitten, en zien of wat u gelezen hebt niet op u inwerkt. U moet bedaard worden vanbinnen, want “de woorden der wijzen moeten in stilheid worden aangehoord” (Pred. 9:17). Is er geen stilheid in het gemoed, dan hoort men niet. Want het is onze zonde en onze ellende dat ons hart vol is van het geraas van de wereld, van onszelf en van de machten der duisternis. Dat moet tot stilzwijgen komen. U kent toch het woord: “Ik zal horen wat God de HEERE spreken zal” (Ps. 85:9)? U weet toch wel dat er gedurig in het boek van de Openbaring van Johannes staat: “Die oren heeft, die hore wat de Geest tot de gemeenten zegt”? Als men het spreken over de dingen zoekt – nu heb ik het nog over het spreken over déze dingen – dan brengt het meer verwarring dan stichting. Men moet en men mag er wel eens over spreken, maar men moet dat niet zoeken. De stilte der ziel... Dat vindt u in het Woord en dat hebben de eeuwen door mannen die van God geleerd waren en werden, ook gezegd. Zie dat u zo handelt. Het is niet te zeggen wat er nog uit voortkomt.

Wanneer u zegt: “Ja, soms houd ik het ervoor dat ik een volgeling van Jezus ben, maar ach, enkele minuten, een kwartier, een uur of een dag daarna is alles overhoop en dan vrees ik dat ik mij in alles bedrogen heb”, dan zeg ik ook tegen u: wanneer u zichzelf wenst te onderzoeken, dan moet u in de eenzaamheid zijn en het moet stil en rustig geworden zijn in uw ziel. U moet gekomen zijn tot de bezonkenheid. Wanneer dit niet het geval is, dan moet u de vraag of u genade bezit, of u een volgeling van Jezus zijt, onbeantwoord laten.

En dan zijn er vaste, krachtige en duidelijke kenmerken van het leven der genade. Ik wil er u, om u te helpen, enkele noemen. In 1 Samuël 5 vindt gij dat de Filistijnen de ark, die zij op Israël veroverd hadden, plaatsten voor Dagon, hun god. Maar de volgende morgen in hun heiligdom komende, vinden zij hun afgod op de grond liggen voor de ark. Wanneer iemand nu genade bezit, God heeft leren ken-

nen en Zijn genade is deelachtig geworden, dan is deze Dagon bij hem gevallen voor Christus. Kent u dat? En deze Dagon betekent al wat Christus niet is. Want voordat wij in Jezus Christus de ware God leren kennen, hebben wij een afgod. Hierom is het eerste gebod van de Wet: “Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben”. En dit eerste gebod wordt dan voorafgegaan, gelijk trouwens alle andere geboden, door de woorden: “Ik ben de HEERE uw God, Die u uit Egypteland, uit het diensthuis, uitgeleid heb”. Dit is een vast kenmerk. Waar Christus, de Koning van Sion komt, daar valt wat. Wij vallen zelf en het onze valt mee. Toets u hieraan.

Een ander kenmerk is: de Heere Jezus wordt, zoals u weet, genoemd de Zon der gerechtigheid (Mal. 4:2). Als de zon opgaat, dan verdwijnt er wat in het licht van de zon. Nu, zo is bij de begenadigde de Heere Jezus Christus opgegaan als de Zon der gerechtigheid, en toen heeft hij gezien: “In Uw licht zien wij het licht” (Ps. 36:10). En wat heeft hij toen gezien? Nu, ik zal niet alles kunnen opnoemen. Maar vóór hij wat anders zag, heeft hij God gezien in Jezus Christus. Jakob zegt: “Ik heb God gezien van aangezicht tot aangezicht, en mijn ziel is gered geweest” (Gen. 32:30). En de apostel Paulus: “Wij zien Jezus met heerlijkheid en eer gekroond, Die een weinig minder dan de engelen geworden was vanwege het lijden des doods” (Hebr. 2:9). Dit zien is het geloof. Hier wordt geen gestalte gezien. U moet niet menen dat men een man met een baard ziet, God. Of een persoon aan een kruis. Ach, dat zijn fantasieën en geen werkingen van de Heilige Geest! De Heere bekeert een mens niet door beelden, maar door Zijn Woord en Geest. Dat is een vast kenmerk. Er zou veel meer van te zeggen zijn, maar dit is ook wel genoeg.

Een derde kenmerk is: men heeft zijn hart geopend. Dat is een wondere zaak. Een mens die genade heeft, heeft beide leren kennen: het gesloten-zijn en het geopend-zijn van het hart. En deze beide zaken heeft hij op één ogenblik leren kennen. De discipelen waren vergaderd achter gesloten deuren en de Heere Jezus zeide tot hen: “Vrede zij ulieden” (Joh. 20:19). Zo is het in de bekering. Onverwacht en ongedacht staat Christus in het hart en spreekt: “Vrede zij u”. En dan opent zich het hart voor Christus. Dat is ook een vast kenmerk.

En dan als laatste: waar genade is, daar is de liefde tot de broede-

ren. Men heeft ze niet lief om hun persoon, omdat ze zo sympathiek zijn, want dat zijn ze dikwijls niet. Nee, men heeft lief om God en om het werk, om het beeld Gods in een gelovige. En als zij eens met elkander in aanraking komen, dan is het niet dit, dat zij uit de gesprekken bespeuren dat zij bekeerd zijn, maar het is dit, dat men iets van God hoort en ziet. Dát bindt, dát wekt de liefde op. Want van het ogenblik af dat God Zich geopenbaard heeft, is er in het hart van de mens een verlangen om God te mogen zien, te mogen zien in Zijn Woord, in eigen hart, in zijn naaste, in de schepping, in de geschiedenissen van de volkeren. En als dat wordt geschonken – en daar is ook weer stilte voor nodig – dan is het: “Wat blijdschap smaakt mijn ziel, wanneer ik voor U kniel” (Ps. 26:8 ber.).

Amen.

Gebed:

O eeuwig, Goddelijk, heerlijk Wezen, geprezen zij Uw Naam dat het is zoals het is. Laat ons met een door U verwarmd en verlicht hart amen zeggen, amen op U, amen op de openbaring die Gij van Uzelf gegeven hebt, amen op Uw Woord, amen op de uitvoering van Uw eeuwige, heilige, onveranderlijke raad. Heere, buiten deze dingen is geen leven. De wereld heeft geen leven. Ach, zij kan zich in slaap laten wiegen, zij kan voor een ogenblik eens lachen, maar zij heeft smart, angst, onrust. Wanneer zij deze dingen niet had, dan zou zij niet zo onrustig zijn; zij zou niet zoveel stukmaken, zij zou niet zo tiranniek zijn. Want in Uw Koninkrijk is het alles anders. Daar is het: “Mijn ziel is immers stil tot God; van Hem wacht ik een heilrijk lot. Hij immers zal mijn Rotssteen wezen.” Daar staat niemand in de weg, daar wordt men door niemand gehinderd. Men heeft daar geen vijanden ook. Zo zijn daar geen mensen die alles anders hadden moeten doen. Men is daar gelijk Paulus, de grootste van alle zondaren en de minste van alle heiligen.

Ach, dat de prediking van deze middag eens wat uitwerken mocht. Wij zijn van nature zo geheel ontbloot en wij zijn zo vol van de wereld en van de zonde. Wij laten ons verscheuren door de ontelbare begeerten die wij hebben. Laat dit bij menigeen eens anders worden. De dichter zegt: “Eén ding heb ik van den HEERE begeerd”. Laat het zó eens worden: één ding, geen duizend dingen!

Niet nu eens dit en dan weer dat en altijd weer wat anders, omdat alle dingen zo moede maken, maar één ding! Hierin kunnen wij toch de vervulling vinden.

Wil het zondige in de prediking genadig vergeven. Wij gaan nu weer heen. Dat wij U danken mochten dat wij hier nog konden wezen en dat er nog rust om ons heen was. Wij hebben dat nog. In andere landen wordt het niet meer gevonden. O, Heere, wat is een volk dat geen sabbat meer heeft! Daar moet alles wel weg zijn. Doe ons dan Uw goedheid, ons bewezen tot op dit ogenblik, erkennen en waarderen; en leer ons rusten op de sabbat, leer ons de sabbat gedenken.

Wil ons begeven noch verlaten. Doe ons het verborgen leven liefhebben. Leid ons ook niet in verzoeking. Verlos ons van de boze.

En is er in ons hart een afkeer van de zonde, van het rijk der duisternis, van eigengerechtigheid en eigen kracht, wij kunnen het hiermee niet doen. Daar is te veel vlees nog. Maar geeft Gij dat deze afkeer zich werkzaam betone tot eer van U en tot heil van onszelf.

Amen.

Gezongen: Psalm 56:5 en 6.

Eerste predikatie over Johannes 19:31, 26 maart 1950

Gezongen: Psalm 2:1 en 2.

Gelezen: De Wet des Heeren; Johannes 19:28-42.

Gebed:

Doe ons, algenoegezaam en aanbiddeijk Opperwezen, eeuwig, enig en drie-enig God, uit Wie en door Wie en tot Wie alle dingen zijn, tot U naderen in de vreze van Uw naam. Gij hebt ons willen dragen en verdragen, en aan de morgen van deze tot Uw dienst afgezonderde dag wilde Gij dat wij ons hierheen zouden begeven. Doe ons Uw goedheid, die met recht hemelhoog genoemd is, opmerken, en laat Uw goedertierenheid een band zijn tussen U en ons. Bij U is de fontein des levens, in Uw licht zien wij het licht, en buiten U is geen leven meer, maar een eeuwig zielsverderf. Wil ons aanzien in Hem van Wie wij nog weer gelezen hebben, in Hem Die zich wilde stellen in onze plaats, om te doen hetgeen wij hadden moeten doen en door te maken hetgeen ons opgelegd was. Bestaan kunnen wij alleen in Hem. Wij zijn machteloos. Behalve dat wij schuldig, zondig en verdorven zijn, zijn wij ook machteloos, onbekwaam om enige verbetering in onze toestand te brengen. En al hadden wij de bekwaamheid, wij zouden dit niet begeren. Wij doen al ons best om het te kunnen stellen buiten U. De zonde, de eigengerechtigheid, de schijn, de leugen hebben ons hart. En dit hart zegt tot U: "Wijk van mij, want aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust". Zo hebben dan ook allen die door de genade en werking Uws Geestes zichzelf hadden leren kennen en leerden kennen, dikwijls gezegd tot U: "Treed niet in het gericht met Uw knecht, want niemand die leeft, zal voor Uw aangezicht rechtvaardig zijn". Wil dan ook niet met ons in het gericht treden.

Gedenk ons, en geef ons Uw Woord. Tot de prediking daarvan en tot het horen van deze prediking hebben wij ons weer in de weg gesteld. En nu is het wachten op U. Het is niet door kracht noch door geweld, het is niet door de wijsheid dezer wereld, maar het is door de inwoning en werking Uws Heiligen Geestes. Doe ons dan in spreken en horen werkzaam zijn tot eer van U en tot heil van onszelf. Laat deze rustdag een dag van rust wezen. Doe ons rusten van onze arbeid, doe ons rusten van de zonde.

Denk aan Uw Kerk over de ganse aarde. Zij wordt bedreigd. Zij is altijd bedreigd geworden. En dit zal zo blijven. Niemand vraagt naar haar. Men is haar gram. Maar Gij hebt Uw Kerk, en al Uw beloften gelden haar. Doe gelijk Gij gesproken hebt en houd ieder lid ervan staande, welke de omstandigheden ook mogen zijn waarin het verkeert.

Gedenk onze zieken, hen die lichamenlijk en ook hen die geestelijk ziek zijn, want van beide zijn er onder ons. Gedenk ze, naar de rijkdom Uwer genade, naar ziel en lichaam beide. Gedenk onze jeugd. Leer haar vroeg U zoeken, want die U vroeg zoekt, zal U vinden. Doe haar zich rekenschap geven van de plaats die zij inneemt en in te nemen heeft in dit leven. Gedenk hen die ver van ons verwijderd zijn. Zegen hen met de kennis van en de liefde tot Uw wegen.

Amen.

Wij wensen, toehoorders, verder te gaan met de bespreking van de geschiedenis van het lijden en sterven van Hem Die wij geen van allen kunnen missen, van de Heere Jezus Christus. Ik heb vroeger wel eens gezegd dat er eens een predikant was die zei: "Gij kunt veel missen van uw lichaam, maar u kunt God niet missen!" Is dat al diep in uw ziel gezonken? Wij kunnen God niet missen. Dikwijls zegt men: "Ja, ik moet bekeerd worden". Dat is waar, men moet bekeerd worden. Maar ik meen dat het iets nader komt wanneer een mens zegt: "Ik moet God hebben. Ik mis Hem." Dunkt u niet dat dit waar is? U moet God hebben.

God vinden wij ergens. Niet wanneer wij naar boven kijken, want God is niet lichamenlijk. U moet niet verwachten dat er een mogelijkheid bestaat dat gij door naar boven te kijken misschien nog wel iets zult zien dat God is. En u moet ook niet menen dat het bereikt wordt met het hoofd te laten hangen, alsof Christus ergens in de diepte van de aarde zou te vinden zijn. Het spreekt vanzelf dat, als iemand gedrukt wordt door de last van Gods toorn en door de last van de zonde, hij dan niet tegelijkertijd vrolijk kan kijken. Maar er moet wat anders gebeuren.

Ik zei: God is ergens te vinden. En waar is Hij dan te vinden? Hij is te vinden in Jezus Christus. En zo staat er in de Spreuken: "Die Mij vindt, vindt het leven, en trekt een welgevallen van den HEERE"

(hfdst. 8:35). Als nu een mens het voorrecht heeft dat hij God in Christus aanschouwt, dan hebben er onmiddellijk onder meer twee dingen plaats. Ten eerste, men ziet Christus als Degene Die voor ons ingetreden is, dus als een lijdende Borg. En u begrijpt wel, als iemand dit ziet met ogen die zojuist geplaatst werden in zijn hart, welke zijn de ogen der wedergeboorte, dan is dit het allergrootste wonder. Want hij ziet dan hoe voor hem, die van alle mensen de slechtste is, niet een mens (dat zou groot genoeg zijn), maar God Zelf in zijn natuur ingetreden is. Ach, dat veroorzaakt veel in het hart. Het tweede is dit: wanneer hij God in Christus aanschouwt, dan treedt hij onmiddellijk uit alles: uit zichzelf en uit al wat hem tot op dat ogenblik aanhing en wat door hem tot op dat ogenblik werd aangehangen, en hij stapt over in God.

U moet maar eens nagaan of uw hart dat zo verstaat. Want dit is het! Zo begint het zalig worden. Dit is niet het einde, zo begint het zalig worden. En als het dan zo begonnen is, dan heeft men geen andere taak dan te leren wat men geleerd heeft.

Wel, ik zou wel zo willen blijven doorgaan, maar gij verwacht nu dat wij nog iets zeggen van het lijden en sterven van de Heere Jezus en van al wat daarmee samenhangt en gepaard is gegaan. Welnu, dan vragen wij uw aandacht voor een woord uit Johannes 19, het 31e vers:

“De Joden dan, opdat de lichamen niet aan het kruis zouden blijven op den sabbat, dewijl het de voorbereiding was (want die dag des sabbats was groot), baden Pilatus, dat hun benen zouden gebroken, en zij weggenomen worden”.

Er staat nogal wat in deze tekst, nietwaar! Dat hebt gij bij de voorlezing wel gemerkt. Wat staat er dan in? Welke waren uw gedachten, toen u deze tekst hoorde voorlezen? Wat zei u tot uzelf? In deze tekst staat wat een mens is! U kunt er in vinden wat een mens is, en wat een mens onderneemt opdat hij maar zichzelf zou kunnen handhaven. Hij staat voor niets! Al zou hij de moordenaar worden van de gehele wereld, hij zou het worden om maar zichzelf staande te kunnen houden. Begrijpt u dat? Hier laten alle banden los. En dan

is er maar één zorg: hoe blijf ik staande? Hebt u het geleerd en leert u het nog? Dat is onze christelijke religie, waarvan u de schijn de ganse wereld door vindt, en waarvan het wezen moet geschonken zijn in het hart. Maar laat ons zingen.

Gezongen: Psalm 2:3 en 4.

De tekst lees ik u nog eens voor: *“De Joden dan, opdat de lichamen niet aan het kruis zouden blijven op den sabbat, dewijl het de voorbereiding was (want die dag des sabbats was groot), baden Pilatus, dat hun benen zouden gebroken, en zij weggenomen worden”*.

“De Joden dan”. Het is duidelijk dat hier bedoeld worden de leidslieden. Deze hadden het alles aangespannen. Dat wil niet zeggen dat het volk in zijn geheel onschuldig was. Neen, want men had toegestemd. Men had zich geschaard achter deze leidslieden. Men was ze gevolgd. En zo hadden zij zich op een geheel verkeerde weg laten brengen. Dit zegt ons dat wij voorzichtig moeten wezen met onze moeilijkheden en bezwaren aan iemand bekend te maken. Wij moeten weten wie de persoon is. Men wordt zo gemakkelijk op een dwaalspoor gebracht, en men laat zich zo gemakkelijk op een dwaalspoor brengen. En wanneer het geschied is, dan kan men nooit zeggen: “Ja, hij heeft mij verkeerd geraden, verkeerd geleid”. Men staat zelf schuldig. Ieder mens is en blijft de aansprakelijke persoon voor God. Hierom wordt ons gezegd met grote nadruk: “Ken den Heere in al uw wegen, en Hij zal uw paden recht maken” (Spr. 3:6). Ken de Heere – vertrouw ook niet uzelf, want gij zijt een even grote verleider als wie ook, en evenmin als wie ook ziet gij er tegenop om een ander te bedriegen, al zou u menen dat u de beste voornemens had. Denk aan het woord van de apostel Paulus: “God zij waarachtig, maar alle mens leugenachtig” (Rom. 3:4).

Maar, de leidslieden hadden het volk ertoe gebracht om de dood van Jezus Christus te eisen. Zij hadden gemeend daarvoor reden te hebben. Gij kent het woord van Kajafas (Joh. 11:49-50): “Gij verstaat niets, en gij overlegt niet dat het ons nut is dat één Mens sterve voor het volk, en het gehele volk niet verloren ga”. Met deze wijsheid (ja, met deze wijsheid! wel wijsheid te noemen, nietwaar!) had-

den zij het volk zolang bewerkt totdat er maar één stem was: “Weg met Dezen, en laat ons Barábbas los!” (Luk. 23:18).

“*De Joden dan, opdat de lichamen niet aan het kruis zouden blijven*”, enzovoort. Er waren drie kruisen en aan ieder kruis hing een lichaam. Links van de Heere Jezus hing een mens en rechts van Hem hing een mens. Deze mensen hadden zich schuldig gemaakt aan moord en doodslag. Waar kan een mens toe komen, nietwaar? Als men zoiets leest of hoort, dan denkt men wel eens: die mensen hebben toch óók een moeder gehad, zijn toch óók kind geweest, en dát is ervan geworden! U zegt toch ook dikwijls, ouders: wat zal er van mijn kinderen worden? Dát kan er van uw kinderen worden. En wat kan er van uw kind of kinderen niet worden? Draag ze op! Ouders, draag ze op aan de Heere. Draag vóór alle dingen uzelf aan de Heere op, en bekeer u. En als u zich bekeerd hebt, draag dan uw kinderen aan de Heere op. Laat uw kinderen uit uw mond horen dat één ding nodig is. En laat de kinderen dat niet alleen uit uw mónd horen, maar laat ze dat van u zién, dat het u niet gaat om een positie in de wereld, dat het er u niet om gaat uw vermogen vermeerderd te krijgen, dat het u alleen maar gaat om God.

En kinderen, als u door uw ouders gewaarschuwd wordt, luister! Niet luisteren betekent dat u op de brede weg zijt, en dat u, als er geen verandering komt, voor eeuwig verloren gaat. Gij hebt het zo-even uit de Wet gehoord, en gij hebt het misschien al vele malen uit de Wet u horen zeggen.

Dat was nu voorzegd, dat de Heere Jezus daar hangen zou. Misschien denkt u, en u hebt er alle reden voor om zo te denken: hoe is het mogelijk! Ja, dat is voorzegd, honderden jaren tevoren. Gij kunt het lezen in Jesaja 53: “En Hij is met de overtreders geteld geweest” (Jes. 53:12). Staat het hier niet? Hoe hebben zulke mensen dat toch kunnen zeggen? Ach, wat God doet is een wonder. God heeft dat Jesaja laten zien. En als God iemand iets laat zien, dan is er een volle verzekerdheid in het hart. Zo komt het dat onze vaders geleerd hebben dat een waarachtig geloof in Jezus Christus altijd zijn zekerheid meebrengt. Daar is men van afgeweken. U moet zich maar dikwijls afvragen of u werkelijk het geloof verstaat. Want de zekerheid die het geloof meebrengt is niet een vrijmoedig zich uiten over de eeuwige dingen. Het is wat anders. Het is dit: “HEERE, Gij hebt

mij overreed, en ik ben overreed geworden; Gij zijt mij te sterk geweest en hebt overmocht” (Jer. 20:7). Het is dit: “Het geloof nu is een vaste grond der dingen die men hoopt, en een bewijs der zaken die men niet ziet” (Hebr. 11:1).

Men had de Heere Jezus in het midden gehangen. Ja, wilt u wel geloven dat wij de Heere Jezus voor de ergste mens houden die er ooit geweest is of ooit zijn zal? Gelooft u dat wel? Men spreekt van de christelijke beschaving en men heeft het over de christelijke godsdienst. Maar weet u dat men de Heere Jezus Christus voor de gevaarlijkste mens houdt die er ooit is geweest of er ooit wezen zal? Dat is zelfkennis! Zo iemand ben ik nu, en zo iemand bent u, en zo iemand is nu ieder mens. Nu behoeft u niet te vragen wat een mens is, wat voor een oordeel de mens er op na houdt: dat hij de Schoonste van alle mensenkinderen houdt voor de gevaarlijkste van alle mensenkinderen. Wij staan nog altijd dichter bij een mens die moord en doodslag begaan heeft dan bij de Heere Jezus Christus.

Dit zijn dingen, nietwaar! Ja, dat moet nu alles geleerd worden door het Woord en door de Heilige Geest. Anders zal een mens dat nooit kunnen toestemmen. Hij kan doen alsof hij het toestemt, maar zijn hart gaat er niet in mee. En dat moet hem nu geleerd worden. Zijt u op deze school van Jezus? U weet wel dat een predikant eens zong: “Eigen krachten te verachten wordt op Jezus’ school geleerd”. Deze Godzalige man heeft het juist uitgedrukt. Hij heeft niet gesproken van afgaan van eigen krachten, maar hij heeft gezegd: “eigen krachten te verachten!” Ja, hij had dat nooit kunnen zeggen als hij zelf op deze school niet was gebracht.

Nu deed ik u de vraag of u ook op deze school zijt. Misschien zijt u op de catechisatie geweest. Misschien komt u heel trouw op de woensdagavonden hier. Wellicht zijt u altijd onder de prediking. Maar nu doe ik u de vraag of u op de school van de Heere Jezus gebracht zijt. Wanneer u daar iets meer van zou willen weten, dan moet u zichzelf maar catechiseren. Neem de catechismus, en ga eens in de eenzaamheid, en neem dan vraag voor vraag en antwoord voor antwoord, en doe uzelf de vraag: wat weet mijn hart daar nu van? Want het is wel aangenaam als de kinderen op de woensdagavonden zo prompt opzeggen wat opgegeven is, maar dat is het nu nog niet. Men moet zich afvragen wat het hart daarvan heeft, wat het hart ervan verstaat.

De christelijke religie is een ervaringsreligie. Men kan haar niet leren verstaan door haar alleen in de Bijbel te lezen. Dit hoort er wel bij, maar het is niet voldoende. God de Heilige Geest moet erbij komen. Misschien zou u willen vragen: hoe weet ik of de Heilige Geest erbij gekomen is? Die vraag hoeft u niet te doen. Is de Heilige Geest erbij gekomen, dan weet u het.

Lees Handelingen 8 eens. Daar vindt u de geschiedenis van de kamerling van de koningin Candacé. Hij las in de Bijbel, zoals u vanmorgen misschien ook gedaan hebt, en er komt iemand tot hem, ook al met een vraag: “Verstaat gij ook hetgeen gij leest?” Neen, hij verstond niet hetgeen hij las. Ik zou haast zeggen: dat was al het begin van de goede werking. Want de meeste mensen verstaan terdege wat zij lezen, maar dat is schijn! En hij doet een vraag op zijn beurt. Wat komt dat toch weinig voor! Als ik u eens ontmoet, waarom vraágt u dan toch niets? Had u niets te vragen? Dat is wel zeker een bewijs dat u zonder genade zijt. Maar nu is het niet zo erg dat u *mij* niets vraagt, maar ik vrees dat u God ook niets te vragen hebt. Dat is vreselijk, in een wereld te zijn die vol is van moeilijkheden en verwarring op elk gebied, en een hart te hebben waarin de verwarring al even groot is, en dan geen vragen te hebben! En dan altijd maar weer over dezelfde onbetekenende dingen conversatie hebben, zelfs met mensen die van de christelijke religie niets willen weten! Nota bene, lust te hebben om te converseren met zulke mensen, is dat niet vreselijk? Men moet vol vragen zitten! Toehoorders, de ene vraag moet plaats maken voor de andere vraag.

U vraagt mij of men kan weten, dat de Geest gekomen was bij het Woord. En ik antwoordde u, dat men dat zeer zeker kan weten. En toen begon ik iets te zeggen over de kamerling. Hij vroeg dan: “Ik bid u, van wien zegt de profeet dit?” Hij had Jesaja 53 voor zich, over de lijdende knecht des Heeren. Filippus had het maar zo niet ondernomen zich bij de wagen van de kamerling te voegen. Hij was niet uit eigen beweging de weg opgegaan die van Jeruzalem naar het zuiden afdaalde. Hij was gegaan in gehoorzaamheid. Niet zodra is hij daar op die weg gekomen, of hij ziet een wagen, en hij klimt op uitnodiging van de kamerling op de wagen. Er ontstaat een gesprek. Er is hem een vraag gedaan, en hij kan deze vraag beantwoorden, en hij beantwoordt haar, dat wil zeggen, hij begint de kamerling het

Evangelie te prediken. Nu komt de Heilige Geest erbij. En u ziet hoe duidelijk het is dat de Heilige Geest erbij gekomen is, want zij komen aan een water, en nu roept de kamerling uit, in volle verzekerdheid des verstands, in volle verzekerdheid der hoop en in volle verzekerdheid des geloofs: “Ziedaar water. Wat verhindert mij gedoopt te worden? Ik geloof in Jezus Christus!” Deze woorden heeft hij niet onmiddellijk gezegd, deze woorden waren eerst niet in zijn mond, maar in zijn hart. De doop is een teken en zegel van de Heere Jezus en van de weldaden van de Heere Jezus. “Wat verhindert mij gedoopt te worden?” En dan zegt de trouwe predikant: “Indien gij van ganser harte gelooft, zo is het geoorloofd”. Hij zegt: “Ik geloof dat Jezus Christus de Zoon Gods is”. Zie, zo openbaarde zich nu de kamerling, en zo wist hij dat de Heilige Geest was gekomen bij het onderwijs dat hij van Filippus had ontvangen.

Het is dus niet moeilijk. Wanneer wij aan onszelf overgelaten zijn, ja, dan is het wel moeilijk, onmogelijk zelfs! Maar als de Heilige Geest het doet, dan gaat het alles vanzelf. En dan geschiedt het met verzekerdheid, met krachtige overreding, met ombuiging, en met openstelling van het hart, zoals u dat vinden kunt in de Openbaring van Johannes, in de brief aan de Laodicezen: “Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop; indien iemand Mijn stem zal horen en de deur opendoen, Ik zal tot hem inkomen, en Ik zal met hem avondmaal houden, en hij met Mij” (Openb. 3:20).

Nu moet ik afbreken, de tijd is bijna voorbij. Zeg nu eens, wat vindt u belangrijker, de dingen die u altijd najaagt, of deze? Nu, u zult niet kunnen ontkennen dat wat u zocht, zo belangrijk niet is. Misschien zijt u bezig dít te bereiken of dát te bereiken, maar laat gij uw ziel niet hongeren? Deze arme ziel moet spijzen hebben, niet voor een tijd, zoals uw lichaam, maar voor de eeuwigheid! Wat dunkt u, als u straks voor God komt te staan, en u moet bekennen dat u uw hele leven werkzaam zijt geweest voor het vergankelijke, en dat er nooit een ogenblik in uw leven aangeboren is waarin uw onsterfelijke ziel uitriep: “Waar is God?” U voelt, dat kan niet goed gaan.

En h́er bent u eigenlijk ook al zo ongelukkig, want men kan u geen enkele vraag doen waarop u een antwoord hebt. U weet niets, al zijt u ook uw leven lang opgevoed in de christelijke religie. De eenvoudigste vraag kan u niet worden voorgelegd, of u blijft ervoor

staan. Is dat niet ongelukkig? En dat in een tijd als waarin wij leven! Wie, tenzij het hem geopenbaard is, kan iets zeggen van de dag van morgen? Hoe dreigt het! Hoe komt de mens der zonde openbaar! Welke verschrikkelijke stromingen worden er overal in de wereld gevonden. Waar het niet is, daar komt het. En waar het is, daar wordt het erger. En tegenover deze stromingen te staan als een die het niet weet, is dat niet erg? In de wereld te staan met deze koude, onbetekende woorden: “Wij moeten maar hopen!”, is dat niet erg? Ach, neem het woord ter harte van een getrouw getuige: “Zoekt den HEERE, terwijl Hij te vinden is; roept Hem aan, terwijl Hij nabij is” (Jes. 55:6). En smeeek God dat Hij niet toelate dat u zich vergist, dat u de schaduw voor het wezen houdt, dat u rusten gaat voordat u de rust gevonden hebt, de rust waarvan de apostel Paulus sprak: “Die geloofd hebben, gaan in de rust”, en: “Er blijft dan een rust over voor het volk Gods” (Hebr. 4:3 en 9).

Amen.

Gebed:

Laat dan, Heere, het gebed in ons hart wezen, niet alleen voor onszelf, ook niet alleen voor de onzen, maar ook voor anderen. Ach, wordt dit gebed niet gehoord, dan bedriegt een mens zich, want hij is een zelfbedrieger. Hij heeft zich laten bedriegen, en hij heeft geloofd de bedrieglijke woorden: “Gij zult als God zijn, kennende het goed en het kwaad”. Wat is ervan geworden? Wat zal er worden van al wat de wereld zegt? De wereld weet het immers niet. “De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn, want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden”. En daar komt bij, dat het bedenken des vlees vijandschap is tegen God, zich der Wet Gods niet onderwerpt, en dit ook niet kan. Gij weet het, en nu zingt Uw Kerk op aarde:

's HEEREN goedheid kent geen palen;
God is recht, dus zal Hij door
Onderwijzing hen die dwalen,
Brenge in het rechte spoor.

Laat ons door Uw genade hierop letten, ons daaraan vastklemmen. En laat ons dan niet kunnen rusten voordat wij rust gevonden hebben in U. En hebben wij rust gevonden, laat ons dan vervolgen U te ken-

nen. Want Gij zijt de rust, Gij Die in Jezus Christus waart de wereld met Uzelf verzoenende. Gij zijt de rust en buiten U is er een eeuwig verderf.

Zegen de prediking. Vergeef al het zondige erin. Gebruik haar om ons te ontdekken, steeds meer te ontdekken, in ons te werken het waarachtige geloof, dat in een vernederd hart wordt gevonden. En wil dan zulk een geloof ook nog sterken. En wil ons in staat stellen om door het geloof af te laten breken wat U mishaaft. Doe ons Uw wegen kennen en verkiezen en bewandelen. Dat was het verlangen van de dichter: “Leer mij Uw weg, ik zal in Uw waarheid wandelen”.

Wil ons begeven noch verlaten, Heere. Wij gaan nu weer deze plaats verlaten. Weest Gij met ons, leid ons, bestuur ons in alle dingen en laat ons ons door U laten besturen, en doe ons onszelf, eigen wil, zin en keuze verloochenen.

Amen.

Gezongen: Psalm 2:5 en 6.

Tweede predikatie over Johannes 19:31, 2 april 1950

Gezongen: Psalm 68:1 en 2.

Gelezen: De Wet des Heeren; Johannes 19:28-37.

Gebed:

Doe ons, Heere, door Uw genade naderen tot U met eerbied, met ontzag en in Uw vreze. Gij hebt ons welgedaan. Dat wij nog zijn die we zijn, het is alleen te danken aan Uw goedheid. Leer ons dan met Uw zegeningen ook daarin te eindigen. Doe ons in oprechtheid vragen wat U wilt dat wij doen zullen. Leer ons afstand doen van onszelf, en doe ons U achteraan kleven en volgen door het bezaaide en door het onbezaaide. Wij weten niet waar wij van uitgaan, en het is ons evenmin bekend wat wij op het oog hebben. Wij wandelen in duisternis en weten niet waar wij heengaan. Ja, wij houden de duisternis voor licht. Niemand kan er ons van overtuigen dat dit zo is. Maar Gij hebt in de dagen van Uw omwandeling op aarde gezegd: “Bij de mensen is dit wel onmogelijk, maar bij God zijn alle dingen mogelijk”. Of ons dat dan mocht worden geschonken. Gij hebt lust in waarheid en in het verborgene maakt Gij wijsheid bekend. Nu dan, Heere, wil het waarheid in ons binnenste doen zijn.

Treed niet in het gericht, want niemand die leeft, zal voor Uw aangezicht rechtvaardig zijn. Wil ons aanzien en gedenken in Hem Die wél rechtvaardig was, en Die, rechtvaardig zijnde, voor de onrechtvaardigen geleden heeft.

Wil ons uit Uw volheid geven wat wij behoeven om hier enige ogenblikken te kunnen doorbrengen in de vreze van Uw Naam, tot heil van onze onsterfelijke zielen. Waarbij wij gebaat zijn, dat weten wij niet. Wij zoeken – maar wat wij missen, kennen wij niet, tenzij het ons wordt bekendgemaakt. “Och, schonkt Gij mij de hulp van Uwen Geest”, zo was het gebed van de dichter van den ouden dag, en hij zou zo niet hebben gebeden, wanneer hij niet had gezien de volstrekte noodzakelijkheid van het licht en de kracht Uws Heiligen Geestes.

Geef ons te spreken en te horen wat de Geest tot de Gemeente zegt. Al het andere is niet alleen overbodig, maar ook schadelijk. Om waarlijk iets goeds te kunnen doen, hebben wij de Waarheid nodig, moet U, de God der Waarheid, ons oogmerk zijn, en moet onze bedoeling

wezen de Waarheid in ons hart heerschappij te laten voeren.

Gedenk onze zieken. Twee die voor een operatie stonden en inmiddels zijn geholpen, werden door U opgericht. Zij wensten dat dit werd vermeld en dat U daarvoor werd gedankt. Nu, Heere, leer ons danken. Leer hen voor zichzelf en voor hun gezinnen danken, en leer ons voor hen en voor hun gezinnen danken. Danken, Heere, hiervoor moeten wij bedeed worden uit Uw volheid, en dan wordt Gij erkend, en: “Hoe zalig is het volk dat naar Uw klanken hoort”. Gedenk hen die ziek zijn, misschien ernstig ziek zijn. Gedenk ook de hunnen, en laat er gedurig gebed ontstaan of het U behagen moge om de zieken te gedenken.

Zegen hen die ver van ons verwijderd zijn, onder wie ook zieken zijn. Bewaar hen en breng hen allen tot ons weder. Tot hiertoe wilde Gij allen sparen. Ga daarmee voort, zo het bestaat in Uw raad.

Gedenk Uw Kerk over de ganse aarde. Wij weten niet of er hier of daar vervolging is, en of daar ook nog kinderen van U zijn. Zo dit het geval mocht zijn, gedenk ze allen naar de rijkdom Uwer genade, en houd ze staande, en doe hen getrouw zijn, getrouw tot de dood.

Ontferm U over de volkeren. Gij weet, Heere, wat men beoogt. Men beoogt niets minder dan de omverwerping van wat als zegen gekomen is: de prediking van het Evangelie, het aannemen van de Waarheid. Nu zou U niet onrechtvaardig handelen wanneer Gij het hen deed gelukken. Maar zou het misschien nog verhinderd kunnen worden? Hebt Gij er niet meer dan tien in deze wereld? Aanschouw het verbond!

Amen.

Wij vragen uw aandacht nog weer voor het vers van de vorige zondag, Johannes 19, vers 31:

“De Joden dan, opdat de lichamen niet aan het kruis zouden blijven op den sabbat, dewijl het de voorbereiding was (want die dag des sabbats was groot), baden Pilatus, dat hun benen zouden gebroken en zij weggenomen worden”.

Gezongen: Psalm 1:1 en 2.

De apostel Paulus, mijn zeer geachte toehoorders, zegt in het vierde hoofdstuk van de brief aan de Hebreeëen, in het derde vers: “Want wij die geloofd hebben, gaan in de rust”. En iets verder in hetzelfde hoofdstuk, in vers 9, treffen wij deze woorden aan: “Er blijft dan een rust over voor het volk Gods”. De mensen van wie in onze tekst gesproken wordt, de oversten van de Joden, die zich begaven naar de landvoogd, hadden geen rust. Ik dacht toen ik bij deze woorden stilstond: de vervolging, de vervolging van de Waarheid, de vervolging van God, de vervolging van de Kerk van Jezus Christus, neemt geen eind. Zij zal eenmaal een einde nemen, maar dat zal eerst wezen bij de wederkomst van de Heere Jezus Christus op de wolken des hemels. Dan zal de scheiding er wezen. Eeuwig geprezen zij de Naam Gods, dat dit zo is! Zo deze scheiding er niet kwam, dan zou ook aan de vervolging nooit een einde komen.

Hebt gij uzelf leren kennen? Dan verstaat u wat ik u zeg, want ik ben een vervolger, u en alle mensen zijn vervolgers. Waar komt de vervolging uit voort? Waarom is er in deze wereld altijd vervolging geweest? Wel, vestig uw aandacht op de eerste vervolging die openbaar is geworden. Wat deed Kaïn zijn broeder Abel doden? Zelfhandhaving! Het offer van zijn broeder was goed in de ogen Gods en het zijne niet. Wilde God (Die hij intussen niet kende) voor hem niet zorgen, dan zou hij althans voor zichzelf zorgen! Dat is de vervolging. En zo mag ik zeggen dat ieder mens een vervolger is. En nu moeten wij ons onderzoeken wanneer het was dat de woorden tot ons kwamen: “Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij”, en: “Het is u hard de verzenen tegen de prikkels te slaan” (Hand. 9:4-5), al kwamen ze ook niet precies in deze vorm en op deze wijze. Want hier worden wij vernederd, leggen wij de wapenen uit de hand, en vragen: “Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?”

“Opdat de lichamen niet aan het kruis zouden blijven op den sabbat, dewijl het de voorbereiding was (want die dag des sabbats was groot)”. Ik heb u de vorige week al gezegd dat er drie lichamen aan het kruis hingen en dat de Heere Jezus in het midden was. Het waren moordenaars die links en rechts van Hem hingen, en men had Hem in het midden gehangen, omdat Hij de voornaamste was en het meest waardig om gekruist te worden.

Verstaat u hier iets van? Of meent u dat u dit nooit zou hebben

gedaan of daar nimmer in zou hebben toegestemd? Ach, dan zou ik u moeten zeggen dat gij uzelf nog niet hebt leren kennen. En ik zou hieraan moeten toevoegen dat u dan ook de genade Gods in Christus nog niet deelachtig zijt. De genade Gods in Christus Jezus is alleen voor degenen die zichzelf hebben leren kennen, en dat zijn mensen die schuldig staan aan de moord op Christus. Nooit vergeten; er niet tegenin gaan; er niet overheen gaan, maar er dikwijls aan denken en uw kinderen het leren! Want het komt erop aan dat wij onszelf leren kennen. Het is onze bedoeling, wanneer wij godsdienstig, christelijk, orthodox zijn, om de Heere Jezus bij het onze te hebben. Laat dit voor de een dit en voor de ander dat en voor weer een ander nog iets anders zijn, maar dit is onze bedoeling. Maar wij moeten Christus niet bij iets hebben; wij moeten Hem in de plaats van alles hebben. En hieraan kunt u weten of de Heere Jezus u werkelijk dierbaar geworden is. Als dit zo is, dan is Hij bij u in de plaats van alles gekomen, en dan hebt u door ervaring de inhoud geleerd van het antwoord op de vraag: “Wat is uw enige troost, beide in het leven en het sterven?”

“Opdat de lichamen niet aan het kruis zouden blijven op den sabbat, dewijl het de voorbereiding was (want die dag des sabbats was groot)”. Dit ziet op Deuteronomium 21, de verzen 22 en 23. In deze verzen wordt gezegd dat de lichamen van de gehangenen vóór zons-
ondergang moesten worden weggenomen, en onzichtbaar gemaakt door begraven. Het was een ijver bij deze mensen, een ijver voor de Wet, zoals wij allen iets hebben waarvoor wij ijveren. Maar, toehoorders, deze ijver was niet goed. Het stond in de Wet: de lichamen mochten niet aan het kruis blijven. De Heere had dit uitdrukkelijk in Zijn Woord gezegd. En toch was deze ijver niet goed. Waarom niet? Omdat het geloof niet voorafgegaan was bij deze mensen. Als het geloof niet voorafgaat, dan is er niets goed! En nu vraag ik u alweer of u dat weet, of u dit geleerd hebt. Ik zeg: als het geloof niet voorafgaat, dan is er niets goed; het geloof in de Heere Jezus, bedoel ik. En het geloof in de Heere Jezus Christus is niets anders dan de vereniging met Christus. Wanneer deze vereniging plaatsgrijpt, dan treedt de Heere Jezus in ons hart.

U kent de geschiedenis uit Johannes 20. Daar vinden wij dat de discipelen vergaderd waren achter gesloten deuren, en dat Jezus in het midden van hen stond, en de woorden sprak: “Vrede zij ulieden”.

Hij was binnengekomen onverwacht, ongedacht. Zo komt Hij binnen wanneer het ogenblik gekomen is om het geloof te werken in het hart van een mens. Hij komt ook binnen door de gesloten deur van het hart. Want ieder hart is gesloten, gesloten voor het waarachtig goed, gesloten voor Christus. En het hart van ieder zou voor eeuwig gesloten blijven, als het aan de mens gelaten was het te openen. Maar dit is niet zo. Christus komt binnen, en dan is het ook met deze woorden: “Vrede zij ulieden”. En wanneer dit heeft plaatsgehad, dan verenigt zich de mens met Christus. Hij eigent Hem en Zijn zegeningen zich toe. “Ik in hen, en Gij in mij”, zo staat er in het Johannesevangelie (hfdst. 17:23). Wij komen dan door de vereniging met Christus in de gemeenschap Gods. En dan is plotseling alles anders geworden, zoals wij weten uit de bekende tekst van de apostel Paulus: “Zo dan, indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel; het oude is voorbijgegaan, zie, het is alles nieuw geworden” (2 Kor. 5:17).

Zal nu de ijver enige betekenis hebben, dan moet deze een vrucht zijn van deze vereniging, een gevolg wezen van het waarachtig geloof. Wanneer dit geloof er niet is, dan blijft men staan bij de letter van de Wet. En u weet wel dat de apostel Paulus spreekt over de geestelijkheid van de Wet: “De Wet is geestelijk, maar ik ben vleeselijk” (Rom. 7:14). Dat zijn twee zaken. Nu kan men de geestelijkheid van de Wet niet zien, als men niet verstaat dat men zelf vleeselijk is. En men kan ook niet zien dat men vleeselijk is, als men de geestelijke zin van de Wet niet heeft leren kennen.

Wanneer het geloof er niet is, dan blijft men bij de letter van de Wet; en dan is men een goed mens, en wanneer men een goed mens is, dan heeft men ook goede dingen. Dan kijkt men om zich heen, en men stelt zich boven zijn naaste: “Begrijpt u dat nu van hem? Hoe is hij daar nu toe gekomen? Hebt u dat gehóórd? Had u dát gedacht?” En dan in onze gedachten: “Zulke dingen zijn bij mij nóóit opgekomen”, enzovoort, enzovoort. Men staat boven zijn naaste. En weet u nu wel dat deze houding betekent de absolute scheiding tussen Christus en uw ziel? Als er in de gehele wereld nog één mens is op wie u iets aan te merken hebt, of van wiens gedrag u zegt: “Ik begrijp het niet”, of ten aanzien van wie u zegt: “Ik zou zo niet hebben gedaan; ik zou er niet aan gedácht hebben om zo te doen”, dan is u buiten de genade, zonder Christus, vervreemd van het burgerschap

Israëls, geen hoop hebbende en zonder God in de wereld.

Men spreekt wel eens van een toevlucht nemen tot Christus, en men zegent zich dikwijls met de gedachte dat men Christus heeft, of dat men bekeerd is, of dat men God bezit. Weet u wat toevlucht nemen tot Christus is? U moet eens zien naar de Heilige Schrift. Daar vindt u het wel. Welnu, als er dan één de toevlucht genomen heeft tot Christus, dan is het de moordenaar geweest aan het kruis. En nu moet u eens zeggen wat de moordenaar had toen hij de toevlucht nam tot de Heere Jezus Christus. Hij was toen een moordenaar. Een zondaar en niets anders! En als wij nu niets anders zijn dan een moordenaar, een dief, een hoereerder, een echtbreker, een zweerder, niets anders dan een zondaar, en het behaagt Christus Zich te openbaren, dan is er het toevlucht nemen tot Christus, het aangrijpen van Hem. En al het andere is schijn! Men blijft bij de letter van de Wet als er geen geloof is. En dan verstaat men de Wet niet.

De mensen van wie hier gesproken wordt, hadden geen geloof. Zo was al wat zij deden geveinsdheid. Zij gebruikten de Wet om zich van het Evangelie te kunnen ontdoen. Hun ijver voor de Wet bestond in pogingen om het Evangelie te kunnen tegenwerken. Welk een gezegend onderwijs heeft de apostel Paulus ons gegeven toen hij zei: “Door de Wet is de kennis der zonde” (Rom. 3:20), en: “Het einde der Wet is Christus, tot rechtvaardigheid een iegelijk die gelooft” (Rom. 10:4).

Gezongen: Psalm 1:3 en 4.

“Opdat de lichamen niet aan het kruis zouden blijven op den sabbat, dewijl het de voorbereiding was (want die dag des sabbats was groot)”. *Het Paasfeest viel in, en nu stond het niet alleen sabbat, maar ook Paasfeest te worden. Hierom wordt er gezegd: “Die dag des sabbats was groot”.*

“...baden Pilatus, dat hun benen zouden gebroken en zij weggenomen worden”. Men wilde de Heere Jezus dood hebben. En nu verzocht men de landvoogd Pilatus erom. Ik heb u al gezegd dat Pilatus een Romein was. In die tijd waren de nakomelingen van Abraham onder de heerschappij van de Romeinen, en Pilatus was nu Romeins landvoogd. De Joden, vooral de farizeeën, die het meest de hand

hadden gehad in de vervolging van de Heere Jezus Christus, haatten Pilatus en al wat Romeins was op verschrikkelijke wijze. Want behalve dat de farizeeën een godsdienstige sekte vormden, zo waren zij ook de nationale partij. Maar nú hadden zij Pilatus nodig. Zij hadden hem eerst bewogen om Christus te veroordelen, en nu verwachtten zij deze gunst nog van hem.

Als iemand geen God heeft, dan is hij aangewezen op de mensen. Davids gebed was: “Laat mij in de hand der mensen niet vallen” (1 Kron. 21:13). Weet u het onderscheid tussen mens en God? Dan zal het gebed van David het uwe ook zijn: “Laat mij niet vallen in de handen der mensen”. Daarom is de zonde zo’n gevaarlijk ding. Want zo dikwijls als wij zondigen, stellen wij ons in de handen van een mens. Van God hebben wij ons verwijderd, verondersteld dat wij met Hem gemeenschap hebben in Christus Jezus. Iedere zonde betekent een verwijdering, een zich losmaken van God. En dan komt men terecht bij de mens, men is in de handen van de mensen gevallen. Zo is het dan ook van grote betekenis dat wij dit inzien, en dat wij de zonde waardoor er scheiding gekomen is tussen God en ons en wij in de handen van de mensen gevallen zijn, bekennen en met onze zonden de toevlucht nemen tot het kruis, tot het bloed, tot de gerechtigheid van de Heere Jezus Christus, en tot de barmhartigheid Gods. Er ligt veel in deze opmerking. De Heere zende Zijn licht en Zijn waarheid, opdat wij het mogen verstaan. De zonde is zonde, maar het is ook een gevaarlijk ding; ze brengt scheiding tussen God en ons.

“*Dat hun benen zouden gebroken worden*”. Men wenste de gekruisigden de genadeslag toe te brengen. Maar hier gaan wij niet verder op in. Wij zouden graag nog enige ogenblikken hebben voor een woord van toepassing, voor enige gemoedelijke opmerkingen.

Deze mensen waren mensen van het: “Doe dat en gij zult leven” (Luk. 10:28). En wij moeten mensen zijn van het: “Geloof in den Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden” (Hand. 16:31). Hebt gij ooit het verschil tussen deze twee zaken gezien? Deze vraag is toch wel van betekenis, vindt u niet? Wanneer u mij vraagt wanneer dit verschil wordt gezien, bij Goddelijk licht recht wordt gezien, dan zou ik u ten antwoord geven: wanneer Zich God in Christus openbaart. Is dit uw antwoord ook? Als Zich God in Christus openbaart, dan zien wij de verkeerdheid van onze gehele religie, van ons wet-

tisch bestaan, van ons doen en laten, en onze onmacht; drie zaken dus. Ik zeg, als God in Christus Zich aan ons openbaart, dan zien wij ten eerste de valsheid van onze gehele religie, ten tweede ons wet-tisch zijn, ten derde onze onmacht. Is het uw ervaring? Het gaat voor ons allen op een eeuwigheid aan, en u moet u toetsen. Om u te kunnen toetsen, hebt u iets wat recht is nodig.

Wat wij bij deze mensen zien, dat moet ons de dood zijn geworden. Maar nu kan het bij ons de dood niet zijn geworden, als wij het leven niet hebben gezien. Want de doding der zonden is niets anders dan dat men ermee tot het kruis komt, tot Christus en Zijn offerande. Ik zeg: wat wij bij deze mensen zien, moet ons de dood zijn geworden, zodat, wanneer dit het geval is, als u er eens wat licht in mocht hebben ontvangen, gij zegt: "Ja, dat is nu mijn leven van nature; zo ben ik, zo besta ik. Ik ben Pilatus, Kajafas, het Sanhedrin. Dat is mijn leven." En dan moet u dit leven de dood zijn geworden. En wat de afsterving is, dat kunt u vinden in de 33e zondag van onze catechismus. Sla het maar eens op. Daar wordt gevraagd waarin de waarachtige bekering bestaat. En het antwoord luidt: "In de afsterving des ouden, en in de opstanding des nieuwen mensen".

U moet hebben gezien wat een mens is en doet die buiten Christus is. U kunt nooit weten wat een mens is die in Christus is, zonder dat u gezien hebt wat hij is die buiten de Heere Jezus gevonden wordt. Want het is zó in de bekering: de Heere neemt het ene weg om het andere te stellen. En dat is het werk van een ogenblik. Men moet als een goddeloze en als een machteloze Christus aanschouwd hebben, en tot Hem hebben geroepen: "Ontferm U mijner". Het is het gebed van de moordenaar. Want als het zo niet gegaan is, dan zijn wij boven onze naaste. En wie boven zijn naaste staat, die staat boven God ook.

Vraag maar om licht. Behaagt het de Heere u licht te geven, dan zult u dat verstaan. Wie boven zijn naaste staat, die staat boven God. Welnu, stond u boven uw naaste, zo-even toen u hierheen kwam, gisteren? U hoeft niet zover terug te gaan. Men is altijd bezig zich boven zijn naaste te verheffen, en dan staat men ook boven God. En dan is men het voorwerp niet voor Jezus Christus; men is dan niet het onderwerp om met Hem werkzaam te zijn.

Gelukkig de mens die het zien mag en bekennen. Als een vol-

strekt goddeloze en machteloze moet men tot Christus gekomen zijn, bijvoorbeeld met de woorden van de tollenaar of met de woorden van de moordenaar aan het kruis. Er wordt zo wonderlijk over gedacht. Er is door groepen en kerken zoveel onheil gesticht onder ons volk. Wat het toevlucht nemen tot Christus is, dat is toch zo duidelijk te vinden in het Woord. Want wie de toevlucht neemt, verlaat iets. Hij verlaat zichzelf en al het zijne; hij vertrouwt zichzelf en het zijne niet meer. Hij heeft getracht erop te vertrouwen. Hij doet het niet meer. Christus is hem geopenbaard, en hij neemt de toevlucht tot Hem en Die vertrouwt hij wel.

Daar hebt u de zekerheid des geloofs. Wat is voornamelijk de zekerheid des geloofs? Dit, dat ik op mijzelf en het mijne niet vertrouwen kan. “Die zichzelf geheel mistrouwen”, zingt Groenewegen, “en hun hoop op Jezus bouwen”. Daar hebt u de verzekerdheid des geloofs: “hun hoop op Jezus bouwen”. Niet zo: “Het is te hopen dat het morgen mooi weer zal zijn”, maar: gezien hebbende Christus en Zijn offerande, gezien hebbende God, in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende, gezien of gehoord hebbende de belofte Gods in Christus, toevlucht genomen hebbende tot Christus, en nu hopen-de op God. “En nu, wat verwacht ik, o Heere? Mijn hoop, die is op U” (Ps. 39:8) – de verzekerdheid des geloofs!

Het is zo jammer dat de mensen er altijd weer iets van willen maken met hun verstand. En, “ ’t verstand laat na den waren grond van ’t weldoen op te merken” (Ps. 36:1 ber.). U moet uzelf zo niet aankleden en laten aankleden. Vóór alle dingen is nodig dat de Heilige Geest gekomen is in uw hart, onverwacht en ongedacht en ongevraagd, en door middel van het Woord u de zaken Gods heeft bekendgemaakt, en dat u daarop gegeven wordt om te lezen wat de Heilige Geest in uw hart gegraveerd heeft, en te zien hoe dit alles nu met het Woord des Heeren overeenkomt. En laat dan alle mensen los en laat vooral eens uzelf los. “Wie oren heeft, die hore wat de Geest tot de gemeenten zegt”, zo wordt gevonden in de Openbaring van Johannes. Er moet niets van de mensen bij zijn. Er moet niets van u bij zijn. Maar alles moet van God wezen. “Die ons nu tot ditzelve bereid heeft, is God”, zo schrijft de apostel Paulus in 2 Korinthe 5, vers 5, “Die ons ook het onderpand des Geestes gegeven heeft”.

U moet uzelf onderzoeken. Er is nogal wat dat ervoor gehouden

wordt. Het is niet alles te noemen, want het is zo veel! Een mens kan een zeker gevoel in zijn binnenste krijgen, en dan spreekt hij van vrede. Hij maakt er wat van, hij houdt het voor genade. Het heeft met geen genade te maken! Men kan in zijn benauwdheid en verlegenheid een woord ontvangen, een tekst, een versje. Of dit nu werkelijk van de Heere is of niet, dat moet u niet uitmaken, niet trachten uit te maken, het gaat tóch niet. Maar hierin is de zaligheid niet. U moet, als zo vele mensen, niet vragen: “Maar is dit niet van de Heere? Is dit niet van Boven gekomen?”, enzovoort. U moet de Heere Zélf zien! Eerst! En dan zult u óók weten wat van Hem is. En als u nu zonder kennis Gods wilt weten wat genade of geen genade is, dan bedriegt u zich zeker! “Dit is het eeuwige leven (de ingang in of het begin van het eeuwige leven), dat zij U kennen, den enigen waarachtigen God, en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt” (Joh. 17:3).

Hoe komt het toch dat, waar alles zo duidelijk is en ook zo helder beschreven staat in het Woord, er zoveel vergissingen zijn? De mens wil niet. Bij de valse leer is er eerst het hart, en wat het hart van een mens is, dat kunt u in de Bijbel vinden; in ieder geval, u kunt er dit van zeggen: het deugt niet. En dán komt de leer, zodat tenslotte de leer voorkomt uit het hart. Dat is de valse leer.

Als u iemand ontmoet die u wat te vertellen heeft, dan moet u vragen: “Hoe weet u dat?” U kunt mensen ontmoeten die tot u zeggen: “Er is geen God”, of: “Het is alles zo niet, want dan zouden er maar zo weinig zalig worden”. Dan moet u vragen: “Hoe weet u dat?” U moet altijd vragen: “Hoe weet u dat?” Dat is de kortste manier om de tegen-sprekers van de Waarheid het zwijgen op te leggen. Want wie de Waarheid tegenspreekt, weet niets. Het is bij hen zo: eerst het hart en dan de leer. En omdat het hart niet deugt, is de leer vals. Waar de genade gevonden wordt, daar is eerst de leer en dan het hart. Het hart wordt door de leer, in de hand des Heiligen Geestes, veranderd of vernieuwd. En dan heeft men een waarachtige leer en een nieuw hart. Als u kunt, onthoud het. Wij hebben u al zoveel mogen zeggen dat het onthouden waard is. Als u een slecht geheugen hebt, schrijf het dan maar op als u thuis zijt gekomen. U zou er later nog wat aan kunnen hebben.

Men heeft soms de gedachte dat men zich met Christus verenigd heeft. Men heeft zich met Christus niet verenigd, maar met zijn opvatting van Christus, met een leer aangaande Christus. Het luistert

hier zeer nauw. Men kan zich met Christus verenigen; men kan zich ook verenigen met de leer die men van Christus heeft. Maar in het laatste geval is de schaduw voor de man aangegrepen. Ik denk dat het bij heel veel mensen zo is. Onderzoek het of het bij u zo niet is!

Men kan over geloof spreken zonder dat men het Voorwerp des geloofs heeft leren kennen. Ik hoorde kort geleden dat iemand die toch jarenlang mijn prediking had gevolgd, gevraagd had aan een ander: “Maar moet nu Christus eerst geopenbaard zijn? Is het niet voldoende dat wij het Woord omhelzen?” Heel veel mensen hebben zogenaamd Christus omhelsd, zonder dat Christus geopenbaard werd. En dan is het mis. Want Christus moet geopenbaard zijn voordat het geloof er is en werkzaam kan zijn. Maar als Christus geopenbaard is, dan is het geloof er, en wordt het werkzaam. Het is werkzaam in uitgaan uit onszelf en in overgaan in de Heere.

Nog anderen zijn er die de Heere Jezus Christus hebben omhelsd zonder dat er plaats voor Christus was. Christus wordt door het geloof in het hart gebracht. Maar als dit geschiedt, dan is het hart ledig. Ga over deze dingen niet heen!

Maar ligt het recht bij u, hebt u het getuigenis van het Woord en van de Heilige Geest, dat het bij u recht ligt, hoe menigmaal zult u dan niet verwonderd wezen! En deze verwondering zal, naarmate de jaren toenemen, groter worden. Want wat een dwaling is er in de wereld! De apostel Paulus dankte de Heere dat Hij hem bekwaam gemaakt had om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht (Kol. 1:12). Ligt het recht bij u, dan wordt u de genade geschonken om u veel te verwonderen, en dikwijls beschaamd te zijn voor het aangezicht Gods. Dat zou groot wezen, want: “Wat vreë heeft elk die Uwe Wet bemint!” (Ps. 119:83 ber.).

Ik heb iets van de zonde gezegd. De zonde is een gevaarlijk ding; maar het is ook een afschuwelijk ding. Want de zonden beroven ons van elk waarachtig genot. Adam heeft dat leren verstaan en Gods kinderen weten het. Het loslaten van de Heere en het zien naar de vrucht van een boom die verboden is, brengt scheiding teweeg. Er is zwakte, er is zelfbeschuldiging, er is angst, er is kommer, er is benauwdheid. Ach, wij moeten het zondigen betalen, en soms moeten wij het heel, heel duur betalen. Dat het door ons zo moge worden gevoeld.

Met een vraag te beantwoorden die mogelijk in u gevonden

wordt, sluit ik af. Misschien zoudt u willen vragen: “Hoe kom ik van de zonde af?” Ik denk niet dat er één in ons midden is die deze vraag niet heeft. Mijn antwoord is: zie op de moordenaar – “Gedenk mijner!” Toevlucht nemen tot Christus! “Gedenk mijner!” En dit is de enige weg.

Amen.

Gebed:

Want Uw kracht is het, die het doet, Heere. En zo was het verlangen van de apostel U te mogen kennen in de kracht Uwer opstanding. Ach, de dingen liggen voor ons zo bedekt, en wij gaan zo gemakkelijk onze eigen weg, en er is altijd “een weg die iemand recht toeschijnt, en het einde van dien zijn wegen des doods”. Wij moeten allen eindigen met de bekentenis dat het ons niet gelukt is. Maar Gij zijt de overwinning, Heere, en de Overwinnaar. Doe ons ook dít verstaan. Doe ons kennen onze eigen machteloosheid en afkerigheid, maar doe ons óók weten dat er hulp besteld is bij een Held. En doe ons van deze hulp gebruikmaken. Laat ons niet al te zeer ons laten ontmoedigen door teleurstelling, maar laat ons door Uw genade volharden in het wenden van onszelf naar U. “Want zo Hij vertoeft, verbeid Hem”, zegt Uw Woord, “Hij zal gewisselijk komen, Hij zal niet achterblijven”.

Wij hebben hier nog een ogenblik met elkander mogen doorbrengen. Wat er gezegd is, was ook voor Uw aangezicht. Vergeef het zondige. Maar wil het ook gebruiken om aan ons en in ons te werken. Alle levensvragen worden beantwoord door Uw Woord. Elk raadsel wordt opgelost door Uw Getuigenis, zó, dat de mens, hoe vol vragen hij ook moge zijn, vrede kan vinden in U, door middel van Uw Woord, en dat, zo hij de toevlucht tot U neemt, hij ook vrede in U vindt.

Wil naprediken. Doe het ons herkauwen. Leer ons te handelen en te wandelen in voorzichtigheid en oprechtheid des harten. En vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren. Laat niemand toe te zeggen: mijn zonde is groter dan dat ze zou vergeven worden. Leer nog menigeen Uw sterkte aan te grijpen in het waarachtig geloof dat U zijt die U zijt.

Amen.

Gezongen: Psalm 84:5 en 6.

Predikatie over Johannes 19:32, 7 april 1950, Goede Vrijdag

Gezongen: Psalm 43.

Gelezen: De Twaalf artikelen des geloofs; Johannes 19:28-37.

Gebed:

Doe ons, algenoegzaam en aanbiddeijk Opperwezen, eeuwig, enig en drie-enig God, uit Wie en door Wie en tot Wie alle dingen zijn, en Die voor ieder onzer volstrekt onmisbaar zijt, onmisbaar in leven en in sterven, naderen tot U in eenvoud en oprechtheid des harten. Gij hebt ons bewaard bij het leven, bij de gezondheid en de krachten. Gij hebt ons gevoed en gekleed. Al het goede kwam van U, en daartegenover stelden wij het onze, dat niet goed is, maar slecht en verwerpelijk. Ach, doe ons Uw goedheid eens erkennen en waarderen, en laat Uw goedertierenheid ons tot bekering tot U leiden.

Zie ons aan en gedenk ons in Hem Die veel schoner is dan wij, Die met Zijn gerechtigheid aan Uw rechterhand is gezeten. En wil ons uit de volheid die Hij verwierf, bedélen. Schenk ons wat wij nodig hebben om enige tijd met elkander hier door te brengen, tot eer van U en tot heil van onszelf. Het is een gelegenheid om ons te laten brengen tot onszelf, en ook om ons te laten halen uit onszelf en te laten brengen tot U. Als dit doel werd bereikt, dan zou dit groot zijn, en het zou strekken tot verheerlijking van U en dienen tot onze behoudenis. Want in onszelf moeten wij niet worden gevonden. Wij moeten gevonden worden in U, met Uw gerechtigheid bekleed, met Uw heil versierd. Doe ons spreken tot eer van U, tot verklaring van de Waarheid gelijk ze in U is, en geef ons hierbij ons aan Uw leiding over te geven, zoals ook de dichter van de oude dag gedaan had toen hij bad:

HEER', ai, maak mij Uwe wegen

Door Uw Woord en Geest bekend.

Geef ons dan ook te horen wat de Geest tot de Gemeente zegt. Breng Uw Woord in de zin onzer gedachten. Laat ons door Uw Woord worden gegrepen, overwonnen en ingewonnen. Geleid en houd ons in Uw wegen.

Er is iemand in ons midden die werd genezen en die wenste dat U daarvoor werd gedankt. Leer hem danken, leer de zijnen danken in

oprechtheid des harten, ziende op U, Heere Jezus, Die eeuwig dankt. Er zijn anderen die ziek zijn, ernstig ziek zijn. Gedenk dezen en leer hen hun smeekbeden neer te werpen, niet op hun gerechtigheden, maar op Uw barmhartigheden, die in Christus Jezus vele zijn.

Zegen en sterk Uw Kerk over de ganse aarde. Worden ervan vervolgd, help hen, en doe hen verstaan dat hun niets vreemds overkomt. De mens, de hele wereld, kan niet nalaten op de een of andere wijze te vervolgen. De manieren zijn verschillend, maar het werk is de eeuwen door hetzelfde gebleven, en zo zal het zijn totdat aan iedere vervolging een eind komt.

Amen.

Wij hebben, mijn zeer geachte toehoorders, de laatste rustdagen gesproken over het 31e vers van het 19e hoofdstuk van het Evangelie van Johannes. Vanmiddag zouden wij graag uw aandacht bepalen bij het volgende vers, Johannes 19:32. Daar zegt de evangelist:

“De krijgsknechten dan kwamen, en braken wel de benen des eersten en des anderen die met Hem gekruist was...”.

Gezongen: Psalm 84:5 en 6.

Het was, mijn zeer geachte toehoorders, voor de landvoogd Pilatus duidelijk geworden dat de Heere Jezus niet schuldig was. Hij was gewaarschuwd. Zelf had hij tot vijf malen toe getuigenis afgelegd van de onschuld van de Heere Jezus Christus. Zijn vrouw had hem een boodschap gezonden die als het ware recht van de Hemel was gekomen: “Heb toch niet te doen met dien Rechtvaardige; want ik heb heden veel geleden in den droom om Zijnentwil” (Matth. 27:19). Het optreden van het Sanhedrin en van al degenen die aan de zijde van het Sanhedrin stonden, had hem wel duidelijk laten zien aan welke kant de Waarheid was. Pilatus wist dat zij Hem uit vijandigheid hadden overgeleverd. Diepe indrukken had hij van de Heere Jezus ontvangen. En toen de Heere Jezus vóór hem stond, moet hij het gevoel gehad hebben dat niet Jezus, maar hij, de landvoogd, de beklagde was. Toch was hij doorgegaan. Hij had geredeneerd, en tot

zichzelf gezegd: voor mij staat alles op het spel, mijn carrière, de gunst van de keizer, de positie van mijn gezin. Moet ik, die er tenslotte niets mee te maken heb, moet ik er alles aan geven?

Van stap tot stap was het gegaan. In het begin heeft Pilatus zeer waarschijnlijk geen ogenblik gedacht dat hij ertoe komen zou om Jezus te veroordelen. Toen hij begon te merken dat het ernst werd, heeft hij gezegd: ik zal Hem geselen, en dan loslaten. En toen het bleek dat men hiermee niet tevreden was, heeft de landvoogd geroepen: “Gij hebt een gewoonte dat ik u op het pascha één loslaat. Wilt gij dan dat ik u den Koning der Joden loslaat?” (Joh. 18:39). Eindelijk was hij geheel in de macht van het Sanhedrin, van het Joodse volk.

Van deze dingen, toehoorders, komt tot mij en tot u de roepstem: ga opzij voor de Waarheid! Ik weet dat gij dit niet kunt. Ik weet ook dat gij het niet wilt. De mens zoekt geen Waarheid. Hij zoekt zichzelf. Zelfhandhaving en zelfbehoud, dat is zijn streven. Maar het móét, het móét gebeurd zijn in dit leven! En wie het doet, wie waarlijk, niet in schijn, maar in oprechtheid des harten voor de Waarheid plaatsmaakt, die ondervindt en zal het ondervinden dat hij gedragen wordt door de Waarheid. Hij ondervindt en zal ondervinden dat voor hem alles van de Waarheid komt, zodat hij bespeurt dat de Waarheid meer hém dient dan hij de Waarheid. Maar wil men niet, kan men niet voor de Waarheid opzij gaan, dan zal het vroeg of laat blijken dat zij is de Rots waartegen wij te pletter geslagen worden.

Pilatus heeft gekozen voor zichzelf, en dit betekent dat hij tégen zichzelf gekozen heeft. Zijn carrière is totaal misgelopen. Hij is verbannen en hij heeft een eind aan zijn leven gemaakt. Denk hier aan het woord van de Heere Jezus: “Zo wie zijn leven zal willen behouden, die zal hetzelfde verliezen; maar zo wie zijn leven verliezen zal om Mijnentwil en om des Evangelies wil, die zal hetzelfde behouden” (Mark. 8:35).

“...braken wel de benen des eersten en des anderen die met Hem gekruist was”. De Joden wilden dat de gekruisten de genadeslag zou worden gegeven. Zij hebben dit gedaan op de meest verschrikkelijke wijze. Want, nietwaar, zij hadden toch ook wel op een andere manier er een eind aan kunnen maken. De mens is wreed en daarom kan hij wreed zijn. Wij hebben gedacht dat een eeuwenlange christelijke

beschaving hierin verandering ten goede had teweeggebracht. Wij hebben ons vergist, zoals wij van nature ons altijd vergissen. De mens is niet veranderd. Hij is nog altijd wat Kaïn was, die zijn broeder doodsloeg. Veranderd wordt de mens door de wedergeboorte. En zo die niet plaats heeft, dan blijft hij die hij geworden is door de val in Adam. Besef dit goed! Vergis u niet, en laat u zich niet bedriegen! De mens is niet zoals wij menen dat hij is, zoals wij zouden willen dat hij was voor God en mensen. Hij is getekend door het Woord. In Romeinen 3 vindt u het. Laat dit staan! Laat staan wat u in Romeinen 3 vindt, en verneder u onder de krachtige hand Gods, opdat Hij u verhoge in Zichzelf!

“...braken wel de benen des eersten en des anderen, die met Hem gekruist was”. De moordenaars worden onderscheidenlijk genoemd. Er was overeenstemming en verschil. Er was overeenstemming. Beide moordenaars waren gevallen schepselen in Adam. Begin daar altijd mee! Rust niet, rust nimmer voordat gij in Adam gebracht zijt. Want dan begint het zaligmakend geloof in de tweede Adam, in Jezus Christus. Zolang men zichzelf niet in de eerste Adam gezien heeft, heeft men zichzelf niet gezien. Zij waren beiden grote zondaren. Zij hadden het er in hun leven zeer slecht afgebracht. Zij waren moordenaars, en zij waren bestemd te sterven aan het kruis.

Maar er was ook verschil. En dit verschil was groot. We zouden kunnen zeggen dat de eeuwigheid tussen deze twee mensen in lag. Want plotseling bleek het dat er een wonder was gebeurd, dat God één van deze twee mensen, van deze grote zondaren, van deze slechte mensen, in het hart gegrepen had. Hoor het maar: “En een van de kwaaddoeners die gehangen waren, lasterde Hem, zeggende: Indien Gij de Christus zijt, verlos Uzelf en ons. Maar de andere antwoordende bestrafte hem, zeggende: Vreest gij ook God niet, daar gij in hetzelfde oordeel zijt? En wij toch rechtvaardiglijk, want wij ontvangen straf, waardig hetgeen wij gedaan hebben, maar Deze heeft niets onbehoorlijks gedaan. En hij zeide tot Jezus: Heere, gedenk mijner, als Gij in Uw Koninkrijk zult gekomen zijn. En Jezus zeide tot hem: Voorwaar zeg Ik u: Heden zult gij met Mij in het paradijs zijn” (Luk. 23:39-43). Deze man had zichzelf veroordeeld en God gerechtvaardigd. En daarop was hij tot Christus gekomen met een innig, hartelijk en gelovig gebed. En de Heere Jezus had gehoord, en tot hem

gezegd: “Heden zult gij met Mij in het paradijs zijn”. Is dit niet de bekering, de waarachtige bekering?

Gezongen: Psalm 105:1, 2 en 3.

Wij hebben dit jaar nog weer onze lijdenspredikaties mogen houden. Wanneer wij nu het alles nog eens overzien, dan vinden wij aan de ene kant Kajafas, het Sanhedrin, Herodes, Pilatus en anderen, en aan de andere zijde de Heere Jezus, Zijn discipelen, de vrouwen en zeker nog enige onbekenden. En nu vind ik dat wij, nu wij de laatste lijdenspredikaties gehouden hebben, onszelf de vraag moeten doen: waar staat gij nu?

Van nature staan wij aan de zijde van de eerstgenoemden. Dit moeten wij te weten zijn gekomen, anders is onze godsdienst schijn. Want dat wij aan de zijde van Kajafas en de anderen staan, is de werkelijkheid; en de werkelijkheid moeten wij eerst leren kennen. Er is geen sprake van dat wij grond zouden voelen, voordat wij de werkelijkheid hadden leren kennen; en de werkelijkheid ligt in onze val in Adam.

Misschien denkt gij: ik kan mij niet voorstellen dat wanneer deze dingen zich nog eens afspeelden, ik niet van ganser harte het gedrag van het Sanhedrin, enzovoort, zou veroordelen. Ja, maar het is niet de vraag wat u zich al of niet kunt voorstellen; het is de vraag wat waarachtig is! Dít moet u weten. Zo moet u in betrekking tot deze zaak weten dat u toen en toen, in die en die tijd van uw leven, stond tegenover Christus. En dan moet het u verder bekend zijn hoe u nu van die plaats af tot een andere gebracht zijt, met andere woorden, hoe gij van uzelf geleid zijt tot Christus.

Dit is de zaak die de grond raakt. En de kenmerken zijn deze. God ontdekt een mens aan zijn verloren staat in de eerste mens, aan zijn vijandschap en zijn afkerigheid, aan zijn machteloosheid. Dit is het begin. God openbaart Zichzelf in Christus. Want er is tot op dat ogenblik in de grond niets anders geweest dan vijandschap tegen God. En zal nu God van een mens de eer ontvangen die Hem toekomt, dan moet Hij zich eerst openbaren. Ik heb u zondag gezegd dat vele mensen tot Christus zijn gekomen, althans volgens hun mening, zonder dat Hij hun geopenbaard was. Dat is schijn.

Als Christus geopenbaard is – uitvoerig kan ik hier niet over spreken, trouwens ik heb dit al dikwijls gedaan – dan ziet een mens heel duidelijk drie dingen; niet sléchts drie dingen, maar onder ándere drie dingen. Ten eerste zijn verkeerdheid, zijn verkeerdheid in alles, zodat bijvoorbeeld deze mens van ganser harte bekent dat hij zich in alles heeft vergist en zich eeuwig vergist zou hebben als God het hem toegelaten had. Ten tweede ziet men zijn wettische gestalte en zijn wettisch werken. Het onderscheid tussen de Wet en het Evangelie kan nimmer worden gekend als het Evangelie niet is geopenbaard. De mens is van nature wettisch van gestalte en zijn werkzaamheden zijn wettisch. Wat dat nu is, wat het is wettisch van gestalte te zijn en wettisch te werken, dat moet een mens weten. Weet u het? Het is een Goddelijk onderricht waardoor wij dit te weten komen. Bleef dit onderricht uit, dan zouden wij nooit iets leren verstaan van het onderscheid tussen de Wet en het Evangelie. En het derde waarop ik u wilde wijzen, en dat hier gezien wordt, is de onmacht. Heeft men dan vóór die tijd zijn onmacht niet leren kennen? Men heeft vóór die tijd zijn onmacht leren kennen, maar hoe? Zó, dat men wenste dat men niet onmachtig was. Maar bij de openbaring van God in Christus leert men zijn onmacht zó zien, dat men deze wens niet heeft, maar de sterkte van God aangrijpt, zoals hiervan gesproken wordt in Jesaja 27.

Onderzoek u allernauwst op deze wezenlijke zaken, want ik wens u het liefst niets te noemen dan wat wezenlijk is en dus door ieder moet worden gekend.

De Heilige Geest leidt dan een mens tot Christus. Hij komt zelf niet, dat wil zeggen, niet door eigen kracht en ook niet bij eigen licht, maar hij laat zich leiden. Het is alsof hij opgenomen wordt tot en gezet in Christus. Zo wordt er in de Schrift ook over gesproken, in het boek Deuteronomium: “en vanonder eeuwige armen” (Deut. 33:27). Deze eeuwige armen zijn de Heilige Geest, waarom deze Geest wordt genoemd de Geest des geloofs.

Kan uw ziel erbij? Als u een begenadigd mens zijt, dan springt u op bij het horen van deze dingen, al zoudt gij ook onder aanvechting en bestrijding zijn. Zó ligt het hier. Men ontvangt dan Christus als Profeet, Priester en Koning, met Zijn zegeningen, Zijn Vader en Zijn Geest. En men geeft zichzelf. Men komt hier in het onvoorwaardelijke.

Ik heb alles verloren
En Jezus verkoren,
Wiens eigen ik ben.

En nu staat onze gehele veiligheid voor de tijd en voor de eeuwigheid in onlosmakelijk verband met het niet-toebehoren van onszelf aan onszelf. Zo wordt de grond gelegd. En als de grond is gelegd, dan moeten wij leren op de Heere Jezus te leven.

Mijn hart zegt mij, o HEER', van Uwentwegen:

“Zoekt door gebeên met ernst Mijn aangezicht”.

Dat wil, dat zal ik doen; ik zoek den zegen

Alleen bij U, o Bron van troost en licht (Ps. 27:5).

Dit beschrijft de apostel Paulus in deze woorden: “Gelijk gij dan Christus Jezus den Heere hebt aangenomen, wandelt alzo in Hem” (Kol. 2:6).

Niet tegenspreken! Tot geen andere leer gaan!

Amen.

Gebed:

Heere, dat wij U erkentelijk zijn mochten dat U dit nog geven wilde. Laat het Woord dat gesproken is, ons tot zegen zijn. Het kán tot zegen zijn. Laat het zo wezen. Doe ons nederzitten, niet alleen nu, maar ook straks en telkens, om deze hoogst gewichtige zaken te overdenken. Laat ons niet toe er met ons verstand over te oordelen. Dit is de rechte weg niet. Maar laat ons door Uw genade wachten op U, uitzien naar U, of wij mochten vernemen de stem des Geestes: gij zijt een kind van God; dit werk is aan u geschied, en het is zaligmakend werk des Heiligen Geestes. Laat ons dan ons verwonderen. Doe ons aanbidden, en lust, ja grote lust hebben in de vreze van Uw Naam. Laat in toenemende mate voor ons waar worden: “Eén ding is nodig”. Heere, hoe waar is dit woord! Want in dat ene ding zitten alle dingen, zoals U eens gezegd hebt: “Zoekt eerst het Koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid, en al het andere zal u toegeworpen worden”.

Vergeef het zondige in de prediking. En gedenk ons nu op onze weg. Breng ons waar wij zijn moeten. En leer ons door Uw genade U verbeiden, wat betreft de dag des doods, en ook wat aangaat het ogenblik van Uw wederkomst op de wolken des hemels. Doe ons bidden: “Kom, Heere Jezus, kom haastelijk”. En zien of horen wij dat

vreselijke dingen geschieden, doe ons denken aan Uw woord dat al deze dingen moeten geschieden, en nog het einde er niet is. Maar doe ons tegelijkertijd er ons over verheugen dat alles in Uw handen ligt.

Amen.

Gezongen: Psalm 37:15.